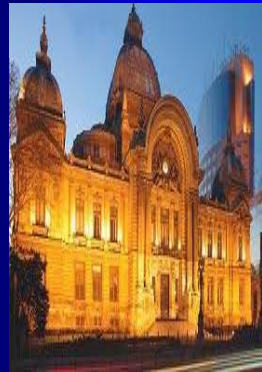

MONEY, CREDIT, BANKING – FROM FINANCING TO FINANCIAL SYSTEM

MONEDĂ, CREDIT, BĂNCI – DE LA
FINANȚARE LA SISTEM FINANCIAR

WIEN
2020

Österreichische Nationalbibliothek Wien

BRÎNDUȘA COVACI

Money, credit, banking – from financing to financial system

Monedă, credit, bănci – de la finanțare la sistem financiar

Brîndușa Covaci – Wien,

Österreichisch-Rumänischer Akademischer Verein, 2020

First print: 2012

Second print: 2020

ISBN 978-3-902938-07-7

This volume is published as output result for the following projects

„Burse doctorale de pregătire ecoeconomică și bioeconomică complexă pentru siguranța și securitatea alimentelor și furajelor din ecosisteme antropice”, POSDRU/CPP107/DMI1.5/S/77082

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013

Partners: Academia Română – Institutul Național de Cercetări Economice Costin C. Kirițescu, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, Universitatea de Vest Vasile Goldiș din Arad, Universitatea din Oradea, Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS), Universitatea Titu Maiorescu, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie Cantacuzino, SC SIAT SA; grant institutional partners Universitatea Ecologică, ORAV

“Școala Postdoctorală pentru Biodiversitate Zootehnică și Biotehnologii Alimentare pe baza Ecoeconomiei și Bioeconomiei necesare Ecosanogenezei”, POSDRU/CPP107/DMI1.5/S/63258

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013

parteners: Academia Română – Institutul Național de Cercetări Economice Costin C. Kirițescu, Universitatea Lucian Blaga din Sibiu, Universitatea de Vest Vasile Goldiș din Arad, SC GNIR Holding SA, SC SIAT SA; grant institutional partners Universitatea Ecologică, ORAV

“Credit and financial institutions. Concepts, paradigms and applications” ,ORAV-CRSESS-23, grant of Österreichisch-Rumänischer Akademischer Verein (ORAV)

© Österreichisch-Rumänischer Akademischer Verein, 2020

ISBN 978-3-902938-07-7

CONTENT

CUPRINS

Chapter 1 – The banking system.....	7
1.1 History and evolution of money.....	9
1.2 History and evolution of banking.....	23
1.3 History and evolution of money and banking in Romania.....	33
Chapter 2 – Banks and monetary financial institutions.....	63
2.1 Delimitation of monetary financial institutions.....	63
2.2 Characteristics and functions of banks.....	73
Chapter 3 – Financial intermediation.....	86
3.1 The theory of the financial intermediation.....	86
3.2 Financial and banking markets and financing channels.....	93
3.3 Banking panic and the relationship with business cycle. Macro-prudential measures.....	113
Chapter 4 – Commercial banks and other monetary financial institutions.....	125
4.1 Characterization of the commercial banking.....	125
4.2 Balance-sheet of the commercial banks and banking operations.....	133
4.3 Other institutions of credit and deposit.....	137
4.4 Economics of credit and depository institutions. Results, performance, prudence and bank liquidity.....	153
Chapter 5 – Banking enterprise and its management.....	161
5.1 The balance-sheet of the credit institutions.....	161
5.2 Bank basic operation. Result, performance, prudence and liquidity.....	191
5.3 Banking management versus banking financial management. Valent and principles.....	207
5.4 Informational asymmetry, financial innovation and credit risk management.....	213
5.5 Management of interest rate risk.....	229
Chapter 6 – Financing and crediting the economy.....	235
6.1 Concepts, principles and characteristics of credit.....	235
6.2 Functions and forms of credit.....	245

6.3 Intermediation and instruments of banking loans.....	251
6.4 Credit multiplier and credit risks.....	281
6.5. Credit analysis.....	285
References/Referințe.....	291
Capitolul 1 – Sistemul bancar.....	8
1.1 Istorie și evoluție monetară.....	10
1.2 Istorie și evoluție bancară.....	24
1.3 Istorie și evoluție monetară și bancară în România.....	34
Capitolul 2 – Bănci și instituții financiare monetare.....	64
2.1 Delimitări privind instituțiile financiare monetare.....	64
2.2 Caracteristicile și funcțiile băncilor.....	74
Capitolul 3 – Intermedierea financiară.....	86
3.1 Teoria intermedierei financiare.....	86
3.2 Piețele financiar-bancare și canalele de finanțare.....	94
3.3 Panica bancară și relația cu ciclul de afaceri. Măsuri maro-prudențiale.....	114
Capitolul 4 – Băncile comerciale și alte instituții financiare monetare.....	126
4.1 Caracterizare băncilor comerciale.....	126
4.2 Bilanțul băncii comerciale și operațiunile bancare.....	134
4.3 Alte instituții de credit și de deposit.....	138
4.4 Economia instituțiilor de credit și de deposit. Rezultate, performanțe, prudență și lichiditate bancară.....	154
Capitolul 5 – Firma bancară și managementul acesteia.....	162
5.1 Bilanțul instituțiilor de credit.....	162
5.2 Operația de bază a băncii. Rezultate, performanță, prudență și lichiditate bancară.....	192
5.3 Management bancar versus management financiar-bancar. Valențe și principii.....	208
5.4 Asimetria informațională și inovațiile financiare. Managementul riscului de credit.....	214
5.5 Gestiunea riscului de rată a dobânzii.....	230
Capitolul 6 – Finanțare și creditarea economiei.....	236
6.1 Concepte, principii și caracteristici privind creditul.....	236
6.2 Funcțiile și formele creditului.....	246
6.3 Intermedierea și instrumentele creditelor bancare.....	252

6.4 Multiplicatorul creditului și riscurile de creditare.....	282
6.5 Analiza creditului.....	286
References/Referințe.....	291

The paper presents a foray into the world of *money, credit and banking*, developing various theoretical and scientific aspects related to them and showing how the concept of financing has developed reaching the complex financial system today. The research approach in this paper points out the importance of the banking system, which has shown an important development since ancient times. The incursion continues with the presentation of banks and monetary financial institutions, financial intermediation, the banking company and its management, commercial banks and other monetary financial institutions, respectively financing and lending to the economy.

Lucrarea prezintă o incursiune în lumea *monedei, creditului și băncilor*, dezvoltând diverse aspecte teoretico-științifice legate de acestea și arătând cum s-a dezvoltat conceptul de finanțare ajungând la complexul system fianciar din prezent. Demersul cercetării din această lucrare punctează importanța sistemului bancar, care a prezentat o dezvoltare importantă încă din timpuri străvechi. Incursiunea continuă cu prezentarea băncilor și a instituțiilor financiare monetare, intermedierei financiare, firmei bancare și managementului acesteia, băncilor comerciale și altor instituții financiare monetare, respectiv finanțării și creditării economiei.

Chapter 1 - HISTORY AND MONETARY AND BANKING EVOLUTION

Civilizations and cultures of history have often promoted an "eye for an eye" system. But with the emergence and expansion of the Roman Empire, an attempt was made to mitigate the effects of this desideratum by paying a sum of money for a mistake made and not by paying with life or freedom. The term *payment* comes from the Latin "pacare" which means to pacify, quiet or make peace so that both sides are satisfied (both sides of the coin are important).¹

Historically and evolutionarily, banking has emerged and developed long before monetary activity. It is true that in those times, the Phoenician era - Mesopotamia and the epochs that followed until the appearance of coins, banking had other **types of exchange standard**, such as: **cattle, skulls, goose feathers, pearls, precious metals, grains, shells, knives, hoes, pieces of metal** (especially silver, but also gold and non-precious metals).

¹ Davies, Glyn (2002), *The History of Money from ancient times to the present day*, University of Wales Press, Cardiff, Idem, p. 46 (1st ed 1994)
<http://projects.exeter.ac.uk/RDavies/arian/origins.html>, accesat online 10.03.2010

Capitolul 1 – ISTORIE ȘI EVOLUȚIE MONETARĂ ȘI BANCARĂ

Civilizațiile și culturile istoriei au promovat de multe ori un sistem de tip „ochi pentru ochi”. Însă odată cu apariția și expansiunea Imperiului Roman s-a încercat atenuarea efectelelor acestui deziderat prin plata unei sume de bani pentru o greșală făcută și nu prin plata cu viața sau cu libertatea. Termenul *plată* provine din latinescul “pacare” care înseamnă a pacifica, a liniști sau a face pace astfel încât ambele părți să fie mulțumite (ambele fețe ale monedei sunt importante).¹

Istoric și evolutiv, activitatea de tip bancar a apărut și s-a dezvoltat cu mult înaintea activității monetare. Este adevărat că în acele timpuri, epoca feniciană – Mesopotamia și epocile care au urmat până la apariția monezilor, activitatea bancară avea alte **tipuri de etalon de schimb**, cum ar fi: **vite, cranii, pene de gâscă, perle, metale prețioase, grâne, scoici, arme albe, sape, bucăți de metal** (în special argint, dar și aur și metale neprețioase).

¹ Davies, Glyn (2002), *The History of Money from ancient times to the present day*, University of Wales Press, Cardiff, Idem, p. 46 (1st ed 1994)
<http://projects.exeter.ac.uk/RDavies/arian/origins.html>, accesat online 10.03.2010

1.1 Monetary history and evolution

In the following we will point out some important moments in the monetary history and we will analyze its evolution.

Conceptually and functionally, the notion of money (not in its current form, but in a primitive one) has existed since the beginning of *Mesopotamian culture (3000 BC)*. Arguments that support this goal are closely related to the oldest documents we have access to - the Bible. In the Bible, money is initially found in the context of the first Jewish laws, more precisely in one of them - circumcision: "In your offspring, all the males of your household, born in your house or bought with *money* from another tribe that is not of your tribe, shall be cut off on the eighth day." (Genesis 17:12, Orthodox Bible - translation). Later in the bible many references are made to money and banking. And in *Babylonian culture*, evidence can be read in the code of Hammurabi (1792-1750 BC), where there are numerous references to money and banking. One of Hammurabi's first laws says, "If anyone accuses another, and can prove his guilt, he will be rewarded with *money*." (Hammurabi's code).

Throughout history, "people have used gold or silver *ingots* to regulate transactions, but their purity was often difficult to know. Specializing in establishing the purity and weight of ingots, *jewelers* will issue *certificates* attesting to the weight of the gold or silver ingot, later

1.1 Istorie și evoluție monetară

În cele ce urmează vom puncta câteva momente importante în istoria monetară și vom analiza evoluția acesteia.

Conceptual și funcțional, noțiunea de bani (nu în forma actuală, ci în una primitivă) a existat încă de la începuturile *culturii mesopotamiene* (3000 î.c.). Argumente ce susțin acest deziderat sunt strâns legate de cele mai vechi documente la care avem acces – Biblia. În Biblie banii sunt întâlniți inițial în contextul primelor legi iudaice, mai precis în una dintre acestea - tăierea împrejur: “În neamul vostru, tot pruncul de parte bărbătească, născut la voi în casă sau cumpărat cu *bani* de la alt neam, care nu-i din seminția voastră, să se taie împrejur în ziua a opta.” (Facerea 17:12, Biblia Ortodoxă - traducere). Ulterior în biblie se fac numeroase referiri la bani și activitatea de tip bancar. Și în *cultura babiloniană*, dovezi pot fi citite în codul lui Hamurrabi (1792-1750 î.c.), unde există numeroase trimiteri la bani și activitatea bancară. Una dintre primele legi ale lui Hamurrabi spune că „Dacă cineva acuză pe altcineva, și poate dovedi vina acestuia, el va fi răsplătit cu *bani*”. (Codul lui Hammurabi).

În decursul istoriei „oamenii au folosit *lingouri* de aur sau argint pentru a reglementa tranzacțiile, însă adesea puritatea acestora era greu de cunoscut. Specializându-se în stabilirea purității și greutatei lingourilor, *giuvaergii* vor emite *certificate* care atestă greutatea lingoului de aur sau de argint, mai târziu producând *greutăți*

producing *standardized* gold and silver *weights*, with the seal (seal) of authenticity, these standardized units being the first *coins*. Eventually, some jewelers issued *documents* indicating that the bearer had gold or silver, of given purity and weight, in the jewelery deposit, and the bearers could transfer these documents to others in exchange for goods and services, thus appearing the first *paper coins*. The gold and silver from the jewelery deposits constituted the first *bank deposits*, the jewelers becoming, by offering the storage services, the first *bankers*.”²

Following the circulation of various forms of money that did not present themselves as coins, metallic coins appeared in the form of a natural mixture of gold and silver or other non-precious metals. Depending on the financial power of the financial market players, we can conclude that the people of those times, like those of our times, had more or less purchasing power (at first this power was given by the weight of coins and then, gradually, to make the transfer from quantitative to functional). Thus, those with greater power used money from precious metals, the others from non-precious metals. This was not the basic rule, but it was the rule with predominant effect in history. Thus, money has always had variable effects.

² Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației România de Măine, București, p. 15

standardizate de aur și argint, cu sigiliul (pecetea) autenticității, aceste unități standardizate fiind primele *monede*. În cele din urmă, unii giuvaergii au emis *înscrisuri*, care indicau că purtătorul acestora deține aur sau argint, de puritate și greutate date, în depozitul giuvaergiului, purtătorii putând transfera aceste înscrisuri altora, în schimbul mărfurilor și serviciilor, apărând astfel primele *monede de hârtie*. Aurul și argintul din depozitele giuvaergiilor au constituit primele *depozite bancare*, giuvaergii devenind, prin oferirea serviciilor de depozitare, primii *bancheri*.²

Ulterior circulației diferitelor forme de bani care nu se prezentau ca monezi, au apărut monezile metalice, sub formă de amestec natural de aur și argint sau de alte metale neprețioase. În funcție de puterea financiară a actorilor piețelor financiare putem concluziona că oamenii acelor vremuri, ca și cei ai vremurilor noastre, aveau putere de cumpărare mai mare sau mai mică (la început această putere era dată de greutatea monezilor pentru ca apoi, gradual, să se facă transferul de la cantitativ la funcțional). Astfel, cei cu putere mai mare foloseau bani din metale prețioase, ceilalți din metale neprețioase. Nu a fost aceasta regula de bază, dar a fost regula cu efect preponderent în istorie. Astfel, banii au avut mereu efecte variabile.

² Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației România de Măine, București, p. 15

The first forms of coins appeared as early as 640 - 630 BC. and were circulated in Lydia (Asia Minor)³. These coins were made of electrum - a very good type of gold in terms of quality. They also reached the Athenian area, circulating for the development of trade and commerce between the mentioned space.

In 390 BC, after the rescue of the Chapter (the place where the Roman treasury was located) from the Gauls' assault on *Rome* by the geese, the inhabitants of the city built a temple on the goddess Moneta who patronized attention and memory - goddess who becomes the protector of money.⁴

In the book "The History of Money from Ancient Times to the Present"⁵, Davies Glyn says that primitive forms of money - coins were discovered from the *Indian Ocean* to *Nigeria* or *India*. And about *Ancient China* it can be said that it had many forms of money in circulation. "Shells played such an important role in ancient China that painters immortalized them as similar to money."⁶ At one point, in parallel with the shell money, the Chinese began to issue "coins" in the form of objects that were accepted in their society as money, such as swords, hoes, knives.

As is well known, there is a dispute between the Chinese and Europeans over the modern origin of money - each trying to win its

³http://www.britishmuseum.org/explore/themes/money/the_origins_of_coinage.aspx, accesat 10.02.2010

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Temple_of_Juno_Moneta, accesat 27.12.2011

⁵ Davies, Glyn (2002), Idem, accesat online 10.03.2010

⁶ Davies, Glyn (2002), Idem, p. 36

Primele forme de monezi au apărut încă din 640 - 630 î.c. și au fost circulat în Lydia (Asia Minoră)³. Aceste monezi erau din electrum – un tip de aur foarte bun din punct de vedere calitativ. Acestea au ajuns și în zona ateniană, circulând pentru dezvoltarea negoțului și comerțului dintre spațial amintit.

În 390 î.c., după salvarea Capitolului (locul unde se afla trezoreria romanilor) din asaltul galilor aspura *Romei* de către găște, locuitorii orașului au înălțat un templu asupra zeiței Moneta care patrona atenția și memoria – zeiță care devine din acel punct protectoarea banilor.⁴

În cartea “Istoria banilor din timpuri antice până în timpurile noastre”⁵, Davies Glyn spune că forme primitive de bani - monezi au fost descoperite din zona *Oceanului Indian* până în *Nigeria* sau *India*. Și despre *China Antică* se poate spune că a avut numeroase forme de bani în circulație. "Cochiliile au jucat un rol atât de important în China antică încât pictografiile le-au imortalizat ca fiind similare cu banii".⁶ La un moment dat, în paralel cu banii-cochilie, chinezii au început să emită și “monezi” sub formă de obiecte care erau acceptate în societatea lor ca bani, cum ar fi: spade, sape, cuțite. După cum se știe există o dispută între chinezi și europeni în privința originii moderne a banilor - fiecare încercând să își adjudece primul

³http://www.britishmuseum.org/explore/themes/money/the_origins_of_coinage.aspx, accesat 10.02.2010

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Temple_of_Juno_Moneta, accesat 27.12.2011

⁵ Davies, Glyn (2002), Idem, accesat online 10.03.2010

⁶ Davies, Glyn (2002), Idem, p. 36

first role. One thing is certain, however, the conquest of *Alexander the Great* opened the borders of a certain type of "globalization" (in its primitive sense) and allowed a certain monetary uniformity in the space he conquered. During the Persian War, *Philip II of Macedonia* manipulated a large amount of coins to finance his war in Persia. The results of the war were associated by him with the protection of the coins against him and his army. Thus, Philip II celebrated one of his triumphs at the Olympic Games of 356 BC, the coin playing an important role in the show related to them.

The first paper money is documented in *China - 806-821 BC* during the reign of Emperor Hien Tsung, due to the shortage of copper from which the coins were struck. Since then, the Chinese have noticed that money functions as a unit of value and not through its intrinsic value. In their historical evolution they tended to dematerialize: at first they were made of precious metals, then of base metals, then they became paper money and finally electronic money. Thus money becomes the essence, that is, it becomes a unit of measure of value.⁷

For a while the monetary and banking system was in decline and did not make its presence felt so intensely. With the *intensification of the Crusades, 1095-1270*, the monetary and banking system was revived. In order to support the crusades, the crusaders needed money and ways to manipulate them. This is how banking mechanisms are improved.

⁷ Davies, Glyn (2002), *Idem*

rol. Un lucru este cert, însă, cucerirea lui *Alexandru cel Mare* a deschis granițele unui anumit tip de “globalizare” (în sensul ei primitiv) și a permis o oarecare uniformizare monetară în spațiul cucerit de el. În timpul războiului din Persia, *Filip al II-lea al Macedoniei*, a manipulat o cantitate mare de monezi pentru a-și finanța războiul din Persia. Rezultatele războiului au fost asociate de către acesta cu protecția monezilor asupra lui și a armatei sale. Astfel, Filip al II-lea a celebrat unul dintre triumfurile sale la jocurile olimpice din 356 î.c., moneda jucând un rol important în spectacolul aferent acestora.

Primii bani de hârtie sunt atestați documentar în *China* – anii 806-821 î.c. pe timpul împăratului Hien Tsung, datorita penuriei de cupru din care erau bătute monedele. Încă de pe atunci chinezii au observat că banii funcționează ca unitate de măsură a valorii și nu prin valoarea lor intrinsecă. În evoluția lor istorică aceștia au avut tendința de a se dematerializa: la început fiind din metale prețioase, apoi din metale comune, apoi au devenit bani de hârtie și în final bani electronici. Astfel banii ajung la esență, adică devin o unitate de măsură a valorii.⁷

Pentru o perioadă sistemul monetar și bancar a fost în regres și nu și-a mai făcut simțită prezența atât de intens. Odată cu *intensificarea cruciadelor, 1095-1270*, s-a revigorat sistemul monetar și bancar. În vederea susținerii cruciadelor, cruciații aveau nevoie de bani și de modalități de manipulare a acestora. Astfel se face că mecanismele

⁷ Davies, Glyn (2002), Idem

Once again we can understand that wars and crises are generators of change and creators of value and money. In these times, bankers can get rich the most by borrowing money from the state / leaders.⁸

Also during this period, due to the wars in the Venetian and Genoese territories, the mining activity in these areas developed a lot (we will develop the history and evolution of the banking activity). It is important to remember here that in 1156 the first exchange was documented using two coins in which two brothers borrow 115 Genoese pounds and promise to repay the debt in Constantinople with 460 customers. We thus witness the **first exchange operation between two currencies (forex type operation)**.⁹

Later, in 1526, the *polish Nicholaus Copernicus*, known mainly as an astronomer, has a revelation and realizes that *the number of coins in circulation and not the amount of gold in coins determines the inflationary phenomenon*. This was quickly learned by those who handled money and used the value of the currency in order to produce crises.¹⁰

Following the conquest of a part of northwestern Russia, the British implemented various strategies in order to have a monopoly over this

⁸ Penny J. Cole, *The Preaching of the Crusades to the Holy Land, 1095-1270*. Pp. xiv, 281. 1991.

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 3.05.2011

¹⁰ Nicholaus Copernicus (1526), *Monete cudende ratio*
<http://copernicus.torun.pl/en/archives/money/4/?view=transkrypcja&lang=en>,
accesat 4.05.2011

bancare se îmbunătățesc. Încă odată putem înțelege că războaiele și crizele sunt generatoare de schimbări și creatoare de valoare și de bani. În aceste vremuri bancherii se pot îmbogăți cel mai mult împrumutând statul/conducătorii cu bani.⁸

Tot în această perioadă, datorită războaielor din teritoriile venețiene și genoveze, s-a dezvoltat foarte mult activitatea monetară în aceste zone (vom dezvolta la istoria și evoluția activității bancare). Este important de amintit aici faptul că în anul 1156 a fost atestat documentar primul schimb folosindu-se două monede speță în care doi frați împrumută 115 lire genoveze și promit rambursarea datoriei în Constantinople cu 460 bezași. Asistăm astfel la **prima operațiune de schimb între două monede (operațiune de tip forex)**.⁹

Mai târziu, în 1526 polonezul *Nicholaus Copernicus*, cunoscut mai ales ca astronom, are o revelație și realizează că *numărul de monede din circulație și nu cantitatea de aur din monede determină fenomenul inflaționist*. Acest lucru a fost deprins rapid de cei care manevrau banii și foloseau valoarea monedei cu scopul de a produce crize.¹⁰

În urma cuceririi unei părți din nord-vestul Rusiei, englezii au implementat diverse strategii în pentru a avea monopol asupra

⁸ Penny J. Cole, *The Preaching of the Crusades to the Holy Land, 1095-1270*. Pp. xiv, 281. 1991.

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 3.05.2011

¹⁰ Nicholaus Copernicus (1526), *Monete cudende ratio*

<http://copernicus.torun.pl/en/archives/money/4/?view=transkrypcja&lang=en>, accesat 4.05.2011

area (the monopoly was maintained until the Red Revolution of 1907). One of the implications of this conquest was the establishment, in *London in 1553, of the first joint stock company* called the Russian Company (Muscovy Company - Московская компания). The initiative belonged to a group of 250 Londoners.¹¹ Thus, we are witnessing the first monetary convertibility into securities. Also in *London* and in the same period, in 1565, *the Royal Exchange* (royal stock exchange) was established with a banking and monetary exchange role (foreign exchange, the future forex). A few decades later, in 1602, the Dutch set up their first stock exchange - the *Amsterdam Stock Exchange*.¹²

“Throughout history, not only has coin production been a way to control wealth, but also to control interest rates. In those times this right belonged to the kings, who by decrees tried to control this very important aspect of finances. For example, in 1602, *the interest rate is set by the kingdom* at a maximum rate of 8%. Documents were found attesting that between 1633-1672 certain English goldsmiths, who also dealt with foreign exchange, began to *provide services for storing valuables in their own safes*. This led to their transformation into bankers. They will be the core of the force that will determine the

¹¹ <http://www.history.ac.uk/gh/russia.htm>, accesat 28.12.2011

¹² De Gerry Bailey, Felicia Law, Mike Phillips (2006), *Cowries, Coins, Credit: The History of Money*, Allegra Publishing House, Minneapolis, p. 6

acestei zone (monopolul s-a menținut până la Revoluția Roșie din 1907). Una dintre implicațiile acestei cuceriri a fost și aceea a înființării, la *Londra* în 1553, **primei companii pe acțiuni** denumită Russian Company (Muscovy Company - Московская компания). Inițiativa a aparținut unui grup de 250 de londonezi.¹¹ Astfel, asistăm la prima convertibilitate monetară în hârtii de valoare. Tot la *Londra* și tot în aceeași perioadă, în 1565, este înființată *the Royal Exchange* (bursa regală) cu rol bancar și de schimb monetar (foreign exchange, viitorul forex). Câțiva zeci de ani mai târziu, în 1602, olandezii înființau prima lor bursă de valori - *Amsterdam Stock Exchange*.¹² “În decursul istoriei, nu numai producerea de monedă era un mod de a controla averea, ci și controlul ratei dobânzilor. În acele perioade acest drept aparținea regilor, care prin decrete încercau să controleze acest aspect deosebit de important al finanțelor. De exemplu, în 1602, *rata dobânzilor este stabilită de către regat* la un procent de maxim 8%. Au fost găsite documente care atestă că între 1633-1672 anumiți aurari englezi, care se ocupau și cu schimburile de monedă străină, au început să furnizeze *servicii de stocare a valorilor în seifurile proprii*. Aceasta a dus la transformarea lor în bancheri. Ei vor constitui nucleul forței care va determina apariția băncilor

¹¹ <http://www.history.ac.uk/gh/russia.htm>, accesat 28.12.2011

¹² http://en.wikipedia.org/wiki/Global_financial_system, accesat 3.05.2011

emergence of national banks, private banks that will later provide the states with interest money."¹³

England and the Netherlands represented the commercial and financial force of the 16th-17th centuries. "The 17th century, thanks to trade and colonies, the Netherlands became a great economic power. Loans and usury are in vogue, financial speculation is almost the norm, leading, through financial manipulation, to the transfer of wealth. One such situation was *the tulip crisis (mania), 1634 - 1637*, which bankrupted a large part of the Dutch population. Speculation with *tulip bulbs*, which end up being *listed on the stock exchange*, produces a major financial crash, leading to the bankruptcy of a large mass of the population involved in this financial speculation. Such events happen when the population lacking economic knowledge, led by greed and helped by bankers through generous loans, ends up losing all the hard-earned money in its life."¹⁴

During the English Civil War caused by the struggle between Parliament and Charles I, "between *1642-1651*, the right to impose *taxes was legislated*. In this process, the goldsmiths' fortune is consolidated, in whose safes jewelry, gold coins and precious metals are stored."¹⁵

¹³ De Gerry Bailey, Felicia Law, Mike Phillips (2006), *Cowries, Coins, Credit: The History of Money*, Allegra Publishing House, Minneapolis, p. 6

¹⁴ Krelage, Ernst Heinrich 1869- (1942) *Bloemenspeculatie in Nederland; de tulpomanie van 1636-'37 en de hyacintenhandel 1720-'36*, Amsterdam, P. N. van Kampen & zoon n.v., 1942, <http://library.wur.nl/speccol/krelage.html> 5.05.2011

¹⁵ Neville Lloyd Walford (2010), *Parliament's Generals of the English Civil War 1642-1651*, Leonaur Limited

naționale, bănci private care ulterior vor furniza statelor bani cu dobânda.”¹³

Anglia și Olanda au reprezentat forța comercială și financiară a secolelor 16-17. “Secolul 17 datorită comerțului și coloniilor Olanda devine o mare putere economică. Împrumuturile și cămătăria sunt în vogă, speculația financiară este aproape normă, ducând, prin manipulare financiară, la transfer de bogăție. O astfel de situație a fost *criza (mania) lalelelor, 1634 – 1637*, care a falimentat o mare parte din populația olandeză. *Speculația cu bulbi de lalele*, ce ajung să fie *cotați la bursă*, produce un crash financiar de proporții, ce conduce la falimentarea unei mase largi a populației implicate în această speculație financiară. Asemenea evenimente se întâmplă când populația lipsită cunoștințe economice, condusă de lăcomie și ajutată de bancheri prin împrumuturi generoase, ajunge să piardă la bursă toți banii agonisiți cu greu în decursul vieții.”¹⁴

În timpul războiului civil din Anglia determinat de lupta dintre Parlament și Charles I, „între 1642-1651, s-a legiferat dreptul de a *institui taxele*. În acest proces se consolidează averea aurarilor, în seifurile cărora se stochează bijuterii, monede de aur și metale prețioase.”¹⁵

¹³ De Gerry Bailey, Felicia Law, Mike Phillips (2006), *Cowries, Coins, Credit: The History of Money*, Allegra Publishing House, Minneapolis, p. 6

¹⁴ Krelage, Ernst Heinrich 1869- (1942) *Bloemenspeculatie in Nederland; de tulpomanie van 1636-'37 en de hyacintenhandel 1720-'36*, Amsterdam, P. N. van Kampen & zoon n.v., 1942, <http://library.wur.nl/speccol/krelage.html> 5.05.2011

¹⁵ Neville Lloyd Walford (2010), *Parliament's Generals of the English Civil War 1642-1651*, Leonaur Limited

Also during this period, in 1660, the goldsmiths who became bankers stored the fortunes of various people of the time and began to issue receipts certifying the existence of valuables in their safes. These are *the first commercial and guarantee effects*. They are beginning to be used intensively in England.¹⁶

1.2 Banking history and evolution

The name bank has its etymological origins in the Italian word *bank*¹⁷ which comes from the name of the tables (banks) of money changers. As for **the banking history** of the world, we can say that it has been troubled and complex.

Looking back over time, the first banks had as a prototype banks of merchants in the ancient world, who traded and borrowed grain and traded various goods between ancient cities.

As mentioned earlier, this began in the Mesopotamian period¹⁸, but

¹⁶ <http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Pages/about/history.aspx>, accesat 4.05.2011

¹⁷ Etimologie: locul unde stătea Papa cu soldații și unde se comercializau bani și alte valori, <http://www.etimo.it/?term=banca> accesat 28.12.2011

¹⁸ WN Goetzmann, K Geert Rouwenhorst (2005), *The Origins of Value: The Financial Innovations That Created Modern Capital Markets*, Oxford University Press

Tot în această perioadă, în 1660, aurarii deveniți bancheri stochează averile diverșilor oameni ai timpului și încep să emită chitanțe care certifică existența valorilor în seifurile lor. Acestea sunt *primele efecte comerciale și de garantare*. Ele încep să fie folosite intensiv în Anglia.¹⁶

1.2 Istorie și evoluție bancară

Denumirea de bancă își are originile etimologice în cuvântul italian *banca*¹⁷ care provine de la denumirea meselor (băncilor) schimbătorilor de bani.

În ceea ce privește **istoria bancară** a lumii putem spune că aceasta a fost zbuciumată și complexă.

Privind retrospectiv în decursul timpului, primele bănci au avut drept prototip bănci ale comercianților din lumea antică, care făceau comerț și împrumuturi cu grâne și tranzacționau diverse bunuri între orașele antice.

După cum am amintit anterior, acest lucru a început încă din perioada mesopotamiană¹⁸, dar s-a intensificat în civilizațiile asiriane

¹⁶ <http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Pages/about/history.aspx>, accesat 4.05.2011

¹⁷ Etimologie: locul unde stătea Papa cu soldații și unde se comercializau bani și alte valori, <http://www.etimo.it/?term=banca> accesat 28.12.2011

¹⁸ WN Goetzmann, K Geert Rouwenhorst (2005), *The Origins of Value: The Financial Innovations That Created Modern Capital Markets*, Oxford University Press

intensified in Assyrian and Babylonian (2000 BC) civilizations.¹⁹

Archaeologically, types of banking were also discovered in the Sumerian civilization, the Hindu civilization. China, India, the Pacific Ocean, Africa, Egypt.

Later, in ancient Greece and during the Roman Empire, lenders granted money through two major financial innovations: accepting deposits and exchanging money. However, the bank has known its modern meaning with the development of the Renaissance in the early and late Renaissance in Florence, Venice and Genoa."²⁰

During this period the di Medici family had a notable influence in the development of the first modern forms of banking.²¹ Also in Italy another family, Fugger²² developed the modern banking system.

Other families that have had remarkable influences on modern banking have come from various countries and times, as follows:

- ✓ in the German space the Welser family²³ (appearance 15th century) and the Berenberg family²⁴ (appearance 15th century)

¹⁹ Moore, D Lewis (2009) - The Origins of Globalization, Taylor & Francis, 16 Apr 2009

²⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 5.03.2010

²¹ Christopher Hibbert (1975). The House of Medici: Its Rise and Fall. 3. Morrow.

²² Mark Häberlein (2011). The Fuggers of Augsburg: Pursuing Wealth and Honor in Renaissance, University of Virginia Press

²³ Richard Ehrenberg (1999) Das Zeitalter der Fugger. Geldkapital und Creditverkehr im 16. Jahrhundert; Bd. 1: Die Geldmächte des 16. Jahrhunderts; Hildesheim: Olms, 1963(=Jena:Fischer, 1898); S. 96.195.212; Pius Malekandathil: The Germans, the Portuguese and India; Periplus Parerga 6; Münster: LIT

²⁴ Percy Ernst Schramm (1949), Kaufleute zu Haus und über See. Hamburgische Zeugnisse des 17., 18. und 19. Jahrhunderts, Hamburg, Hoffmann und Campe

și babiloniene (2000 î.c.)¹⁹. Arheologic, au fost descoperite tipuri de activități bancare și în civilizația sumeriană, civilizația hindusă. China, India, Oceanul Pacific, Africa, Egipt.

Mai târziu, în Grecia antică și în perioada Imperiului Roman, împrumutătorii acordau sume prin intermediul a două mari inovații financiare: acceptau depozite și schimbau bani. Totuși, banca și-a cunoscut accepțiunea modernă odată cu dezvoltarea renașcentismului timpuri și târziu întâlnit în Florența, Veneția și Genova.”²⁰

În această perioadă familia di Medici a avut o influență notabilă în dezvoltarea primelor forme moderne de bănci.²¹ Tot în Italia o altă familie, Fugger²² a dezvoltat sistemul bancar modern.

Alte familii care au avut influențe remarcabile asupra activității bancare moderne au provenit din diverse țări și timpuri, după cum urmează:

- ✓ în spațiul german familia Welser²³ (apariție sec. 15) și familia Berenberg²⁴ (apariție sec. 15)

¹⁹ Moore, D Lewis (2009) - The Origins of Globalization, Taylor & Francis, 16 Apr 2009

²⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 5.03.2010

²¹ Christopher Hibbert (1975). The House of Medici: Its Rise and Fall. 3. Morrow.

²² Mark Häberlein (2011). The Fuggers of Augsburg: Pursuing Wealth and Honor in Renaissance, University of Virginia Press

²³ Richard Ehrenberg (1999) Das Zeitalter der Fugger. Geldkapital und Creditverkehr im 16. Jahrhundert; Bd. 1: Die Geldmächte des 16. Jahrhunderts; Hildesheim: Olms, 1963(=Jena:Fischer, 1898); S. 96.195.212; Pius Malekandathil: The Germans, the Portuguese and India; Periplus Parerga 6; Münster: LIT

²⁴ Percy Ernst Schramm (1949), Kaufleute zu Haus und über See. Hamburgische Zeugnisse des 17., 18. und 19. Jahrhunderts, Hamburg, Hoffmann und Campe

- ✓ in the Anglo-Saxon space the Baring family²⁵ (appearance in the 16th century)

In the German and Anglo-Saxon space, the Rothschild family²⁶ (appearance in the 18th century) played one of the most important roles in global banking development.

According to one of the most encyclopedic and important online information sources, Wikipedia, supported by quotes from the works of financial-banking researchers, the history of the establishment and operation of the most important non-bank banks / financial institutions in the world is as follows²⁷:

- ✓ Banca di Venezia (1174)²⁸ - was established as a result of the need to strengthen control and tyranny of the status of the population²⁹
- ✓ Bank of Physicians (1397)
- ✓ Bank of Barcelona (1341)
- ✓ Bank of St. George (1407)
- ✓ Monte dei Paschi Bank of Siena SPA (1494)
- ✓ Bank of Milan (1593)

²⁵ Philip Ziegler (1988). *The Sixth Great Power: Barings 1762–1929*. London: Collins

²⁶ Frederic Morton (1998), *The Rothschilds: Portrait of a Dynasty*

²⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 5.03.2010

²⁸ Andreas Michaël Andreadēs (1966), *History of the bank of England – 4th edition*, Frank Cass & Co., Ltd Oxon, p. 75 (1st edition 1909)

²⁹ Powers Orville M. (1903), *Commerce and Finance*, Chicago, Powers & Lyons
<http://chestofbooks.com/finance/economics/Commerce-and-Finance/Monometallism-And-Bimetallism-Chapter-XVII-Bank-Of-Venice.html#ixzz2GHhWlrkH>, accesat 17.03.2010

- ✓ în spațiul anglo-saxon familia Baring²⁵ (apariție sec.16)
- ✓ în spațiul german și anglo-saxon familia Rothschild²⁶ (apariție sec. 18) a jucat unul dintre cele mai importante roluri în dezvoltarea bancară la nivel mondial.

Conform uneia dintre cele mai enciclopedice și importante surse de informare online, Wikipedia, susținute cu citări din operele cercetătorilor financiari-bancari, istoria înființării și funcționării celor mai importante bănci / instituții financiare non-bancare în lume este următoarea²⁷:

- ✓ Banca di Venezia (1174)²⁸ – a fost înființată ca urmare a necesității de a întări controlul și tirania statutului asupra populației²⁹
- ✓ Banca di Medici (1397)
- ✓ Banca de Barcelona (1341)
- ✓ Banca di San Giorgio (1407)
- ✓ Banca Monte dei Paschi di Siena SPA (1494)
- ✓ Banca di Milano (1593)

²⁵ Philip Ziegler (1988). *The Sixth Great Power: Barings 1762–1929*. London: Collins

²⁶ Frederic Morton (1998), *The Rothschilds: Portrait of a Dynasty*

²⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking, accesat 5.03.2010

²⁸ Andreas Michaël Andreadēs (1966), *History of the bank of England – 4th edition*, Frank Cass & Co., Ltd Oxon, p. 75 (1st edition 1909)

²⁹ Powers Orville M. (1903), *Commerce and Finance*, Chicago, Powers & Lyons <http://chestofbooks.com/finance/economics/Commerce-and-Finance/Monometallism-And-Bimetallism-Chapter-XVII-Bank-Of-Venice.html#ixzz2GHhWlrkH>, accesat 17.03.2010

- ✓ Bank of Amsterdam (1609) - public bank with controlled and high quality services, which served as a model for the establishment of the Bank of England³⁰
- ✓ Bank of Hamburg (1619)
- ✓ Bank of Stockholm (1656) - in 1668 it became a public bank
- ✓ Bank of England (1694)
- ✓ Bank of Scotland (1695)
- ✓ General Bank (1716)
- ✓ Bank of North America (1782)³¹
- ✓ First home bank in Birmingham (1775)
- ✓ Rothschild family bank (1800)
- ✓ Bank of France (1800)
- ✓ New York Stock Exchange (1817)
- ✓ The first savings bank in Paris (1818)
- ✓ US Housing Bank (1831)
- ✓ Housing Bank of Australia and New Zealand (1832)
- ✓ South African Housing Bank (1833)
- ✓ Housing Bank of Brazil (1834)
- ✓ Housing bank in Bielefeld (1885)
- ✓ Bank of Germany (1870)
- ✓ EDF (US Federal Reserve) (1913)
- ✓ Establishment of the Bausparkasse system in Germany (1924)

³⁰ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/21909/Amsterdamsche-Wisselbank>

³¹ Walter B. Wriston Archives, (<http://dca.lib.tufts.edu/features/wriston/about/bankingtimeline.html>), accesat 17.03.2010

- ✓ Banca Amsterdam (1609) - bancă publică cu servicii controlate și de calitate superioară, care a servit drept model la înființarea Băncii Angliei³⁰
- ✓ Banca Hamburg (1619)
- ✓ Banca de Stockholm (1656) – în 1668 aceasta devine bancă publică
- ✓ Banca Angliei (1694)
- ✓ Banca Scoției (1695)
- ✓ Banque Generale (1716)
- ✓ Banca Americii de Nord (1782)³¹
- ✓ Prima bancă pentru locuințe în Birmingham (1775)
- ✓ Banca familiei Rothschild (1800)
- ✓ Banca Franței (1800)
- ✓ Bursa din New York (1817)
- ✓ Prima bancă de economii din Paris (1818)
- ✓ Banca pentru locuințe din USA (1831)
- ✓ Banca pentru locuințe din Australia și Noua Zeelandă (1832)
- ✓ Banca pentru locuințe din Africa de Sud (1833)
- ✓ Banca pentru locuințe din Brazilia (1834)
- ✓ Banca pentru locuințe din Bielefeld (1885)
- ✓ Banca Germaniei (1870)
- ✓ FED (rezervele federale americane)(1913)
- ✓ Instituirea sistemului Bausparkasse în Germania (1924)

³⁰ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/21909/Amsterdamsche-Wisselbank>

³¹ Walter B. Wriston Archives, (<http://dca.lib.tufts.edu/features/wriston/about/bankingtimeline.html>), accesat 17.03.2010

- ✓ The 1929-1933 financial crash on Wall Street (9000 banks closed)
- ✓ End of the US dollar gold convertibility era (1933)
- ✓ The end of the Bretton Woods era (1971)
- ✓ The Big Bang (1986) (regulation of the London financial market)
- ✓ Financial crisis due to insufficient credit regulation that led to the collapse of some major banks in the world (2007)
- ✓ The collapse of Washington mutual funds (the biggest bank failure in history) (2008)

Evolutionarily, the banks experienced periods of flourishing and expansion, but also periods of collapse and disappearance. An important event changed the course of history in the Italian world, with influences on the further development of the banking industry, namely: as is well known for a long time the Christian tradition condemned the loan of usury money (see for example the expulsion of money changers Christ in the Temple - Bible, Matthew 21:12).

In 1403, in Italy, this Christian dogma changes, when the lawyer and theologian Lorenzo di Antonio Ridolfi wins a case and determines the legalization of the interest loan to the government of Florence. It is the beginning of the domination of the banks over the state.³²

³² <http://www.neoliberalismo.com/antidoto.htm>, accesat 3.05.2011

- ✓ Crash-ul financiar din 1929-1933 de pe Wall Street (9000 de bănci s-au închis)
- ✓ Sfârșitul erei convertibilității în aur a dolarului american (1933)
- ✓ Sfârșitul erei Bretton Woods (1971)
- ✓ Marele "Big Bang" (1986) (reglementarea pieței financiare londoneze)
- ✓ Criză financiară datorită insuficienței reglementării a creditului care a condus la prăbușirea unor bănci importante ale lumii (2007)
- ✓ Colapsul fondurilor mutuale Washington (cel mai mare faliment bancar din istorie) (2008)

Evolutiv băncile au cunoscut perioade de înflorire și expansiune, dar și perioade de colaps și dispariție. Un eveniment important a schimbat cursul istoriei în lumea italiană, cu influențe asupra întregii dezvoltări ulterioare a industriei bancare, și anume: după cum se știe o perioadă îndelungată tradiția creștină condamna împrumutul banilor cu camătă (a se vedea de exemplu alungarea schimbătorilor de bani de către Cristos din templu – Biblia, Matei 21,12).

În 1403, în Italia, are loc schimbarea acestei dogme creștine, când avocatul și teologul Lorenzo di Antonio Ridolfi câștigă un caz și determină legalizarea împrumutului cu dobândă către guvernul Florenței. Este începutul dominației băncilor asupra statului.³²

³² <http://www.neoliberalismo.com/antidoto.htm>, accesat 3.05.2011

In the 15th and 17th centuries, great geographical discoveries took place - the crews that went on missions needed major donations / loans. Through the amounts circulated, the banks / bankers experienced an extremely flourishing period.

In 1694, the Bank of England was established, with the fundamental aim of “financing the state in time of war. For the first time, an innovative method is used: permanent money is lent to the state, for which only interest will be paid, but the loan will not be repaid. Here is the core of the current system in which the national bank lends money to the state for interest.”³³

As we saw in the previous subchapter, the crusades paved the way for another type of banking activity.

In the 17th-18th centuries, Jews in Europe developed banking throughout Europe. The banking activity of the Jews could be found mainly in "Germany, the Netherlands and Austria, but also in Denmark, England, Hungary, Italy, Poland, Lithuania, Portugal and Spain.”³⁴

1.3 History and monetary and banking evolution in Romania*

From a **monetary** point of view, our country has known since ancient times many foreign currency transformations and infusions.

³³ <http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/history/default.aspx>, 5.05.2011

³⁴ Sombart, Werner (1913), *The Jews and Modern Capitalism*, pp. 53–7.

* It is important to mention that the main source of documentation and information in this chapter is the National Bank of Romania.

În secolele 15-17 au loc mari descoperiri geografice – echipajele care mergeau în misiune aveau nevoie de donații/împrumuturi majore. Prin sumele vehiculate, băncile/bancherii au cunoscut o perioadă extrem de înfloritoare.

În 1694 se înființează Banca Angliei, având drept scop fundamental „finanțarea statului în timp de război. Pentru prima dată se folosește o metodă inovatoare: se împrumută statului bani pe termen permanent, pentru care se va plăti doar dobândă, dar nu se va rambursa împrumutul. Aici se află sâmburele actualului sistem în care banca națională împrumută bani statului contra dobândă.”³³

După cum am văzut și în subcapitolul anterior, cruciadele au deschis drumul unei alte tipologii de activitatea bancară.

În secolelor 17-18 evreii din Europa au dezvoltat activitatea bancară în toată Europa. Activitatea bancară a evreilor putea fi regăsită cu precădere în “Germania, Olanda și Austria, dar de asemenea în Danemarca Anglia, Ungaria, Italia, Polonia, Lituania, Portugalia și Spania.”³⁴

1.3 Istorie și evoluție monetară și bancară în România*

Din punct de vedere **monetar**, țara noastră a cunoscut încă din antichitate numeroase transformări și infuzii străine de monedă.

³³ <http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/history/default.aspx>, 5.05.2011

³⁴ Sombart, Werner (1913), *The Jews and Modern Capitalism*, pp. 53–7.

* Este important să se menționeze că principala sursă de documentare și informare din acest capitol este Banca Națională a României

In *antiquity*, the beginnings of monetary history in Romanian spaces were marked by Macedonians and Greeks. Later, other peoples also had notable influences in the issuance / circulation of our currency, such as: Scythians, Celts, Romans, etc.

"The first coins struck on the current territory of Romania are the issues of the West Pontic Greek cities that appear about two centuries after the appearance of the first coins in Asia Minor. Histria is the first city where the issuance of its own coin is documented: the oldest coins were minted around 480/475 BC."³⁵

Some of these coins were made of gold, others of silver. In fact, not only Histria but all our port cities minted coins during the period of the type Philip II and Alexander the Great - tetradrachmas and stateri (widespread in the Carpathian and extra-Carpathian area).

In the following we will present, historically and evolutionarily, the monetary activity on the Romanian territories - a documented activity from the history presented by the National Bank of Romania:

- ✓ issue of silver drachmas and then bronze at Callatis (during the reign of Alexander the Great and the adjacent centuries: 3rd century - 1st century BC); issue of bronze coin at Tomis (second half of the 3rd century); coin issues in the Silistra - Mangalia area of some Scythian kings (2nd century BC).

³⁵ Banca Națională a României (a), <http://www.bnro.ro/Antichitatea--1048.aspx>, accesat 27.12.2010

În *antichitate*, începuturile istoriei monetare în spațiile românești au fost marcate de macedonieni și eleni. Ulterior și alte popoare au avut influențe notabile în emisiunea / circulația de monedă de la noi, cum ar fi: sciții, celții, romanii, etc.

“Primele monede bătute pe actualul teritoriu al României sunt emisiunile orașelor grecești vest-pontice care apar la aproximativ două secole după apariția primelor monede în Asia Mică. Histria este primul oraș unde este documentată emisiunea de monedă proprie: cele mai vechi monede au fost bătute în jurul anului 480/475 î.c.”³⁵ Unele dintre aceste monede erau din aur, altele din argint. De fapt, nu doar Histria ci toate orașele noastre port au bătut monedă în perioada respectivă de tip Filip al II-lea și Alexandru cel Mare – tetradrahme și stateri (cu largă răspândire în zona carpatică și extracarpatică).

În cele ce urmează vom prezenta, istoric și evolutiv, activitatea monetară de pe teritoriile românești - activitate documentată din istoria prezentată de către Banca Națională a României:

- ✓ emisiune de drahme de argint și apoi de bronz la Callatis (în perioada domniei lui Alexandru cel Mare și secolele adiacente acesteia: sec. III – sec. I î.c.); emisiune de monedă din bronz la Tomis (a doua jumătate a sec. al III-lea); emisiuni de monedă în zona Silistra – Mangalia ale unor regi sciți (sec. II î.c.).

³⁵ Banca Națională a României (a), <http://www.bnro.ro/Antichitatea--1048.aspx>, accesat 27.12.2010

In the Macedonian and Hellenistic period “the most common prototype of that period imitates Philip II type tetradrahma, with the effigy of Zeus laureate on the obverse and on the reverse with the representation of a horseman and the legend with the name of the Macedonian king. It is important to note that this type served as a prototype not only for the Geto-Dacian dynasties but also for the populations that inhabited the Middle Danube regions. Other Greek prototypes are widespread regionally, as follows: Alexander the Great, Philip III Arrhidaios, King Peon Audoleon, the city of Larissa in Thessaly, the tetradrachmas Macedonia Prima, a Greco-Roman type with a janiform head.³⁶

- ✓ Geto-Dacian coins taken from the Hellenistic and Roman styles in the extra-Carpathian areas and with Celtic additions in the Carpathian areas - Transylvanian Plateau (4th century - 2nd century BC)
- ✓ Roman currency enters the north of the Lower Danube (1st century BC)

"Being the most widespread currency in the late Republican era, it is natural to find the denarius more frequently in the peripheral regions of the Roman world. The transition from the Greco-Macedonian to the Roman currency took place gradually during the first half of this century, in the circumstances of the consolidation of Roman power in the northern Balkans. After cca. 70 BC, the first Roman-type Geto-Dacian workshops are documented archaeologically.

³⁶ Banca Națională a României (a), idem

În perioada macedoneană și elenistică “prototipul cel mai frecvent din acea perioadă imită tetradrahma tip Filip II, cu efigia lui Zeus laureat pe avers iar pe revers cu reprezentarea unui călăreț și legenda cu numele regelui macedonean. Este important de remarcat că acest tip a servit drept prototip nu numai dinastia geto-daci dar și populațiilor ce locuiau regiunile Dunării Mijocii. Alte prototipuri grecești sunt răspândite regional, după cum urmează: Alexandru cel Mare, Filip III Arrhidaios, regele peon Audoleon, orașul Larissa din Thessalia, tetradrahmele Macedonia Prima, un tip greco-roman cu capul janiform”³⁶

- ✓ monedele geto-dace cu preluare din stilurile elenistice și romane în zonele extracarpatiche și cu adăugiri celtice în zonele carpatice – Podișul Transilvaniei (sec. IV – sec II î.c.)
- ✓ moneda romană pătrunde la nordul Dunării Inferioare (sec. I î.c.)

“Fiind cea mai răspândită monedă în epoca Republicană târzie, este firesc să regăsim denarul cu ce mai mare frecvență și în regiunile periferice lumii romane. Trecerea de la moneda de tip greco-macedonean la cea romană are loc treptat în cursul primei jumătăți a acestui secol, în împrejurările consolidării puterii romane în nordul Balcanilor. După cca. 70 b.c. sunt documentate arheologic primele ateliere geto-dacice de tip roman.

³⁶ Banca Națională a României (a), idem

The monetary coins found in the Geto-Dacian environment (Tilișca (Sibiu county), Grădiștea Muncelului and Ludești (Hunedoara county), Poiana (Galați county)) render Roman denarii of such good quality that they are difficult to distinguish from original."³⁷

- ✓ Koson type gold coin close to the Greek stater or the Roman aureus. (1st century BC)

“Interpretations on the identity of these coins:

- Brutus is said to have struck the coin in 42 BC to pay the Geto-Dacian mercenaries
- the coin was minted by the Geto-Dacian king Cotiso and is dated 31-29 BC.
- the coin was struck by a Geto-Dacian dynasty south of the Carpathians or even south of the Danube
- the coin would be a modern counterfeit, being struck in the sec. XVI-XVII, at a time when the counterfeiting of ancient coins was a relatively widespread phenomenon in Transylvania."³⁸

In the *Middle Ages*, the analysis of coins must be divided into the three major Romanian provinces of that period. It is true that during this period the infusion of foreign currency intensified, but also the issuance / circulation of domestic currency intensified.

In *Wallachia*, the oldest Romanian coin dates from the reign of Vladislav I Vlaicu (1364-cca 1377). “The monetary system introduced by him around 1365 included three values:

³⁷ Banca Națională a României (a), idem

³⁸ Banca Națională a României (a), idem

Ștanțele monetare găsite în mediul geto-dacic (Tilișca (jud. Sibiu), Grădiștea Muncelului și Ludești (jud. Hunedoara), Poiana (jud. Galați)) redau denarii romani de o calitate atât de bună, încât sunt greu de deosebit față de originale.”³⁷

- ✓ moneda din aur tip Koson apropiate de staterul grecesc sau aureus-ul roman. (sec I î.c.)

“Interpretări asupra identității acestor monede:

- Brutus ar fi bătut moneda în anul 42 î.c. pentru plata mercenarilor geto-daci
- moneda ar fi fost bătută de regele geto-dac Cotiso și ar fi datată 31-29 î.c.
- moneda ar fi fost bătută de un dinast geto-dac de la sud de Carpați sau chiar din sudul Dunării
- moneda ar fi un fals modern, fiind bătută în sec. XVI-XVII, într-o epocă în care falsificarea monedelor antice era un fenomen relativ răspândit în Transilvania.”³⁸

În *Evl Mediu*, analiza monedelor trebuie divizată pe cele trei mari provincii românești din acea perioadă. Este adevărat că în această perioadă s-a intensificat infuzia de monedă străină, dar și emisiunea / circulația de monedă autohtonă s-a intensificat.

În *Țara Românească* cea mai veche monedă românească datează din vremea domniei lui Vladislav I Vlaicu (1364-cca 1377). “Sistemul monetar introdus de acesta în jurul anului 1365 cuprindea trei valori:

³⁷ Banca Națională a României (a), idem

³⁸ Banca Națională a României (a), idem

ducats, with an average weight of 1.05 grams, dinars (0.70 grams = 2/3 ducats) and money (0.35 grams = 1/2 dinar = 1/3 ducat).”³⁹

Subsequently, various interventions took place on this coin made by Radu I (ca. 1377-ca. 1383), Dan I (ca. 1383-1386), Mircea the Old (1386-1418) - during this time the divisional coins are also introduced (the money).

Other important moments in the coin issuance on the territory of Wallachia were:

- ✓ 1658 - Mihnea III struck shillings with his own effigy
- ✓ 1713 - Constantin Brâncoveanu issues a series of coin-medals

In *Moldova*, the history and evolution of the monetary system had the following development (we mark the most important moments):⁴⁰

- ✓ 1377 - Peter I Musat initiates the Moldovan monetary system, consisting of thick and half thick silver
- ✓ Alexander the Good (1400-1432) introduced into circulation the double-thick - issued until the end of the associated reign of Ilias I and Stephen II (1436-1442)
- ✓ Stephen the Great (147-1504) made a major reform by issuing very high quality silver coin
- ✓ Despot Voda (1561-1563) issued silver plates and gold ducats

³⁹ Banca Națională a României (b), <http://www.bnro.ro/Evul-Mediu--1049.aspx>, accesat 27.12.2010

⁴⁰ Banca Națională a României (b), Idem

ducați, cu o greutate medie de 1,05 grame, dinari (0,70 grame = 2/3 ducat) și bani (0,35 grame = 1/2 dinar = 1/3 ducat).”³⁹

Ulterior, au avut loc diverse intervenții asupra acestei monede făcute de către Radu I (cca 1377-cca 1383), Dan I (cca 1383-1386), Mircea cel Bătrân (1386-1418) – pe vremea acestuia sunt introduse și monedele divizionare (banii).

Alte momente importante în emisiunea de monedă pe teritoriul Țării Românești au fost:

- ✓ 1658 - Mihnea al III-lea a bătut șilingi cu propria efigie
- ✓ 1713 - Constantin Brâncoveanu emite o serie de monede-medalii

În *Moldova* istoria și evoluția sistemului monetar a avut următoarea desfășurare (marcăm cele mai importante momente):⁴⁰

- ✓ 1377 - Petru I Mușat inițiază sistemul monetar moldovenesc, alcătuit din groși și jumătăți de gros din argint
- ✓ Alexandru cel Bun (1400-1432) a introdus în circulație dublu-grosul - emis până la sfârșitul domniei asociate a lui Iliș I și Ștefan II (1436-1442)
- ✓ Ștefan cel Mare (147-1504) a făcut o reformă de proporții prin emisiunea de monedă din argint de foarte mare calitate
- ✓ Despot Vodă (1561-1563) a emis taleri de argint și ducați de aur

³⁹ Banca Națională a României (b), <http://www.bnro.ro/Evul-Mediu--1049.aspx>, accesat 27.12.2010

⁴⁰ Banca Națională a României (b), Idem

- ✓ Ioan Vodă cel Cumplit (1572-1574) issued large bronze coins, equivalent to the harsh Ottoman silver
- ✓ 1662 - Eustratie Dabija (1661-1665) issued bronze shillings, but also widely counterfeited various European coins
- ✓ “During the Russo-Turkish war of 1768-1774, Russia issued coins for the common circulation in Moldavia and Wallachia in northern Bukovina, at Sadagura.”⁴¹

In *Transylvania*, the issuance / circulation of money was strongly influenced by the dominant powers of the time:

- ✓ Carol Robert (1307-1342) founded the first mints, in Cluj, Sibiu and Lipova, where he struck gold and thick florins, respectively silver dinars
- ✓ During the time of Louis the Great, two more workshops were opened, in Baia Mare and Brasov
- ✓ and in the second half of the century. In the 17th century, new mints were set up in Alba Iulia, Făgăraș and Aiud
- ✓ after 1699 (after the entry of Transylvania into the Austro-Hungarian system) the number of local mines decreased, remaining in operation only those from Baia Mare (until 1851) and Alba Iulia (until 1871) where coins were issued in the Austrian or Hungarian system

The foreign coins that circulated on Romanian territories in the Middle Ages were: Ottoman roughs, Venetian gold ducy, gold florin or

⁴¹ Banca Națională a României (b), Idem

- ✓ Ioan Vodă cel Cumplit (1572-1574) a emis monede mari de bronz, echivalente asprilor otomani de argint
- ✓ 1662 - Eustratie Dabija (1661-1665) a emis șilingi de bronz, dar a și falsificat, pe scară largă, diverse monede europene
- ✓ “în timpul războiului ruso-turc din anii 1768-1774, Rusia a emis în nordul Bucovinei, la Sadagura, monede pentru circulația comună în Moldova și Țara Românească.”⁴¹

În *Transilvania* emisiunea / circulația de monedă a fost influențată puternic de puterile dominante ale vremii:

- ✓ Carol Robert (1307-1342) a înființat primele monetării, la Cluj, Sibiu și Lipova, unde a bătut florini de aur și groși, respectiv dinari de argint
- ✓ în timpul lui Ludovic cel Mare, au mai fost deschise două ateliere monetare, la Baia Mare și Brașov
- ✓ iar în a doua jumătate a sec. al XVII-lea s-au înființat monetării noi la Alba Iulia, Făgăraș și Aiud
- ✓ după 1699 (după intrarea Transilvaniei în sistemul Austro-Ungar) numărul monetărilor locale a scăzut rămânând în funcțiune doar cele de la Baia Mare (până în 1851) și Alba Iulia (până în 1871) unde se emiteau monede în sistem austriac sau maghiar

Monedele străine ce au circulat pe teritoriile românești în Evul Mediu au fost: asprii otomani, ducatul vențian de aur, florinul

⁴¹ Banca Națională a României (b), Idem

Hungarian duchy, leu plate (current Romanian lion model), rarely - other Austrian, Turkish, Russian, Spanish coins , Italian.

The modern period was strongly influenced by the numerous wars and conquests in the Romanian areas. Since there were no banks, in the strict sense of the word, at the beginning of the century. In the 19th century, moneylenders and certain merchants specialized in establishing the equivalences between the many species of money that circulated in the absence of an official currency (often they did not make correct equivalences, but in the absence of a system it worked during that period).

The monetary unification belonged to Alexandru Ioan Cuza, who through “The Organic Regulation tried a new unification of the monetary exchange rates in the Principality. The exchange rate of currencies was regulated in a unique way for both Wallachia and Moldova, by establishing two standards, which were related to a fictitious leu, without effective circulation (calculation leu), divided into 40 coins. The gold standard was the Dutch duchy, valued at 31 lei and 20 parals, and the silver standard, the saint (Austrian currency of 20 kreuzers), with the value of 2 lei and 10 parals.”⁴²

By virtue of the emergence and functioning of the Latin Monetary Union, 23.12.1865, and in the United Principalities, the establishment of a new monetary system for the manufacture of national currencies was legislated by the related Law of April 22 / May 4, 1867.

⁴² Banca Națională a României (c), <http://www.bnro.ro/Perioada-moderna--1050.aspx>, accesat 27.12.2010

sau ducatul maghiar din aur, talerul-leu (modelul leului românesc actual), rar – alte monede austriece, turcești, rusești, spaniole, italiene.

Perioada modernă a fost puternic influențată de numeroasele războaie și cuceriri din zonele românești. Întrucât nu existau bănci, în sensul strict al cuvântului, la începutul sec. XIX, zarafii și anumiți negustori erau specializați în stabilirea echivalențelor dintre multele specii de bani care circulau în lipsa unei monede oficiale (de multe ori aceștia nu făceau echivalențe corecte, dar în lipsa unui sistem acesta a funcționat în perioada respectivă).

Unificarea monetară a aparținut lui Alexandru Ioan Cuza, care prin “Regulamentul Organic a încercat o nouă unificare a cursurilor monetare din Principate. Cursul monedelor era reglementat într-o manieră unică atât pentru Țara Românească, cât și pentru Moldova, prin instituirea a două etaloane, care erau raportate la un leu fictiv, fără circulație efectivă (leul de calcul), împărțit în 40 parale. Etalonul de aur era ducatul olandez, evaluat la 31 lei și 20 parale, iar etalonul de argint, sfașul (moneda austriacă de 20 kreuzeri), cu valoarea de 2 lei și 10 parale.”⁴²

În virtutea apariției și funcționării Uniunii Monetare Latine, 23.12.1865, și în Principatele Unite s-a legiferat înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale prin Legea aferentă din 22 aprilie / 4 mai 1867.

⁴² Banca Națională a României (c), <http://www.bnro.ro/Perioada-moderna--1050.aspx>, accesat 27.12.2010

The Latin Monetary Union was an initiative of Napoleon III, "bringing together France, Belgium, Italy and Switzerland around the principle that the reference currencies in each country of the Union have the same weight in fine gold" , while preserving national symbols. Following the conclusion of the 1865 convention, Greece joined (1868), and many states adopted the principles of the Union without formally joining it. These states include Romania, along with Spain, Serbia and the Vatican. The Latin Monetary Union was dissolved in 1926, but the abandonment of convertibility into gold took place as early as 1914, due to the economic crisis that Europe entered at the beginning of the First World War."⁴³

With the establishment of the National Bank of Romania (BNR), the law of April 17/29, 1880, the Romanian monetary system experienced a strong rise in the development of autochthonous coins and banknotes. As a result, the lion experienced both bimetallic and monometallic periods; the mortgage notes (the first Romanian banknotes) were issued under the NBR; the first national banknotes were issued starting with January 19, 1881 (clips and watermark paper made at the Bank of France); by the Law of March 17/29, 1890, gold monometallism was changed.

⁴³ Banca Națională a României (c), Idem

Uniunea Monetară Latină a fost o inițiativă a lui Napoleon III, “reunind Franța, Belgia, Italia și Elveția în jurul principiului că monedele de referință din fiecare țară a Uniunii au aceeași greutate în aur fin... Aceste monede, împreună cu subdiviziunile lor, aveau aceeași putere de circulație în fiecare dintre țările membre ale Uniunii, păstrând, în același timp, simbolurile naționale. Ulterior încheierii convenției din 1865, a aderat Grecia (1868), iar numeroase state au adoptat principiile Uniunii, fără să i se alătore în mod formal. Printre aceste state se număra și România, alături de Spania, Serbia și Vatican. Uniunea Monetară Latină a fost dizolvată în 1926, dar abandonarea convertibilității în aur a avut loc încă din 1914, datorită crizei economice în care a intrat Europa la începutul Primului Război Mondial.”⁴³

Prin înființarea Băncii Naționale a României (BNR), legea din 17/29 aprilie 1880, sistemul monetar românesc a cunoscut o puternică ascensiune în dezvoltarea monedelor și bancnotelor authtone. Urmare a acestui fapt: leul a cunoscut atât perioade bimetaliste, cât și monometaliste; biletele ipotecare (primele bancnote românești) au fost emise sub tiparul BNR-ului; s-au emis primele bancnote naționale începând cu 19 ianuarie 1881 (cuclișee și hârtie cu filigran elaborate la Banca Franței); prin Legea din 17/29 martie 1890 s-a trecut la monometalismul din aur.

⁴³ Banca Națională a României (c), Idem

The contemporary period was influenced by the two world wars, communism and the revolution of December 1989⁴⁴. In the *First World War*, the inflationary phenomenon, due to the issuance of uncovered banknotes, experienced a strong rise. In Transylvania, Banat and Bucovina, territories under Austro-Hungarian occupation, the inflationary phenomenon has experienced alarming levels - food prices have increased by 300%. *The interwar period* was marked by the inflation felt in the domestic territories, by the inflation in other foreign countries with which Romania had cultural and commercial relations, by the monetary unification, etc. During this period (although a difficult period worldwide - see the crisis of 1929-1933) the national currency experienced a relative appreciation and stability. Although it had a winding course, we can say that our currency was more stable than other countries.

In *the Second World War*, our currency had a close history related to the evolution of the Romanian front and alliances. During this period we had different new currencies: the currency - our Transylvania medal, the rooster coin, the Soviet lion coin. Inflation during this period had at least strange evolutions: the leu was devalued or appreciated daily with quotas difficult to imagine: “for example, a civil servant, head of office, had a salary of 350,000 lei. If he spent only a day to buy 1 liter of milk (7,000 lei x 30 days = 210,000 lei)

⁴⁴ Banca Națională a României (d), <http://www.bnro.ro/Perioada-contemporana--1051.aspx>, accesat 27.12.2010

Perioada contemporană a fost influențată de cele două războaie mondiale, de comunism și de revoluția din decembrie 1989⁴⁴. În *primul război mondial* fenomenul inflaționist, datorită emisiunilor de bancnote neacoperite, a cunoscut o puternică ascensiune. În Transilvania, Banat și Bucovina, teritoriile sub ocupație austro-ungară, fenomenul inflaționist a cunoscut cote alarmante – prețurile alimentelor au crescut cu 300%. *Perioada interbelică* a fost marcată de inflația resimțită în teritoriile autohtone, de inflația din alte țări străine cu care România avea relații culturale și comerciale, de unificarea monetară, etc. În această perioadă (deși perioadă grea la nivel mondial – vezi criza din 1929-1933) moneda națională a cunoscut o relativă valorizare și stabilitate. Deși a avut un parcurs sinuos, putem spune că moneda noastră a fost mai stabilă decât a altor țări.

În *al doilea război mondial* moneda noastră a avut un istoric strâns legat de evoluția frontului și alianțelor românești. Am avut în această perioadă diferite noi monede: moneda - medalia Ardealul nostru, moneda cocoșel, moneda leu sovietic. Inflația în această perioadă a avut evoluții cel puțin ciudate: leul se devaloriza sau aprecia zilnic cu cote greu de imaginat: „de exemplu, un funcționar public, șef de birou, avea un salariu de 350 000 lei. Dacă nu cheltuia pe zi decât pentru a cumpăra 1 litru de lapte (7 000 lei x 30 zile = 210 000 lei) și

⁴⁴ Banca Națională a României (d), <http://www.bnro.ro/Perioada-contemporana--1051.aspx>, accesat 27.12.2010

and to have a single meal (calculated at 5,000 lei x 30 days = 150,000 lei), he exceeded his income with 10,000 lei.”⁴⁵

The communist period was marked by the communist quinquennial according to which certain adjustments were made. The communist monetary reform began with the law of August 15, 1947, which “imposed the withdrawal from circulation of BNR banknotes, metal money issued by the Ministry of Finance, treasury bills, cash receipts, payment certificates and other such signs. . They have been replaced with new NBR banknotes and new divisional coins issued by the Ministry of Finance.”⁴⁶

Another important reform in the Romanian monetary system was imposed by the Monetary Law of January 26, 1952 - a law that required several monetary signs, such as: banknotes of the State Bank of RPR, state treasury notes issued by the Ministry of Finance and divisional coins.

The revolution of 1989 imposed structural changes in the Romanian monetary system through controlled currency issues and through the continuous attempt to control inflation. As a result of the development of new technologies in the field, Romania was one of the first countries to start issuing polymer banknotes (1999). With the denomination of the leu in 2005, there was a total replacement of paper money with polymer money. Thus, in 2008 there were 5

⁴⁵ Banca Națională a României (d), Idem

⁴⁶ Banca Națională a României (d), Idem

pentru a lua o singură masă (calculată la 5 000 lei x 30 zile = 150 000 lei), își depășea venitul cu 10 000 lei.”⁴⁵

Perioada comunistă a fost marcată de cincinalele comuniste în funcție de care se făceau anumite ajustări. Reforma monetară comunistă a început prin legea 15 august 1947 care a “impus retragerea din circulație a bancnotelor BNR, a banilor de metal emiși de Ministerul Finanțelor, a bonurilor de tezaur, a bonurilor de casă, a certificatelor de plată și a altor asemenea semne bănești. Acestea au fost înlocuite cu noi bancnote ale BNR și cu noi monede divizionare emise de Ministerul Finanțelor.”⁴⁶

O altă reformă importantă în sistemul monetar românesc a fost impusă prin Legea monetară din 26 ianuarie 1952 - lege prin care se impuneau câteva semne bănești, cum ar fi: bancnotele Băncii de Stat a RPR, biletele de tezaur ale statului emise de Ministerul de Finanțe și monedele divizionare.

Revoluția din 1989 a impus modificări structurale în sistemul monetar românesc prin emisiuni controlate de monedă și prin încercarea continuă de a controla inflația. Ca urmare a dezvoltării noilor tehnologii în domeniu, România a fost una dintre primele țări care a început să emită bancnote din polimer (1999). Odată cu denominarea leului din 2005 s-a produs și înlocuirea totală a banilor de hârtie cu cei de polimer. Astfel, în 2008 existau 5 țări în întreaga

⁴⁵ Banca Națională a României (d), Idem

⁴⁶ Banca Națională a României (d), Idem

countries around the world that issued such banknotes: Australia, New Zealand, Brunei, Romania and Vietnam.⁴⁷

From a **banking** point of view, the Romanian activity was connected both with the monetary evolution, but also with the commercial and business activity. Since *antiquity*, continuing in *the Middle Ages* until the establishment of the first bank on Romanian territory, the Zarafis and merchants were the ones who replaced for several centuries the actual banking activity.

„The monetary chaos that existed in the middle of the 19th century, as a result of the dependence of the Romanian Countries on the Ottoman Empire, was a paradise of gold coins and speculative gains. This chaos was, at the same time, the result of the union in this area of the economic and political factors that governed the great continental processes.”⁴⁸

According to the NBR and the financial-banking specialists / researchers who studied the Romanian realities, the turning point in the banking field was *the modern period* with the establishment in Romania, in 1865, of the first modern commercial bank called Banca României. It was organized as a joint stock company, with English and French shareholders, governing shareholders and the Bank of the Ottoman Empire. The Bank of Romania later became a bank with total

⁴⁷ Banca Națională a României (d), Idem

⁴⁸ Mugur C. Isărescu (2006), *Reflecții economice – Piețe, bani și bănci*, Editura Expert, p.20

lume care emiteau astfel de bancnote: Australia, Noua Zeelandă, Brunei, România și Vietnam.⁴⁷

Din punct de vedere **bancar** activitatea românească a fost conexasă atât cu evoluția monetară, dar și cu activitatea comercială și de negoț. Încă din *antichitate*, continuându-se și în *evul mediu* până la înființarea primei bănci pe teritoriul românesc, zarafii și negustorii au fost cei care au suplinat pentru mai multe secole activitatea propriu-zis bancară.

„Haosul monetar care exista pe la mijlocul secolului al XIX-lea, ca urmare a dependenței Țărilor Române față de Imperiul Otoman, era un paradis al zarafilor și al câștigurilor speculative. Acest haos era, în același timp, rezultatul unirii în această zonă a factorilor economici și politici care guvernau marile procese continentale.”⁴⁸

Conform BNR și specialiștilor/cercetătorilor financiari-bancari ce au studiat realitățile românești punctul de cotitură în domeniul bancar a fost *perioada modernă* prin înființarea în România, în anul 1865, a primei bănci comerciale moderne sub numele de Banca României. Aceasta a fost organizată ca o societate pe acțiuni, cu acționarist englezesc și franțuzesc, acționari ce guvernau și Banca Imperiului Otoman. Banca României a devenit ulterior bancă cu capital total

⁴⁷ Banca Națională a României (d), Idem

⁴⁸ Mugur C. Isărescu (2006), Reflecții economice – Piețe, bani și bănci, Editura Expert, p.20

domestic capital and functioned as a private commercial bank until 1948 (the establishment of the communist regime).

“A first lesson: in a heroic time, at the height of great moments that marked the history of the nineteenth century, at one pole being the Union of 1859, and at the other the conquest of state independence in 1877, in 1867 the lion's monetary system was established. The event took place through the efforts of visionary statesmen, who understood the essential connection between money, work and the aspiration to prosper of modern Romania. Thus was created the first national monetary system in our geopolitical and geoeconomic space. Without this masterpiece, done at the right time, the aspirations of the forerunners to give a deep impetus to the country's economic development would have been devoid of one of the strongest pillars of resistance.”⁴⁹

However, the foundations of the modern Romanian banking system were laid with the establishment of the National Bank of Romania (April 17, 1880). Between 1864 and 1880 other credit institutions were established: the House of Savings and Consignments (1864), the Rural Land Loan (1873), the Urban Land Loan (1875), the Commercial Bank Marmorosch Blank & Co (1874).⁵⁰

It is important to note that during this period the education of the general public on credit institutions and banks was promoted.

⁴⁹ Mugur C. Isărescu (2006), *Reflecții economice – Piețe, bani și bănci*, Editura Expert, p. 20

⁵⁰ Ștefan Dumitrescu (1941), *Manual de credit și bancă: Structură, administrare și organizare. Tehnica operațiunilor de bancă*, București, p. 26

autohton și a funcționat ca o bancă privată comercială până în 1948 (instaurarea regimului comunist).

“O primă învățătură: într-un timp eroic, aflat la cumpăna unor mari momente ce ne-au marcat istoria veacului al XIX-lea, la un pol fiind Unirea de la 1859, iar la celălalt cucerirea independenței de stat în 1877, la 1867 s-a înființat sistemul bănesc al leului. Evenimentul s-a produs prin eforturile unor bărbați de stat vizionari, care au înțeles legătura esențială între bani, muncă și aspirația de propășire a României moderne. A fost astfel făurit cel dintâi sistem bănesc național în spațiul nostru geopolitic și geoeconomic. Fără această capodoperă, înfăptuită la timpul potrivit, aspirația înaintașilor de a da un adânc făgaș dezvoltării economice a țării ar fi fost lipsită de unul dintre cei mai solizi stâlpi de rezistență.”⁴⁹

Bazele sistemului bancar românesc modern au fost puse însă odată cu înființarea Băncii Naționale a României (17 aprilie 1880). Între 1864 și 1880 au mai fost înființate și alte instituții de credit: Casa de Economii și Consemnațiuni (1864), Creditul Funciar Rural (1873), Creditul Funciar Urban (1875), Banca Comercială Marmorosch Blank & Co (1874).⁵⁰

Este important de subliniat că în această perioadă s-a promovat educarea publicului larg cu privire la instituțiile de credit și bănci.

⁴⁹ Mugur C. Isărescu (2006), *Reflecții economice – Piețe, bani și bănci*, Editura Expert, p. 20

⁵⁰ Ștefan Dumitrescu (1941), *Manual de credit și bancă: Structură, administrare și organizare. Tehnica operațiunilor de bancă*, București, p. 26

"The initiation of the public in the practices of banking operations has already represented essential elements of the early Romanian banking civilization."⁵¹

In *the contemporary period*, until 1914, the Romanian banking and credit system experienced, in numerical institutional aspect, a notable development with a number of 255 credit institutions. As a shareholding structure among the most important banks we mention: four banks with domestic capital (Banca Agricolă, Banca Comerțului din Craiova, Banca Română de Scont, Banca Românească), four banks with foreign capital (Banca Generală Română, Banca de Credit Românesc, Banca Comercială Română, Banca României) and a bank with mixed domestic and foreign capital (Banca Comercială Marmorosch Blank & Co). Due to the financial problems during *the world wars* and during *the interwar period*, the number of banks in Romania varied considerably: 893 (1933), 523 (1937) and 246 (1944). Subsequently, by Decree no. 197/1948 all foreign and domestic banks were liquidated, except: the National Bank of Romania, the National Industrial Credit Company and the savings banks. In the 1970s, two other banks were allowed economic liberalization: Manufacturers Hanover Trust (part of Chase Manhattan Bank) and Societe Generale.⁵²

⁵¹ Banca Națională a României (e), <http://www.bnro.ro/Inceputurile--1053.aspx>, accesat 13.01.2011

⁵² Ligia Goloșoiu (2002), *Business of banking: The banking system: Components, characteristics and operations (1st volume)*, Editura ASE, București <http://www.ligiagolosoiu.ro/content/BB/chapter1-the%20Banking%20system.pdf>, accesat 16.03.2009

“Inițierea publicului în practicile operațiunilor bancare a reprezentat deja elemente esențiale ale civilizației bancare timpurii românești.”⁵¹

În *perioada contemporană*, până în 1914, sistemul bancar și de credit românesc a cunoscut, sub aspect numeric instituțional, o dezvoltare notabilă existând un număr de 255 de instituții de credit. Ca structură a acționariatului dintre cele mai importante bănci amintim: patru bănci cu capital autohton (Banca Agricolă, Banca Comerțului din Craiova, Banca Română de Scont, Banca Românească), patru bănci cu capital străin (Banca Generală Română, Banca de Credit Românesc, Banca Comercială Română, Banca României) și o bancă cu capital mixt autohton și străin (Banca Comercială Marmorosch Blank & Co). Datorită problemelor financiare din *perioada războaielor mondiale* și din *perioada interbelică* numărul băncilor din România a variat considerabil: 893 (1933), 523 (1937) și 246 (1944). Ulterior, prin Decretul nr. 197/1948 toate băncile străine și autohtone au fost lichidate, cu excepția: Băncii Naționale a României, Companiei Naționale de Credit Industrial și băncile de economii. În anii '70 în urma unei liberalizări economice au fost permise alte două bănci: Manufacturers Hanover Trust (parte a Băncii Chase Manhattan) și Societe Generale.⁵²

⁵¹ Banca Națională a României (e), <http://www.bnro.ro/Inceputurile--1053.aspx>, accesat 13.01.2011

⁵² Ligia Goloșoiu (2002), *Business of banking: The banking system: Components, characteristics and operations (1st volume)*, Editura ASE, București <http://www.ligiagolosoiu.ro/content/BB/chapter1-the%20Banking%20system.pdf>, accesat 16.03.2009

After the Revolution of 1989 (by law 34/1991) the borders of banking and credit liberalization were reopened, establishing numerous banks, non-banking financial institutions, other financial institutions. Thus, the banking system was grouped into two parts: the public system (National Bank of Romania) and the private system (which gradually became private - commercial banks) - a system according to which we operate today. The activity within this bank was a sustained and continuous one. "Since 1990, the effort of the entire team - young and old - has been not only to renew the history interrupted by the four decades of centralized economy, but also to establish a new model, required by the time we live and especially the future: contemporary Western-style central bank with a full repertoire of functions in a country that has made the transition to a competitive, synchronous and integrable economy at European level. We have thus entered a tumultuous period, in which time has condensed and pressured us to move forward, sometimes with risks that are difficult to manage."⁵³

The numerical evolution of the banking system can be observed, for the years 1990-2004) and from the following table:

Table 1.1. The numerical evolution of the banking system in Romania 1990-2004

	1990	1994	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Număr de bănci - total	12	27	40	45	41	41	41	39	39	40
I. Bănci persoane juridice române	7	20	31	36	34	33	33	31	30	32
I.1. Bănci de stat, din care:	5	7	7	7	4	4	3	3	3	2

⁵³ Mugur C. Isărescu (2006), *Reflecții economice – Piețe, bani și bănci*, Editura Expert, p. 24

După *Revoluția din 1989* (prin legea 34/1991) s-au redeschis granițele liberalizării bancare și de creditare, înființându-se numeroase bănci, instituții financiare nebankare, alte instituții financiare. Astfel, sistemul bancar s-a regrupat în două părți: sistemul public (Banca Națională a României) și sistemul privat (care a devenit treptat privat – băncile comerciale) – sistem conform căruia ne desfășurăm activitatea în prezent. Activitatea în cadrul acestei bănci a fost una susținută și continuă. „Din 1990 încoace, strădania întregului colectiv - tineri și mai vârstnici - a fost nu numai să reînnoade istoria întreruptă de cele patru decenii de economie centralizată, dar și să consacre un model nou, cerut de timpul în care trăim și mai ales de viitorime: bancă centrală de tip occidental contemporan, cu repertoriu complet de funcții, într-o țară care și-a asumat tranziția la o economie concurențială, sincronă și integrabilă pe plan european. S-a intrat astfel într-o perioadă tumultuoasă, în care timpul s-a condensat și ne-a presat să mergem înainte, uneori cu riscuri greu de administrat.”⁵³

Evoluția numerică a sistemului bancar poate fi observată, pentru anii 1990-2004) și din tabelul care urmează:

Tabel 1.1. Evoluția numerică a sistemului bancar în România
1990-2004

⁵³ Mugur C. Isărescu (2006), *Reflecții economice – Piețe, bani și bănci*, Editura Expert, p. 24

-cu capital integral de stat	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
-cu capital majoritar de stat	-	6	6	6	3	3	2	2	2	1
1.2. Bănci private, din care:	2	13	24	29	30	29	30	28	27	30
-cu capital majoritar românesc	2	8	14	13	11	8	6	4	6	7
-cu capital majoritar străin	-	5	10	16	19	21	24	24	21	23
2. Sucursale ale băncilor străine	5	7	9	9	7	8	8	8	8	7
3. Rețele ale cooperatiei de credit	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Source: *Rapoarte anuale BNR*⁵⁴

Currently (according to NBR statistics for 2011), in Romania, there are a number of 41 credit institutions - banking financial institutions (after a number of 6 banks have been bankrupt since 1990 until now).⁵⁵

The number of financial and credit institutions is much higher, amounting to about 450 non-banking financial institutions. Their activity, but also the activity of non-financial institutions considerably replaces the financial-banking activity in Romania.

⁵⁴ Banca Națională a României (f), <http://www.bnr.ro/Indicatori-agregati-privind-institutiile-de-credit-3368.aspx>

⁵⁵ Asociația Română a Băncilor, http://www.arb.ro/sistemul_bancar.php#sistemul, accesat 30.12.2011

	1990	1994	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Număr de bănci - total	12	27	40	45	41	41	41	39	39	40
1. Bănci persoane juridice române	7	20	31	36	34	33	33	31	30	32
1.1. Bănci de stat, din care:	5	7	7	7	4	4	3	3	3	2
-cu capital integral de stat	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
-cu capital majoritar de stat	-	6	6	6	3	3	2	2	2	1
1.2. Bănci private, din care:	2	13	24	29	30	29	30	28	27	30
-cu capital majoritar românesc	2	8	14	13	11	8	6	4	6	7
-cu capital majoritar străin	-	5	10	16	19	21	24	24	21	23
2. Sucursale ale băncilor străine	5	7	9	9	7	8	8	8	8	7
3. Rețele ale cooperăției de credit	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Sursa: Rapoarte anuale BNR⁵⁴

În prezent (conform statisticii BNR pentru anul 2011), în România, există un număr de 41 de instituții de credit – instituții financiare bancare (după ce un număr de 6 bănci au fost falimentate din 1990 până în prezent).⁵⁵

Numărul instituțiilor financiare și de credit este mult mai mare ridicându-se la aproximativ 450 de instituții financiare nebankare. Activitatea acestora, dar și activitatea instituțiilor non-financiare suplinește considerabil activitatea financiar-bancară din România.

⁵⁴ Banca Națională a României (f), <http://www.bnr.ro/Indicatori-agregati-privind-institutiile-de-credit-3368.aspx>

⁵⁵ Asociația Română a Băncilor, http://www.arb.ro/sistemul_bancar.php#sistemul, accesat 30.12.2011

Chapter 2 - BANKS AND MONETARY FINANCIAL INSTITUTIONS. CONCEPTS AND CHARACTERISTICS

2.1 Delimitations on monetary financial institutions

Before continuing our conceptual approach on banking institutions, we need to make some delimitations (taken from the existing norms and laws at European level - European Central Bank (ECB) - and Romanian - National Bank of Romania (NBR)) between financial institutions and non-financial, between monetary and non-monetary financial institutions, between different types of credit institutions (banks and non-banking financial institutions).

- From a *financial* point of view, *the institutions* are divided into:
  - ✓ *Financial institutions* (we will develop them later)
  - ✓ *Non-financial institutions* (even if they do not belong to the system

financially they support and develop the economic-financial system; the most eloquent example is that of the enterprise-bank relationship, this relationship being one of the engines of business development).

- In turn, **financial institutions** are subdivided, according to the ECB, in *monetary financial institutions, investment funds and financial intermediation and security corporations.*

- ✓ *Monetary financial institutions* (MFIs) are central banks,

Capitolul 2 - BĂNCI ȘI INSTITUȚII FINANCIARE MONETARE. CONCEPTE ȘI CARACTERISTICI

2.1 Delimitări privind instituțiile financiare monetare

Înainte de a ne continua demersul nostru conceptual asupra instituțiilor bancare trebuie să facem câteva delimitări (preluate din normele și legile existente la nivel european - Banca Centrală Europeană (BCE) - și românesc - Banca Națională a României (BNR)) între instituții cu caracter financiar și non-financiar, între instituții financiare monetare și non-monetare, între diferitele tipuri de instituții de credit (bănci și instituții financiare nebancare).

- Din **punct financiar, instituțiile** se împart în:

- ✓ Instituții cu *caracter financiar* (le vom dezvolta ulterior)

- ✓ Instituții *non-financiare* (chiar dacă nu aparțin sistemului

financiar acestea susțin și dezvoltă sistemul economico-financiar; exemplul cel mai elocvent este cel al relației întreprindere – bancă, această relație reprezentând unul dintre motoarele dezvoltării afacerilor).

- La rândul lor, **instituțiile cu caracter financiar** se subdivid, conform BCE, în *instituții financiare monetare, fonduri de investiții și corporații de intermediere și securizare financiară*.

- ✓ *Instituțiile financiare monetare (IFM)* sunt bănci centrale,

credit institutions and other financial institutions whose objectives are to receive and / or capitalize on deposits, to grant loans and / or to make investments.⁵⁶

The vast majority of these institutions also fulfill the role of payment institution (as it is known in the category of payment institutions, there are other institutions that do not necessarily have a financial character, eg: stores where payments are made through EFTPOS).

At EU level - for the euro area, for the end of 2011, the statistics of monetary financial institutions are presented in the following figure:

	Euro area ²¹																		
	ECB ²¹	BE	DE	EE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI	
1. All MFIs	7,317	1	122	1,948	37	560	78	409	1,123	759	143	442	33	294	782	159	29	34	333
1.1. Central bank	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2. Credit institution	6,180	0	108	1,894	17	480	57	334	656	741	141	142	28	284	765	155	25	31	323
1.3. Money market fund	1,088	0	13	49	0	109	20	73	466	14	0	298	6	7	16	3	3	2	9
1.4. Other institution	31	0	0	4	19	0	0	1	0	3	1	1	0	2	0	0	0	0	0

Figure 2.1. The situation of IFM in Euro area at the end of 2011

Source: Eurostat

For the other countries belonging to the European Union, the statistics are presented in the following figure (from the figure it can be seen that the number of monetary financial institutions in our country - 55 units, compared to other non-euro area countries in the EU is small

⁵⁶ Regulation (EC) No. 25/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008 concerning the balance sheet of the monetary financial institutions sector (ECB/2008/32)

instituții de credit și alte instituții financiare ale căror obiective sunt acelea de a primi și/sau valorifica depozite, de a acorda credite și/sau a face investiții.⁵⁶

Marea majoritate a acestor instituții îndeplinesc și rolul de instituție de plată (după cum se știe în categoria instituțiilor de plată intră și alte instituții care nu au neapărat caracter financiar, de ex.: magazinele unde se fac plăți prin EFTPOS).

La nivelul Uniunii Europene – pentru zona euro, pentru finele anului 2011, statistica instituțiilor financiare monetare este prezentată în figura următoare:

	Euro area ²¹																		
	ECB ²¹	BE	DE	EE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI	
1. All MFIs	7,317	1	122	1,948	37	590	78	409	1,123	759	143	442	33	294	782	159	29	34	333
1.1. Central bank	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2. Credit institution	6,180	0	108	1,894	17	480	57	334	656	741	141	142	26	284	765	155	25	31	323
1.3. Money market fund	1,088	0	13	49	0	109	20	73	466	14	0	298	6	7	16	3	3	2	9
1.4. Other institution	31	0	0	4	19	0	0	1	0	3	1	1	0	2	0	0	0	0	0

Figura 2.1. Situația IFM în zona euro a UE la finele anului 2011

Sursa: Eurostat

Pentru celelalte state aparținând Uniunii Europene statistica este prezentată în figura următoare (din figură se poate observa că numărul instituțiilor financiare monetare din țara noastră – 55 de unități, comparativ cu alte țări din zona non-euro a UE este mic ceea

⁵⁶ Regulation (EC) No. 25/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008 concerning the balance sheet of the monetary financial institutions sector (ECB/2008/32)

which leads us to the idea that the Romanian financial-monetary system still needs support for development):

	EU ²⁾	Euro area ³⁾	BG	CZ	DK	LV	LT	HU	PL	RO	SE	GB
1. All MFIs	9,339	7,317	37	64	164	72	93	251	701	55	180	405
1.1. Central bank	28	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2. Credit institution	8,029	6,180	31	58	161	31	91	189	700	41	174	373
1.3. Money market fund	1,212	1,088	5	5	2	2	1	61	0	13	4	31
1.4. Other institution	70	31	0	0	0	38	0	0	0	0	1	0

Figure 2.2. The situation of IFM in non-Euro area at the end of 2011

Source: Eurostat

- ✓ *Investment funds* (FIs) are collective financial institutions of investment in: financial and non-financial assets (public capital investment - not including pension funds and money market funds that are included in MFIs).⁵⁷
- ✓ Financial intermediation and security corporations (CIF) they are companies whose main purpose is to alleviate the problems of intermediation and bank failure, to securitize investment funds, deposit instruments and to protect financial derivatives economically and legally.⁵⁸

This paper refers to credit institutions, especially to one of their categories: the bank. According to Romanian laws, mainly Government Ordinance 99/2006 with subsequent amendments and

⁵⁷ Regulation (EC) No 958/2007 of the European Central Bank of 27 July 2007

⁵⁸ Regulation (EC) No 24/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008

ce ne conduce la ideea că sistemul financiar-monetar românesc mai are încă nevoie de susținere în vederea dezvoltării):

	Euro area ³⁾		BG	CZ	DK	LV	LT	HU	PL	RO	SE	GB
	EU ²⁾											
1. All MFIs	9,339	7,317	37	64	164	72	93	251	701	55	180	405
1.1. Central bank	28	18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2. Credit institution	8,029	6,180	31	58	161	31	91	189	700	41	174	373
1.3. Money market fund	1,212	1,088	5	5	2	2	1	61	0	13	4	31
1.4. Other institution	70	31	0	0	0	38	0	0	0	0	1	0

Figura 2.2. Situația IFM în zona non-euro a UE la finele anului 2011

Sursa: Eurostat

✓ *Fondurile de investiții* (FI) sunt instituții financiare colectiv de investiții în: active financiare și non-financiare (investiții publice de capital – nu sunt incluse în acestea fondurile de pensii și fondurile pieței monetare care se includ în IFM).⁵⁷

✓ *Corporațiile de intermediere și securizare financiară* (CIF) sunt societăți al căror principal scop este acela de a atenua problemele intermedierei și falimentului bancar, de a securitiza fondurile de investiții, instrumentele de depozit și de a proteja economic și legal derivatele financiare.⁵⁸

Lucrarea de față face referire la instituții de credit, în special la una dintre categoriile acestora: banca. Conform legilor românești, în principal OG 99/2006 cu modificările și adăugirile ulterioare,

⁵⁷ Regulation (EC) No 958/2007 of the European Central Bank of 27 July 2007

⁵⁸ Regulation (EC) No 24/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008

additions, **credit institutions** - Romanian legal entities - “may be established and operate in compliance with the general provisions applicable to credit institutions and the specific requirements set out in Part II of of this emergency ordinance, in one of the following categories: *banks; credit union organizations; savings and lending banks in the field of housing; mortgage banks; electronic money institutions*”.⁵⁹ The credit institutions mentioned above, but also others regulated by the 2009 NFI law, are in turn grouped into *banking financial institutions* and *non-banking financial institutions*. The main function of the bank's liabilities is to serve as monetary reserves, which distinguishes them crucially from non-financial institutions.⁶⁰

In **Romania**, a credit institution is defined as “*an entity whose activity consists in attracting deposits or other repayable funds from the public and in granting loans on its own account; an entity, other than the one previously provided, which issues means of payment in the form of electronic money, called an electronic money institution*”.⁶¹

“Credit institutions may carry out, within the limits of the authorization granted, the following *activities*:

a) *attracting deposits and other reimbursable funds;*

⁵⁹ Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=271>

⁶⁰ George J. Benston and George G. Kaufman (1996), The Appropriate Role of Bank Regulation, The Economic Journal Vol. 106, No. 436 (May), pp. 688-697

⁶¹ Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006, Idem

instituțiile de credit - persoane juridice române - “se pot constitui și funcționa cu respectarea dispozițiilor generale aplicabile instituțiilor de credit și a cerințelor specifice prevăzute în Partea a II-a a prezentei ordonanțe de urgență, în una din următoarele **categorii**: *bănci; organizații cooperatiste de credit; bănci de economisire și creditare în domeniul locativ; bănci de credit ipotecar; instituții emitente de monedă electronică*”.⁵⁹ Instituțiile de credit amintite anterior, dar și altele reglementate prin legea IFN-urilor din 2009 se grupează la rândul lor în *instituții financiare bancare* și *instituții financiare non-bancare*. Principala funcție a pasivelor băncii este aceea de servi ca rezerve monetare ceea ce le deosebește crucial de instituțiile non-financiare.⁶⁰

În România o **instituție de credit** este definită ca „o entitate a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu; o entitate, alta decât cea prevăzută anterior, care emite mijloace de plată în formă de monedă electronică, denumită instituție emitentă de monedă electronică”.⁶¹

“Instituțiile de credit pot desfășura, în limita autorizației acordate, următoarele **activități**:

a) *atrageri de depozite și de alte fonduri rambursabile;*

⁵⁹ Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=271>

⁶⁰ George J. Benston and George G. Kaufman (1996), The Appropriate Role of Bank Regulation, The Economic Journal Vol. 106, No. 436 (May), pp. 688-697

⁶¹ Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006, Idem

- b) granting loans, including among others: consumer loans, mortgages, factoring with or without regression, financing of commercial transactions, including lump sums;*
- c) financial leasing;*
- d) payment operations;*
- e) issuing and administering means of payment, such as: credit cards, traveler's checks and the like, including the issuance of electronic money;*
- f) issuing guarantees and assuming commitments;*
- g) trading on own account and / or on behalf of clients, in accordance with the law, with: 1. money market instruments, such as: checks, bills of exchange, promissory notes, certificates of deposit; 2. currency; 3. futures contracts and financial options; 4. instruments based on the exchange rate and the interest rate; 5. transferable securities and other transferable financial instruments;*
- h) participation in the issue of securities and other financial instruments, by subscribing to and placing them or by placing and providing services related to such issues;*
- i) consulting services regarding the capital structure, business strategy and other aspects related to commercial business, services related to mergers and acquisitions and the provision of other consulting services;*
- j) portfolio management and related consultancy;*
- k) custody and administration of financial instruments;*
- l) intermediation on the interbank market;*

- b) *acordare de credite, incluzand printre altele: credite de consum, credite ipotecare, factoring cu sau fara regres, finantarea tranzactiilor comerciale, inclusiv forfetare;*
- c) *leasing financiar;*
- d) *operatiuni de plati;*
- e) *emitere si administrare de mijloace de plata, cum ar fi: carti de credit, cecuri de calatorie si alte asemenea, inclusiv emitere de moneda electronica;*
- f) *emitere de garantii si asumare de angajamente;*
- g) *tranzactionare in cont propriu si/sau pe contul clientilor, in conditiile legii, cu: 1. instrumente ale pietei monetare, cum ar fi: cecuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit; 2. valuta; 3. contracte futures si options financiare; 4. instrumente avand la baza cursul de schimb si rata dobanzii; 5. valori mobiliare si alte instrumente financiare transferabile;*
- h) *participare la emisiunea de valori mobiliare si alte instrumente financiare, prin subscrierea si plasamentul acestora ori prin plasament si prestarea de servicii legate de astfel de emisiuni;*
- i) *servicii de consultanta cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri si alte aspecte legate de afaceri comerciale, servicii legate de fuziuni si achizitii si prestarea altor servicii de consultanta;*
- j) *administrare de portofolii si consultanta legata de aceasta;*
- k) *custodie si administrare de instrumente financiare;*
- l) *intermediere pe piata interbancara;*

- m) provision of services regarding the provision of data and references in the field of lending;*
- n) rental of safety boxes;*
- o) operations with metals and precious stones and objects made from them;*
- p) the acquisition of participations in the capital of other entities;*
- r) any other activities or services, insofar as they are limited to the financial field, in compliance with the special legal provisions governing the respective activities, if applicable.⁶²*

According to the same ordinance, a **financial institution** is *an entity, other than a credit institution, whose main activity consists in acquiring participations in other entities or in carrying out one or more of the activities provided in letters b) -l) mentioned above.*

2.2 Characteristics and functions of banks

The bank, in the modern sense, can have universal functions (Europe) or specialized functions (USA, Japan). In our country, the bank plays the role of universal bank (with standardized services and too little customer-oriented).

In Romania, according to some Romanian researchers, **the bank** “*represents a private enterprise, organized in the form of a general*

⁶² Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006, Idem

- m) *prestare de servicii privind furnizarea de date si referinte in domeniul creditarii;*
- n) *inchiriere de casete de siguranta;*
- o) *operatiuni cu metale si pietre pretioase si obiecte confectionate din acestea;*
- p) *dobandirea de participatii la capitalul altor entitati;*
- r) *orice alte activitati sau servicii, in masura in care acestea se circumscriu domeniului financiar, cu respectarea prevederilor legale speciale care reglementeaza respectivele activitati, daca este cazul.*⁶²

Conform aceleiași ordonanțe **institutie financiară** este o entitate, alta decât o instituția de credit, a cărei activitate principală constă în dobândirea de participații în alte entități sau în desfășurarea uneia sau mai multora dintre activitățile prevăzute la literele b)-l) amintite anterior.

2.2 Caracteristicile și funcțiile băncilor

Banca, în accepțiunea modernă, poate avea funcții universale (Europa) sau funcții specializate (SUA, Japonia). În țara noastră banca joacă rol de bancă universală (cu servicii standardizate și prea puțin orientate spre client).

În România, după părerea unor cercetători români, **banca** “*reprezintă o întreprindere particulară, organizată sub formă de*

⁶² Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006, Idem

*partnership, a joint-stock company or a state company that concentrates the available capital in the economy that it makes available to economic subjects, including the state, under form of credit ”.*⁶³

According to the Romanian legislators, the banking activity represents “*attracting deposits or other repayable funds from the public and granting loans on their own account*”.⁶⁴

According to the Anglo-Saxon regulations, the bank means a financial institution that provides financial intermediation by transferring savings from deposits to the lending business or to the capital market. The bank is the connection between customers who have a capital deficit and those who have a capital surplus.⁶⁵

In Italian literature, specific to Latinos, the bank is a private enterprise that distributes payment services and products and financial intermediation between the demand and supply of capital, the former bearing the name of creditors and the latter of investors / creditors.⁶⁶

In German literature, specific to the German space, a bank is a financial institution that offers payment, deposit and credit products and services.⁶⁷

⁶³ Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației România de Măine, București, p. 19

⁶⁴ Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006, *Idem*

⁶⁵ *United Dominions Trust Kirkwood* (1966), *English Court of Appeal* 2 QB 431

⁶⁶ Paul Anthony Samuelson, Mario Ferretti (1983), *Economia*, Bologna, Zanichelli

⁶⁷ Peter Koslowski (1997), *Ethik der Banken und der Börse. Finanzinstitutionen, Finanzmärkte, Insider-Handel*. Mohr Siebeck, Tübingen

*societate în nume colectiv, societate anonimă sau de stat ce concentrează capitalurile disponibile din economie pe care le pune la dispoziția subiecților economici, inclusiv a statului, sub formă de credite”.*⁶³

În accepțiunea legiuitorilor români **activitatea bancară** reprezintă *“atragera de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu”.*⁶⁴

Conform reglementărilor de tip anglo-saxon, prin bancă se înțelege o instituție financiară care face intermediere financiară transferând economisirile din depozite către activitatea de creditare sau către piața de capital. Banca este conexiunea dintre clienții care au un deficit de capital și cei care au un surplus de capital.⁶⁵

În literatura italiană, specifică latinilor, banca este o întreprindere privată care distribuie servicii și produse de plată și intermediere financiară între cererea și oferta de capital, primii purtând numele de creditați și ceilalți de investitori/ creditori.⁶⁶

În literatura germană, specifică spațiului german, o bancă este o instituție financiară care oferă produse și servicii de plată, de depozit și de credit.⁶⁷

⁶³ Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București, p. 19

⁶⁴ Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006, Idem

⁶⁵ United Dominions Trust Kirkwood (1966), English Court of Appeal 2 QB 431

⁶⁶ Paul Anthony Samuelson, Mario Ferretti (1983), Economia, Bologna, Zanichelli

⁶⁷ Peter Koslowski (1997), Ethik der Banken und der Börse. Finanzinstitutionen, Finanzmärkte, Insider-Handel. Mohr Siebeck, Tübingen

According to the Japanese literature, in this country, the bank is an institution of financial intermediation of funds between debtors (borrowers) and creditors (lenders).⁶⁸

In general, the banking apparatus is also accompanied by parabanking institutions, with the role of supporting the banking activity, such as: “clearing houses, insurance and reinsurance companies, pension funds, credit cooperatives, investment financial companies, people's banks, the fund to guarantee bank deposits, etc.”.⁶⁹

Europe's financial systems are in turn divided, according to their functional orientation, into market-oriented financial systems - specialized services - (Anglo-Saxons) and bank-oriented financial systems - standardized services - (rest of Europe). In market-oriented financial systems, mainly with specialized financial institutions such as banks, financial markets and financial intermediaries, the emphasis is on the individual needs of customers. In bank-oriented financial systems, predominantly with deposit institutions, standard banking products and services are created to which the population adheres.

⁶⁸ Yamamoto Toshihisa (2008), Băncile comerciale (マーチャント・バンク), Buletinul nr. 29, Facultatea de Științe Economice, Institute for East Asian Economy and Cultural Research, Universitatea Niigata Sangyo

⁶⁹ Ioan I. Trenca (2006), Metode și tehnici bancare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p. 3

Conform literaturii de specialitate japoneze, în această țară, banca reprezintă o instituție de intermediere financiară de fonduri între debitori (cei care se împrumută) și creditori (cei care împrumută).⁶⁸

În general, aparatul bancar este însoțit și de instituții parabancare, cu rol de sprijinire a activității bancare, precum: “casele de compensație, societățile de asigurare și reasigurare, fondurile de pensii, cooperativele de credit, societățile financiare de investiții, băncile populare, fondul de garantare a depozitelor bancare etc”.⁶⁹

Sistemele financiare ale Europei sunt divizate la rândul lor, după orientarea funcțională, în sisteme financiare orientate spre piață – servicii specializate - (anglo-saxoni) și sisteme financiare orientate spre bancă – servicii standardizate - (restul Europei). În sistemele financiare orientate spre piață, preponderent cu instituții financiare specializate precum bănci, piețe financiare și intermediari financiari, se pune accent pe nevoile individuale ale clienților. În sistemele financiare orientate spre bancă, preponderente cu instituții de depozit, se crează produse și servicii bancare standard la care populația aderă.

⁶⁸ Yamamoto Toshihisa (2008), Băncile comerciale (マーチャント・バンク), Buletinul nr. 29, Facultatea de Științe Economice, Institute for East Asian Economy and Cultural Research, Universitatea Niigata Sangyo

⁶⁹ Ioan I. Trenca (2006), Metode și tehnici bancare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p. 3

The United Kingdom is the benchmark for market-oriented financial systems while Germany is the benchmark for bank-oriented financial systems.⁷⁰

One fact is generally accepted worldwide, namely that the market is the most important in influencing banking performance.⁷¹

The banking characteristics mainly concern the following aspects: *diversity, concentration, acceleration of restructuring operations, banking of the activity, openness to foreign relations.*⁷²

Diversity means that banking activity must be continuously diversified in order for that institution to remain competitive in the market.

In order to remain competitive, "banks and bankers are constantly involved in stimulating and diversifying business initiative."⁷³

Another aspect to be followed by bankers should be the pursuit of profitability. "Another truth that we have learned more hard, but extremely important: that without profitable banks, in good working order, the market economy would disintegrate. Where banks are

⁷⁰ Machiraju H.R. (2008), Modern commercial banking, New Age International Limited Publishers, New Delhi

⁷¹ Alton R. Gilbert (1984), Bank Market Structure and Competition: A Survey, Journal of Money, Credit and Banking, Vol. 16, No. 4, Part 2: Bank Market Studies (Nov. 1984), pp. 617-645

⁷² Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2005), Monedă și credit – modulul 2 , Editura ASE, <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/pagina2.asp?id=cap1>, 14.12.2007

⁷³ Mugur C. Isărescu (2006), Reflecții economice – Piețe, bani și bănci, Editura Expert, p. 13

Marea Britanie este etalonul pentru sistemele financiare orientate spre piață în timp ce Germania este sistem de referință pentru sistemele financiare orientate spre bancă.⁷⁰

Un fapt este general acceptat la nivel mondial, și anume că piața este cea mai importantă în influențarea performanțelor bancare.⁷¹

Caracteristicile bancare privesc cu precădere următoarele aspecte: *diversitatea, concentrarea, accelerarea operațiunilor de restructurare, bancarizarea activității, deschiderea către relațiile cu străinătatea.*⁷²

Diversitatea presupune ca activitatea bancară să se diversifice continuu pentru ca instituția respectivă să rămână competitivă pe piață.

Pentru a rămâne competitive “băncile și bancherii intervin neîncetat în stimularea și diversificarea inițiativei de afaceri.”⁷³

Un alt aspect de urmat de către bancheri ar trebui să fie urmărirea de profitabilitate. “Un alt adevăr cu care ne-am deprins mai greu, dar extrem de important: că fără bănci profitabile, în bună stare de funcționare, economia de piață s-ar dezagrega. Acolo unde băncile se

⁷⁰ Machiraju H.R. (2008), Modern commercial banking, New Age International Limited Publishers, New Delhi

⁷¹ Alton R. Gilbert (1984), Bank Market Structure and Competition: A Survey, Journal of Money, Credit and Banking, Vol. 16, No. 4, Part 2: Bank Market Studies (Nov. 1984), pp. 617-645

⁷² Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2005), Monedă și credit – modulul 2 , Editura ASE, <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/pagina2.asp?id=cap1>, 14.12.2007

⁷³ Mugur C. Isărescu (2006), Reflecții economice – Piețe, bani și bănci, Editura Expert, p. 13

making a profit, the banking system is collapsing and the market economy is in jeopardy.”⁷⁴

Applying the Modigliani-Miller theorem on the irrelevance of pure financial decisions, banks must ensure that in the financial intermediation between credit and deposit there is a securitization of activity, both in terms of financial-monetary and information technology.

In securitization, it is not so important to control the creation of deposits or daily banking, but especially to establish a general balance of credit and the external environment of the bank.⁷⁵

As is well known, traditional banking is relatively more secure due to the fact that risky activities involve lending and activities adjacent to it. When non-traditional banking activities appear, such as selling and buying loans, the situation becomes more complicated.

Researchers and banking specialists propose the creation of a buffer (protection) between the commercial and industrial functions of a bank (stipulated solution and the American Glass-Steagall Act) so as not to affect the core business of the institution.⁷⁶

⁷⁴ Mugur C. Isărescu (2006), *Idem*, p. 14

⁷⁵ Eugene Fama, *Banking in the theory of finance*, *Journal of Monetary Economics*, Volume 6, Issue 1, January 1980, Pages 39–57

⁷⁶ Loretta J. Mester (1992), *Traditional and nontraditional banking: An information-theoretic approach*, *Journal of Banking & Finance*, Volume 16, Issue 3, June 1992, Pages 545–566

rup de profit sistemul bancar se prăbușește, iar economia de piață este în pericol.”⁷⁴

Aplicând teorema Modigliani-Miller privind irelevanța deciziilor financiare pure, băncile trebuie să urmărească ca în intermedierea financiară dintre credit și depozit să existe o securitizare a activității, atât din punct de vedere financiar-monetar cât și al tehnologiei informațiilor.

În securitizare, nu este chiar atât de important controlul creării depozitelor sau al activităților bancare de zi cu zi, ci mai ales stabilirea unui echilibru general privind creditele și mediul extern băncii.⁷⁵

După cum se știe activitatea bancară tradițională este relativ mai sigură datorită faptului că activitățile riscante presupun creditarea și activitățile adiacente acesteia. În momentul în care apar și activități bancare non-tradiționale, precum vânzarea și cumpărarea de împrumuturi, situația se complică.

Cercetătorii și specialiștii bancari propun crearea unui tampon (protecție) între funcțiile comerciale și cele industriale ale unei bănci (soluție stipulată și actul american Glass-Steagall) astfel încât să nu se afecțeze activitatea de bază a instituției.⁷⁶

⁷⁴ Mugur C. Isărescu (2006), *Idem*, p. 14

⁷⁵ Eugene Fama, *Banking in the theory of finance*, *Journal of Monetary Economics*, Volume 6, Issue 1, January 1980, Pages 39–57

⁷⁶ Loretta J. Mester (1992), *Traditional and nontraditional banking: An information-theoretic approach*, *Journal of Banking & Finance*, Volume 16, Issue 3, June 1992, Pages 545–566

Bank risk-taking is the benchmark for many banks because, among other things, they try to distinguish between capital adequacy and the ability to remove existing risks internally because they also have repercussions on the environment, internal banking and interbank, but also on the external environment of banks (given that banks have as business partners and institutions other than banking).⁷⁷

Another effective solution to reduce risks is to carefully combine the two types of banking systems, by juxtaposing certain commercial functions with industrial ones (the meeting point being the better functioning of savings - creating deposits, trading financial instruments, foreign exchange and capital, brokerage, investment management and insurance associated with banking services).⁷⁸

⁷⁷ Stephen A. Buser (1981), Andrew H. Chen, Edward J. Kane, *The Journal of Finance*, Volume 36, Issue 1, March 1981, pages 51–60

⁷⁸ Saunders, Anthony, A. and Walter, Ingo, *Universal Banking in the United States*, Oxford University Press, New York 1994, p. 84.

Asumarea riscului bancar este punctul de referință pentru multe bănci deoarece, printre altele, acestea încearcă să jaloneze între adecvarea capitalului și abilitatea de a îndepărta riscurile existente la nivel intern deoarece acestea au repercusiuni și asupra mediului intern bancar și interbancar, dar și asupra mediului extern băncilor (având în vedere că băncile au drept parteneri de afaceri și alte instituții decât cele bancare).⁷⁷

O altă soluție eficientă de reducere a riscurilor este aceea de a combina atent cele două tipuri de sisteme bancare, prin juxtapunerea anumitor funcții comerciale peste cele industriale (punctul de întâlnire fiind mai buna funcționare a economisirii – crearea depozitelor, tranzacționarea instrumentelor financiare, schimburile valutare și de capital, brokerajul, managementul investițiilor și asigurările asociate serviciilor bancare).⁷⁸

⁷⁷ Stephen A. Buser (1981), Andrew H. Chen, Edward J. Kane, *The Journal of Finance*, Volume 36, Issue 1, March 1981, pages 51–60

⁷⁸ Saunders, Anthony, A. and Walter, Ingo, *Universal Banking in the United States*, Oxford University Press, New York 1994, p. 84.

Chapter 3 - FINANCIAL INTERMEDIATION

Financial intermediation requires the continuous development of the world's economies.⁷⁹ Financial intermediation cannot be ignored, although it does not produce palpable effects, but subversive ones. In the case of financial intermediation we cannot talk about concrete effects, such as those regarding the change of prices, the allocation of resources, etc. Although we are not talking about a material process, financial intermediation is very important because without it we cannot understand other basic economic-financial concepts, among which we mention: corporate financing decisions, saving-investment process, capital markets functioning, consumer choice portfolio , etc.

3.1 The theory of financial intermediation

The imperfections of the market and its imbalances, in order to remain value creators, develop through financial intermediation new, more specific and more stylized products. Creating value for customers becomes the main reason for financial intermediation. Value creation justifies those costs necessary to cover the transaction. The value created by a financial intermediation is given by the qualitative transformations of the assets. The benchmark for transformations is

⁷⁹ Gorton Gary, Andrew Winton (2002), Financial intermediation, *The Working Paper Series 02-28*, The Wharton Financial Institutions Center – University of Pennsylvania

Capitolul 3 - INTERMEDIEREA FINANCIARĂ

Intermedierea financiară impune o dezvoltare continuă a economiilor lumii.⁷⁹ Intermedierea financiară nu poate fi ignorată, deși nu produce efecte palpabile, ci subversive. În cazul intermedierei financiare nu putem vorbi despre efecte concrete, cum ar fi de exemplu cele privind modificarea prețurilor, alocarea resurselor, etc. Deși nu vorbim de un proces material, intermedierea financiară este foarte importantă întrucât fără aceasta nu putem înțelege alte concepte economico-financiare de bază, dintre care amintim: decizii ale finanțării corporatiste, procesul de economisire-investire, funcționarea piețelor de capital, portofoliul alegerilor consumatorilor, etc.

3.1 Teoria intermedierei financiare

Imperfecțiunile pieței și dezechilibrele acesteia, pentru a rămâne totuși creatoare de valoare, dezvoltă prin intermedierea financiară produse noi, mai specifice și mai stilizate. Crearea valorii pentru clienți devine principala rațiune pentru intermedierea financiară. Crearea valorii justifică acele costurile necesare acoperirii tranzacției. Valoarea pe care o crează o intermediere financiară este dată de transformările calitative ale activelor. Punctul de referință al

⁷⁹ Gorton Gary, Andrew Winton (2002), Financial intermediation, *The Working Paper Series 02-28*, The Wharton Financial Institutions Center – University of Pennsylvania

the risk associated with them. Knowledge of the risk of transformation - observable in the balance sheet and balance sheet through derivatives - gives intermediaries the opportunity to control the risks of depositors' assets and preferentially track the assets of private investors.⁸⁰

The contemporary theory of financial intermediation can be revised in terms of changing its structure. Next we will see how this theory can be amended (see table 3.1.⁸¹).

Table 3.1. The theory of contemporary and revised financial intermediation (stylized)

Contemporary theory (stylized)	Revised theory
Static: perfect differentiation on the market	Dynamics: market development
Development of market imperfections	It produces innovation and creates a market
The financial intermediary is an agent between depositors and investors, which monitors loans to the detriment of depositors	The financial intermediary is an entrepreneur who provides financial services
Resource allocation efficiency	Qualitative transformations of assets; risk transformation
Trading costs	Value creation

⁸⁰ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), The theory of financial intermediation: an essay on what it does (not) explain, SUERF – The European Money and Finance Forum Vienna, Vienna:SUERF (*SUERF Studies*:2003/1),p. 39

⁸¹ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), p. 38

transformărilor este riscul asociat acestora. Cunoașterea riscului de transformare – observabil în bilanț și balanță prin intermediul derivativelor – conferă intermediarilor posibilitatea de a controla riscurile activelor deponenților și a urmări preferințial activele investitorilor privați.⁸⁰

Teoria contemporană asupra intermedierei financiare poate fi revizuită prin prisma modificării structurii acesteia. În continuare vom vedea cum poate fi amendată această teorie (vezi tabelul 3.1.⁸¹).

Tabelul 3.1. Teoria intermedierei financiare contemporane (stilizată) și revizuite

Teoria contemporană (stilizată)	Teoria revizuită
Statică: diferențiere perfectă pe piață	Dinamică: dezvoltarea piețelor
Dezvoltarea imperfecțiunilor pieței	Produce inovație și creează piață
Intermediarul financiar este un agent între deponenți și investitori, care monitorizează împrumuturile în defavoarea deponenților	Intermediarul financiar este un antreprenor ce oferă servicii financiare
Eficiența alocării resurselor	Transformări calitative ale activelor; transformarea riscului
Costuri de tranzacționare	Creare de valoare

⁸⁰ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), The theory of financial intermediation: an essay on what it does (not) explain, SUERF – The European Money and Finance Forum Vienna, Vienna: SUERF (*SUERF Studies*:2003/1), p. 39

⁸¹ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), p. 38

Information asymmetry ⁸²	Orientation to both types of customers, depositors and investors
Adverse selection ⁸³ , moral hazard ⁸⁴ , credit rationalization, audit	Risk management, risk optimization / counteracting
Market regularization-imperfection	Regularization for institutional and systemic risk control
Disintermediation ⁸⁵	Intermediation dynamics (new markets, new products, new agents)

Source: Author preelucration according to Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației România de Măine, București

⁸² "Information asymmetry, discrepancy in the volume and quality of information between the partners of a transaction...", Cozmâncă B. O., *Mecanisme de transmisie a politicii monetare – Dizertație*, p. 13, accesat 26.12.2012 11:35

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸³ "Adverse selection is a problem created by information asymmetry before the transaction and consists in vitiating the process of selecting the best partner in the transaction, regardless of the nature of the transaction (sale - purchase, credit - loan, etc.).", Cozmâncă B. O., Idem

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸⁴ "Moral chance is the other facet of information asymmetry, which occurs after the transaction. For example in a credit agreement the moral hazard consists in the use of credit for immoral and illegal purposes from the point of view of the creditor. If the lender had known the real intentions of the debtor, the granting of the loan would not have taken place.", Cozmâncă B. O., Idem

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸⁵ "Generic name given to the tendency of capital reorientation from the intermediary market, which is the banking market, to the financial securities market where a direct financing is made", *Dicționar manager.ro* accesat 26.12.2012 11:39 - <http://www.manager.ro/dictionar/dezintermediere/1470.html>

Asimetrie informațională ⁸²	Orientare către ambele tipuri de clienți, deponenți și investitori
Selecție adversă ⁸³ , hazard moral ⁸⁴ , raționalizarea creditelor, auditare	Managementul riscului, optimizarea / contracararea riscului
Regularizarea-imperfecțiune a pieței	Regularizare pentru controlul riscului instituțional și sistemic
Dezintermediere ⁸⁵	Dinamica intermedierei (noi piețe, noi produse, noi agenți)

Sursa: Prelucrare autor conform Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București

⁸² „Asimetria informațională, discrepanța în volumul și calitatea informației între partenerii unei tranzacții...”, Cozmâncă B. O., Mecanisme de transmisie a politicii monetare – Dizertație, p. 13, accesat 26.12.2012 11:35

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸³ „Selecția adversă este o problema creată de asimetria informațională înainte de desfășurarea tranzacției și constă în vicierea procesului de selecție a celui mai bun partener în tranzacția respectivă, indiferent de natura tranzacției (vânzare – cumpărare, creditare – împrumut, etc.)”, Cozmâncă B. O., Idem

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸⁴ „Hazardul moral este cealaltă fațetă a asimetriei informaționale, ce apare după desfășurarea tranzacției. Spre exemplu într-un contract de credit hazardul moral constă în utilizarea creditului în scopuri imorale și ilegale din punct de vedere al creditorului. Dacă cel ce a acordat creditul ar fi cunoscut intențiile reale ale debitorului, acordarea creditului nu ar mai fi avut loc”, Cozmâncă B. O., Idem

<http://dofin.ase.ro/Working%20papers/Bogdan%20Cozmanca/Dizertatie.pdf>

⁸⁵ „Denumire generica data tendinței de reorientare a capitalurilor dinspre piața intermediată, care este piața bancară, spre piața titlurilor financiare unde se realizează o finanțare directă”, Dicționar manager.ro accesat 26.12.2012 11:39 -

<http://www.manager.ro/dictionar/dezintermediere/1470.html>

The definitions given to financial intermediation over time have some common **elements specific to financial intermediation**, namely: *financial intermediation actors (borrowers and lenders), financial institutions (operating in financial markets and banking markets), means of financial intermediation (currency, shares, bonds, etc.).*

Thus, intermediation can create a short or long chain (depending on the number of actors, institutions, existing means within it). It can create added value and security through the guarantees involved in financial intermediation. The best known and most effective are mortgages. In the following we will present the short chain and the long chain of intermediation using the mortgage valences.

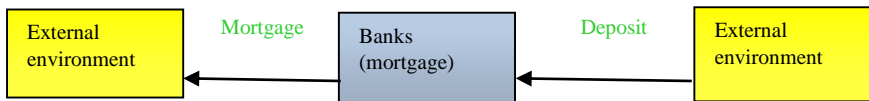

Figure 3.1. The short chain of mortgage financial intermediation⁸⁶

⁸⁶ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18, p. C1

Definițiile date intermedierei financiare de-a lungul timpului au câteva **elemente comune specifice intermedierei financiare**, și anume: *actorii intermedierei financiare (împrumutați și împrumutători), instituțiile financiare (care se desfășoară pe piețele financiare și piețele bancare), mijloacele intermedierei financiare (moneda, acțiuni, obligațiuni, etc).*

Astfel, intermedierea poate crea un lanț scurt sau lung (în funcție de numărul de actori, instituții, mijloace existente în cadrul acesteia). Aceasta poate crea plus valoare și securizare prin intermediul garanțiilor implicate în intermedierea financiară. Cele mai cunoscute și eficiente sunt ipotecile. În cele ce urmează vom prezenta lanțul scurt și lanțul lung al intermedierei folosindu-ne de valențele ipotecilor.

Figura 3.1. Lanțul scurt al intermedierei financiare ipotecare⁸⁶

⁸⁶ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, Annu. Rev. Econ. 2010. 2:603–18, p. C1

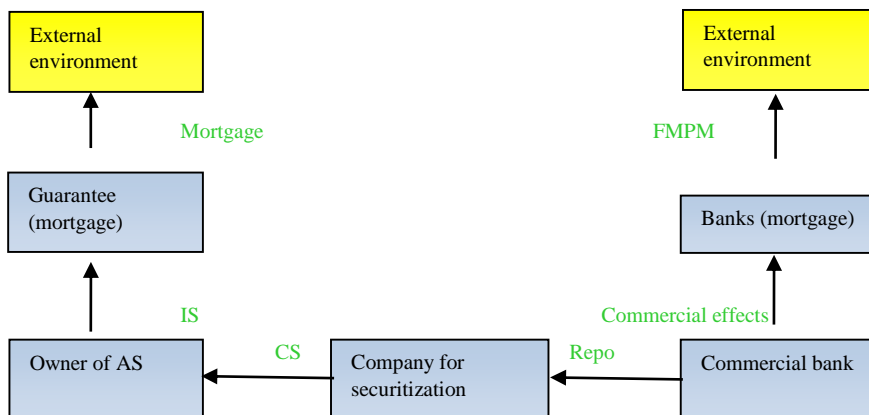

Figure 3.2. Long chain of mortgage financial intermediation⁸⁷: CS, secured receivables; IS, secured mortgages; FMPM, mutual funds on the money market; repo, recovery of commitments.

3.2 Financial-banking markets and financing channels

According to some authors (Allen, Carletti, Qian and Valenzuela (2012)⁸⁸, generally accepted opinion in the scientific world in the field of financial-banking system, *a complex financial system consists of the banking and intermediation sector, financial markets (stock market and bond market) and the alternative financial sector composed in turn of non-financial market institutions, non-bank financial channels and associated financial institutions.* A well-

⁸⁷ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), Idem, p. C3

⁸⁸ Allen Franklin, Elena Carletti, Jun Qian, Patricio Valenzuela (2012), p. 6

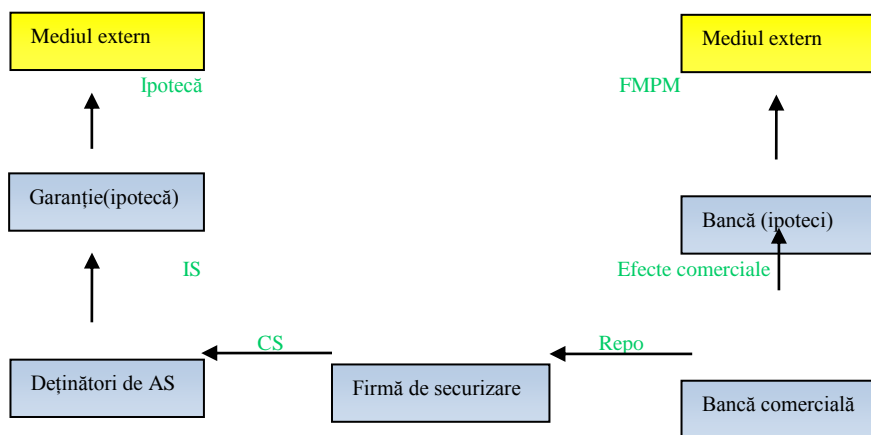

Figura 3.2. Lanțul lung al intermedierii financiare ipotecare⁸⁷: CS, creanțe securizate; IS, ipoteci securizate; FMPM, fonduri mutuale pe piața monetară; repo, recuperarea angajamentelor.

3.2 Piețele financiar-bancare și canalele de finanțare

După părerea unor autori (Allen, Carletti, Qian și Valenzuela (2012)⁸⁸, opinie general acceptată în lumea științifică din domeniul financiar-bancar, *un sistem financiar complex este format din sectorul bancar și de intermediere, din piețe financiare (piața acțiunilor și piața obligațiunilor) și din sectorul financiar alternativ compus la rândul său din instituții din afara pieței financiare, canale financiare non-bancare și instituții financiare asociate*. Un sistem

⁸⁷ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), Idem, p. C3

⁸⁸ Allen Franklin, Elena Carletti, Jun Qian, Patricio Valenzuela (2012), p. 6

developed financial system allows the economy to properly exploit the intermediation and trade system. In this sense, the development of the financial system is particularly important in emerging markets and economies where many of the highly profitable investment opportunities cannot be realized due to lack of funds.

The financing channels of the company can be: *internal, external, local and international.*

An advanced financial system has the capacity to better allocate resources (domestic and foreign) and can finance its investments and growth at a lower cost. The literature suggests that the capital market and the banking market (the traditional financial system) contribute to better economic growth (McKinnon (1973); King and Levine (1993); Levine and Zervos (1998)).

In published studies on financial growth, much of the existing research reveals that financial development takes place through financial markets and banks (the so-called traditional financial system). In the context of the current crises, the results of the researchers mentioned above help us to understand the relativity of the significance of financing through financial markets and banks compared to alternative financing in different stages of economic growth. In emerging economies with strong growth, the alternative financial system can be an important source of financing for the business environment.

financiar bine dezvoltat permite economiei să exploateze corespunzător sistemul de intermediere și de comerț. În acest sens dezvoltarea sistemului financiar este deosebit de importantă în piețele și economiile emergente unde multe dintre oportunitățile de investiții foarte profitabile nu pot fi materializate datorită lipsei de fonduri.

Canalele de finanțare ale firmei pot fi: *interne, externe, autohtone și internaționale.*

Un sistem financiar avansat are capacitate de alocare mai bună a resurselor (autohtone și străine) și își poate finanța investițiile și creșterea la un cost mai scăzut. În literatura de specialitate se sugerează că piața de capital și piața bancară (sistemul financiar tradițional) contribuie la o mai bună creștere economică (McKinnon (1973); King și Levine (1993); Levine și Zervos (1998)).

În studiile publicate despre creșterea financiară, multe dintre cercetările existente relevă faptul că dezvoltarea financiară are loc prin intermediul piețelor financiare și a băncilor (așa numitul sistem financiar tradițional). În contextul crizelor actuale, rezultatele cercetătorilor amintiți mai sus ne ajută să înțelegem relativitatea semnificației finanțării prin intermediul piețelor financiare și a băncilor în comparație cu finanțarea alternativă în diferite stadii de creștere economică. În economiile emergente cu o creștere accentuată, sistemul financiar alternativ poate fi o sursă importantă de finanțare pentru mediul de afaceri.

Allen and Gale (2000) argue that the different reactions to instability associated with financial markets subdivide the financial system into two major parts: the financial market-based system and the bank-based system. The following figure⁸⁹ provides a better understanding of the relative importance of financial markets and banks on savings in relation to different levels of profit (the study is relevant due to its cross-cutting nature over the last two decades).

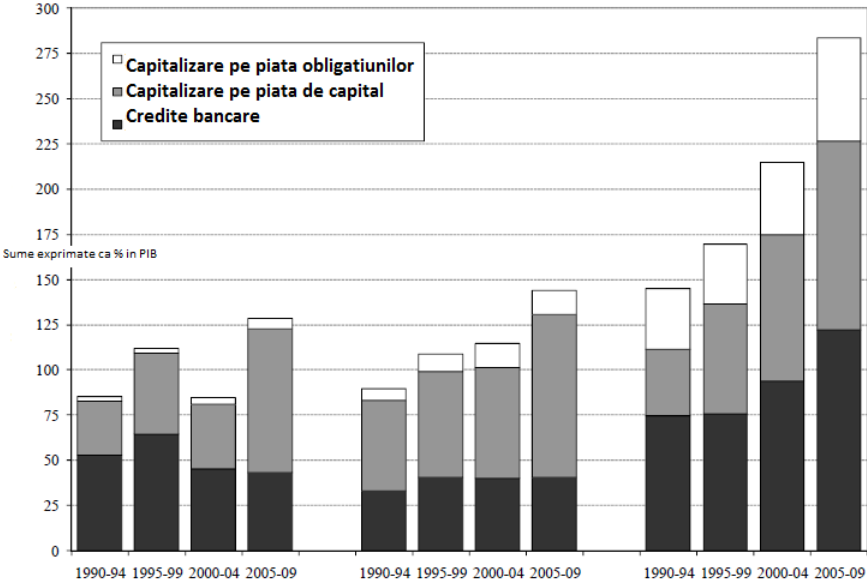

Figure 3.3. Financial markets and global intermediation over the last two decades

Source: Financial Structure Dataset (Beck and Demirgüç-Kunt (2009))

⁸⁹ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 47

Allen și Gale (2000) argumentează faptul că reacțiile diferite ale instabilității asociate cu piețele financiare subdivid sistemul financiar în două mari părți: sistemul bazat pe piețe financiare și sistemul bazat pe bănci. În figura⁸⁹ ce urmează se poate înțelege mai bine importanța relativă a piețelor financiare și a băncilor asupra economiilor în raport cu diferite nivele de profit (studiul este relevant datorită transversalității sale, fiind vorba de ultimele două decenii).

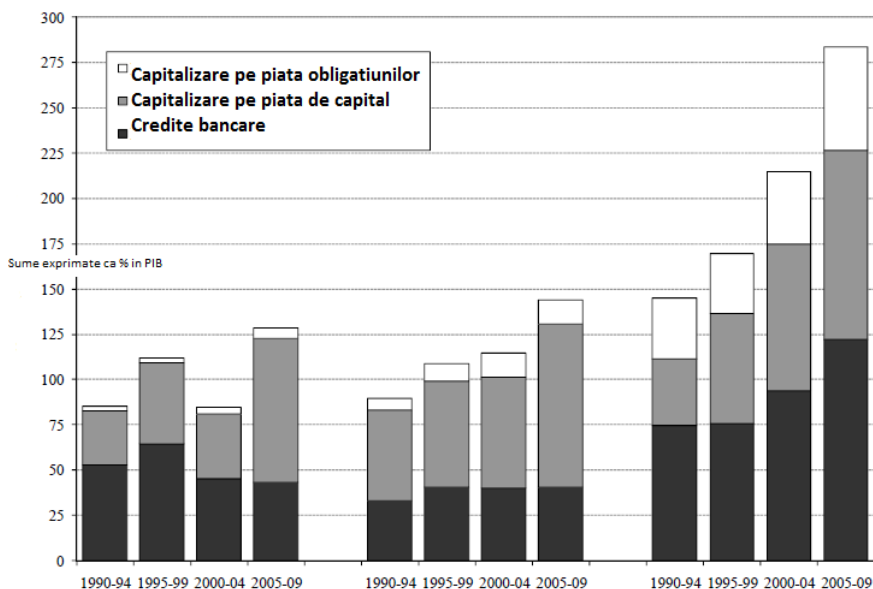

Figura 3.3. Piețele financiare și intermedierea la nivel mondial din ultimele două decade

Sursa: Financial Structure Dataset (Beck and DemirgüçKunt (2009))

⁸⁹ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 47

The figure shows the market capitalization of bonds, the capitalization of the capital market and bank loans as a percentage of GDP. This classification is taken from the World Bank.

From the figure above, as the authors of the figure also mention, we can deduce the following⁹⁰:

- ✓ The banking sector and financial markets are less developed, as a percentage of GDP, in lower-profit economies than in higher-profit ones. The degree of financial development of middle-income economies at the end of 2000 is similar to that of high-income economies two decades ago. This makes us understand once again that the development of the banking sector and the financial markets requires a minimum level of state institutional and organizational efficiency - we are talking about both legal and financial development.
- ✓ The development of bank loans tends to exceed the development of the country itself. In this way it is suggested that promoting economic growth through the banking sector may not be feasible.
- ✓ The more profitable they become, the more financial systems tend to become more market-oriented than banking-oriented. By this we must understand that although sometimes the number of institutions listed on the capital markets is decreasing the capitalization is increasing.

⁹⁰ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 7

Figura relevă capitalizarea pieței obligațiunilor, capitalizarea pieței de capital și creditele bancare ca procent în PIB. Această clasificare este preluată de la Banca Mondială

Din figura de mai sus, după cum amintesc și autorii figurii, putem deduce următoarele⁹⁰:

✓ Sectorul bancar și piețele financiare sunt mai puțin dezvoltate, ca procent în PIB, în economiile cu profit mai scăzut decât în cele cu profit mai ridicat. Gradul de dezvoltare financiară al economiilor cu venituri medii la sfârșitul anului 2000 este similar cu cel al economiilor cu venituri mari din urmă cu două decade. Acest lucru ne face încă o dată să înțelegem că dezvoltarea sectorului bancar și cel al piețelor financiare impune un nivel minim de eficiență instituțională și organizațională statală – vorbim atât de dezvoltarea juridică, dar și de cea financiară.

✓ Dezvoltarea creditelor bancare tinde să excedă dezvoltarea țării în sine. În acest fel se sugerează că promovarea creșterii economice prin intermediul sectorului bancar poate să nu fie ceva fezabil.

✓ Cu cât devin mai profitabile cu atât sistemele financiare tind să devină mai orientate spre piețe financiare decât spre cele bancare. Prin aceasta trebuie să înțelegem că deși uneori numărul instituțiilor listate pe piețele de capital este în scădere capitalizarea este în creștere.

⁹⁰ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 7

- ✓ The bond market tends to become slower than the capital market. This is due to the fact that the bond market requires very well-articulated governance, with well-developed infrastructure, standards and operations.

From the same study⁹¹ we can understand that financial intermediation is more difficult in developing countries than in developed ones due to a poor organization of institutions and markets. The process of financial intermediation in these countries is expensive and very slow. That is why other authors⁹² propose the application of a predominantly functional perspective on financial intermediation, without neglecting the institutional perspective due to the fact that the latter is well articulated from an operational and normative point of view. All these are strengthened by substantiating the following premises:

- financial functions are more stable than institutions financial because the functions resist in time and space (they are not affected geopolitically);
- competition causes major structural changes giving financial institutions a better efficiency of the financial system and financial functions.

⁹¹ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 9

⁹² Robert C. Merton (1995), Idem, p. 1

✓ Piața obligațiunilor tinde să devină mai lentă decât piața de capital. Acest lucru se datorează faptului că piața obligațiunilor presupune o guvernare foarte bine articulată, cu infrastructură, standarde și operații bine puse la punct.

Din același studiu⁹¹ putem înțelege că intermedierea financiară se manifestă mai greu în țările în curs de dezvoltare decât în cele dezvoltate datorită unei organizări precare a instituțiilor și a piețelor. Procesul intermediării financiare este în aceste țări costisitor și foarte încet. Tocmai de aceea alți autori⁹² propun aplicarea unei perspective preponderent funcționale asupra intermediării financiare, fără a neglija perspectiva instituțională datorită faptului că aceasta din urmă este bine articulată din punct de vedere operațional și normativ. Toate acestea sunt întărite prin fundamentarea următoarelor premise:

- funcțiile financiare sunt mai stabile decât instituțiile financiare pentru că funcțiile rezistă în timp și spațiu (nu sunt afectate geopolitic);
- competiția cauzează schimbări majore la nivelul structurii instituțiilor financiare conferind o mai bună eficiență sistemului financiar și funcțiilor financiare.

⁹¹ Allen Franklin și al. (2012), Idem, p. 9

⁹² Robert C. Merton (1995), Idem, p. 1

Table 3.2. The channles of the companies financing in the world⁹³

Country	Observations	Internal Sources	External Sources		
		Retained Earnings (%)	Market Finance (%)	Bank Finance (%)	Alternative Finance (%)
Algeria	337	75	0	16	9
Argentina	752	69	1	5	25
Bangladesh	892	60	0	30	10
Belarus	314	74	3	6	17
Brazil	1351	56	4	14	25
Bulgaria	582	67	0	15	18
Chile	1434	52	2	30	17
China	1342	15	12	20	52
Colombia	563	47	0	33	19
Croatia	269	54	5	24	17
Czech Republic	495	55	7	9	29
Ecuador	715	49	2	27	23
Egypt, Arab Rep.	716	86	4	7	3
Germany	1179	51	9	23	17
Greece	340	71	6	13	9
Hungary	649	55	16	16	12
India	1757	58	1	28	13
Indonesia	291	42	1	16	40
Ireland	278	49	1	28	23
Kazakhstan	391	79	1	14	7
Korea, Rep.	173	65	8	20	7
Mahysia	442	43	2	34	22
Mexico	422	73	0	7	19
Morocco	769	63	1	19	16
Pakistan	240	58	15	6	21
Peru	465	41	6	38	14
Philippines	179	58	4	13	24
Poland	1211	73	1	12	13
Portugal	197	66	1	14	19
Romania	710	73	1	13	13
Russian Federation	701	82	0	6	11
Slovak Republic	292	64	10	8	17
South Africa	539	58	0	17	25
Spain	598	60	2	22	16
Syrian Arab Republic	210	81	0	4	15
Thailand	1382	19	13	58	9
Turkey	1325	58	12	16	14
Ukraine	687	75	5	8	12
Venezuel, RB	170	67	4	24	5
Vietnam	956	30	28	28	14

Source: Allen Franklin şi al. (2012), p. 40

⁹³ Allen Franklin şi al. (2012), p. 40

Tabelul 3.2. Canalele finanțării firmelor în lume⁹³

Country	Observations	Internal Sources	External Sources		
		Retained Earnings (%)	Market Finance (%)	Bank Finance (%)	Alternative Finance (%)
Algeria	337	75	0	16	9
Argentina	752	69	1	5	25
Bangladesh	892	60	0	30	10
Belarus	314	74	3	6	17
Brazil	1351	56	4	14	25
Bulgaria	582	67	0	15	18
Chile	1434	52	2	30	17
China	1342	15	12	20	52
Colombia	563	47	0	33	19
Croatia	269	54	5	24	17
Czech Republic	495	55	7	9	29
Ecuador	715	49	2	27	23
Egypt, Arab Rep.	716	86	4	7	3
Germany	1179	51	9	23	17
Greece	340	71	6	13	9
Hungary	649	55	16	16	12
India	1757	58	1	28	13
Indonesia	291	42	1	16	40
Ireland	278	49	1	28	23
Kazakhstan	391	79	1	14	7
Korea, Rep.	173	65	8	20	7
Malaysia	442	43	2	34	22
Mexico	422	73	0	7	19
Morocco	769	63	1	19	16
Pakistan	240	58	15	6	21
Peru	465	41	6	38	14
Philippines	179	58	4	13	24
Poland	1211	73	1	12	13
Portugal	197	66	1	14	19
Romania	710	73	1	13	13
Russian Federation	701	82	0	6	11
Slovak Republic	292	64	10	8	17
South Africa	539	58	0	17	25
Spain	598	60	2	22	16
Syrian Arab Republic	210	81	0	4	15
Thailand	1382	19	13	58	9
Turkey	1325	58	12	16	14
Ukraine	687	75	5	8	12
Venezuela, RB	170	67	4	24	5
Vietnam	956	30	28	28	14

Sursa: Allen Franklin și al. (2012), p. 40

⁹³ Allen Franklin și al. (2012), p. 40

This table shows the funding for the top 40 countries.

Financial channels include: retained debt, financing of financial capital markets (funds from public and private institutions), bank financing (funds from local and foreign commercial banks), alternative financing (leasing funds, commercial credit, card-related loans, loans from family and friends, investment funds, banking or state development services, informal sources and other sources). The funding ratios are in percentages. Countries in bold correspond to a better financing alternative than strictly banking. The data used are taken from the World Bank's statistics website (<http://www.enterprisesurveys.org>). The table is built on the data collected and processed in the period 2002-2010.

In many emerging economies, the banking sector is limited and vulnerable due to financial crises. Financial and bond markets, in correlation with the banking market, are accessible only to large companies that have a relatively small share in the overall development of a country's economy.⁹⁴ The table presented emphasizes those mentioned. Consequently, in these countries companies have to find alternative forms of financing once bank financing is not so feasible.

The following table also shows funding for the top 40 countries. The table reports different forms of alternative financing: leasing funds, commercial credit, credit cards,

⁹⁴ Allen Franklin și al. (2012), p. 17

Acest tabel prezintă finanțarea pentru cele mai mari 40 de țări.

Canalele financiare includ: datoriile reținute, finanțarea piețelor financiare de capital (fonduri de la instituții publice și private), finanțarea bancară (fonduri de la băncile comerciale locale și străine), finanțarea alternativă (fonduri din leasing, credit comercial, credite asociate cardurilor, împrumuturi de la familii și prieteni, fonduri de investiții, servicii de dezvoltare bancară sau statală, surse informale și alte surse). Proporțiile finanțării sunt în procente. Țările cu caractere îngroșate corespund unei mai bune alternative de finanțare decât strict cea bancară. Datele folosite sunt preluate de pe site-ul de statistici ale Băncii Mondiale privind firmele (<http://www.enterprisesurveys.org>). Tabelul este construit pe baza datelor colectate și prelucrate în perioada 2002-2010.

În multe dintre țările cu economie emergentă sectorul bancar este limitat și vulnerabil datorită crizelor financiare. Piețele financiare și cele ale obligațiunilor, în corelație cu piața bancară, sunt accesibile doar firmelor mari ce au ca pondere un procent relativ restrâns în dezvoltarea generală a economiei unei țări.⁹⁴ Tabelul prezentat accentuează cele amintite. În consecință, în aceste țări firmele trebuie să găsească forme alternative de finanțare odată ce finanțarea bancară nu este chiar atât de fezabilă.

Tabelul care urmează prezintă finanțarea tot pentru cele mai mari 40 de țări. Tabelul raportează diferite forme ale finanțării alternative: fonduri din leasing, credit comercial, credite asociate cardurilor,

⁹⁴ Allen Franklin și al. (2012), p. 17

loans from family and friends, investment funds, banking or state development services, informal sources and other sources. The funding ratios are in percentages. Countries in bold correspond to a better financing alternative than strictly banking. The data used are taken from the World Bank's statistics website (<http://www.enterprisesurveys.org>). The table is built on the data collected and processed in the period 2002-2010.

The following table lists the most important sources of alternative financing. As can be seen, on average, leasing, commercial credit and loans from family and friends are the most important alternative sources of financing. However, the use of these sources depends very much on the country. For example, leasing ranges from 0% in Algeria and Argentina to 27% in Romania, 63% in South Africa, 69% in Portugal and 70% in Ireland. Trade credit ranges from 0% in Venezuela and 1% in Korea to 24% in Romania, 59% in Peru and 62% in Mexico.

Loans from family and friends range from 0% in Venezuela to 30% in Romania and 85% in Syria.

împrumuturi de la familii și prieteni, fonduri de investiții, servicii de dezvoltare bancară sau statală, surse informale și alte surse. Proporțiile finanțării sunt în procente. Țările cu caractere îngroșate corespund unei mai bune alternative de finanțare decât strict cea bancară. Datele folosite sunt preluate de pe site-ul de statistici ale Băncii Mondiale privind firmele (<http://www.enterprisesurveys.org>). Tabelul este construit pe baza datelor colectate și prelucrate în perioada 2002-2010.

În tabelul următor sunt amintite cele mai importante surse de finanțare alternativă. După cum se poate observa, în medie, leasingul, creditul comercial și împrumuturile de la familie și prieteni sunt cele mai importante surse alternative de finanțare. Utilizarea acestor surse depinde, însă, foarte mult de la o țară la alta. De exemplu, leasingul variază de la 0% în Algeria și Argentina la 27% în România, 63% în Africa de Sud, 69% în Portugalia și 70% în Irlanda. Creditul comercial variază de la 0% în Venezuela și 1% în Korea la 24% în România, 59% în Peru și 62% în Mexico.

Împrumuturile de la familie și prieteni variază de la 0% în Venezuela la 30% în România și 85% în Syria.

Table 3.3. The structure of alternative financing channels⁹⁵

Country	Obs.	Alternative Finance							Total
		Leasing (%)	Trade Credit (%)	Credit Cards (%)	Investment Funds (%)	Loans from Family and Friends (%)	Informal Sources (%)	Other (%)	
Algeria	337	0	55	0	0	45	0	0	100
Argentina	752	0	19	0	3	34	4	41	100
Bangladesh	892	19	26	0	3	42	3	6	100
Belarus	314	28	18	0	2	36	9	6	100
Brazil	1351	12	35	1	34	5	4	9	100
Bulgaria	582	25	24	0	8	19	4	19	100
Chile	1434	17	34	0	10	4	1	34	100
China	1342	0	2	0	1	11	4	82	100
Colombia	563	0	40	0	4	15	5	36	100
Croatia	269	39	13	1	6	9	4	28	100
Czech Republic	495	33	14	5	2	11	7	29	100
Ecuador	715	2	54	4	3	14	4	19	100
Egypt, Arab Rep.	716	21	24	2	7	29	0	18	100
Germany	1179	62	24	5	3	5	0	1	100
Greece	340	35	51	0	5	4	0	4	100
Hungary	649	50	11	1	5	12	2	18	100
India	1757	6	29	5	0	47	5	7	100
Indonesia	291	6	7	1	4	44	17	22	100
Ireland	278	70	5	0	4	8	2	11	100
Kazakhstan	391	15	22	0	11	35	8	9	100
Korea, Rep.	173	21	1	9	0	27	5	37	100
Malaysia	442	36	21	0	3	9	3	28	100
Mexico	422	0	62	0	2	12	10	14	100
Morocco	769	40	14	1	2	4	1	38	100
Pakistan	240	12	9	4	6	53	13	3	100
Peru	465	8	59	0	2	7	4	20	100
Philippines	179	4	33	2	1	42	2	16	100
Poland	1211	35	13	2	11	18	6	15	100
Portugal	197	69	5	1	4	11	0	11	100
Romania	710	27	24	1	8	30	2	8	100
Russian Federation	701	14	37	2	6	15	9	17	100
Slovak Republic	292	62	8	2	9	7	7	4	100
South Africa	539	63	3	0	3	3	1	28	100
Spain	598	53	24	2	4	5	1	10	100
Syrian Arab Republic	210	0	14	0	0	85	0	1	100
Thailand	1382	6	40	0	4	20	8	22	100
Turkey	1325	33	17	3	18	21	4	3	100
Ukraine	687	7	23	0	12	37	11	10	100
Venezuela, RB	170	0	0	0	0	0	0	100	100
Vietnam	956	4	7	0	23	35	4	27	100
Total	26315	23	23	1	6	22	4	20	100

Source: Allen Franklin şı al. (2012), p. 43

⁹⁵ Allen Franklin şı al. (2012), p. 43

Tabelul 3.3. Structura canalelor de finanțare alternativă⁹⁵

Country	Obs.	Alternative Finance							Total
		Leasing	Trade Credit	Credit Cards	Investment Funds	Loans from Family and Friends	Informal Sources	Other	
		(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Algeria	337	0	55	0	0	45	0	0	100
Argentina	752	0	19	0	3	34	4	41	100
Bangladesh	892	19	26	0	3	42	3	6	100
Belarus	314	28	18	0	2	36	9	6	100
Brazil	1351	12	35	1	34	5	4	9	100
Bulgaria	582	25	24	0	8	19	4	19	100
Chile	1434	17	34	0	10	4	1	34	100
China	1342	0	2	0	1	11	4	82	100
Colombia	563	0	40	0	4	15	5	36	100
Croatia	269	39	13	1	6	9	4	28	100
Czech Republic	495	33	14	5	2	11	7	29	100
Ecuador	715	2	54	4	3	14	4	19	100
Egypt, Arab Rep.	716	21	24	2	7	29	0	18	100
Germany	1179	62	24	5	3	5	0	1	100
Greece	340	35	51	0	5	4	0	4	100
Hungary	649	50	11	1	5	12	2	18	100
India	1757	6	29	5	0	47	5	7	100
Indonesia	291	6	7	1	4	44	17	22	100
Ireland	278	70	5	0	4	8	2	11	100
Kazakhstan	391	15	22	0	11	35	8	9	100
Korea, Rep.	173	21	1	9	0	27	5	37	100
Malaysia	442	36	21	0	3	9	3	28	100
Mexico	422	0	62	0	2	12	10	14	100
Morocco	769	40	14	1	2	4	1	38	100
Pakistan	240	12	9	4	6	53	13	3	100
Peru	465	8	59	0	2	7	4	20	100
Philippines	179	4	33	2	1	42	2	16	100
Poland	1211	35	13	2	11	18	6	15	100
Portugal	197	69	5	1	4	11	0	11	100
Romania	710	27	24	1	8	30	2	8	100
Russian Federation	701	14	37	2	6	15	9	17	100
Slovak Republic	292	62	8	2	9	7	7	4	100
South Africa	539	63	3	0	3	3	1	28	100
Spain	598	53	24	2	4	5	1	10	100
Syrian Arab Republic	210	0	14	0	0	85	0	1	100
Thailand	1382	6	40	0	4	20	8	22	100
Turkey	1325	33	17	3	18	21	4	3	100
Ukraine	687	7	23	0	12	37	11	10	100
Venezuela, RB	170	0	0	0	0	0	0	100	100
Vietnam	956	4	7	0	23	35	4	27	100
Total	26315	23	23	1	6	22	4	20	100

Sursa: Allen Franklin și al. (2012), p. 43

⁹⁵ Allen Franklin și al. (2012), p. 43

Loans from family and friends, as well as other sources of financing, are in many cases some of the most important.

loans, including for financing companies. Sometimes these sources are undeclared and illegal, thus creating economic support and growth with the help of the underground economy. Due to this, it is difficult for these sources of funding to be inserted in a normal cycle, thus creating imbalances in results. It is often more productive for governments in developing countries to promote investment initiatives than to extend the costs of discovering and punishing these activities.⁹⁶

There are five ways in which governments can intervene in financial intermediation:

- ✓ to facilitate the application of the desideratum as any participant on the market, whether private or public, to benefit from the same rules and to be able to operate in an open market
- ✓ any competitor or beneficiary of the innovation to have access to development or creation of new financial products or markets, such as: secured mortgages, indexation of bonds or savings accounts
- ✓ the legislature and the executive to issue / apply rules, norms, restrictions on financial intermediaries and markets, such as: minimum rules for capital, restrictions on assets, product patenting.

⁹⁶ Allen Franklin și al. (2012), 23

Împrumuturile provenind de la familie și prieteni, dar și alte surse de finanțare, reprezintă în multe cazuri unele dintre cele mai importante împrumuturi, inclusiv pentru finanțarea firmelor. Uneori aceste surse sunt nedeclarate și ilegale creând astfel susținere și creștere economică cu ajutorul economiei subterane. Datorită acestui fapt este greu ca aceste surse de finanțare să fie inserate într-un ciclu normal creând astfel dezechilibre de rezultat. De multe ori este mai productiv pentru guvernele statelor în curs de dezvoltare să promoveze inițiativele de investiții decât să extindă costurile cu descoperirea și pedepsirea acestor activități.⁹⁶

Există cinci modalități prin care guvernele pot interveni în intermedierea financiară:

- ✓ să faciliteze aplicarea dezideratului cum că orice participant de pe piață, fie că e vorba de privat sau public, să beneficieze de aceleași reguli și să poată opera pe o piață deschisă

- ✓ orice competitor sau beneficiar al inovației să aibă acces la dezvoltarea sau crearea de noi produse sau piețe financiare, cum ar fi: ipoteci securizate, indexarea obligațiunilor sau conturile de economii

- ✓ legislativul și executivul să emită / aplice reguli, norme, restricții pentru intermediarii financiari și piețe, cum ar fi: reguli minime pentru capital, restricții pentru active, patentarea produselor.

⁹⁶ Allen Franklin și al. (2012), 23

- ✓ efficient financial negotiation when it represents domestic interests in favor of intermediaries and their own financial markets
- ✓ intervention that can change the general corporate rules by rules, fees and other laws or policies with unforeseen and unforeseen consequences for the financial services industry.⁹⁷

3.3 Banking panic and the relationship with the business cycle.

Macro-prudential measures

Calomiris and Gorton (1991) define **banking panic** as the process by which depositors of all or many banks suddenly demand the conversion of bank holdings into liquidity, so that banks, due to inability to pay, suspend convertibles. We are not referring here to the situation in which a bank goes into insolvency, but to the possibility that several banks will enter this vortex. This was rarely encountered in the evolution of the banking system, but when it happened it had structural and cross-cutting effects (changing the system and financial science at country or global level).⁹⁸

A similar definition was given by Wicker (1996):... we define banking panic as an exogenous shock whose origins can be found in

⁹⁷ Robert C. Merton, Functional Perspective of Financial Intermediation, Financial Management, Vol. 24, No. 2, Silver Anniversary Commemoration (Summer, 1995), pp. 23-41 Published by: Blackwell Publishing on behalf of the Financial Management Association International Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3665532> Accessed: 20/07/2009 11:36, p. 40

⁹⁸ Gorton Gary & Andrew Winton (2002), p. 68

✓ negocierea financiară eficientă atunci când reprezintă interesele autohtone în favoarea intermediarilor și piețelor financiare proprii

✓ intervenția care poate schimba regulile generale corporative prin norme, taxe și alte legi sau politici având consecințe neanticipate și neprevăzute pentru industria serviciilor financiare.⁹⁷

3.3 Panica bancară și relația cu ciclul de afaceri. Măsuri macro-prudențiale

Calomiris și Gorton (1991) definesc **panica bancară** ca fiind procesul prin care deponenții tuturor sau multor bănci cer brusc convertirea depozitelor deținute la bănci în lichidități, astfel încât băncile, datorită incapacității de plată, suspendă convertibilitățile. Nu ne referim aici la situația în care o bancă intră în incapacitate de plată, ci la posibilitatea ca mai multe bănci să intre în acest vârtej. Acest lucru a fost rar întâlnit în evoluția sistemului bancar, dar când s-a întâmplat a avut efecte structurale și transversale (de modificare a sistemului și științei financiare la nivel de țară sau mondial).⁹⁸

O definiție similară a fost dată de Wicker (1996): ... definim panica bancară ca fiind un șoc exogen ale căror origini pot fi regăsite în

⁹⁷ Robert C. Merton, Functional Perspective of Financial Intermediation, Financial Management, Vol. 24, No. 2, Silver Anniversary Commemoration (Summer, 1995), pp. 23-41 Published by: Blackwell Publishing on behalf of the Financial Management Association International Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3665532> Accessed: 20/07/2009 11:36, p. 40

⁹⁸ Gorton Gary & Andrew Winton (2002), p. 68

any phenomenon that does not anticipate at macro level the expectations of depositors to return certain deposits, a situation that is described as a "Run away" from the banks. (p. 17)

Banking panic theories have been tested over time and empirically through various investigations. The empirical investigations carried out by the following authors are relevant in this respect: Gorton (1988), Donaldson (1992), Mishkin (1991), Park (1991), Calomiris and Gorton (1991), Wicker (1980, 1996, 2000), Donaldson (1993), Moen and Tallman (1992, 2000), Calomiris and Schweikart (1991) and White (1984). One of the most important conclusions reached from the research of the aforementioned authors is that if information asymmetry is the root of banking panic, then panic should end when depositors receive credible information about the individual shocks of each bank. Another conclusion of these researchers is that banks should create private coalitions. The existence of these coalitions would allow better management of the situation and interaction with the public and the government of that country so that panic is alleviated. Bank panic is like any contagious disease due to the fact that it produces both formal and substantive effects. In the case of bank panic, the idea of a chain reaction with a domino effect on banks is best applied. For example, if a bank has problems, depositors of other banks will they panic and will want to withdraw their cash - even if those cash is not at the bank.⁹⁹

⁹⁹ Gorton Gary & Andrew Winton (2002), 88

orice fenomen care nu anticipează la nivel macro așteptările deponenților în vederea restituirii depozitelor certe, situație ce este descrisă ca o “fugă” a băncilor. (p. 17)

Teoriile panicii bancare au fost testate de-a lungul timpului și empiric prin diverse investigații. Investigațiile empirice realizate de următorii autori sunt relevante în acest sens: Gorton (1988), Donaldson (1992), Mishkin (1991), Park (1991), Calomiris și Gorton (1991), Wicker (1980, 1996, 2000), Donaldson (1993), Moen și Tallman (1992, 2000), Calomiris și Schweikart (1991) și White (1984). Una dintre cele mai importante concluzii l-a care s-a ajuns în urma cercetărilor autorilor amintiți anterior este aceea că dacă asimetria informațională este rădăcina panicii bancare, atunci panica ar trebui să se termine în momentul în care deponenții ar primi informații credibile despre șocurile individuale ale fiecărei bănci. O altă concluzie a acestor cercetători este aceea că ar trebui ca băncile să creeze coaliții private. Existența acestor coaliții ar permite o mai bună gestionare a situației și a interacțiunii publice și cu guvernul țării respective astfel încât panica să fie atenuată. Panica bancară este ca orice boală contagioasă datorită faptului că produce atât efecte formale, cât și de fond. În cazul panicii bancare se aplică cel mai bine ideea de reacție în lanț cu efect de domino asupra băncilor. De exemplu dacă o bancă are probleme deponenții celorlalte bănci vor intra în panică și vor dori să își retragă disponibilitățile – chiar dacă aceste disponibilități nu sunt la banca respectivă.⁹⁹

⁹⁹ Gorton Gary & Andrew Winton (2002), 88

Adrian and Shin (2008, 2009) show that often the behavior of consumers and producers of banking products and services in financial intermediation can be studied in terms of data taken from the cash flow of companies. However, sometimes companies do not present the standard elements (statistics) necessary to correctly determine the business cycle.¹⁰⁰

The business cycle is strongly influenced by the financial structure of the companies that make up an economy. Both small and large firms influence and are influenced by financial intermediation. To highlight these issues, we took the example of the balance sheet structure of Lehman Brothers for 2007 (one of the most important companies that caused the crisis in 2007-2009). As can be seen in the figure below, risky financial intermediation was the main purpose of this company.

¹⁰⁰ Yasin Mimir, Financial Intermediaries, Credit Shocks and Business Cycles, Department of Economics - University of Maryland Working Paper, p. 4

Adrian și Shin (2008, 2009) arată că de multe ori comportamentul consumatorilor și producătorilor de produse și servicii bancare în cadrul intermedierei financiare se poate studia prin prisma datelor preluate din cash-flow-ul firmelor. Totuși uneori firmele nu prezintă elemnetele standard (statisticile) necesare determinării corecte a ciclului de afaceri.¹⁰⁰

Ciclul de afaceri este puternic influențat de structura financiară a firmelor ce compun o economie. Atât firmele mici cât și cele de dimensiuni mari influențează și sunt influențate de intermedierea financiară. Pentru a reliefa aceste aspecte am luat exemplul structura bilanțului de la Lehman Brothers pentru anul 2007 (una dintre cele mai importante companii ce a provocat criza din 2007-2009). După cum se poate observa și în figura de mai jos intermedierea financiară riscantă a fost principalul scop al acestei companii.

¹⁰⁰ Yasin Mimir, Financial Intermediaries, Credit Shocks and Business Cycles, Department of Economics - University of Maryland Working Paper, p. 4

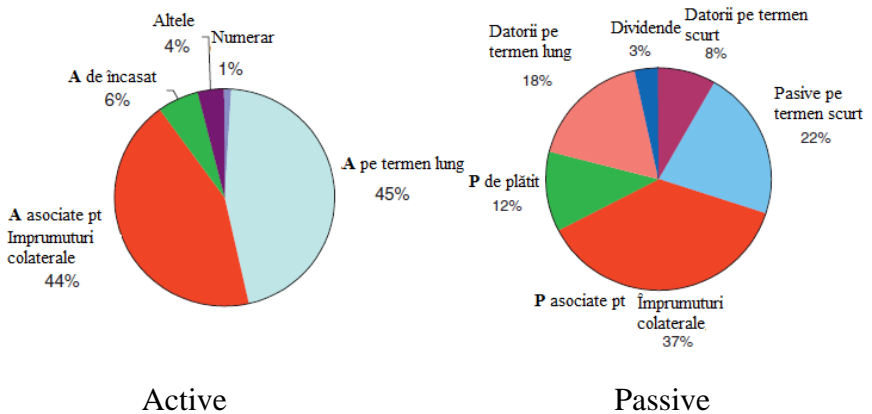

Figure 3.4. Balance sheet structure at Lehman Brothers at the end of 2007¹⁰¹

Sursa: Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, Annu. Rev. Econ. 2010. 2:603–18, p. C4

From the 2007-2009 lesson we learn that due to moral hazard, banks should indicate to all depositors and investors, but also to indicate to themselves, to insure against the risk associated with it. From banking practice it can be seen that many of the depositors choose the bank to make risky investments on their behalf in order to make a better profit. This is sometimes done on the assets of shareholders who hold limited liabilities within banks.¹⁰²

¹⁰¹ Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, Annu. Rev. Econ. 2010. 2:603–18, p. C4

¹⁰² Gorton Gary & Andrew Winton (2002), 92

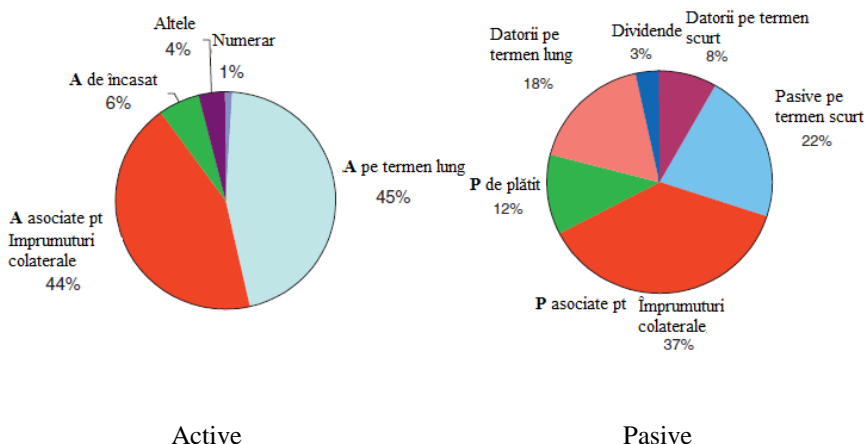

Figura 3.4. Structura bilanțului la Lehman Brothers la sfârșitul anului 2007¹⁰¹

Sursa: Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, Annu. Rev. Econ. 2010. 2:603–18, p. C4

Din lecția 2007-2009 învățăm că datorită hazardului moral, băncile ar trebui să indice tuturor deponenților și investitorilor, dar să-și indice și lor însele, să se asigure împotriva riscului asociat acestuia. Din practica bancară se poate observa că mulți dintre deponenți aleg ca banca să efectueze în numele lor investiții riscante în vederea unui câștig mai bun. Acest lucru se face uneori pe averea acționarilor care dețin pasive limitate în cadrul băncilor.¹⁰²

¹⁰¹ Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, Annu. Rev. Econ. 2010. 2:603–18, p. C4

¹⁰² Gorton Gary & Andrew Winton (2002), 92

There are researchers who propose a model for regulating financial intermediation associated with the business cycle. To solve the problems of credit imbalances Gertler and Karadi (2011) propose to model them according to the structure of the financial sector. In this model, they simulated the introduction of shocks at the standard productivity level of a bank in the top banking sector in a country.

The model has in its structure **four types of financial agents used in financial intermediation**: *depositors, financial intermediaries, firms and capital producers*. The ability of financial intermediaries, in this case, to borrow from depositors is limited to the issue of moral hazard (information costs). According to this model, companies can solve the problem of shocks by selling shares to financial intermediaries.¹⁰³

Other measures to prevent possible crises proposed by the author and supported by Adrian and Shin (2010) affect society and the financial system as a whole. The global crisis of 2007-2009 has led to the imposition of a policy increasingly focused on the renewal and reform of the financial system. In addition to measures related to ex post analysis focusing on injecting liquidity into financial intermediaries and the market, regulatory reforms need to be imposed to redefine the architecture of the financial system to make the ex ante reference system more viable.

¹⁰³ Yasin Mimir, Financial Intermediaries, Credit Shocks and Business Cycles, Department of Economics - University of Maryland Working Paper, p. 9

Sunt cercetători care propun un model de reglare a intermediării financiare asociate ciclului de afaceri. Pentru a rezolva problemele dezechilibrelor legate de credite Gertler și Karadi (2011) propun modelarea acestora în funcție de structura sectorului financiar. În acest model ei au simulat introducerea șocurilor la nivelul productivității standard a unei bănci din topul domeniului bancar dintr-o țară. Modelul are în structura sa patru **tipuri de agenți financiari folosiți în intermedierea financiară**: *deponenți, intermediari financiari, firme și producători de capital*. Abilitatea intermediarilor financiari, în acest caz, de a împrumuta de la deponenți este limitată la problema hazardului moral (costuri de informare). Conform acestui model firmele pot rezolva problema șocurilor prin vânzarea de acțiuni intermediarilor financiari.¹⁰³

Alte măsuri de prevenire a eventualelor crize propuse de autor și susținute de Adrian și Shin (2010) privesc societatea și sistemul financiar în ansamblu. Criza globală din 2007-2009 a condus la impunerea unei politici din ce în ce mai axate pe reînnoirea și reforma sistemului financiar. Pe lângă măsurile legate de analiza ex post cu focusare pe injectarea de lichidități către intermediarii financiar și către piață trebuie impuse reforme regulatorii care să redefină arhitectura sistemului financiar care să facă sistemul de referință ex ante mai viabil.

¹⁰³ Yasin Mimir, Financial Intermediaries, Credit Shocks and Business Cycles, Department of Economics - University of Maryland Working Paper, p. 9

A major reform in this regard is the one related to macro-prudential policy. Macro-prudential policy is based on the fact that macro-prudential regulation cannot lead to an adequate growth of the financial system as a whole. For example, securing deposits and accessing refinancing is addressed first microeconomic subjects and phenomena (banks act as simple depository institutions). Many of the existing banking rules address moral hazard with effects on banks because there is insufficient coverage of insured risks and liquidity forecasting through deposit insurance and access to refinancing.¹⁰⁴

¹⁰⁴ Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18, p. 615

O reformă majoră în acest sens se impune cea legată de politica macro-prudențială. Politica macro-prudențială este bazată pe faptul că regularizarea macroprudențială nu poate conduce la creșterea adecvată a sistemului financiar ca întreg. De exemplu, asigurarea depozitelor și accesarea refinanțării se adresează, mai întâi, subiecților și fenomenelor microeconomice (băncile acționează ca simple instituții de depozit). Multe dintre regulile bancare existente se adresează hazardului moral cu efecte asupra băncilor deoarece nu există acoperire suficientă a riscurilor asigurate și a previzionării lichidităților prin intermediul asigurării depozitelor și accesării refinanțării.¹⁰⁴

¹⁰⁴ Tobias Adrian, Hyun Song Shin, The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18, p. 615

Chapter 4 - COMMERCIAL BANKS AND OTHER MONETARY FINANCIAL INSTITUTIONS*

4.1 Characterization of commercial banks**

A commercial bank is a bank whose main purpose is to provide banking products and services related *to accepting deposits, lending and some primary capital investments*. It is true that commercial banks carry out and have operations, but their basic activities are those mentioned above.

Although the risks of depositing money in the bank are considerable, especially in times of crisis, keeping money in cash, "at home", is not a reliable and modern solution. In a world where currency tends to dematerialize and profit, no matter how small, it is important that the author considers it necessary to give an incentive to save on banks or invest in any other low-risk forms.

Regarding the credit, with all the negative valences, we consider that it is necessary to impose a culture of lending in Romania so that we no longer have situations of socio-economic imbalance.

* Conform subcapitolului 1.2. prin alte instituții financiare monetare înțelegem alte instituții de depozit și de credit

** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe - Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

Capitolul 4 - BĂNCILE COMERCIALE ȘI ALTE INSTITUȚII FINANCIARE MONETARE*

4.1 Caracterizarea băncilor comerciale**

O bancă comercială este acea bancă care are drept principal scop oferire de produse și servicii bancare legate de *acceptarea depozitelor, acordarea împrumuturilor și unele investiții primare de capital*. Este adevărat că băncile comerciale realizează și are operațiuni, dar activitățile de bază ale acestora sunt cele amintite anterior.

Deși riscurile depozitării banilor la bancă sunt considerabile, mai ales în perioade de criză, păstrarea banilor sub formă numerar, „acasă”, nu este o soluție fiabilă și modernă. Într-o lume în care moneda tinde să se dematerializeze și profitul, oricât de mic ar fi, este important autorul consideră că este necesar să dea un îndemn pentru economisire la bănci sau investire în orice alte forme slab riscante.

În ceea ce privește creditul, cu toate valențele negative, considerăm că este necesar să se impună o cultură a creditării în România astfel încât să nu mai avem parte de situații de dezechilibru socio-

* Conform subcapitolului 1.2. prin alte instituții financiare monetare înțelegem alte instituții de depozit și de credit

** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe - Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

Its influences on society in general and on the economic and financial environment in particular are notable.

Commercial banks also serve as payment institutions within countries, but also between different countries. In achieving this goal, the bank must keep its image as intact as possible - in order to stabilize and increase the trust given by business partners and the population.

Commercial banks are engaged in the following **categories of banking activities**:¹⁰⁵

- ✓ *processing payments* made through EFTPOS, internet banking or other payment methods
- ✓ *acceptance of money as term deposits*, sight or current account
- ✓ *borrowing money in the form of an overdraft*, letter of bank guarantee, bonds and for investments
- ✓ *refinancing* of non-performing loans
- ✓ *keeping documents* and other things in safe warehouses
- ✓ *sale, distribution or trading of insurance, banking products and services or other similar financial products*
- ✓ *liquidity and treasury management*
- ✓ *sells the financial liabilities of the bank and other institutions*

¹⁰⁵ Asociația Română a Băncilor, www.arb.ro, accesat 24.02.2010

economic. Influențele acestuia asupra societății, în general, și asupra mediului economico-financiar, în special, sunt notabile.

Băncile comerciale servesc, de asemenea, ca instituții de plată în interiorul țărilor, dar și între diferite țări. În realizarea acestui deiderat banca trebuie să păstreze cât mai intactă imaginea sa – în vederea stabilității și creșterii încrederii acordate de către partenerii de afaceri și de către populație.

Băncile comerciale sunt angajate în următoarele **categorii de activități bancare**:¹⁰⁵

- ✓ *procesarea plăților* efectuate prin EFTPOS, internet banking sau alte modalități de plată
- ✓ *acceptarea banilor ca depozite* la termen, la vedere sau prin cont curent
- ✓ *împrumutarea banilor* sub formă de descoperit de cont, scrisoare de garanție bancară, obligațiuni și pentru investiții
- ✓ *refinanțarea împrumuturilor* neperformante
- ✓ *păstrarea de documente* și alte lucruri în depozite sigure
- ✓ *vânzarea, distribuția sau tranzacționarea asigurărilor, produselor și serviciilor bancare sau a altor produse financiare similare*
- ✓ *managementul lichidităților și trezoreriei*
- ✓ *comercializează pasivele financiare ale băncii și ale altor instituții*

¹⁰⁵ Asociația Română a Băncilor, www.arb.ro, accesat 24.02.2010

✓ *influences the issuance of money, interest rates and loan guarantees*

In the following we will present the traditional and non-traditional functions of commercial banks.¹⁰⁶

The **primary** functions (traditional functions) of commercial banks are:

1. *acceptance of deposits*

Deposits can be:

- at sight (the contract concluded between the bank and depositors stipulates that depositors may at any time access the amount in the account)

- on time (the contract concluded between the bank and depositors stipulates that there are certain terms and conditions regarding withdrawals from the account; any activities other than those stipulated in the contract are subject to penalties)

- by current account (through "them a multitude of collection and payment operations are highlighted, using various settlement instruments, such as: *checks, payment orders, payments, etc.*, all current account operations taking place at demand of bank customers"¹⁰⁷).

2. *offering amounts in advance* (overdraft, discounts at invoices and other banking products and services, etc.)

¹⁰⁶ Reserve Bank of India, Operations and performance of the commercial banks, <http://rbidocs.rbi.org.in/rdocs/Publications/PDFs/CHP04201009.pdf>, 11.02.2011

¹⁰⁷ Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației României de Măine, București, p. 23

✓ *influențează emisiunea de monedă, ratele dobânzilor și garantarea creditelor*

În cele ce urmează vom prezenta funcțiile tradiționale și non-tradiționale ale băncilor comerciale.¹⁰⁶

Funcțiile **primare** (funcții tradiționale) ale băncilor comerciale sunt:

1. acceptarea de depozite

Depozitele pot fi:

- la vedere (contractul încheiat între bancă și depunătorii prevede că depunătorii pot oricând să acceseze suma din cont)
- la termen (contractul încheiat între bancă și depunătorii prevede că există anumite termene și condiții privind retragerile din cont; orice activități în afara celor stipulate prin contract sunt supuse unor penalizări)
- prin cont curent (prin “intermediul lor se evidențiază o multitudine de operațiuni de încasări și plăți, folosindu-se diverse instrumente de decontare, cum ar fi: *cecurile, ordinele de plată, vârsămintele etc.*, toate operațiunile prin cont curent având loc la solicitarea clienților băncilor”¹⁰⁷).

2. oferirea de sume în avans (descoperit de cont, discount-uri la facturi și alte produse și servicii bancare, etc)

¹⁰⁶ Reserve Bank of India, Operations and performance of the commercial banks, <http://rbidocs.rbi.org.in/rdocs/Publications/PDFs/CHP04201009.pdf>, 11.02.2011

¹⁰⁷ Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București, p. 23

3. *credit creation* (the most important function of banks which assumes that the bank no longer grants cash loans, but creates an account in which the amounts are transferred)

The **secondary** functions (modern functions) of commercial banks are:

1. *operating* functions

2. *usage* functions

1. The category of operating functions includes the following actions:

- ✓ collect and settle checks, dividends and guarantees
- ✓ to calculate payment rates, insurance rates, etc.
- ✓ to perform / provide support for trading in other currencies
- ✓ to sell and buy securities
- ✓ to act as guarantor, proxy, correspondent and executor
- ✓ to accept the processing of taxes and their return

2. The category of use functions includes the following actions:

- ✓ to provide safe storage facilities for customers
- ✓ to offer money transfer facilities
- ✓ to issue traveler's checks
- ✓ to act as a referent
- ✓ to accept the payment of various invoices
- ✓ to offer banking facilities
- ✓ to offer different types of card and electronic banking services

3. *crearea creditului* (cea mai importantă funcție a băncilor comerciale care presupune că banca nu mai acordă împrumuturi în numerar, ci crează un cont în care sunt virate sumele)

Funcțiile **secundare** (funcții moderne) ale băncilor comerciale sunt:

1. funcții de *operare*

2. funcții de *utilizare*

1. În categoria funcțiilor de operare se încadrează acțiunile:

- ✓ să colecteze și să stingă cecurile, dividendele și garanțiile
- ✓ să calculeze ratele de plată, ratele asigurărilor, etc.
- ✓ să efectueze/asigure suport pentru tranzacționarea în alte valute
- ✓ să vândă și să cumpere titluri de valoare
- ✓ să acționeze ca garant, împuternicit, corespondent și executor
- ✓ să accepte procesarea taxelor și returnarea acestora

2. În categoria funcțiilor de utilizare se încadrează acțiunile:

- ✓ să ofere facilități de păstrare sigură pentru clienți
- ✓ să ofere facilități de transfer monetar
- ✓ să emită cecuri de călătorie
- ✓ să acționeze ca referent
- ✓ să accepte plata diferitelor facturi
- ✓ să ofere facilități de comercializare bancară
- ✓ să ofere diferite tipuri de card și servicii de bancă electronică

4.2 Commercial bank balance sheet and banking operations***

Each bank is obliged, according to Romanian legislation¹⁰⁸, to prepare all the financial statements annually (sometimes certain financial statements must be prepared every six months). The individual financial statements include: the report of the management, the report of the supervisory board, the report of the independent financial auditor, the balance sheet, the profit and loss account, the statement of cash flows, the statement of changes in equity, the notes to the financial statements. The economic-financial structure of the bank balance sheet in Romania has the following (synthetic) form - although the model presented is on BCR Erste Bank the Romanian bank balance sheet must present the same form at all banks (credit institutions):

*** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe – Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

¹⁰⁸ www.bnr.ro

4.2 Bilanțul băncii comerciale și operațiunile bancare***

Fiecare bancă este obligată, conform legislației românești¹⁰⁸, să realizeze anual toate situațiile financiare (uneori anumite situații financiare trebuie realizate și semestrial). Situațiile financiare individuale cuprind: raportul directoratului, raportul consiliului de supraveghere, raportul auditorului financiar independent, bilanțul, contul de profit și pierdere, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor capitalurilor proprii, notele de situațiile financiare. Structura economico-financiară a bilanțului bancar, în România, prezintă următoarea formă (sintetică) – deși modelul prezentat este pe BCR Erste Bank bilanțul bancar românesc trebuie să prezinte

aceeași formă la toate băncile (instituțiile de credit):

ACTIV BILANTIER

Nr. crt	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Casa, disponibilitati la banci centrale	9.468.523,5	10.288.663,2	108,7
	Titluri acceptate pentru refinantare la bancile centrale	3.895.519,7	4.481.040,9	115,0
2.				
3.	Creante asupra institutiilor de credit	3.101.778,0	1.048.363,3	33,8
4.	Creante asupra cliențiRON	41.450.535,8	43.212.767,2	104,3
5.	Obligatiuni si alte titluri cu venit fix	6.212.549,4	8.530.506,1	137,3
6.	Actiuni si alte titluri cu venit variabil	39.098,2	51.802,3	132,5
7.	Participatii	19.348,9	22.020,6	113,8
8.	Parti in cadrul societatiilor comerciale legate	951.294,5	849.808,4	89,3
9.	Imobilizari necorporale	212.743,0	207.135,1	97,4
10.	Imobilizari corporale	823.081,1	628.890,8	76,4
11.	Alte active	662.083,0	653.460,4	98,7
12.	Cheltuieli inregistrate in avans si venituri angajate	722.756,7	946.571,3	131,0
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

*** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe – Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

¹⁰⁸ www.bnr.ro

ACTIV BILANTIER

Nr. crt	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Casa, disponibilitati la banci centrale	9.468.523,5	10.288.663,2	108,7
	Titluri acceptate pentru refinantare la bancile centrale	3.895.519,7	4.481.040,9	115,0
2.				
3.	Creante asupra institutiilor de credit	3.101.778,0	1.048.363,3	33,8
4.	Creante asupra clientelor	41.450.535,8	43.212.767,2	104,3
5.	Obligatiuni si alte titluri cu venit fix	6.212.549,4	8.530.506,1	137,3
6.	Actiuni si alte titluri cu venit variabil	39.098,2	51.802,3	132,5
7.	Participatii	19.348,9	22.020,6	113,8
8.	Parti in cadrul societatilor comerciale legate	951.294,5	849.808,4	89,3
9.	Imobilizari necorporale	212.743,0	207.135,1	97,4
10.	Imobilizari corporale	823.081,1	628.890,8	76,4
11.	Alte active	662.083,0	653.460,4	98,7
12.	Cheltuieli inregistrate in avans si venituri angajate	722.756,7	946.571,3	131,0
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figure 4.1. Balance sheet assets at BCR Erste Bank for 2011¹⁰⁹

Source: BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

PASIV BILANTIER

Nr. crt	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Datorii privind institutiile de credit	19.310.505,8	20.599.187,0	106,7
2.	Datorii privind clientela	37.656.693,6	38.931.707,2	103,4
3.	Datorii constituite prin titluri	428.033,7	791.092,3	184,8
4.	Alte pasive	2.341.252,2	2.504.087,0	107,0
5.	Venituri inregistrate in avans si datorii angajate	911.090,9	928.770,3	101,9
6.	Provizioane pentru riscuri si cheltuieli	160.699,8	188.892,7	117,5
7.	Datorii subordonate	1.967.316,7	2.025.585,6	103,0
8.	Capital social subscris	1.030.209,4	1.553.435,5	150,8
9.	Rezerve	2.928.289,4	3.025.366,9	103,3
10.	Rezerve din reevaluare	242.137,8	180.559,5	74,6
11.	Rezultatul reportat	527.655,3	703.164,4	133,3
12.	Rezultatul exercitiului financiar	55.427,2	-510.818,8	-921,6
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figure 4.2. Balance sheet liabilities at BCR Erste Bank for 2011¹¹⁰

Source: BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

Detailed models for the other financial statements can be found in the *Annex Individual financial statements for the bank*.

¹⁰⁹ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

¹¹⁰ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

Figura 4.1. Activul bilanțier la BCR Erste Bank pe anul 2011¹⁰⁹

Source: BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

PASIV BILANTIER

Nr. crt.	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Datoriile privind institutiile de credit	19.310.505,8	20.599.187,0	106,7
2.	Datoriile privind clientela	37.656.693,6	38.931.707,2	103,4
3.	Datoriile constituite prin titluri	428.033,7	791.092,3	184,8
4.	Alte pasive	2.341.252,2	2.504.087,0	107,0
5.	Venituri înregistrate în avans și datoriile angajate	911.090,9	928.770,3	101,9
6.	Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	160.699,8	188.892,7	117,6
7.	Datoriile subordonate	1.967.316,7	2.025.585,6	103,0
8.	Capital social subscris	1.030.209,4	1.553.435,5	150,8
9.	Rezerve	2.928.289,4	3.025.366,9	103,3
10.	Rezerve din reevaluare	242.137,8	180.559,5	74,6
11.	Rezultatul reportat	527.655,3	703.164,4	133,3
12.	Rezultatul exercitiului financiar	55.427,2	-510.818,8	-921,6
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figura 4.2. Pasivul bilanțier la BCR Erste Bank pe anul 2011¹¹⁰

Source: BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

Modele detaliate pentru celelalte situații financiare se găsesc în *Anexa Situatii financiare individuale pentru bancă.*

¹⁰⁹ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

¹¹⁰ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

4.3 Other credit and deposit institutions****

According to Romanian law, in addition to banks, the category of credit institutions also includes: *credit cooperative organizations; savings and lending banks in the field of housing; mortgage banks; electronic money institutions*¹¹¹. We will also briefly present the *business banks*, respectively the *treasury banks* (banks close in terms of functionality and structure to commercial banks).

Credit cooperative organizations are *credit institutions whose main object of activity is to grant loans to only its members from the cooperative's own deposits*. The deposits of these institutions are formed mainly by the entry fees and shares of its members.

In Romania, the members of the credit cooperatives can only be natural persons who have a geographical or service connection common to the cooperative, more precisely they are employees of the same institution or they reside in a common geographical area where the cooperative is established.

In Romania, these institutions are subject to NBR regulations and have their own central bank that coordinates them - CREDITCOOP Central Cooperative Bank.

**** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe - Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

¹¹¹ Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind institutiile de credit si adevarea capitalului, <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=271>

4.3 Alte instituții de credit și de depozit****

Conform legii românești, pe lângă bănci, în categoria instituțiilor de credit se mai încadrează: *organizații cooperatiste de credit; bănci de economisire și creditare în domeniul locativ; bănci de credit ipotecar; instituții emitente de monedă electronică*¹¹¹. Vom prezenta succint și *băncile de afaceri*, respectiv *băncile de trezorerie* (bănci apropiate ca funcționalitate și structură de băncile comerciale).

Organizațiile cooperatiste de credit sunt *instituții de credit care au drept obiect principal de activitate acordarea de împrumuturi către doar către membrii săi din depozitele proprii ale cooperativei*. Depozitele acestor instituții se formează, în principal, prin cotizațiile de intrare și părțile sociale ale membrilor săi.

În România, membrii cooperativelor de credit pot fi doar persoane fizice care au o legătură geografică sau de serviciu comună cooperativei, mai exact sunt salariați ai aceleiași instituții sau au reședința într-o zonă geografică comună unde se înființează cooperativa.

În România, aceste instituții se supun reglementărilor BNR și au o bancă centrală proprie care le coordonează - Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP.

**** Doresc să mulțumesc colectivului Erste Bank BCR Banca pentru Locuințe - Centrul Regional București-Ilfov pentru sprijinul informațional, financiar și tehnic, acordat în vederea finalizării acestui material

¹¹¹ Ordonanța de Urgență nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=271>

The balance sheet of a credit union includes (summary presentation)¹¹²:

- ✓ in assets - loans, securities, liquid assets and other assets
- ✓ in liabilities - participatory deposits, other liabilities and the bank's capital

The detailed balance sheet form of a credit union is presented in the *Balance Sheet of a credit union organization*.

The situation of these cooperatives in Romania deteriorated especially after 2008, the main problem being the economic-financial crisis that our country is going through. In the following figure we have presented the situation of the financial evolution of a credit cooperative organization from Romania *Napoca Cluj Napoca Credit Cooperative*¹¹³

An	Cifra de afaceri (RON)	Venituri (RON)	Cheltuieli (RON)	Datorii (RON)	Profit brut (RON)	Profit net (RON)	Pierdere bruta (RON)	Pierdere neta (RON)	Nr. mediu angajati
1999	1.244.752	1.791.065	1.545.329	2.224.490	245.736	168.643	-	-	28
2000	1.633.074	1.926.859	1.592.010	1.500.599	334.848	255.306	-	-	36
2001	941.094	1.073.839	1.073.064	877.518	774	468	-	-	25
2002	512.977	556.494	581.162	1.221.447	-	-	24.667	24.667	15
2003	411.839	433.472	525.091	1.279.650	-	-	91.618	91.618	12
2004	459.521	470.653	495.238	1.339.560	-	-	24.585	24.585	9
2005	687.787	689.564	1.040.490	1.810.319	-	-	350.926	350.926	8
2006	620.244	740.301	633.739	2.003.951	106.562	106.562	-	-	7
2007	618.046	636.333	523.338	1.756.399	112.995	112.995	-	-	7
2008	421.229	421.701	389.467	944.467	32.234	32.234	-	-	4
2009	240.212	241.302	269.067	748.734	-	-	27.765	32.098	3

Figure 4.3. Balance sheets Napoca Cluj Napoca Credit Cooperative 1999-2009

¹¹² Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 32

¹¹³ <http://www.firmepenent.net/Napoca-Cooperativa-De-Credit-Cluj-Napoca-Cod-Fiscal-10333797.html>

Bilanțul unei cooperative de credit cuprinde (prezentare sintetică)¹¹²:

- ✓ în activ – împrumuturi, titluri, active lichide și alte active
- ✓ în pasiv – depozite participative, alte pasive și capitalul băncii

Formularul de bilanț detaliat al unei cooperative de credit este prezentat în *Anexa Bilanțul unei organizații cooperatiste de credit*.

Situația acestor cooperative în România s-a deteriorat mai ales după anul 2008, problema principală fiind criza economico-financiară prin care trece și țara noastră. În figura următoare avem prezentată situația evoluției financiare a unei organizații cooperatiste de credit din România *Napoca Cooperativa de Credit Cluj Napoca*¹¹³

An	Cifra de afaceri (RON)	Venituri (RON)	Cheltuieli (RON)	Datorii (RON)	Profit brut (RON)	Profit net (RON)	Pierdere bruta (RON)	Pierdere neta (RON)	Nr. mediu angajați
1999	1.244.752	1.791.065	1.545.329	2.224.490	245.736	168.643	-	-	28
2000	1.633.074	1.926.859	1.592.010	1.500.599	334.848	255.306	-	-	36
2001	941.094	1.073.839	1.073.064	877.518	774	468	-	-	25
2002	512.977	556.494	581.162	1.221.447	-	-	24.667	24.667	15
2003	411.839	433.472	525.091	1.279.650	-	-	91.618	91.618	12
2004	459.521	470.653	495.238	1.339.560	-	-	24.585	24.585	9
2005	687.787	689.564	1.040.490	1.810.319	-	-	350.926	350.926	8
2006	620.244	740.301	633.739	2.003.951	106.562	106.562	-	-	7
2007	618.046	636.333	523.338	1.756.399	112.995	112.995	-	-	7
2008	421.229	421.701	389.467	944.467	32.234	32.234	-	-	4
2009	240.212	241.302	269.067	748.734	-	-	27.765	32.098	3

Figura 4.3. Bilanțuri contabile Napoca Cooperativa de Credit Cluj Napoca 1999-2009

¹¹² Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 32

¹¹³ <http://www.firmepenent.net/Napoca-Cooperativa-De-Credit-Cluj-Napoca-Cod-Fiscal-10333797.html>

From the same source we present the situation of other elements in the balance sheet (related to 2009).

Other information in the balance sheet for 2009:

Total fixed assets: RON 226,805.00

Total current assets: RON 1,024,263.00

Stocks: 0.00 RON

House and bank accounts: RON 16,809.00

Total capital: RON 506,176.00

Share capital: RON 504,680.00

The profits of credit unions may be subject to the granting of loans or other financial expenses. "The profits of credit unions must be allocated to their social fund, after deducting the statutory expenses."¹¹⁴

Savings and lending banks in the field of housing

There are savings-credit institutions that aim to provide financing for the acquisition / modernization of housing. The system of these banks assumes that the person who wants to take a loan must be a member of the savings-lending community of that bank. During the saving period, the client collects annually an amount called the state premium. Once the minimum amount of savings is reached and the rest of the conditions are met (an analysis of the credit file is made), the client can receive from the savings-credit bank a fixed interest loan

¹¹⁴ Institutul European din România, Studii de impact: Libera circulație a bunurilor și serviciilor din perspectiva aderării României la UE - 1A. Libera circulație a serviciilor financiare, p. 3

http://www.ier.ro/documente/studiideimpactPaisI_ro/PaisI_studiu_1A_ro.pdf

Din aceeași sursă prezentăm și situația altor elemente din bilanț (afărentă anului 2009).

Alte informații din bilanțul contabil din anul 2009:

Active imobilizate total: 226.805,00 RON

Active circulante total: 1.024.263,00 RON

Stocuri: 0,00 RON

Casa și conturi la bănci: 16.809,00 RON

Capitaluri total: 506.176,00 RON

Capital social: 504.680,00 RON

Profiturile cooperativelor de credit pot face obiectul acordării de împrumuturi sau al altor spețe financiare. “Profiturile cooperativelor de credit trebuie alocate la fondul lor social, după deducerea cheltuielilor statutare”.¹¹⁴

Bănci de economisire și creditare în domeniul locativ

Sunt instituții de economisire-creditare care au drept scop acordarea de finanțare pentru achiziția/modernizarea locuințelor. Sistemul acestor bănci presupune că cel ce dorește să ia un credit trebuie să fie membru al colectivității de economisire-creditare al băncii respective. Pe perioada economisirii clientul încasează anual o sumă denumită prima de la stat. După ce se ajunge la suma minimă de economisire și se îndeplinesc și restul condițiilor (se face o analiză a dosarului de credit), clientul poate primi de la banca de

¹¹⁴ Institutul European din România, Studii de impact: Libera circulație a bunurilor și serviciilor din perspectiva aderării României la UE - 1A. Libera circulație a serviciilor financiare, p. 3

http://www.ier.ro/documente/studiideimpactPaisI_ro/PaisI_studiu_1A_ro.pdf

(generally the interest rates are significantly lower than those applied by other credit institutions). The credit accessed is equal to the difference between the value of the contract and the amount saved.¹¹⁵ In Romania, the system of housing banks entered in 2004 through Raiffeisen Banca pentru Locuințe, then it also developed through HVB Banca pentru Locuințe, which was later absorbed by the first and experienced the strongest rise with the establishment in 2008 of BCR Banca pentru Locuințe (we present synthetically the performance and balance sheet results of this bank synthetically).

Rezultate BCR Banca pentru Locuințe		
	2010	2011
Contracte	190.000	250.000
Suma contractată	5.6 mld lei	8.6 mld lei
Depozite atrase de la clienți	463 mil lei	862 mil lei
Total Active	530 mil lei	950 mil lei

Figure 4.4. BCR Bank for Housing results

¹¹⁵ <http://www.moneycenter.ro/termeni.html>

economisire-creditare un credit cu dobândă fixă (în general dobânzile sunt net inferioare celor practicate de alte instituții de credit). Creditul accesat este egal cu diferența dintre valoarea contractului și suma economisită.¹¹⁵

În România, sistemul băncilor pentru locuințe a intrat în 2004 prin Raiffeisen Banca pentru Locuințe, apoi s-a dezvoltat și prin HVB Banca pentru Locuințe care a fost absorbită ulterior de prima și a cunoscut cea mai puternică ascensiune prin înființarea în 2008 a BCR Banca pentru Locuințe (prezentăm sintetic rezultatele de performanță și de bilanț ale acestei bănci sintetic).

Rezultate BCR Banca pentru Locuințe		
	2010	2011
Contracte	190.000	250.000
Suma contractată	5.6 mld lei	8.6 mld lei
Depozite atrase de la clienți	463 mil lei	862 mil lei
Total Active	530 mil lei	950 mil lei

Figura 4.4. Rezultate BCR Banca pentru Locuințe

¹¹⁵ <http://www.moneycenter.ro/termeni.html>

BILANȚ BCR BANCA PENTRU LOCUINȚE (RON) elemente cheie (RAS)		2011	2010
TOTAL ACTIVE		950.640.300	530.209.263
Efecte publice și alte titluri acceptate pentru refinanțare la bancile centrale		792.274.051	449.009.515
Creanțe asupra instituțiilor de credit		136.162.903	64.002.424
Creanțe asupra clientelei		5.232.703	1.361.292
Obligațiuni și alte titluri cu venit fix		13.389.485	13.508.496
TOTAL PASIVE		950.640.300	530.209.263
Datorii privind clientela		862.324.096	463.164.297
Total capitaluri proprii		64.808.583	52.825.044

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE (RON) elemente cheie (RAS)	2011	2010	% creștere
Venituri din dobânzi și asimilate	54.645.551	29.858.129	+83%
Venituri din comisioane	40.277.675	30.682.040	+31%
Total venituri operaționale	51.080.083	35.686.064	+43%
Total cheltuieli operaționale	-35.362.303	-30.303.754	+16%
Total profit, înainte de impozitare	14.570.670	1.760.826	
Impozit pe profit	-2.587.131	-16.500	
Profit net	11.983.539	1.744.326	

Figure 4.5. Balance sheet and profit and loss account of BCR Banca pentru Locuințe for the years 2010 and 2011

As can be seen, although other classic banks had losses, BCR Banca pentru Locuințe had a gain and growth from one to another. This indicates that the system has begun to be known and accepted by the local population.

Mortgage banks

There is currently no such bank in Romania (the Hungarian bank FHB Mortgage Bank could enter the Romanian market soon - this

BILANȚ BCR BANCA PENTRU LOCUINȚE (RON) elemente cheie (RAS)		2011	2010
TOTAL ACTIVE		950.640.300	530.209.263
Efecte publice și alte titluri acceptate pentru refinanțare la bancile centrale		792.274.051	449.009.515
Creanțe asupra instituțiilor de credit		136.162.903	64.002.424
Creanțe asupra clientelei		5.232.703	1.361.292
Obligațiuni și alte titluri cu venit fix		13.389.485	13.508.496
TOTAL PASIVE		950.640.300	530.209.263
Datorii privind clientela		862.324.096	463.164.297
Total capitaluri proprii		64.808.583	52.825.044

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE (RON) elemente cheie (RAS)		2011	2010	% creștere
Venituri din dobânzi și asimilate		54.645.551	29.858.129	+83%
Venituri din comisioane		40.277.675	30.682.040	+31%
Total venituri operaționale		51.080.083	35.686.064	+43%
Total cheltuieli operaționale		-35.362.303	-30.303.754	+16%
Total profit, înainte de impozitare		14.570.670	1.760.826	
Impozit pe profit		-2.587.131	-16.500	
Profit net		11.983.539	1.744.326	

Figura 4.5. Bilanțul și contul de profit și pierdere BCR Banca pentru Locuințe pe anii 2010 și 2011

După cum se poate observa, deși alte bănci clasice au avut pierderi, BCR Banca pentru Locuințe a avut câștig și creștere de la un la altul. Acest lucru ne indică faptul că sistemul a început să fie cunoscut și acceptat de către populația autohtonă.

Bănci de credit ipotecare

În România nu există în prezent nicio astfel de bancă (banca maghiara FHB Mortgage Bank ar putea intra pe piața din România în

opportunity is still being explored¹¹⁶). So, our approach will be a theoretical one. These banks are organized in the world (Hungary, USA, Italy, Spain, etc.) as joint stock companies, and the activity is similar to the banks presented above. These are *credit institutions specialized in granting mortgages for real estate investments. They cannot attract deposits from the public. It procures financial resources mainly through the issuance of mortgage bonds.*¹¹⁷

Electronic money institutions are institutions whose activity is aimed at issuing electronic money (currency that can be stored on an electronic payment device)¹¹⁸ or at operations and services associated with electronic money.

These institutions carry out their activity according to Law no. 127/2011 on the activity of issuing electronic money and the Emergency Ordinance no. 113/2009 on payment services. It is important to note that in Romania there are 25 institutions that have notified the NBR on the direct activity of issuing electronic money on the territory of Romania (none of these institutions is domestic)

The detailed activities that these institutions can carry out are:

- ✓ issuing electronic money;
- ✓ payments on the issuance of electronic money: deposit of

¹¹⁶<http://infobancar.ro/stiri+bancare/o+noua+banca+isi+face+intrarea+pe+piata+romanesca>

¹¹⁷ <http://www.moneycenter.ro/termeni.html>

¹¹⁸ <http://www.conso.ro/glosar/institutie-emitenta-de-moneda-electronica/108/1>

curând – se tatonează încă această oportunitate¹¹⁶). Așadar, demersul nostru va fi unul teoretic. Aceste bănci sunt organizate în lume (Ungaria, SUA, Italia, Spania, etc) ca societăți pe acțiuni, iar activitatea este similară băncilor prezentate anterior. Acestea sunt *instituții de credit specializate în acordarea de credite ipotecare pentru investiții imobiliare. Acestea nu pot atrage depozite de la public. Resursele financiare le procură, în principal, prin emisiunea de obligațiuni ipotecare.*¹¹⁷

Instituții emitente de monedă electronică sunt instituții a căror activitate este îndreptată spre emiterea de monedă electronică (monedă care se poate stoca pe un dispozitiv de plată electronic)¹¹⁸ sau spre operațiuni și servicii asociate monedei electronice.

Aceste instituții își desfășoară activitatea conform Legii nr.127/2011 privind activitatea de emisie de monedă electronică și Ordonanței de urgență nr. 113/2009 privind serviciile de plată. Este important de remarcat că în România există 25 de instituții care au notificat BNR-ul asupra activității directe de emisie de monedă electronică pe teritoriul României (niciuna dintre aceste instituții nu este autohtonă) Activitățile detaliate pe care le pot desfășura aceste instituții sunt:

- ✓ emiterea de monedă electronică;
- ✓ plăți privind emiterea de monedă electronică: depunerea de

¹¹⁶<http://infobancar.ro/stiri+bancare/o+noua+banca+isi+face+intrarea+pe+piata+ro+manesca>

¹¹⁷ <http://www.moneycenter.ro/termeni.html>

¹¹⁸ <http://www.conso.ro/glosar/institutie-emitenta-de-moneda-electronica/108/1>

cash on account and related transactions, cash withdrawal with the respective services, direct debits, payments by cards or other devices, credit transfer by scheduled payment order, issuance of payment instruments, acceptance of payment instruments, remittance, "Payment operations in which the consent of the payer to make the payment is given by telecom / digital / info means and the payment is made to the operator of the system / info / telecom network that acts exclusively as an intermediary between the user and the provider of goods and services"

- ✓ cash storage operations in a payment account and
- ✓ adjacent services: cash withdrawal services from a payment account and adjacent transactions; direct debits; card payment operations; credit transfer, including with scheduled payment orders, issuance of payment instruments, remittance, “payment operations in which the payer's consent to make the payment is given by telecom / digital / info means and payment is made to the system / network operator info / telecom acting exclusively as an intermediary between the user and the provider of goods and services "

Business banks are *credit institutions that have “specialized in investment financing operations, financing made on account of their long-term deposits and attracting capital through real estate issues. They offer customers direct financial support, through equity*

numerar în cont și operațiunile aferente, retragerea numerarului cu serviciile respective, debitări directe, plăți prin carduri sau alte dispozitive, transfer-credit prin ordine de plată programate, emitere de instrumente de plată, acceptarea la plată a instrumentelor de plată, remiterea de bani, “operațiuni de plată în care consimțământul plătitorului pentru realizarea plății este dat prin mijloace telecom/digitale/info și plata este efectuată către operatorul sistemului/rețelei info/telecom care acționează exclusiv ca intermediar între utilizator și furnizorul de bunuri și servicii”

✓ operațiuni de depozitare de numerar într-un cont de plăți și serviciile adiacente: servicii de retragere de numerar dintr-un cont de plăți și operațiunile adiacente; debitări directe; operațiuni de plată printr-un card; transfer-credit, inclusiv cu ordine de plată programate, emitere de instrumente de plată, remitere de bani, “operațiuni de plată în care consimțământul plătitorului pentru realizarea plății este dat prin mijloace telecom/digitale/info și plata este efectuată către operatorul sistemului/rețelei info/telecom care acționează exclusiv ca intermediar între utilizator și furnizorul de bunuri și servicii”

Băncile de afaceri sunt *instituții de credit, care s-au “specializat în operațiuni de finanțare a investițiilor, finanțare realizată pe seama depozitelor constituite de acestea pe termen lung și a atragerii de capitaluri prin emisiuni de valori imobiliare. Ele oferă clienților sprijin financiar direct, prin participații de capital (cumpărări de*

*participations (purchases of shares), or indirectly, by taking over their debts in obligatory form”.*¹¹⁹

These banks can be considered as real consultants for the institutions with which they relate financially. Sometimes these banks take over the risky / non-performing businesses that they advise and turn them into safe / performing businesses - this is done only after in-depth studies on the companies taken over, the market in which you operate, the analysis of indicators, etc.

The financial operations that these banks perform are: securities operations (eg investments in financial markets), commercial banking operations and financial engineering operations (eg portfolio acquisitions).

***Treasury banks** are banks that collect liquidity from banks and firms and place them in short-term negotiable securities, continuously ensuring the demand for liquidity.*

One of the most important activities of this bank is to conduct operations on the interbank market, especially through the use of securities.

An example of such institutions is the Eurobanks which collect amounts on the basis of certificates of deposit and grant loans to countries in need of funds. Other such institutions are “British discount houses, which operated the discounting of commercial effects on the basis of short-term borrowed funds. Currently, these

¹¹⁹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 33

acțiuni), sau indirect, prin preluarea datoriilor acestora sub formă obligatară”.¹¹⁹

Aceste bănci pot fi considerate ca fiind adevărați consultanți pentru instituțiile cu care relaționează din punct de vedere financiar. Uneori aceste bănci preiau afacerile riscante/neperformante pe care le consiliează și le transformă în afaceri sigure/performante – acest demers îl realizează doar în urma unor studii aprofundate privind firme preluată, piața pe care ăți desfășoară activitatea, analiza indicatorilor, etc.

Operațiunile financiare pe care le îndeplinesc aceste bănci sunt: operațiuni cu titluri (de ex.: investiții pe piețele financiare), operațiuni de bancă comercială și operațiuni de inginerie financiară (de ex.: preluări de portofolii).

Băncile de trezorerie sunt bănci care colectează lichidități de la bănci și firme și le plasează în titluri negociabile pe termen scurt, asigurând continuu cererea de lichidități.

Una dintre cele mai importante activități ale acestei bănci este aceea de a realiza operațiuni pe piața interbancară, în special prin folosirea titlurilor de valoare.

Un exemplu de astfel de instituții sunt eurobăncile care colectează sume pe bază de certificate de depozit și acordă credite țărilor care au nevoie de fonduri. Alte astfel de instituții sunt “casele de scontare britanice, care operau scontarea efectelor comerciale pe baza fondurilor împrumutate pe termen scurt. În prezent, aceste case de

¹¹⁹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 33

discount houses are intermediaries between banks, the Treasury and companies both for placing liquidity and for obtaining liquidity”.¹²⁰

4.4 Economics of credit and depository institutions. Results, performance, prudence and bank liquidity

From ancient times the banking activity has been oriented towards profit. The way in which credit and depository institutions make a profit is to attract deposits for which they pay interest and turn them into loans for which customers pay interest. *Interest paid by customers - income (V) - is higher than interest paid to customers - economic costs (Ce):* the difference is a strong **source of profit (P)**. Thus, like any other economic entity, banks make a profit as the difference between income and costs:¹²¹

$$P = V - CE \quad (1)$$

The economic costs that a bank has, in terms of interest paid, are explicit and implicit. The category of explicit costs includes: explicit costs with interest (depending on the interest rate and the size of deposits), costs with real resources related to deposits and costs with real resources related to loans (IT, human, etc.). Banking costs are related to the actual *resources* of the bank (costs dependent on the

¹²⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 35

¹²¹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 38

scontare sunt intermediari între bănci, Trezorerie și firme atât pentru plasarea lichidităților, cât și pentru obținerea de lichidități”.¹²⁰

4.4 Economia instituțiilor de credit și de depozit. Rezultate, performanțe, prudență și lichiditate bancară

Din cele mai vechi timpuri activitatea bancară a fost orientată spre profit. Modalitatea în care instituțiile de credit și de depozit realizează profit este aceea de a atrage depozite pentru care plătește dobânzi și de a le transforma în credite acordate pentru care clienții plătesc dobânzi. *Dobânzile plătite de către clienți – venituri (V)* - sunt mai mari decât *dobânzile plătite clienților – costuri economice (Ce)*: diferența este o sursă puternică de **obținere de profit (P)**. Astfel, ca orice entitate altă economică, băncile obțin profit ca diferență dintre venituri și costuri:¹²¹

$$P = V - Ce \quad (1)$$

Costurile economice pe care le are o bancă, în privința dobânzilor plătite, sunt explicite și implicite. În categoria costurilor explicite se încadrează: costuri explicite cu dobânzile (depind de rata dobânzii și de dimensiunea depozitelor), costurile cu resurse reale aferente depozitelor și costuri cu resurse reale aferente împrumuturilor (informatică, umane, etc). Costurile bancare sunt legate de *resursele efective* ale băncii (costuri dependente de evoluția dobânzilor) și de

¹²⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 35

¹²¹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 38

evolution of interest rates) and *the maintenance* of these resources (staff costs, IT costs, etc.). "The collection of deposits for lending by the bank aims *to maximize its profit*, the profit being maximized when (at the point where) the last leu (euro, dollar, etc.) to increase deposits and lend to customers produces zero economic profit to the bank."¹²² *The marginal income* of the bank, like any marginal income, is obtained by capitalizing the last additional unit, in this case borrowed. This income has a curve that depends on the market rate of interest on loans (see figure below¹²³).

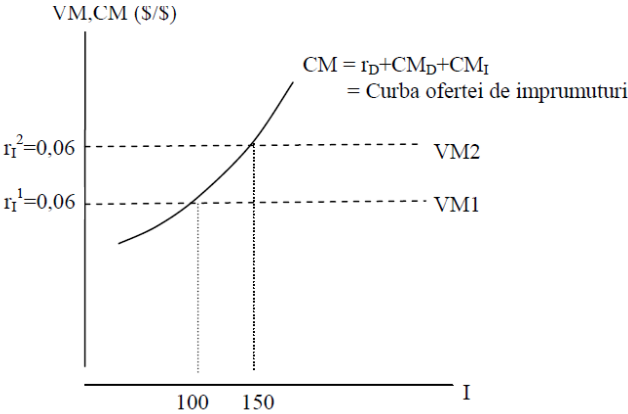

Figure 4.6. Loan supply curve

Source: Gheorghe Manolescu (2006)

where:

I = volume of loans;

¹²² Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 39

¹²³ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 41

întreținerea acestor resurse (costuri cu personalul, costuri informatice, etc). „Colectarea de depozite pentru acordarea de împrumuturi de către bancă are ca scop *maximizarea profitului* acesteia, profitul fiind maximizat atunci când (în punctul în care) ultimul leu (euro, dolar etc.) de creștere a depozitelor și împrumutat clienților produce băncii profit economic zero.”¹²²

Venitul marginal al băncii, ca orice venit marginal, se obține prin valorificarea ultimei unități suplimentare, în acest caz împrumutate. Acest venit are o curbă care depinde de rata de piață a dobânzilor la împrumuturi (vezi figura de mai jos¹²³).

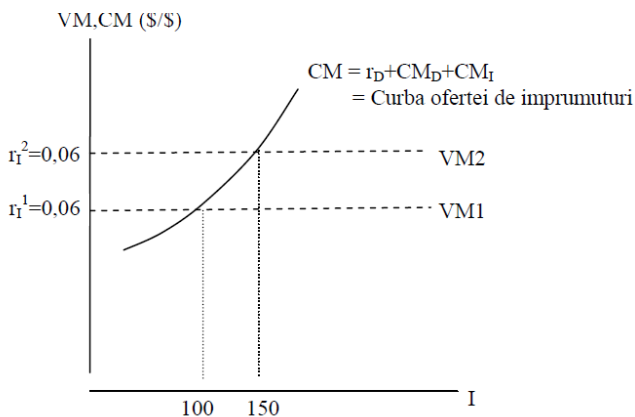

Figura 4.6. Curba ofertei de împrumuturi

Sursa: Gheorghe Manolescu (2006)

unde:

I = volumul împrumuturilor;

¹²² Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 39

¹²³ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 41

VM = marginal income;

r_i = interest rate on loans;

r_d = interest rate on deposits;

CM_d = marginal cost of resources related to deposits;

CM_i = marginal cost of borrowing resources

When we talk about *the marginal cost* we must say that it is dependent on the last cost of a unit, in our case we refer to the warehouse (see the figure below).

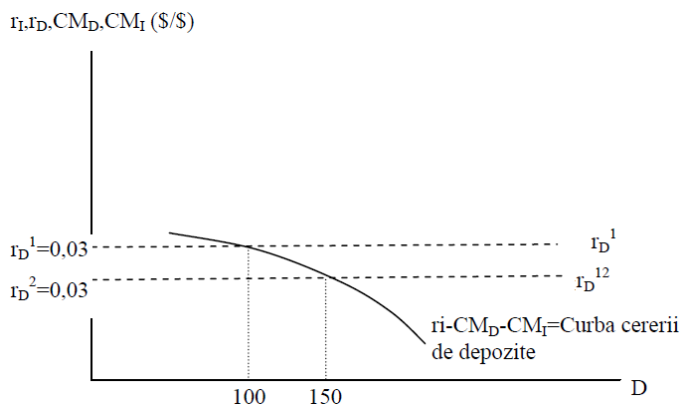

Figure 4.7. Deposit demand curve

Source: Gheorghe Manolescu (2006)

"Maximizing the bank's profit requires the bank to lend until *the market interest rate on the loans equals the marginal cost*, which is the sum of the market rate of the interest on deposits and the marginal costs of real resources related to deposits and loans."

VM = venitul marginal;

r_i = rata dobânzii la împrumuturi;

r_d = rata dobânzii la depozite;

CM_d = costul marginal al resursele aferente depozitelor;

CM_i = costul marginal al resurselor aferente împrumuturilor

Când vorbim de *costul marginal* trebuie să spunem că acesta este dependent de ultimul cost al unei unități, în cazul nostru ne referim la depozit (vezi figura¹²⁴ de mai jos).

r_i, r_d, CM_d, CM_i (\$/\$)

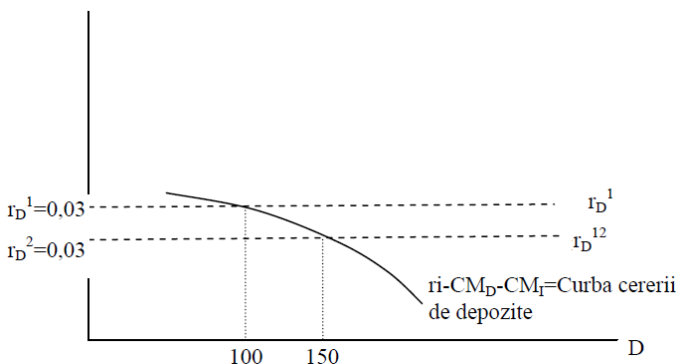

Figura 4.7. Curba cererii de depozite

Sursa: Gheorghe Manolescu (2006)

“Maximizarea profitului băncii presupune ca banca să acorde împrumuturi până când *rata dobânzii de piață a împrumuturilor egalează costul marginal*, care este suma ratei de piață a dobânzii la depozite și a costurilor marginale ale resurselor reale aferente depozitelor și împrumuturilor.”

¹²⁴ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 42

In order to make a profit, banks have to apply various methods and techniques of banking and financial-banking management that we will develop later.

Making a bank profit is correlated with **banking performance and prudence**. In this sense, it is imperative to know their coordinates through the indicators associated with the bank performance and the income statement.

În vederea obținerii de profit băncile trebuie să aplice diverse metode și tehnici de management bancar și financiar-bancar pe care le vom dezvolta ulterior.

Obținerea de profit bancar este corelată cu **performanța și prudența bancară**. În acest sens, este imperios necesar să cunoaștem coordonatele acestora prin intermediul indicatorilor asociați performanței bancare și contului de rezultate.

Chapter 5 - THE BANKING COMPANY AND ITS MANAGEMENT

5.1 Balance sheet of credit institutions

Like any balance sheet, the bank presents a balance sheet structure with assets and liabilities, but especially with the equality between assets and liabilities.

As we saw in the first chapter, the economic-financial structure of the bank balance sheet in Romania has the following (synthetic) form - although the model presented is on BCR Erste Bank, the Romanian bank balance sheet must have the same form at all credit institutions:

ACTIV BILANTIER

Nr. crt.	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Casa, disponibilitati la banci centrale	9.468.523,5	10.288.663,2	108,7
	Titluri acceptate pentru refinantare la bancile centrale	3.895.519,7	4.481.040,9	115,0
2.				
3.	Creante asupra institutiilor de credit	3.101.778,0	1.048.363,3	33,8
4.	Creante asupra clientelei RON	41.450.535,8	43.212.767,2	104,3
5.	Obligatiuni si alte titluri cu venit fix	6.212.549,4	8.530.506,1	137,3
6.	Actiuni si alte titluri cu venit variabil	39.098,2	51.802,3	132,5
7.	Participatii	19.348,9	22.020,6	113,8
8.	Parti in cadrul societatiilor comerciale legate	951.294,5	849.808,4	89,3
9.	Imobilizari necorporale	212.743,0	207.135,1	97,4
10.	Imobilizari corporale	823.081,1	828.890,8	78,4
11.	Alte active	662.083,0	653.460,4	98,7
12.	Cheltuieli inregistrate in avans si venituri angajate	722.756,7	946.571,3	131,0
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figure 5.1. Balancesheet assets at BCR Erste Bank for 2011¹

Bank deposits are the key to financial resources for the vast majority of commercial banks and take the following forms: demand deposits

¹ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

Capitolul 5 – FIRMA BANCARĂ ȘI MANAGEMENTUL ACESTEIA

5.1 Bilanțul instituțiilor de credit

Ca orice bilanț banca prezintă o structură bilanțieră cu activ și pasiv, dar mai ales cu *egalitatea dintre activ și pasiv*.

După cum am văzut în primul capitol, structura economico-financiară a bilanțului bancar, în România, prezintă următoarea formă (sintetică) – deși modelul prezentat este pe BCR Erste Bank bilanțul bancar românesc trebuie să aibă aceeași formă la toate instituțiile de credit:

ACTIV BILANTIER

Nr. crt	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Casa, disponibilitati la banci centrale	9.468.523,5	10.288.663,2	108,7
	Titluri acceptate pentru refinantare la bancile centrale	3.895.519,7	4.481.040,9	115,0
2.				
3.	Creante asupra institutiilor de credit	3.101.778,0	1.048.363,3	33,8
4.	Creante asupra clienteRON	41.450.535,8	43.212.767,2	104,3
5.	Obligatiuni si alte titluri cu venit fix	6.212.549,4	8.530.506,1	137,3
6.	Actiuni si alte titluri cu venit variabil	39.098,2	51.802,3	132,5
7.	Participatii	19.348,9	22.020,6	113,8
8.	Parti in cadrul societatilor comerciale legate	951.294,5	849.808,4	89,3
9.	Imobilizari necorporale	212.743,0	207.135,1	97,4
10.	Imobilizari corporale	823.081,1	628.890,8	76,4
11.	Alte active	662.083,0	653.460,4	98,7
12.	Cheltuieli inregistrate in avans si venituri angajate	722.756,7	946.571,3	131,0
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figura 5.1. Activul bilanțier la BCR Erste Bank pe anul 2011¹

Depozitele bancare sunt cheia resurselor financiare pentru marea majoritate a băncilor comerciale și îmbracă următoarele forme:

¹ BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

and time deposits. Demand deposits are deposits that can be liquidated at any time without penalties. They are characterized by high elasticity, which is why banks are careful to invest these amounts. Term deposits are a long-term source of capital for the bank. At these there is a well-established maturity date, penalties for liquidation outside the term established in the contract.

PASIV BILANTIER

Nr. crt.	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Datoriile privind institutiile de credit	19.310.505,8	20.599.187,0	106,7
2.	Datoriile privind clientela	37.656.693,6	38.931.707,2	103,4
3.	Datoriile constituite prin titluri	428.033,7	791.092,3	184,8
4.	Alte pasive	2.341.252,2	2.504.087,0	107,0
5.	Venituri inregistrate in avans si datoriile angajate	911.090,9	928.770,3	101,9
6.	Provizioane pentru riscuri si cheltuieli	160.699,8	188.892,7	117,6
7.	Datoriile subordonate	1.967.316,7	2.025.585,6	103,0
8.	Capital social subscris	1.030.209,4	1.553.435,5	150,8
9.	Rezerve	2.928.289,4	3.025.366,9	103,3
10.	Rezerve din reevaluare	242.137,8	180.559,5	74,6
11.	Rezultatul reportat	527.655,3	703.164,4	133,3
12.	Rezultatul exercitiului financiar	55.427,2	-510.818,8	-921,6
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figure 5.2. Balance sheet liabilities at BCR Erste Bank for 2011²

Loans taken from the Central Bank (sometimes recounting³ or pawning⁴ are used) in times of crisis are mainly aimed at refinancing

² BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

³ "Is a way of procuring new credit resources by transferring the portfolio of commercial securities to another commercial bank, discount banks or issuing bank" - Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației României de Măine, București, p. 24

⁴ "Those loan operations guaranteed with public effects (bonds, treasury bills), operations through which the commercial bank obtains from the Central Bank, the issuance of short-term resources" - Gheorghe Manolescu (2006), *Idem*, p. 24

depozite la vedere și depozite la termen. Depozitele la vedere sunt depozitele care pot fi lichidate oricând neexistând penalități pentru aceasta. Sunt caracterizate prin elasticitate ridicată, tocmai de aceea băncile sunt atente la investirea acestor sume. Depozitele la termen constituie o sursă de capital pe termen lung pentru bancă. La acestea există o dată de maturitate bine stabilită, penalizări pentru lichidarea în afara termenului stabilit în contract.

PASIV BILANTIER

Nr. crt.	Indicatori	31.12.2010 - mii RON -	31.12.2011 - mii RON -	2011/2010 %
1.	Datorii privind institutiile de credit	19.310.505,8	20.599.187,0	106,7
2.	Datorii privind clientela	37.656.693,6	38.931.707,2	103,4
3.	Datorii constituite prin titluri	428.033,7	791.092,3	184,8
4.	Alte pasive	2.341.252,2	2.504.087,0	107,0
5.	Venituri inregistrate in avans si datorii angajate	911.090,9	928.770,3	101,9
6.	Provizioane pentru riscuri si cheltuieli	160.699,8	188.892,7	117,5
7.	Datorii subordonate	1.967.316,7	2.025.585,6	103,0
8.	Capital social subscris	1.030.209,4	1.553.435,5	150,8
9.	Rezerve	2.928.289,4	3.025.366,9	103,3
10.	Rezerve din reevaluare	242.137,8	180.559,5	74,6
11.	Rezultatul reportat	527.655,3	703.164,4	133,3
12.	Rezultatul exercitiului financiar	55.427,2	-510.818,8	-921,6
	TOTAL	67.559.311,8	70.921.029,6	105,0

Figura 5.2. Pasivul bilanțier la BCR Erste Bank pe anul 2011²

Împrumuturile luate de la Banca Centrală (se folosește uneori rescontarea³ sau lombardarea⁴) în perioadele de criză au drept obiect,

² BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

³ „constituie o modalitate de procurare a unor noi resurse de creditare prin cedarea portofoliului de efecte comerciale unei alte bănci comerciale, băncilor de scont sau băncii de emisiune” - Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București, p. 24

⁴ „acele operațiuni de împrumut garantate cu efecte publice (obligațiuni, bonuri de tezaur), operațiuni prin care banca comercială obține de la Banca Centrală, de emisiune de resurse pe termen scurt” - Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 24

commercial banks to cover capital needs arising from non-performing or non-performing loans, but also due to capital investments that have become much too risky or irrecoverable. During periods of economic and financial stability and banking, commercial banks use loans from the Central Bank because they want to ensure / optimize their liquidity and to optimize the structure of banking products and services.

The loans used by a bank are reflected in asset transactions and are found in the bank balance sheet in the form of: cash and minimum required reserves, payment effects, loans, fixed assets.

Cash, required minimum reserves and fixed assets are mainly not profit-generating, even if the minimum reserves, for example, are remunerated, this remuneration covers a lower rate than the market rate. However, their composition is mandatory for:

- ✓ ensuring liquidity needs to cover liabilities that become due;
- ✓ general assurance of the proper functioning of the bank.

The effects of payment and credit are important for making a profit and for the economic and financial soundness of the bank.

These are of crucial importance to the bank because the basic profit of a bank comes from *the acquisition / trading of securities and the distribution / granting of loans*.⁵

⁵ John Elder (2010), Idem

cu precădere, refinanțarea băncilor comerciale în vederea acoperirii nevoilor de capital apărute datorită acordării creditelor nerecuperabile sau neperformante, dar și datorită investițiilor de capital devenite mult prea riscante sau nerecuperabile. În perioadele de stabilitate economico-financiară și bancară, băncile comerciale apelează la împrumuturile acordate de Banca Centrală întrucât doresc să își asigure/optimizeze lichiditatea și pentru ca să își optimizeze structura produselor și serviciilor bancare.

Împrumuturile la care apelează o bancă se reflectă în *operațiunile de activ* și se regăsesc în bilanțul bancar sub formă de: numerar și rezerve minime obligatorii, efecte de plată, credite, active imobilizate. Numerarul, rezervele minime obligatorii și activele imobilizate nu sunt, în principal, generatoare de profit, chiar dacă rezervele minime, de exemplu, sunt remunerate această remunerare acoperă o rată mai mică decât cea a pieței. Cu toate acestea contituirea acestora este obligatorie pentru:

- ✓ asigurarea nevoilor de lichiditate pentru a acoperi obligațiile din pasiv care devin exigibile;
- ✓ asigurarea generală a bunei funcționări a băncii.

Efectele de plată și creditul sunt importante pentru obținerea **profitului** și pentru soliditatea economico-financiară a băncii.

Cele amintite au o importanță crucială pentru bancă deoarece profitul de bază al unei bănci provine din *achiziția/tranzacționarea de titluri de valoare* și de *distribuția/acordarea de împrumuturi*.⁵

⁵ John Elder (2010), Idem

The structure of the securities portfolio includes:

- ✓ holding, as owner, securities (this generates variable profits depending on the form of dividends);
- ✓ purchase of debt securities (they generate profits that depend on the interest rate applied to the securities).

Also in the portfolio of effects that are profitable are short, medium or long term securities of government / public or private type.

The size of the securities portfolio⁶ depends on:

- ✓ the size of the remaining resources after covering the liquidity needs and after covering the demand for loans requested by the economic agents;
- ✓ the volume of effects required as collateral;
- ✓ relative profitability of securities investments.

In banking practice, there are a multitude of ways to build a portfolio of securities, such as:

- ✓ discounts on various securities transactions;
- ✓ loans in exchange for securities (issued by the state or by private institutions
- ✓ carry-over⁷ and boarding house (repo⁸);

⁶ Ioan Trenca (2006), Metode și tehnici bancare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p. 7

⁷ "The bank acquires the public securities from their holders, with the obligation to redeem them by the seller at the same exchange rate, over a short term" - Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 25

⁸ "The object of this operation being the bill of exchange, being realized, especially, between the banks, the credit titles that are the object of the pension remaining, as a rule, to the beneficiary, the purchasing bank receiving only the redemption commitment issued by the beneficiary and the respective bill" - Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 25

Structura portofoliului titlurilor de valoare include:

- ✓ deținerea, în calitate de proprietar, titlurilor de valoare (aceasta generează profituri variabile în funcție de forma dividendelor);
- ✓ achiziționarea titlurilor de debit (acestea generează profituri care depind de rata dobânzii aplicate titlurilor).

Tot în portofoliul efectelor ce sunt producătoare de profit intră și *titlurile pe termen scurt, mediu sau lung de tip guvernamental / public sau privat.*

Mărimea portofoliului titlurilor⁶ depinde de:

- ✓ mărimea resurselor rămase după acoperirea nevoilor de lichidități și după acoperirea cererii de credite cerute de către agenții economici;
- ✓ volumul efectelor cerute drept garanție;
- ✓ rentabilitatea relativă a plasamentelor titlurilor.

În practica bancară, există o multitudine de modalități de constituire a portofoliului titlurilor, precum:

- ✓ reduceri la diferite tranzacții de titluri;
- ✓ împrumuturi în schimbul unor titluri (emise de către stat sau de către instituții private
- ✓ report⁷ și pensiune (repo)⁸;

⁶ Ioan Trenca (2006), Metode și tehnici bancare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p. 7

⁷ “banca achiziționează efectele publice de la posesorii acestora, cu obligația răscumpărării lor de către vânzător la același curs, peste un termen scurt” - Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 25

- ✓ direct acquisition of securities by subscription / direct takeover from the stock exchange.

Apart from the active operations of the bank mentioned so far, the loans offered to economic agents are of considerable importance in their structure (just as deposits represent almost the bulk of the balance sheet liabilities). Economic agents that use loans do so for two major reasons: for the development of the operating activity (crediting of receivables and crediting of the treasury) and for the development of investments.

Loans are the main way to consolidate the bank's resources. The importance of this activity derives from the role that loans play as a source of profit for the bank, as well as from the fact that loans are the main way to cover the financial needs and difficulties of an economic agent.

The bank has the opportunity to orient its investments as it deems best and most profitable. As profit-making is an activity with considerable risks, it is important for banks to consider all the coordinates of avoiding difficult and non-performing situations. For a good management of banking risks and performances, banks must be careful to ensure liquidity for various operations, especially for ensuring payments, but also to be aimed at obtaining the highest

- ✓ achiziția directă de titluri prin subscripție/preluarea directă de la bursa de valori.

În afara operațiilor active ale băncii amintite până în prezent, împrumuturile oferite agenților economici au o importanță considerabilă în structura acestora (la fel cum depozitele reprezintă cam cea mai mare parte a pasivului bilanțier). Agenții economici care apelează la credite o fac din două motive majore: pentru dezvoltarea *activității de exploatare* (creditarea creanțelor și creditarea trezoreriei) și pentru dezvoltarea *investițiilor*.

Împrumuturile reprezintă principala modalitate de consolidare a resurselor băncii. Importanța acestei activități derivă din rolul pe care creditele îl joacă ca sursă de profit a băncii, precum și din faptul că împrumuturile reprezintă principalul mod de acoperire a nevoilor și dificultăților financiare ale unui agent economic.

Banca are posibilitatea de a-și orienta plasamentele așa cum consideră că este mai bine și mai profitabil. Întrucât obținerea de profit este o activitate însoțită de riscuri considerabile este important ca băncile să ia în considerare toate coordonatele evitării situațiilor dificile și neperformante. Pentru un bun management al riscurilor și performanțelor bancare, băncile trebuie să fie atente la asigurarea lichidităților pentru diferite operațiuni, în special pentru asigurarea plăților, dar și să fie țintite pe obținerea celor mai mari

⁸ „obiectul acestei operațiuni fiind cambia, realizându-se, îndeosebi, între bănci, titlurile de credit ce fac obiectul pensiunii rămânând, de regulă, la beneficiar, banca cumpărătoare primind doar angajamentul de răscumpărare emis de beneficiar și borderoul efectelor respective” - Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 25

possible profits. Bank investments are not homogeneous due to their degree of liquidity / volatility (as they are presented from an accounting point of view). According to *the degree of liquidity*, **the investments** are:

- ✓ *cash investments and minimum reserves* are the most liquid and have the lowest degree of risk but also the lowest degree of profitability;
- ✓ *investments in securities* have an average liquidity with average risk and profitability;
- ✓ *loan investments* have a low degree of liquidity, high risks and commensurate profits.

Each bank must constantly ensure and optimize its asset structure.

This approach involves the following for the bank⁹:

- ✓ selection of assets according to profitability and associated risks;
- ✓ portfolio diversification.

The selection of assets, depending on the degree of liquidity, must be made according to the specific conditions of each market in which it is desired to invest. The diversification of the banking book must take into account the minimization of risks and the increase of profits. At the same time, portfolio diversification must be subject to dispersal risk. This risk can lead to a flattening of the results.

⁹ Cornel Nicolae Jucan (2009), Managementul activelor si pasivelor bancare, Alma Mater Publishing House, Sibiu

profituri posibile. Plasamentele bancare nu sunt omogene datorită gradului lor de lichiditate/volatilitate (așa cum sunt prezentate și din punct de vedere contabil). După *gradul de lichiditate* **plasamentele** sunt:

- ✓ *plasamentele în numerar și rezervele minime* sunt cele mai lichide și prezintă cel mai mic grad de risc dar și cel mai mic grad de profitabilitate;
- ✓ *investițiile în titluri de valoare* au o lichiditate medie cu risc și profitabilitate medii;
- ✓ *plasamentele în credite* au un grad scăzut de lichiditate, riscuri mari și profituri pe măsură.

Fiecare bancă trebuie să își asigure și optimizeze permanent structura activelor. Acest demers presupune pentru bancă următoarele⁹:

- ✓ selectarea activelor în funcție de profitabilitatea și riscurile asociate;
- ✓ diversificarea portofoliului.

Selecția activelor, în funcție de gradul de lichiditate, trebuie să se facă în funcțiile de condițiile specifice fiecărei piețe pe care se dorește să se investească. Diversificarea portofoliului bancar trebuie să ia în considerare minimizarea riscurilor și creșterea profiturilor. În același timp, diversificarea portofoliului trebuie să fie subordonată riscului dispersațional. Acest risc poate conduce la aplatizarea rezultatelor.

⁹ Cornel Nicolae Jucan (2009), Managementul activelor și pasivelor bancare, Alma Mater Publishing House, Sibiu

Off-balance sheet operations do not contribute to the increase in the bank's reserves and liquidity, but generate both profit and risk. Examples of such operations¹⁰ are:

- ✓ non-banking business carried out in the name and at the disposal of customers;
- ✓ payments and interest for processing operations;
- ✓ selling and purchasing securities for the bank's clients;
- ✓ commission operations in which the bank acts in the name and on behalf of the client (remittances, letters of credit, receipts)
- ✓ mandate operations (mandate operations for which commissions are charged);
- ✓ treasury management, including financial information and financial data processing activities;
- ✓ taking over / maintaining banking software;
- ✓ providing electronic banking services.

Accounting for banking operations is common to all credit institutions and is summarized as follows¹¹ (taken from the NBR Regulation of 16.Dec.2010 Official Gazette, Part I 890 30.dec.2010):

¹⁰ Cornel Nicolae Jucan (2009), Strategii pentru managementul activelor și pasivelor bancare, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, 11(1), p. 522

¹¹ Reglementare contabilă conformă cu standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit - Reglementare din 16.dec.2010 Monitorul Oficial, Partea I 890 30.dec.2010

Operațiunile extrabilanțiere nu contribuie la creșterea rezervelor băncii și a lichidităților, dar generează atât profit cât și riscuri. Exemple de astfel de operațiuni¹⁰ sunt:

- ✓ afaceri non-bancare efectuate în numele și din dispoziția clienților;
- ✓ plăți și dobânzi pentru procesarea operațiunilor;
- ✓ vânzarea și achiziționarea de titluri de valoare pentru clienții băncii;
- ✓ operațiuni de comision în care banca acționează în numele și în contul clientului (remiteri, acreditive, incasso-uri)
- ✓ operațiuni de mandat (operațiuni de mandat pentru care se percep comisioane);
- ✓ managementul trezoreriei, inclusiv activități de informare financiară și de procesare financiară a datelor;
- ✓ preluarea/întreținerea software-urilor bancare;
- ✓ asigurarea serviciilor de bancă electronică.

Contabilitatea operațiunilor bancare este comună tuturor instituțiilor de credit și se prezintă sintetic astfel¹¹ (preluare din Reglementarea BNR din 16.dec.2010 Monitorul Oficial, Partea I 890 30.dec.2010):

¹⁰ Cornel Nicolae Jucan (2009), Strategii pentru managementul activelor și pasivelor bancare, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, 11(1), p. 522

¹¹ Reglementare contabilă conformă cu standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit - Reglementare din 16.dec.2010 Monitorul Oficial, Partea I 890 30.dec.2010

The accounting of treasury operations and interbank operations

mainly ensures the records:

„A) cash operations;

b) settlement operations with the National Bank of Romania;

c) operations through correspondent accounts, deposits, loans and interbank loans;

d) interbank operations representing repurchase agreements and securities given or borrowed. "

They are accounted for using Class 1 'Treasury and interbank operations'.

Accounting for customer transactions “are transactions performed with customers other than credit institutions. This is recorded in accounting through Class 2 "Operations with customers".

The accounting of operations with customers mainly ensures the records:

a) lending operations with non-financial clients;

b) lending / borrowing operations with financial institutions;

c) operations representing redemption agreements and securities given or borrowed, performed with customers;

d) operations in the current account of the clientele;

e) operations for the establishment of demand deposits, term, collateral and repayable after notification, for customers. "

Within this class we find the commercial effects.

"*The trade discount* is the operation by which in exchange for a

Contabilitatea operațiunilor de trezorerie și operațiunilor interbancare asigură, în principal, evidența:

- „a) operațiunilor de casă;
- b) operațiunilor de decontare cu Banca Națională a României;
- c) operațiunilor prin conturile de corespondent, depozitelor, creditelor și împrumuturilor interbancare;
- d) operațiunilor interbancare reprezentând acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut.”

Acestea se contabilizează cu ajutorul clasei 1 „Operațiuni de trezorerie și interbancare”.

Contabilitatea operațiunilor cu clientela „sunt operațiuni efectuate cu clienții, alții decât instituțiile de credit. Aceasta se înregistrează în contabilitate prin intermediul clasei 2 „Operațiuni cu clientela”.

Contabilitatea operațiunilor cu clientela asigură, în principal, evidența:

- a) operațiunilor de creditare cu clientela nefinanciară;
- b) operațiunilor de creditare/primire de împrumuturi cu instituțiile financiare;
- c) operațiunilor reprezentând acorduri de răscumpărare și titluri date sau luate cu împrumut, efectuate cu clientela;
- d) operațiunilor în contul curent al clienței;
- e) operațiunilor de constituire de depozite la vedere, la termen, colaterale și rambursabile după notificare, pentru cliență.”

În cadrul acestei clase regăsim efectele comerciale.

„*Scontul comercial* reprezintă operațiunea prin care în schimbul unui

trade bill (bill of exchange, promissory note), the credit institution makes available to the claimant the nominal value of the bill, less agio (discount tax and related fees), without waiting for the maturity of that bill, and the credit institution has the right to appeal against the beneficiary of the funds.

Factoring is the operation by which the client, called the member, transfers the ownership of his commercial receivables (invoices) to the credit institution, called factor, which has the obligation, according to the concluded contract, to ensure the collection of the member's receivables. The credit institution, based on the documents received, pays the nominal value of the receivables, less agio, without waiting for their maturity.

The flat rate is the purchase, without recourse on any previous holder, of receivables due on time, as a result of the delivery of goods or services."

Accounting for transactions with miscellaneous securities and transactions

"For the purposes of these regulations," securities "are financial assets in the nature of debt instruments or equity instruments, represented by a negotiable security on an organized market or on well-understood markets (so-called" over-the-counter "markets). -counter ")." These transactions are accounted for using Class 3 "Securities and miscellaneous transactions".

efect de comerț (cambie, bilet la ordin), instituția de credit pune la dispoziția posesorului creanței valoarea nominală a efectului, mai puțin agio (taxa de scont și comisioanele aferente), fără a aștepta scadența efectului respectiv, iar instituția de credit are drept de recurs asupra beneficiarului fondurilor.

Factoringul este operațiunea prin care clientul, denumit aderent, transferă proprietatea creanțelor (facturilor) sale comerciale instituției de credit, denumită factor, aceasta având obligația, conform contractului încheiat, de a asigura încasarea creanțelor aderentului. Instituția de credit, pe baza documentelor primite, plătește valoarea nominală a creanțelor, mai puțin agio, fără a aștepta scadența acestora.

Forfetarea reprezintă cumpărarea, fără recurs asupra oricărui deținător anterior, a unor creanțe scadente la termen, ca rezultat al livrării de bunuri sau prestărilor de servicii.”

Contabilitatea operațiunilor cu titluri și operațiuni diverse

„În înțelesul prezentelor reglementări, sunt considerate „titluri” activele financiare de natura instrumentelor de datorie sau a instrumentelor de capitaluri proprii, reprezentate printr-un titlu negociabil pe o piață organizată sau pe piețele la buna înțelegere (așa-numitele piețe „over-the-counter”).” Aceste operațiuni se contabilizează cu ajutorul clasei 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”.

Accounting for fixed assets

"For the purposes of these regulations, fixed assets include: subordinated loans, equity securities held in subsidiaries, equity securities held in associates, equity securities held in jointly controlled entities, endowments for own units abroad, fixed assets in exchange rate, intangible and tangible assets, as well as receivables and payables related to financial leasing operations. " The accounting of fixed assets is kept with the help of class 4 "Fixed assets".

Equity accounting, assimilated and provisions

“Equity, assimilated and provision accounts include capital accounts; capital premiums and reserves; other equity accounts; as well as the accounts of the carried forward result and the result of the exercise; subordinated debts; provisions. " Their accounting is kept with the help of class 5 “Equity, assimilated and provisions”.

Accounting for expenses, income and results

"Expenditures are recorded in the accounts using Class 6" Expenditure "accounts.

The accounting of expenses is kept by types of expenses, according to their nature, which are grouped as follows:

a) Operating expenses (expenses with treasury operations and interbank operations; expenses with customer operations; expenses for securities operations and other financial instruments; expenses with leasing operations; subordinated debt expenses; expenditure on

Contabilitatea activelor imobilizate

„În înțelesul prezentelor reglementări, în cadrul activelor imobilizate se cuprind: credite subordonate, titluri de participare deținute în filiale, titluri de participare deținute în entități asociate, titluri de participare deținute în entități controlate în comun, dotări pentru unitățile proprii din străinătate, imobilizări în curs, imobilizări necorporale și corporale, precum și creanțe și datorii aferente operațiunilor de leasing financiar.” Contabilitatea activelor imobilizate se ține cu ajutorul clasei 4 „Active imobilizate”.

Contabilitatea capitalurilor proprii, asimilate și provizioane

„Conturile de capitaluri proprii, asimilate și provizioane cuprind conturile de capital; prime de capital și rezerve; alte conturi de capitaluri proprii; precum și conturile de rezultatul reportat și rezultatul exercițiului; datorii subordonate; provizioane.” Contabilitatea acestora se ține cu ajutorul clasei 5 “Capitaluri proprii, asimilate și provizioane”.

Contabilitatea cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor

„Cheltuielile se înregistrează în contabilitate cu ajutorul conturilor din Clasa 6 „Cheltuieli”.

Contabilitatea cheltuielilor se ține pe feluri de cheltuieli, după natura lor, care se grupează astfel:

a) Cheltuieli de exploatare (cheltuieli cu operațiunile de trezorerie și operațiunile interbancare; cheltuieli cu operațiunile cu clientela; cheltuieli pentru operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; cheltuieli cu operațiunile de leasing; cheltuieli privind datoriile

exchange operations; expenses on off-balance sheet operations and derivative operations; expenses with the provision of financial services; other operating expenses);

b) Employee expenses (expenses with short - term benefits of employees; insurance and social protection and other expenses employee expenses);

c) Expenses with other taxes, fees and assimilated payments (expenses with taxes - other than the profit tax, taxes and assimilated payments);

d) Expenditures on stocks, works and services performed by third parties (expenses with assets held for sale; expenses on materials and other consumables; expenses with fixed assets held for sale, expenses on works and services performed by third parties; protocol expenses, advertisement and publicity);

e) Miscellaneous operating expenses (share of the expenses of the registered office; expenses from real estate investments; expenses from the sale of participation titles held in subsidiaries, associates and jointly controlled entities; expenses from the sale and disposal of fixed assets; revaluation expenses fixed assets and other miscellaneous operating expenses);

f) Expenses with depreciation regarding intangible and tangible fixed assets (depreciation of intangible and tangible fixed assets);

g) Expenses with adjustments for impairment, provisions and losses on receivables (expenses with adjustments for impairment of

subordonate; cheltuieli privind operațiunile de schimb; cheltuieli privind operațiunile în afara bilanțului și operațiunile cu instrumente derivate; cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare; alte cheltuieli de exploatare);

b) Cheltuieli cu angajații (cheltuieli cu beneficiile pe termen scurt ale angajaților; cheltuieli privind asigurările și protecția socială și alte cheltuieli privind angajații);

c) Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (cheltuieli cu impozite - altele decât impozitul pe profit, taxe și vărsăminte asimilate);

d) Cheltuieli cu stocurile, lucrările și serviciile executate de terți (cheltuieli cu activele deținute în vederea vânzării; cheltuieli privind materialele și alte consumabile; cheltuieli cu active imobilizate deținute în vederea vânzării, cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți; cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate);

e) Cheltuieli diverse de exploatare (cota-parte din cheltuielile sediului social; cheltuieli din investiții imobiliare; cheltuieli din cedarea titlurilor de participare deținute în filiale, în entități asociate și în entități controlate în comun; cheltuieli din cedarea și casarea imobilizărilor; cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor și alte cheltuieli diverse de exploatare);

f) Cheltuieli cu amortizările privind imobilizările necorporale și corporale (amortizarea imobilizărilor necorporale și corporale);

g) Cheltuieli cu ajustări pentru depreciere, provizioane și pierderi din creanțe (cheltuieli cu ajustări pentru deprecierea creanțelor din

receivables from treasury and interbank operations; expenses with adjustments for the depreciation of receivables from operations with customers; depreciation adjustments for securities and miscellaneous transactions; expenses with adjustments for the depreciation of fixed assets; expenses with provisions; losses from receivables not covered by impairment adjustments);

h) Expenditures from inflation adjustment;

i) Income tax expenses (current income tax expenses, deferred income tax expenses).

Revenues are recorded in the accounts using the accounts in Class 7 "Income".

Revenue accounting is kept by types of income, by their nature, which are grouped as follows:

a) Revenues from operating activities (revenues from treasury and interbank operations; revenues from customer operations; income from securities transactions and other financial instruments; income from leasing operations; income from subordinated loans and equity securities held in subsidiaries, associates and jointly controlled entities; revenues from exchange operations; income from off-balance sheet transactions and derivative transactions; income from the provision of financial services; other income from operating activity);

b) Miscellaneous operating income (share of expenses of the registered office; gains from the revaluation of assets valued at fair value; income from real estate investments; income from the transfer

operațiuni de trezorerie și interbancare; cheltuieli cu ajustări pentru deprecierea creanțelor din operațiuni cu clientela; cheltuieli cu ajustări pentru depreciere privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse; cheltuieli cu ajustări pentru deprecierea activelor imobilizate; cheltuieli cu provizioane; pierderi din creanțe neacoperite cu ajustări pentru depreciere);

h) Cheltuieli din ajustarea la inflație;

i) Cheltuieli cu impozitul pe profit (cheltuieli cu impozitul pe profit curent, cheltuieli cu impozitul pe profit amânat).

Veniturile se înregistrează în contabilitate cu ajutorul conturilor din Clasa 7 „Venituri”.

Contabilitatea veniturilor se ține pe feluri de venituri, după natura lor, care se grupează astfel:

a) Venituri din activitatea de exploatare (venituri din operațiunile de trezorerie și operațiunile interbancare; venituri din operațiunile cu clientela; venituri din operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; venituri din operațiunile de leasing; venituri din credite subordonate și din titluri de participare deținute în filiale, în entități asociate și în entități controlate în comun; venituri din operațiunile de schimb; venituri din operațiunile în afara bilanțului și operațiunile cu instrumente derivate; venituri din prestațiile de servicii financiare; alte venituri din activitatea de exploatare);

b) Venituri diverse din exploatare (cota-parte din cheltuielile sediului social; câștiguri din reevaluarea bunurilor evaluate la valoarea justă; venituri din investiții imobiliare; venituri din cedarea titlurilor de

of participation titles held in subsidiaries, associates and jointly controlled entities; income from the sale and disposal of fixed assets; income from revaluation of fixed assets; ancillary income; other miscellaneous operating income);

c) Income from adjustments for impairment, provisions and recoveries of receivables (income from adjustments for impairment of receivables from treasury and interbank operations; income from adjustments for impairment of receivables from operations with customers;

impairment adjustments in respect of transactions in securities and miscellaneous transactions; income from adjustments for impairment of fixed assets; income from provisions and income from debt recovery);

d) Income from inflation adjustment;

e) Deferred income tax revenues.

The profit or loss shall be determined cumulatively from the beginning of the financial year. "

Off - balance sheet accounting

"Off-balance sheet transactions include commitments given and received representing rights and obligations whose effects on the size and structure of the credit institution's financial position are conditioned by subsequent operations, as well as some assets and operations that do not meet the criteria for recognition as assets, debts or equity.

participare deținute în filiale, în entități asociate și în entități controlate în comun; venituri din cedarea și casarea imobilizărilor; venituri din reevaluarea imobilizărilor; venituri accesorii; alte venituri diverse din exploatare);

c) Venituri din ajustări pentru depreciere, provizioane și recuperări de creanțe (venituri din ajustări pentru deprecierea creanțelor din operațiuni de trezorerie și interbancare; venituri din ajustări pentru deprecierea creanțelor din operațiuni cu clientela; venituri din ajustări pentru depreciere privind operațiunile cu titluri și operațiuni diverse; venituri din ajustări pentru deprecierea activelor imobilizate; venituri din provizioane și venituri din recuperări de creanțe);

d) Venituri din ajustarea la inflație;

e) Venituri din impozitul pe profit amânat.

Profitul sau pierderea se stabilește cumulat de la începutul exercițiului financiar.”

Contabilitatea operațiunilor din afara bilanțului

„Operațiunile în afara bilanțului cuprind angajamentele date și primite reprezentând drepturi și obligații ale căror efecte asupra mărimii și structurii poziției financiare a instituției de credit sunt condiționate de realizarea unor operațiuni ulterioare, precum și unele bunuri și operațiuni care nu îndeplinesc criteriile de recunoaștere ca active, datorii sau capitaluri proprii.

Off-balance sheet operations are accounted for using Class 9 “Off-balance sheet operations” accounts, grouped according to their nature, as follows:

- a) credit commitments;
- b) financial guarantees;
- c) commitments on securities and other financial assets;
- d) spot exchange operations;
- e) off-balance sheet currency adjustment accounts;
- f) derivative instruments;
- g) real guarantees;
- h) other commitments
- i) doubtful commitments;
- j) other off-balance sheet accounts.

Accounting for foreign exchange transactions

The accounting of foreign exchange operations ensures the record:

- a) spot exchange operations;
- b) operations with foreign currency securities;
- c) operations regarding current accounts, correspondent accounts, foreign currency deposits, loans and borrowings;
- d) other foreign exchange operations.

Derivatives accounting and hedge accounting

(1) The registration in the accounting of the derived instruments is made in depending on the following criteria:

Contabilizarea operațiunilor în afara bilanțului se realizează cu ajutorul conturilor din Clasa 9 „Operațiuni în afara bilanțului”, grupate în funcție de natura lor, astfel:

- a) angajamente de creditare;
- b) garanții financiare;
- c) angajamente privind titlurile și alte active financiare;
- d) operațiuni de schimb la vedere;
- e) conturi de ajustare valută în afara bilanțului;
- f) instrumente derivate;
- g) garanții reale;
- h) alte angajamente
- i) angajamente îndoielnice;
- j) alte conturi în afara bilanțului.

Contabilitatea operațiunilor în valută

Contabilitatea operațiunilor în valută asigură evidența:

- a) operațiunilor de schimb la vedere;
- b) operațiunilor cu titluri în valută;
- c) operațiunilor privind conturile curente, conturile de corespondent, depozitele, creditele și împrumuturile în valută;
- d) alte operațiuni în valută.

Contabilitatea instrumentelor derivate și contabilitatea de acoperire

(1) Înregistrarea în contabilitate a instrumentelor derivate se face în funcție de următoarele criterii:

a) depending on the risk that determines the change in the value of the instruments: instruments on the interest rate, on equity instruments, on the exchange rate, on the credit risk, on commodities and other derivative instruments;

b) depending on the purpose of use: tools held in view trading, fair value hedging instruments and cash flow hedging instruments. The category of derivatives held for trading also includes derivatives that are held for hedging purposes but do not meet the conditions for applying the specific rules of hedge accounting, as well as derivatives related to unlisted equity instruments whose fair value cannot be measured. be credibly evaluated.

2. Derivatives incorporated in hybrid instruments, which must be accounted for separately from host contracts, shall be recorded in derivative accounts, depending on their nature.

Closing and opening accounts and correcting errors

(2) The closing and opening of accounts may be carried out either by using separate accounts "closing balance sheet" and "opening balance sheet", or by debiting accounts with credit balances and crediting accounts with debit balances.

(3) Correction of errors related to previous periods, found in accounting, is performed on account of the carried forward result.

a) în funcție de riscul care determină modificarea valorii instrumentelor: instrumente pe rata dobânzii, pe instrumente de capitaluri proprii, pe cursul de schimb, pe riscul de credit, pe mărfuri și alte instrumente derivate;

b) în funcție de scopul utilizării: instrumente deținute în vederea tranzacționării, instrumente de acoperire a valorii juste și instrumente de acoperire a fluxurilor de numerar. În categoria instrumentelor derivate deținute în vederea tranzacționării se includ și instrumentele derivate care sunt deținute pentru scopuri de acoperire dar care nu îndeplinesc condițiile pentru aplicarea regulilor specifice contabilității de acoperire, precum și instrumentele derivate legate de instrumente de capitaluri proprii necotate a căror valoare justă nu poate fi evaluată în mod credibil.

(2) Instrumentele derivate încorporate în instrumente hibride, care trebuie contabilizate separat de contractele gazdă, se înregistrează în conturile de instrumente derivate, în funcție de natura lor.

Închiderea și deschiderea conturilor și corectarea erorilor

(2) Închiderea și deschiderea conturilor se poate efectua fie prin utilizarea unor conturi distincte „bilanț de închidere” și „bilanț de deschidere”, fie prin debitarea conturilor cu solduri creditoare și creditarea conturilor cu solduri debitoare.

(3) Corectarea erorilor aferente perioadelor anterioare, constatate în contabilitate, se efectuează pe seama rezultatului reportat.

- (4) In case of correction of errors that generate deferred accounting loss, this must be covered before any profit distribution is made.
- (5) Correction of errors related to previous financial years no determines the modification of the financial statements of those years, these remaining as they were published.
- (6) When making corrections in the accounting, which concern errors related to the current financial year, the incorrectly made accounting records shall be corrected, before the approval of the financial statements, by reversing (recording in red / minus sign or by the reverse recording method) the incorrectly accounted operation. , at the same time, the proper registration of the operation in question."

5.2 The basic operation of the bank. Results, performance, prudence and bank liquidity

The basic operation of the bank is to **obtain a profit** by *capitalizing the liabilities* owned (selling) and purchasing assets for subsequent rollover / capitalization.

Instead of lending to a neighbor to buy a home, a person can deposit the money in a savings deposit, which allows the bank to use the funds raised to grant a mortgage to the neighbor, the bank turning the savings deposit , which represents an asset of the holder, in a loan granted by the bank, which represents an asset of the same.

(4) În cazul corectării de erori care generează pierdere contabilă reportată, aceasta trebuie acoperită înainte de efectuarea oricărei repartizări din profit.

(5) Corectarea erorilor aferente exercițiilor financiare precedente nu determină modificarea situațiilor financiare ale acelor exerciții, acestea rămânând așa cum au fost publicate.

(6) La efectuarea corecturilor în contabilitate, care privesc erori aferente exercițiului financiar curent, înregistrările contabile efectuate greșit se corectează, înainte de aprobarea situațiilor financiare, prin stornarea (înregistrarea în roșu/cu semnul minus sau prin metoda înregistrării inverse) operațiunii contabilizate greșit și, concomitent, înregistrarea corespunzătoare a operațiunii în cauză.”

5.2 Operația de bază a băncii. Rezultate, performanță, prudență și lichiditate bancară

Operația de bază a băncii este aceea de **obținere de profit** prin *valorificarea pasivelor* aflate în proprietate (vânzare) și achiziționarea de active în vederea rulării/valorificării ulterioare.

În loc să acorde un împrumut vecinului pentru ca acesta să-și cumpere o locuință, o persoană poate depune banii într-un depozit de economii, care permite băncii să folosească fondurile colectate, pentru a acorda un credit ipotecar vecinului, banca transformând depozitul de economii, ce reprezintă un activ al detinatorului, într-un împrumut acordat de către banca, care reprezintă un activ al acesteia.

Income statement indicators

These indicators are based on the income statement and have the following calculation structure¹²:

Banking income

(-) bank debt

(=) *Net Bank Income* (GNI)

(+) other operating income

(-) general operating liabilities

(-) other operating liabilities

(=) *Gross Operating Income* (EBR)

(-) depreciation and provisions

(+) the balance of value adjustments and provisions-withdrawals from provisions for general banking risks

(=) operating result

(+) the exceptional result

(-) tax

(=) *result for the year: Net Bank Income* (GNI)

Net banking income (GNI) is that income obtained from the provision of services and financial intermediation.

Gross Operating Income (EBR) is that indicator that reflects the bank's core business primarily in terms of operating costs. This indicator is used to antithetize different banking activities in different situations.

¹² Mihaela Bîrsan (2005), p. 44

Indicatorii contului de rezultate

Acești indicatori se bazează pe contul de rezultate și au următoarea structură de calcul¹²:

Veniturile exploatării bancare

(-) datoriile exploatării bancare

(=) *Venitul Net Bancar (VNB)*

(+) alte venituri ale exploatării

(-) datorii generale ale exploatării

(-) alte datorii ale exploatării

(=) *Rezultatul Brut al Exploatării (RBE)*

(-) amortismente și provizioane

(+) soldul ajustărilor de valoare și al dotărilor-retragerilor din provizioane pentru riscurile bancare generale

(=) rezultatul exploatării

(+) rezultatul excepțional

(-) impozit

(=) *rezultatul exercițiului: Rezultatul Net Bancar (RNB)*

Venitul net bancar (VNB) este acel venit ce se obține din prestarea de servicii și din activitatea de intermediere financiară.

Rezultatul Brut al Exploatării (RBE) este acel indicator care reflectă activitatea de bază a băncii având în vedere în principal costurile de funcționare. Acest indicator se folosește pentru a pune în antiteză diferite activități bancare în situații diverse.

¹² Mihaela Bîrsan (2005), p. 44

Net Bank Income (GNI) is the final result that highlights the consequences of a bank's policies, risks and activities in a financial year.

There are numerous approaches for *performance indicators* in the literature and practice. We considered it necessary to address these indicators through *the bank rating and early warning system - CAAMPL*:

C - capital adequacy;

A - shareholder quality;

A - quality of assets;

M - management;

P - profitability;

L - liquidity.

Each of the five components is assigned an evaluation on a scale of values between "1" and "5", so that "1" represents the highest level and "5" the lowest. At the same time, each bank is assigned a "composite rating" for which a score from "1" to "5" is associated. The evaluation of the five specific performance components is the key criterion on which the "composite grade" is based. In determining the "composite grade", four of the five components (CAAMPL) are analyzed according to a range of indicators. For each analysis

Rezultatul Net Bancar (RNB) este rezultatul final care evidențiază urmările politicilor, riscurilor și activităților unei bănci într-un exercițiu financiar.

În literatura și practica de specialitate există numeroase abordări privind *indicatorii de performanță*. Am considerat necesar să abordăm acești indicatori prin intermediul *sistemului de rating bancar și de avertizare timpurie – CAAMPL*:

C – adecvarea capitalului;

A – calitatea acționariatului;

A – calitatea activelor;

M – management;

P – profitabilitate;

L – lichiditate.

Fiecăreia dintre cele cinci componente i se atribuie o evaluare pe o scară de valori cuprinsă între "1" și "5", astfel încât "1" reprezintă cel mai performant nivel și "5" cel mai scăzut. În același timp, fiecărei bănci i se atribuie un "grad compus de clasificare" (rating compus), pentru care se asociază un punctaj de la "1" la "5". Evaluarea celor cinci componente specifice de performanță reprezintă criteriul esențial pe care se bazează "gradul compus de clasificare". În determinarea "gradului compus de clasificare", patru din cele cinci componente (CAAMPL) sunt analizate în funcție de o gamă de

indicator, five intervals and five levels (ratings) corresponding to them are established.¹³

As we can see in the figure¹⁴ below, the indicators are grouped around these coordinates in the rating system, as follows:

- ✓ capital adequacy indicators
- ✓ indicators for assessing the quality of assets
- ✓ profitability assessment indicators
- ✓ liquidity assessment indicators

Another important indicator not used directly in the figure above is *the net interest margin*. This indicator reflects the ratio between net interest income (interest received - interest paid), on the one hand, and capitalized assets, on the other hand. From a conceptual point of view, capitalized assets reflect the difference between the total balance sheet asset and the sum of some of the assets: the house, fixed assets, inventory items, settlements and debtors, other assets. A high interest margin is specific to banks with strong organizational diversification because they have a network of branches, subsidiaries, agencies in the territory and obtain resources at lower costs, while banks that do not

¹³ Sorin V. Mihăescu (2009), *Controlul financiar-bancar*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, p. 219

¹⁴ Ioan Trenca (2006), *Idem*, p. 18

indicatori. Pentru fiecare indicator de analiză sunt stabilite cinci intervale și cinci niveluri (rating-uri) corespunzătoare acestora.¹³

După cum putem observa și în figura¹⁴ de mai jos indicatorii se grupează în jurul acestor coordonate din sistemul de rating, după cum urmează:

- ✓ indicatori de adecvare a capitalului
- ✓ indicatori de apreciere a calității activelor
- ✓ indicatori de apreciere a profitabilității
- ✓ indicatori de apreciere a lichidității

Un alt indicator important neutilizat direct în figura de mai sus este *marja netă de dobânzi*. Acest indicator reflectă raportul dintre venitul net din dobânzi (dobânzi încasate - dobânzi plătite), pe de o parte, și activele valorificate, pe de altă parte. Din punct de vedere conceptual, activele valorificate reflectă diferența dintre totalul activului bilanțier și suma unora dintre elementele de activ: casa, mijloace fixe, obiecte de inventar, decontări și debitori, alte active. O marjă a dobânzii ridicată este specifică băncilor cu diversificare organizațională puternică deoarece acestea au o rețea de sucursale, filiale, agenții în teritoriu și fac rost de resurse cu costuri mai mici, în timp ce băncile care nu au o astfel de stratificare în teritoriu (banca

¹³ Sorin V. Mihăescu (2009), Controlul financiar-bancar, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, p. 219

¹⁴ Ioan Trenca (2006), Idem, p. 18

have such a stratification in the territory (central bank) have a lower margin as they have a higher cost of procuring funds.¹⁵

A - Indicatori de adecvarea capitalului	
1.1. Raportul de solvabilitate 1	Fonduri proprii / Active ponderate funcție de risc
1.2. Raportul de solvabilitate 2	Capitalul propriu / Active ponderate funcție de risc
2. Rata capitalului propriu (efectul de pârghie)	Capitalul propriu / Total active (valoare netă)
3. Raportul dintre capital propriu și capital social	Capitalul propriu / Capital social
B. - Indicatori de apreciere a calității activelor	
4. Rata generală de risc	Suma (active bil.+ in af.bil.) ponderate risc / Suma (active bil.+ in af.bil.) la val.contabilă
5. Credite și dobânzi restante în total credite și dobânzi de încasat	Credite și dobânzi restante și îndoielnic (val.netă) / Total credite și dobânzi de încasat (val.netă)
6. Rata riscului de credit la valoare netă	Credit +dobânda din categ. "P" și "I" (nete) / Total exp. de credit (brute)
7. Clasificarea ponderată a creditelor	Credite și dobânzi (subst.+îndoieln.+pierd.) / Capital propriu + Provizioane
8. Ponderea creanțelor restante și îndoielnice în total activ	Creanțe restante și îndoielnice (val.netă) / Total activ (valoare netă)
9. Grad de acoperire a riscului de credit	Provizioane de risc constituite / Provizioane de risc necesare
10. Ponderea creanțelor restante și îndoielnice în capital propriu	Creanțe restante + îndoielnice (valoare netă) / Capitaluri proprii
11. Rata de acoperire	Fonduri proprii-Credite clasif.I+P (valoare netă) / Total activ (valoare netă)
12. Ponderea creditelor în total activ	Credite acordate clienței (valoare brută) / Total activ (valoare brută)
13. Credite acordate clienței în total surse atrase și împrumutate	Credite acordate clienței (valoare brută) / Surse atrase și împrumutate
C. - Indicatori de apreciere a profitabilității	
14. Rata rentabilității economice ROA	Profit net / Total activ (valoare netă)
15. Rata rentabilității financiare ROE	Profit net / Capitaluri proprii
16. Rata rentabilității activității de bază	(Venituri din exploatare – venituri din proviz.) / (Cheltuieli din exploatare – Cheltuieli din proviz.)
D. - Indicatori de apreciere a lichidității	
17. Lichiditatea curentă	Active curente / Pasive curente
18. Indice de creștere a capitalului propriu	Capital propriu (perioada curentă) / Capital propriu (perioada baza)
19. Indice de creștere a activului bilanțier	Activ bilanțier (perioada curentă) / Activ bilanțier (perioada bază)

Figure 5.3. Indicators of banking efficiency and prudence

¹⁵ Mihaela Bîrsan (2005), Particularități ale eficienței în activitatea bancară, The USV Annals of Economics and Public Administration, Vol 5 (2005), p. 45

centrală) au o marjă mai scăzută întrucât au un cost al procurării fondurilor mai ridicat.¹⁵

A - Indicatori de adecvarea capitalului	
1.1. Raportul de solvabilitate 1	Fonduri proprii / Active ponderate funcție de risc
1.2. Raportul de solvabilitate 2	Capitalul propriu / Active ponderate funcție de risc
2. Rata capitalului propriu (efectul de pârghie)	Capitalul propriu / Total active (valoare netă)
3. Raportul dintre capital propriu și capital social	Capitalul propriu / Capital social
B. - Indicatori de apreciere a calității activelor	
4. Rata generală de risc	Suma (active bil.+ in af.bil.) ponderate risc / Suma (active bil.+ in af.bil.) la val.contabilă
5. Credite și dobânzi restante în total credite și dobânzi de încasat	Credite și dobânzi restante și îndoielnic (val.netă) / Total credite și dobânzi de încasat (val.netă)
6. Rata riscului de credit la valoare netă	Credit +dobânda din categ. "P" și "I" (nete) / Total exp. de credit (brute)
7. Clasificarea ponderată a creditelor	Credite și dobânzi (subst.+îndoieln.+pierd.) / Capital propriu + Provizioane
8. Ponderea creanțelor restante și îndoielnice în total activ	Creanțe restante și îndoielnice (val.netă) / Total activ (valoare netă)
9. Grad de acoperire a riscului de credit	Provizioane de risc constituite / Provizioane de risc necesare
10. Ponderea creanțelor restante și îndoielnice în capital propriu	Creanțe restante + îndoielnice (valoare netă) / Capitaluri proprii
11. Rata de acoperire	Fonduri proprii-Credite clasif.I+P (valoare netă) / Total activ (valoare netă)
12. Ponderea creditelor în total activ	Credite acordate clienței (valoare brută) / Total activ (valoare brută)
13. Credite acordate clienței în total surse atrase și împrumutate	Credite acordate clienței (valoare brută) / Surse atrase și împrumutate
C. - Indicatori de apreciere a profitabilității	
14. Rata rentabilității economice ROA	Profit net / Total activ (valoare netă)
15. Rata rentabilității financiare ROE	Profit net / Capitaluri proprii
16. Rata rentabilității activității de bază	(Venituri din exploatare – venituri din proviz.) / (Cheltuieli din exploatare – Cheltuieli din proviz.)
D. - Indicatori de apreciere a lichidității	
17. Lichiditatea curentă	Active curente / Pasive curente
18. Indice de creștere a capitalului propriu	Capital propriu (perioada curentă) / Capital propriu (perioada baza)
19. Indice de creștere a activului bilanțier	Activ bilanțier (perioada curentă) / Activ bilanțier (perioada baza)

Figura 5.3. Indicatori de eficiență și prudență bancară

¹⁵ Mihaela Bîrsan (2005), Particularități ale eficienței în activitatea bancară, The USV Annals of Economics and Public Administration, Vol 5 (2005), p. 45

Among the indicators mentioned in the figure we develop the most important ones, namely (in the approach of prof. Mihaela Bîrsan)¹⁶:

The leverage effect expressed the ratio between equity and total assets. It is a structural indicator that is expressed in absolute units of measurement and generally has values greater than 10. It reflects the degree to which the use of additional resources serves to increase the return on equity. This indicator varies inversely with the share of capital in total bank liabilities. The higher the share of capital, the lower the bank risk and the leverage effect as well. A lower share of capital means a higher bank risk and leverage effect.

Economic profitability rate - indicator that reflects the effect of the managerial capacity to use the bank's resources to obtain profit; it is also called asset return. It is appreciated in the literature that the rate of economic profitability is the most relevant indicator of banking efficiency, because it expresses the result - net profit depending on the specific mode of banking intermediation process to optimize active operations, given a given volume of resources.

The rate of financial return is a synthetic indicator that expresses the ratio between net profit and capital. It is the most significant expression of profit that measures the results of banking management as a whole, and shows to shareholders the effect of their employment

¹⁶ Mihaela Bîrsan (2005), p. 45-48

Dintre indicatorii amintiți în figura dezvoltăm pe cei mai importanți, și anume (în abordarea prof. Mihaela Bîrsan)¹⁶:

Efectul de parghie exprima raportul dintre capitalul propriu și activele totale. Este un indicator de structura care se exprima in unitati de masura absolute si are in general valori mai mari de 10. Reflecta gradul in care utilizarea unor resurse suplimentare serveste cresterii rentabilitatii capitalului propriu. Acest indicator variaza invers proportional cu ponderea capitalului in totalul pasivelor bancare. Cu cat ponderea capitalului este mai mare, cu atat riscul bancar este mai mic si efectul de parghie de asemenea. O pondere mai mica a capitalului semnifica un risc bancar si un efect de parghie mai mare.

Rata rentabilitatii economice – indicator ce reflecta efectul capacitatii manageriale de a utiliza resursele bancii pentru a obtine profit; mai este denumit profit la active. Se apreciaza in literatura de specialitate ca rata rentabilitatii economice este cel mai relevant indicator al eficientei bancare, deoarece exprima rezultatul – profitul net in functie de modul specific al procesului intermediarii bancare de optimizare a operatiunilor active, in conditiile unui volum dat al resurselor.

Rata rentabilitatii financiare este un indicator sintetic care exprima raportul dintre profitul net si capital. Este cea mai semnificativa expresie a profitului care masoara rezultatele managementului bancar in ansamblul sau, si arata pentru actionari efectul angajarii lor

¹⁶ Mihaela Bîrsan (2005), p. 45-48

in the bank's activity. It is desirable that the rate of financial return be higher than the average market interest rate in order to make the bank's shares attractive and to increase their stock price.

Bank liquidity is closely linked to the management of resources and investments. This is related to the evolution and safety of deposits, more precisely to: “the degree and trend of short-term uses, volatile sources of funds; long-term asset financing; access to money markets and other sources of financing; adequacy of liquidity sources and the ability to meet liquidity needs; efficiency of liquidity policies and practices; fund management strategies; IT management systems and financing plans; management's ability to identify, measure, monitor and control liquidity and the level of diversification of funding sources”. In the liquidity analysis, specific indicators are used in order to categorize them into rating classes (mentioned above).¹⁷

A. Liquidity indicator - IL

$IL = (\text{effective liquidity} / \text{required liquidity}) \times 100$

limits:

- higher than 130% rating 1;
- 100 - 129% rating 2;
- 90 - 99% rating 3;
- 80 - 89% rating 4;

¹⁷ Constantin Răzvan Caracotă, Lichiditatea bancară,
http://www.tribunaeconomica.ro/index.php?id_tip_categorie=1&id_categ=9&id_revista=6811&id_nr_revista=178&mode=revista

in activitatea bancii. Este de dorit ca rata rentabilitatii financiare sa fie mai mare decat rata medie a dobanzii pe piata pentru a face atractive actiunile bancii si a creste cursul lor bursier.

Lichiditatea bancară este strâns legată de administrarea resurselor și plasamentelor. Aceasta este raportată la evoluția și siguranța depozitelor, mai exact la: “gradul și trendul utilizărilor pe termen scurt, sursele volatile de fonduri; finanțarea activelor pe termen lung; accesul la pietele monetare și alte surse de finanțare; adecvarea surselor de lichiditate și abilitatea de a face față nevoilor de lichiditate; eficiența politicilor și practicilor de lichiditate; strategiile de administrare a fondurilor; sistemele informatice de administrare și planurile de finanțare; capacitatea managementului de a identifica, măsura, monitoriza și controla lichiditatea și nivelul de diversificare a surselor de finanțare”. În analiza lichidității se folosesc indicatori specifici în vederea categorisirii lor în clase de rating (amintite anterior).¹⁷

A. Indicatorul de lichiditate – IL

$IL = (\text{lichiditatea efectivă} / \text{lichiditatea necesară}) \times 100$

Limite:

- mai mare decât 130% rating 1;
- 100 – 129% rating 2;
- 90 – 99% rating 3;
- 80 – 89% rating 4;

¹⁷ Constantin Răzvan Caracotă, Lichiditatea bancară, http://www.tribunaeconomica.ro/index.php?id_tip_categorie=1&id_categ=9&id_revista=6811&id_nr_revista=178&mode=revista

- higher than 80% rating 5

B. Limited liquidity - LI

$$LI = (\text{Liquid assets} / \text{Total attracted deposits}) \times 100$$

limits:

- higher than 45% rating 1;
- 40 - 45% rating 2;
- 35 - 39.9% rating 3;
- 30 - 34.9% rating 4;
- higher than 30% rating 5

C. Loans granted to customers / Deposits attracted from customers

Limits:

- less than 85% rating 1;
- 85 - 104.9% rating 2;
- 105 - 114.9% rating 3;
- 115 - 125% rating 4;
- higher than 125% rating 5.

The ratings resulting from the analysis of bank liquidity indicators lead to the following conclusions:

- Rating 1 reveals that there is a high degree of liquidity and good management of funds.
- Rating 2 reveals that there is a satisfactory degree of liquidity and administration.
- Rating 3 reveals that there is a degree of liquidity and management for which optimizations need to be made.

- mai mare decat 80% rating 5

B. Lichiditatea limitata – LI

$$LI = (\text{Active lichide} / \text{Total depozite atrase}) \times 100$$

Limite:

- mai mare decat 45% rating 1;
- 40 – 45% rating 2;
- 35 – 39,9% rating 3;
- 30 – 34,9% rating 4;
- mai mare decat 30% rating 5

C. Credite acordate clientelei/Depozite atrase de la clienti

Limite:

- mai mic decat 85% rating 1;
- 85 – 104,9% rating 2;
- 105 – 114,9% rating 3;
- 115 – 125% rating 4;
- mai mare decat 125% rating 5.

Ratingurile rezultate din analiza indicatorilor de lichiditate bancară conduc spre următoarele concluzii:

- Ratingul 1 relevă că există un grad de lichiditate ridicat și o bună administrare a fondurilor.
- Ratingul 2 relevă că există un grad de lichiditate și de administrare satisfăcător.
- Rating 3 relevă că există un grad de lichiditate și de administrare pentru care trebuie să se facă optimizări.

- Rating 4 reveals that there is a low degree of liquidity and mismanagement.
- Rating 5 reveals that there is a very low degree of liquidity and completely inadequate management.

5.3 Banking management versus financial-banking management.

Valences and principles

Financial-banking specialists increasingly delimit banking management from financial-banking management.

According to the British School of Finance and Banking, good banking management does not necessarily mean involvement in financial statements. **Banking management** refers to different structures of the bank, such as: human resources management in a bank (ensuring teamwork to achieve the bank's objectives), information technology and systems management (is of particular importance to the bank especially due to the need for bank security operations and accounts), marketing management at the banking level (to attract depositors and borrowers).¹⁸ Front-office specialists can be included in this part of banking management, as well as specialists in bank payment operations.

¹⁸ Colectivul Centre for Financial and Management Studies, SOAS, BANK FINANCIAL MANAGEMENT Course, University of London, 2010, p. 3
<http://www.cefims.ac.uk/documents/sample-11.pdf>

- Rating 4 relevă că există un grad de lichiditate scăzută și de administrare necorespunzătoare.
- Rating 5 relevă că există un grad de lichiditate foarte slabă și de administrare complet inadecvată.

5.3 Management bancar versus management financiar-bancar.

Valențe și principii

Specialiștii financiar-bancari delimitează din ce în ce mai mult managementul bancar de managementul financiar-bancar.

În accepțiunea școlii britanice de Finanțe și Bănci un bun management bancar nu înseamnă neapărat implicarea în situațiile financiare. **Managementul bancar** face referire la diferite structuri ale băncii, cum ar fi: managementul resurselor umane dintr-o bancă (asigurând lucrul în echipă pentru atingerea obiectivelor băncii), managementul tehnologiei informației și sistemelor (prezintă importanță deosebită pentru bancă mai ales datorită necesității de securizare bancară a operațiunilor și conturilor), managementul marketingului la nivel bancar (pentru atragerea depunătorilor și împrumutaților).¹⁸ Specialiștii din front-office pot fi încadrați în partea aceasta de management bancar, la fel ca și specialiștii în operațiuni de plăți bancare.

¹⁸ Colectivul Centre for Financial and Management Studies, SOAS, BANK FINANCIAL MANAGEMENT Course, University of London, 2010, p. 3
<http://www.cefims.ac.uk/documents/sample-11.pdf>

The financial-banking management is closely linked to the financial-accounting part of the bank and concerns the management of assets and liabilities for maximum profitability and minimum risks. Risk management specialists - especially from the back-office that deals with asset and liability management - fall into this category.¹⁹ From the specialized practice, we notice that in all the actions undertaken by the bankers there are three **fundamental banking principles**:

- *the principle of banking prudence* (banking risk management)
- *the principle of financial balance* (bank balance sheet)
- *the principle of profitability* (profitability and banking efficiency)

Regarding financial-banking management (asset and liability management) banks must consider the following²⁰:

- ✓ securing cash for *the payment of depositors* in case they want to withdraw the amounts deposited according to the common program established at *maturity*
- ✓ securing cash for *the payment of depositors* in case they want to withdraw the amounts deposited outside the established common program (*withdrawal out of maturity*)

¹⁹ Colectivul Centre for Financial and Management Studies, SOAS, BANK FINANCIAL MANAGEMENT Course, University of London, 2010, p. 4 <http://www.cefims.ac.uk/documents/sample-11.pdf>

²⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p.67

Managementul financiar-bancar este strâns legat de partea financiar-contabilă a băncii și privește managementul activelor și pasivelor în vederea unei profitabilități maxime și unor riscuri minime. Specialiștii în managerierea riscurilor – în special din back-office care se ocupă de managementul activelor și pasivelor – sunt încadrați în această categorie.¹⁹

Din practica de specialitate, observăm că în toate acțiunile întreprinse de către bancheri se regăsesc trei **principii bancare fundamentale**:

- *principiul prudenței bancare* (gestiunea riscului bancar)
- *principiul echilibrului financiar* (echilibrul bilanțier bancar)
- *principiul profitabilității* (rentabilitate și eficiență bancară)

În privința managementului financiar-bancar (managementul activelor și pasivelor) băncile trebuie să aibă în vedere următoarele²⁰:

- ✓ asigurarea numerarului pentru *plata deponenților* în situația în care aceștia doresc să își retragă sumele depuse conform programului comun stabilit *la scadență*
- ✓ asigurarea numerarului pentru *plata deponenților* în situația în care aceștia doresc să își retragă sumele depuse în afara programului comun stabilit (*retragere în afara scadenței*)

¹⁹ Colectivul Centre for Financial and Management Studies, SOAS, BANK FINANCIAL MANAGEMENT Course, University of London, 2010, p. 4
<http://www.cefims.ac.uk/documents/sample-11.pdf>

²⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p.67

- ✓ development of a *management of the acquisition / diversification / capitalization of assets* leading to operations with minimal risks, especially for *non-payment risks*
- ✓ developing a good *liability management* by attracting / producing *funds / resources with low costs*
- ✓ establishing *the volume of capital* for the *bank's security* and procuring this capital through capital adequacy.

The financial-banking management of the bank must focus on liquidity and reserves, assets, liabilities and capital adequacy.²¹

Liquidity and reserves management

Ensuring liquidity and reserves is done by:

- ✓ restoring reserves through loans from the interbank market, from other banks or on the open money market, through the sale of certificates of deposit
- ✓ sale of securities held by the bank
- ✓ securing loans from the Central Bank
- ✓ reduction of the volume of loans granted.

Banks are required that a *portion of the deposits* made by their depositors constitute a minimum reserve requirement with the Central Bank.

Asset management

It involves obtaining income in one of the following ways:

²¹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 69-70

- ✓ dezvoltarea unui *management al achiziției/diversificării/valorificării activelor* care să conducă la operațiuni cu riscuri minime, în special pentru *riscurile de neplată*
- ✓ dezvoltarea unui bun *management al pasivelor* prin atragerea/producerea de *fonduri/resurse cu costuri scăzute*
- ✓ stabilirea *volumului capitalului* pentru *siguranța băncii* și procurarea acestui capital prin intermediul adecvării capitalului.

Managementul financiar-bancar al băncii trebuie să pună accent pe lichiditate și rezerve, active, pasive și adecvarea capitalului.²¹

Managementul lichidității și rezervele

Asigurarea lichidității și a rezervelor se face prin:

- ✓ refacerea rezervelor prin împrumuturi de piața interbancară, de la alte bănci sau pe piața monetară deschisă, prin vânzarea certificatelor de depozit
- ✓ vânzarea titlurilor de care dispune banca
- ✓ asigurarea de împrumuturi de la Banca Centrală
- ✓ reducerea volumului împrumuturilor acordate.

Băncile sunt obligate ca o *cota parte din depozitele* constituite de deponenții săi să-și constituie la Banca Centrală o rezervă minimă obligatorie.

Managementul activelor

Presupune obținerea de venituri prin una dintre următoarele modalități:

²¹ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 69-70

- ✓ attracting customers for loans;
- ✓ buying securities;
- ✓ risk reduction through diversification;
- ✓ asset liquidity management.

Liability management

It involves exploiting the possible ways in which liabilities can provide reserves and liquidity, leading to the expansion of lending markets.

Capital adequacy management

It involves decisions on the volume of capital because:

- ✓ bank capital helps to avoid bank bankruptcy
- ✓ the volume of capital decides how the dividends are distributed so the bank's shareholders are directly interested in their earnings
- ✓ there is a minimum amount of capital that is predetermined and standard for each bank

5.4 Information asymmetry and financial innovations.

Credit risk management

Numerous studies show that banking risks are influenced by financial intermediation, which in turn is influenced by *information asymmetry*.

The types of **information asymmetry** are:

- *ex ante*, thus generating adverse selection, which can be interim thus generating moral hazard

- ✓ atragerea de clienti pentru împrumuturi;
- ✓ cumpărarea de titluri;
- ✓ reducerea riscurilor prin diversificare;
- ✓ administrarea lichidității activelor.

Managementul pasivelor

Presupune exploatarea posibilităților prin care pasivele pot furniza rezerve și lichiditate, acestea conducând la expansiunea piețelor împrumuturilor

Managementul adecvării capitalului

Presupune decizii privind volumul capitalului întrucât:

- ✓ capitalul bancar ajută la evitarea falimentului bancar
- ✓ volumul capitalului decide modalitatea în care se distribuie dividendele așadar acționarii băncii sunt interesați direct de câștigurile lor
- ✓ există o sumă minimă de capital care este prestabilită și standard pentru fiecare bancă

5.4 Asimetria informațională și inovațiile financiare.

Managementul riscului de credit

În numeroase studii se arată că riscurile bancare sunt influențate de intermedierea financiară, care la rândul ei este influențată de *asimetria informațională*. **Tipurile asimetriei informaționale** sunt:

- *ex ante*, generând astfel selecție adversă, care poate fi interimară generând astfel hazard moral

- *ex post*, resulting from the audit of financial statements or the verification of costs and production.

Information asymmetry produces imperfections in the market. Many of these imperfections lead to additional trading costs. Financial intermediaries are trying to stop costs. For example, Diamond and Dybvig (1983) consider that banks ally themselves by precautionary measures against idiosyncratic shocks that adversely affect their liquidity position. Another approach in this regard can be mentioned that of Leland and Pyle (1977). They interpret that financial intermediaries ally in informing, in a certain way, about securities. Diamond (1984) shows that this coalition of financial intermediaries can at some point produce economies of scale effects. Diamond (1984) also refers to the fact that financial intermediaries, as true market monitors, are the last lifeline for financial markets and institutions.²²

The information asymmetry mainly studies, in the banking system, the relations between the bank and the borrowers and the relations between the bank and the borrowers. Within the concept of bank loan, in correlation with the information asymmetry, there is a difference between the information provided by the lending transaction, with the adjacent operations: basic information about the person, credit scoring, etc. and processed credit relationship information. Basic

²² Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), The theory of financial intermediation: an essay on what it does (not) explain, SUERF – The European Money and Finance Forum Vienna, Vienna:SUERF (*SUERF Studies*:2003/1), p. 5

- *ex post*, rezultând din auditarea situațiilor financiare sau din verificarea costurilor și producției.

Asimetria informațională produce imperfecțiuni pe piață. Multe dintre aceste imperfecțiuni conduc la costuri suplimentare de tranzacționare. Intermediarii financiari încearcă să stopeze din costuri. De exemplu, Diamond și Dybvig (1983) consideră că băncile se coalizează prin măsuri asiguratorii împotriva șocurilor ideosincratice care le afectează advers poziția de lichiditate. O altă abordare în acest sens poate fi amintită cea a lui Leland și Pyle (1977). Ei interpretează că intermediarii financiari se coalizează în informarea, într-un anumit fel, asupra titlurilor de valoare. Diamond (1984) arată că această coalizare a intermediarilor financiari poate produce la un moment dat efecte la nivel de economie de scară. Diamond (1984) se referă și la faptul că intermediarii financiari, ca adevărați monitori de piață, reprezintă ultima verigă de salvare pentru piețele și instituțiile financiare.²²

Asimetria informațională studiază cu precădere, în sistemul bancar, relațiile dintre bancă și împrumutători și relațiile dintre bancă și împrumutați. În cadrul conceptului de împrumut bancar, în corelație cu asimetria informațională, există diferență între informațiile oferite de tranzacția creditării, cu operațiile adiacente: informații de bază privind persoana, credit scoringul, etc. și informații prelucrate privind relațiile de credit. În clasa de informații primare despre

²² Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), The theory of financial intermediation: an essay on what it does (not) explain, SUERF – The European Money and Finance Forum Vienna, Vienna:SUERF (*SUERF Studies*:2003/1), p. 5

information about the borrower contains basic information. Data on the customer-bank relationship during the lending period are found in the secondary information class (see Lehman and Neuberger, 2001; Kroszner and Strahan, 2001; Berger and Udell, 2002).²³

The problem faced by financial intermediation actors - especially financial trading agents - (Boyd and Prescott (1986)) is related to the information asymmetry encountered in contracting and investing, thus resulting in a problem in adverse selection. Financial agents are of different types and each has its own information. Each of them uses different technologies to evaluate and decide, so the technologies used can influence and determine how to choose and invest. A mitigation of the effects of these problems, related to adverse selection, could be the application of ex ante informational situations (ex post can be used for analysis and redesign of other forecasts). This can only be done in the context of the market, where a financial agent evaluates his projects and transmits to investors information that leads to a profitable decision.²⁴

As can be seen in the figure²⁵ below, in the context of information asymmetry, the banking system plays an important role in the system

²³ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), Idem, p. 16

²⁴ Gorton Gary, Andrew Winton (2002), Financial intermediation, *The Working Paper Series 02-28*, The Wharton Financial Institutions Center – University of Pennsylvania, p. 19

²⁵ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18, p. C1

persoana împrumutată se regăsesc informații de bază. În clasa secundară de informații se regăsesc date ale relației client-bancă pe perioada creditării (vezi Lehman și Neuberger, 2001; Kroszner și Strahan, 2001; Berger și Udell, 2002).²³

Problema cu care se confruntă actorii intermedierei financiare – în special agenții de tranzacționare financiară - (Boyd și Prescott (1986)) este legată de asimetria informațională întâlnită la contractare și investire, rezultând astfel o problemă la selecția adversă. Agenții financiari sunt de diferite tipuri și fiecare deține informațiile sale. Fiecare dintre aceștia folosește diferite tehnologii pentru a evalua și decide, așa încât tehnologiile folosite pot influența și determina modalitatea de alegere și investire. O atenuare a efectelor acestor probleme, legate de selecția adversă, ar putea fi aplicarea situațiilor informaționale ex ante (ex post putând fi folosite pentru analiză și reprojectarea altor previziuni). Acest lucru poate fi făcut doar în contextul pieței, unde un agent financiar își evaluează proiectele și transmite către investitori informații care să conducă la o decizie profitabilă.²⁴

După cum se poate observa în figura²⁵ de mai jos, în contextul asimetriei informaționale sistemul bancar joacă un rol important în

²³ Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), Idem, p. 16

²⁴ Gorton Gary, Andrew Winton (2002), Financial intermediation, *The Working Paper Series 02-28*, The Wharton Financial Institutions Center – University of Pennsylvania, p. 19

²⁵ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18, p. C1

of financial intermediation (from the last borrower to the last lender).

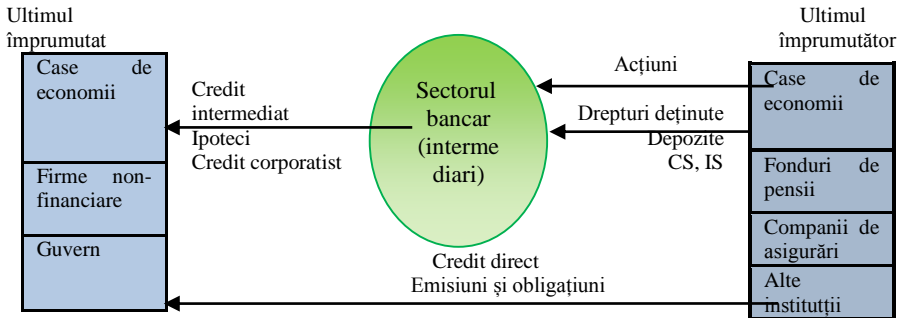
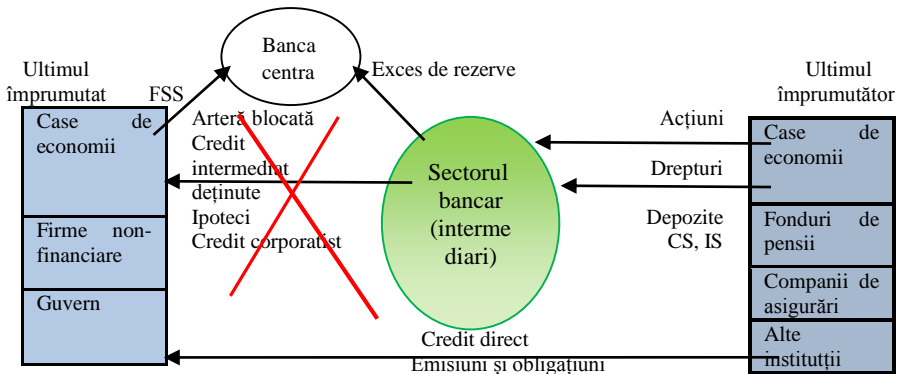

Figure 5.4. The stylized financial system. CS, secured receivables; IS, secured mortgages

If there are excess reserves, the banks no longer resort to credit intermediation and direct the funds through the central bank. In this case the chain of intermediation is modified as follows:

cadrul sistemului de intermediere financiară (de la ultimul împrumutat la ultimul împrumutător).

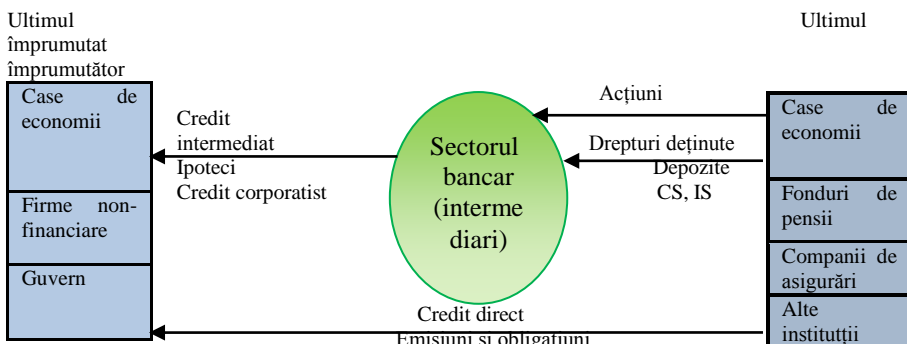

Figura 5.4. Sistemul financiar stilizat. CS, creanțe securizate; IS, ipoteți securizate

Dacă există exces de rezerve băncile nu mai apelează la intermedierea prin credit și direcționează fondurile prin banca centrală. În acest caz lanțul intermedierei se modifică după cum urmează:

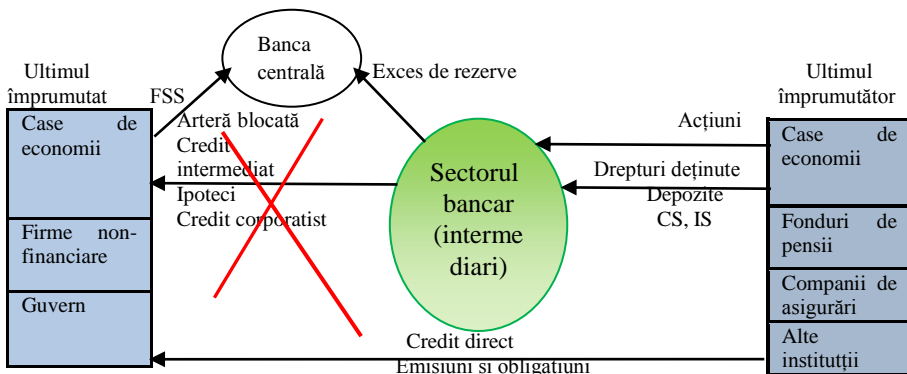

Figure 5.5.²⁶ Financial model in which the balance sheet has lost its capabilities. CS, secured receivables; IS, secured mortgages; FFC, commercial financing facilities

As the main source of external financing at a country level, the bank plays an important role in corporate governance, especially in the event of bankruptcy or dissolution. The bank loan can act as a barometer for banks, which can intervene in the business of companies if necessary.

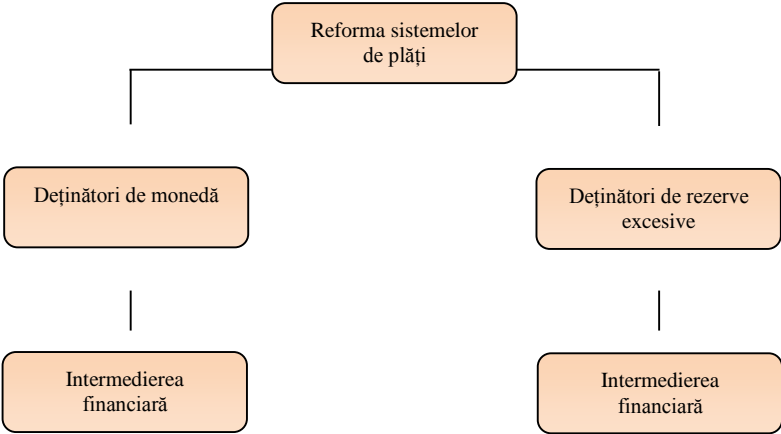

Figure 5.6.²⁷ Mechanisms for transmitting innovations

²⁶ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), p. C12

²⁷ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2010), Payment Systems, Inside Money and Financial Intermediation, International Monetary Fund Working Paper, p. 4

Figura 5.5.²⁶ Model financiar în care bilanțul a pierdut din capacitățile sale. CS, creanțe securizate; IS, ipoteci securizate; FFC, facilități de finanțare comercială

În calitatea sa de principală sursă de finanțare externă la nivelul unei țări, banca joacă un rol important în guvernarea corporativă, în special în caz de faliment sau dizolvare. Împrumutul bancar poate acționa ca un barometru pentru bănci, care în caz de necesitate pot interveni în afacerile firmelor.

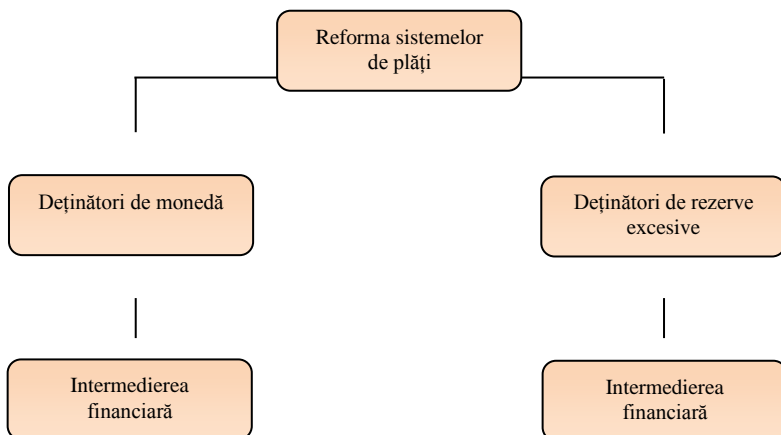

Figura 5.6.²⁷ Mecanismele pentru transmiterea inovațiilor

²⁶ Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), p. C12

²⁷ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2010), Payment Systems, Inside Money and Financial Intermediation, International Monetary Fund Working Paper, p. 4

In fact, financial intermediation is the reference system to which the other saving-investment processes refer. In the context of the above, it is a challenge to determine how important it is that financial intermediation remains constant over time or if it may be altered by securitization, loan sales, credit derivatives or any other recent innovations.

Innovations in recent decades (especially in the field of information technology) have led to an acceleration of financial intermediation, in particular through the structural change of information asymmetry and the development of moral hazard. These innovations create a discrepancy between liquidity holders and deposit holders. In other words, innovations in the payment system help to stabilize the interbank market and a faster check of the balance of daily activity in banks. This makes banks less interested in having excessive liquidity reserves to insure against the risks associated with a lack of liquidity. This leads to better credit creation.²⁸

It should be remembered, however, that financial intermediation is not infinitely diversifiable as there are many risks associated with credit that can no longer be diversified.

To prevent many of the effects of information asymmetry and the risks associated with financial intermediation, banks need to act in a diverse and complex way by multiplying traditional banking by introducing

²⁸ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2010), p. 4

De fapt, intermedierea financiară este sistemul de referință la care se raportează celelalte procese de economisire-investire. În contextul celor amintite, este o provocare să se determine cât de important este ca intermedierea financiară să rămână constantă în timp sau dacă aceasta poate fi alterată de securitizare, vânzări de împrumuturi, derivative ale creditului sau orice alte inovații recente.

Inovațiile din ultimele decenii (în special cele din domeniul tehnologiei informației) au condus la accelerare a intermediării financiare, în special prin intermediul modificării structurale a asimetriei informaționale și a dezvoltării hazardului moral. Aceste inovații creează o discrepanță între deținătorii de lichidități și deținătorii de depozite. În altă ordine de idei, inovațiile din sistemul de plăți ajută la stabilizarea pieței interbancare și la o verificare mai rapidă a balanței activității zilnice din bănci. Acest lucru face ca băncile să nu mai fie atât de interesate să aibă rezerve excesive de lichidități pentru a se asigura împotriva riscurilor asociate lipsei de lichidități. Acest lucru conduce la o mai bună creare a creditului.²⁸

Trebuie amintit, însă, că intermedierea financiară nu este infinit diversificabilă întrucât sunt numeroase riscuri asociate creditului și care nu se mai pot diversifica.

Pentru a preveni multe dintre efectele asimetriei informaționale și riscurilor asociate intermediării financiare, băncile sunt nevoite să acționeze divers și complex prin multiplicarea activității bancare

²⁸ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2010), p. 4

functions adjacent to new technologies. **The banking functions of information asymmetry** are:

- ✓ activity monitoring bank
- ✓ the bank producing information
- ✓ the liabilities regularization bank
- ✓ the bank offering liquidity
- ✓ mechanism stabilizing bank.

Allen (1993) and Allen and Gale (1999) consider that financial markets can aggregate various information, especially those related to new technologies, while banks are more conservative in this regard. This may have clear implications for financial intermediation, thus highlighting the comparability between the role of banks in providing payment services and their role in creating credit.²⁹

It is necessary to impose on the actions of bankers and dealers the implementation of financial innovations through financial engineering.

Financial innovations have emerged in practice due to frequent and chaotic changes, but also as a reaction to them. **Reactions to change** have occurred in the case of financial innovations as a result of *supply* or *demand*. An eloquent example of reactions to change is the practice of adjustable rate mortgages. For the reactions to changes in the conditions of the offer, the examples are more numerous: bank cards, ATMs, electronic banking, etc.

²⁹ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2009), p. 33

tradițională prin introducerea unor funcții adiacente noilor tehnologii. **Funcțiile bancare ale asimetriei informaționale** sunt:

- banca monitoare de activități
- banca producătoare de informații
- banca regularizatoare de pasive
- banca ofertantă de lichidități
- banca stabilizatoare de mecanisme.

Allen (1993) și Allen și Gale (1999) consideră că piețele financiare pot agrega diverse informații, în special cele legate de noile tehnologii, în timp ce băncile sunt mai conservatoare la acest aspect. Acest lucru poate avea implicații clare asupra intermedierei financiare, subliniindu-se astfel comparabilitatea dintre rolul băncilor în asigurarea serviciilor de plată și rolul acestora în crearea creditului.²⁹

Este necesar să se impună acțiunilor bancherilor și dealerilor implementarea inovațiilor financiare prin intermediul ingineriei financiare.

Inovațiile financiare au apărut în practică datorită deselor și haoticelor schimbări, dar și ca reacție la acestea. **Reacțiile la schimbări** au apărut în cazul inovațiilor financiare ca urmare a *cererii* sau a *ofertei*. Un exemplu elocvent al reacțiilor la schimbări este practicarea ipotecilor cu rată ajustabilă. Pentru reacțiile la schimbări în condițiile ofertei exemplele sunt mai numeroase: cardurile bancare, ATM, banca electronică, etc.

²⁹ Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2009), p. 33

We note that it was imperative to develop a very well-developed financial technology so that the market does not completely unbalance the banking system. Financial engineering is a systematic approach that investors and financial partners can use to find better solutions to their problems.

The process of financial engineering can be easily assimilated by financial intermediaries due to the clarity of **the steps** to follow³⁰:

- ✓ diagnosis - identifying the nature and source of problems
- ✓ analysis - finding the best solution taking into account

existing rules and regulations, technologies and financial theory. The best and typical solution is to build new financial instruments (or set of instruments), but it can also be to resize a new financial intermediation system.

- ✓ production of new tools - this approach involves the analysis by the financial agents of both sides of the transaction, the synthesis of a dynamic trading strategy or the combination of both approaches mentioned above.
- ✓ pricing: determining the cost of the product and a marginal profit.
- ✓ customization: adapting the specific needs of each client. Into the in most cases the problem is as important as the client

³⁰ Robert C. Merton (1995), Functional Perspective of Financial Intermediation, Financial Management, Vol. 24, No. 2, Silver Anniversary Commemoration (Summer, 1995), pp. 23-41 Published by: Blackwell Publishing on behalf of the Financial Management Association International Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3665532> Accesat: 20/07/2009 11:36, p. 28

Observăm că era imperios necesar să se dezvolte o tehnologie financiară foarte bine pusă la punct astfel încât piața să nu dezechilibreze complet sistemul bancar. Ingineria financiară este dată de un demers sistematic pe care să îl folosească investitorii și partenerii financiari pentru a găsi soluții mai bune la problemele lor. **Procesul ingineriei financiare** poate fi asimilat ușor de către intermediari financiari datorită clarității **pașilor** de urmat³⁰:

- ✓ diagnostic – identificarea naturii și sursei problemelor
- ✓ analiză – găsirea celei mai bune soluții ținând cont de normele și regulile existente, de tehnologii și de teoria financiară. Cea mai bună și tipică soluție este aceea a construirii unor noi instrumente financiare (sau set de instrumente), dar poate fi și aceea a redimensionării unui nou sistem de intermediere financiară.
- ✓ producere de noi instrumente – acest demers presupune analizarea de către agenții financiari a ambelor fațete ale tranzacției, sintetizarea unei strategii de tranzacționare dinamică sau combinarea ambelor demersuri amintite anterior.
- ✓ stabilire de prețuri: determinarea costului produsului și a profitului marginal.
- ✓ customizare: adaptarea nevoilor specifice fiecărui client. În cele mai multe cazuri problema apărută este la fel de importantă

³⁰ Robert C. Merton (1995), Functional Perspective of Financial Intermediation, Financial Management, Vol. 24, No. 2, Silver Anniversary Commemoration (Summer, 1995), pp. 23-41 Published by: Blackwell Publishing on behalf of the Financial Management Association International Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3665532> Accesat: 20/07/2009 11:36, p. 28

himself. It is a cost-benefit trade decisive for changes in detail that can change the meaning of the problem.

The specific principles of credit risk management are the following:

- ✓ monitoring and coverage (regarding the control of asymmetric information with all associated effects);
- ✓ establishing long-term relationships with customers;
- ✓ guaranteeing loans;
- ✓ collateral (collateral promised by the client to the financial company as compensation if the borrower has problems);
- ✓ credit rationing (the bank may not grant certain loans or limit other loans).

5.5 Interest rate risk management

As interest rate volatility increases, banks are increasingly interested in exposing themselves to interest rate risk, to the risky state of income and profits adjacent to interest rate movements.³¹

In continuing our approach, we need to clarify two notions: interest rate sensitive assets and interest rate sensitive liabilities. Interest rate sensitive assets are: money market investments (public funds), short-

³¹ CPA Australia (2008), Understanding and managing the interest rate risk, Finance and Treasury, April 2008, p. 3

precum clientul în sine. O comercializare de tip cost-beneficiu este decidentă pentru schimbările de detaliu care pot schimba sensul problemei.

Principiile specifice managementului riscului de credit sunt următoarele:

- ✓ monitorizarea și acoperirea (privește controlarea informației asimetrice cu toate efectele asociate);
- ✓ stabilirea relațiilor pe termen lung cu clienții;
- ✓ garantarea împrumuturilor;
- ✓ colateralul (garanție promisă de către client firmei financiare drept compensare dacă împrumutatul are probleme);
- ✓ raționarea creditelor (banca poate să nu acorde anumite credite sau să limiteze alte credite).

5.5 Gestiunea riscului de rată a dobânzii

Odată cu creșterea volatilității ratei dobânzii băncile sunt tot mai interesate de expunerea la riscul de rată a dobânzii, la starea de risc a veniturilor și profiturilor adiacente mișcărilor ratelor dobânzii.³¹

În continuarea demersului nostru trebuie să clarificăm două noțiuni: active sensibile la rata dobânzii și pasive sensibile la rata dobânzii. Activele sensibile la rata dobânzii sunt: investițiile pe piața monetară (fonduri publice), titlurile de valoare pe termen scurt și

³¹ CPA Australia (2008), Understanding and managing the interest rate risk, Finance and Treasury, April 2008, p. 3

term securities and loans. Interest rate liabilities are: certificates of floating rate deposit, money market deposit accounts, credit and financial leasing facilities.³²

The interest rate risk analysis refers to the simulation of its sudden movements. The interest rate risk analysis is performed through several methods³³:

- ✓ stress testing of market values of interest rate sensitive assets and liabilities
- ✓ analysis of the yield curve
- ✓ calculating the value of the portfolio risk (VaR-Value at Risk)
- ✓ comparing cash for different periods or financial income
- ✓ gap analysis (g) assumes that rate-sensitive liabilities interest (PS) is deducted from interest rate sensitive assets (AS).³⁴ $g = (AS - PS) \times \Delta rd$
- ✓ duration analysis is the weighting over time of the average maturity a present cash values from assets, liabilities or other off-balance sheet items. This means that the relative sensitivity of the values of these instruments changes the interest rate. This analysis is based on the concept of duration, which measures the average life of securities payment flows.³⁵

³² Bank of Jamaica (2005), Standard of sound business practices - Interest rate risk management, p. 9

³³ Heath, D., Jarrow, R. and Morton, A. (1991), Contingent Claims Valuation with a Random Evolution of Interest Rates. *Review of Futures Markets*, 9:54-76.

³⁴ Bank of Jamaica (2005), p. 9

³⁵ Bank of Jamaica (2005), p. 10

împrumuturile. Pasivele sensibile la rata dobânzii sunt: certificate de depozit cu rată variabilă, conturi de depunere pe piața monetară, facilități de credit și de leasing financiar.³²

Analiza riscului de rată a dobânzii face referire la simularea mișcărilor bruște ale acesteia. Analiza riscului de rată a dobânzii se realizează prin intermediul mai multor metode³³:

- ✓ testarea stresului valorilor de piață ale activelor și pasivelor sensibile la rata dobânzii
- ✓ analiza curbei randamentelor
- ✓ calcularea valorii riscului portofoliului (VaR-Value at Risk)
- ✓ compararea numerarului pe perioade diferite sau a veniturilor financiare
- ✓ analiza gap-ului (g) presupune că pasivele sensibile la rata dobânzii (PS) se scad din activele sensibile la rata dobânzii (AS).³⁴

$$g = (AS - PS) \times \Delta rd$$

- ✓ analiza duratei este ponderarea în timp a maturității medii a valorilor prezente ale numerarului din active, pasive sau alte elemente extrabilanțiere. Aceasta înseamnă că sensibilitatea relativă a valorilor acestor instrumente modifică rata dobânzii. Această analiză se bazează pe conceptul duratei, care măsoară timpul mediu de viață al fluxurilor de plăți ale titlurilor de valoare.³⁵

³² Bank of Jamaica (2005), Standard of sound business practices - Interest rate risk management, p. 9

³³ Heath, D., Jarrow, R. and Morton, A. (1991), Contingent Claims Valuation with a Random Evolution of Interest Rates. *Review of Futures Markets*, 9:54-76.

³⁴ Bank of Jamaica (2005), p. 9

³⁵ Bank of Jamaica (2005), p. 10

- ✓ modeling simulations - the vast majority of specialists, when I want to apply this method, I am referring to the Heath-Jarrow-Morton model³⁶ which consists mainly in the intersection of the market yield curve and arbitrage risks.³⁷

³⁶ Modelul Heath-Jarrow-Morton a fost dezvoltat în 1991 de către David Heath - Cornell University, Andrew Morton - Lehman Brothers și Robert A. Jarrow - Kamakura Corporation și Cornell University

³⁷ Martin Haugh (2010), The Heath-Jarrow-Morton Framework, Columbia University, http://www.columbia.edu/~mh2078/HJM_models.pdf

✓ modelarea simulărilor - marea majoritate a specialiștilor, când doresc să aplice această metodă, fac referire la modelul Heath-Jarrow-Morton³⁶ care constă în principal în intersectarea curbei randamentelor pieței și a riscurilor de arbitraj.³⁷

³⁶ Modelul Heath-Jarrow-Morton a fost dezvoltat în 1991 de către David Heath - Cornell University, Andrew Morton - Lehman Brothers și Robert A. Jarrow - Kamakura Corporation și Cornell University

³⁷ Martin Haugh (2010), The Heath-Jarrow-Morton Framework, Columbia University, http://www.columbia.edu/~mh2078/HJM_models.pdf

Chapter 6 - FINANCING AND CREDITING THE ECONOMY

6.1 Credit concepts, characteristics and principles

Credit, according to the Proto-Indo-European language (*kred d^heh₁-*)¹ - meaning largely retained until now, meant "to put in someone's heart" (to trust). The word *kred d^heh₁-* was composed of two words, namely: *kér* (heart) (lat. *Cor*) and *d^heh₁-* (to sit) (lat. *Faciō*); the same meanings were found in Sanskrit *श्रद्धधाति* (*śrad-√dhā* to trust) and in Old Irish *cretim* (to believe).² In Romanian, even if the meaning was used long before the word was used, the notion of credit was taken from French. "The analysis of the appearance of the word shows that, as the monetary function was institutionalized as a means of payment, there was *a time lag between the act of sale and the act of payment*. This phenomenon expresses a direct connection between producer and consumer, between supply and demand."³

One of the first important moments in the development of credit in Romania was the Law for the organization of rural land credit and agricultural credit (1929) about which its initiator, Virgil Madgearu,

¹ MICRA Company (1996), Webster's New International Dictionary (1909) – Project The Gutenberg Webster's Unabridged Dictionary (1996)

² <http://en.wiktionary.org/wiki/credo#Latin>

³ Gheorghe Manolescu (2006), *Bănci și credit*, Editura Fundației României de Măine, București, p. 107

Capitolul 6 – FINANȚARE ȘI CREDITAREA ECONOMIEI

6.1 Concepte, caracteristici și principiile privind creditul

Creditul, conform limbii Proto-Indo-Europene (*kred d^heh₁*)¹ - semnificație păstrată în mare parte până în prezent, însemna “a așeza în inima cuiva” (a se încrede). Cuvântul *kred d^heh₁*- era compus din două cuvinte și anume: *kér* (inimă) (lat. *cor*) și *d^heh₁*- (a așeza) (lat. *faciō*); aceleași sensuri au fost regăsite în sanscrită *श्रद्धधाति* (*śrad-√dhā* a se încrede) și în irlandeza veche *cretim* (a crede).² În limba română, chiar dacă sensul era folosit cu mult timp înaintea folosirii cuvântului, noțiunea de credit a fost preluată din franceză. “Analiza apariției cuvântului arată că, pe măsura instituționalizării funcției monetare ca mijloc de plată, a avut loc *decalarea în timp a actului de vânzare de cel de plată*. Acest fenomen exprimă o conexiune directă între producător și consumator, între ofertă și cerere.”³

Unul dintre printre primele momente importante în dezvoltarea creditului în România a fost Legea pentru organizarea creditului funciar rural și a creditului agricol (1929) despre care inițiatorul acesteia, Virgil Madgearu, declara că aceasta conduce la “crearea de

¹ MICRA Company (1996), Webster’s New International Dictionary (1909) – Project The Gutenberg Webster’s Unabridged Dictionary (1996)

² <http://en.wiktionary.org/wiki/credo#Latin>

³ Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București, p. 107

states that it leads to "the creation of bodies to meet credit demand, regardless of form, duration and value"⁴.

In his view (taken over and perpetuated in Romanian economic science), credit represents the trust of an entity (natural or legal person) that transfers a certain use value, that it will receive back what it lost plus a value equivalent to the use of the transferred value (credit sale).⁵

Therefore, credit is a special form of value movement - sale of deferred goods or transfer of money as a loan.⁶

In the modern sense, credit can be defined as "the operation by which a certain party, called a creditor, provides its own resources or borrowed from another party, called a debtor in exchange for a price (interest) and under the constraint of minimum conditions", characteristic of it: the existence of subjects of the credit relationship, the promise that the borrowed amount will be repaid, the repayment term must be clearly determined, there must be a standard - interest, the granting of the credit to take place effectively (transaction) and to record and transfer the loan⁷.

Within the credit relationship we notice that different entities appear (subjects of the credit relationship): enterprises, population, state, etc.

⁴ Virgil N. Madgearu (1930), Rumania's New Economic Policy, Londra, P.S.King & Son, 1930, pp.8-9

⁵ Virgil N. Madgearu (1935), Drumul echilibrului financiar, București, Atelierele Adevărul S.A., p. 6

⁶ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 108

⁷ Ionela Costică, Sorin Adrian, Lăzărescu (2004), Politici și tehnici bancare, Editura ASE, București, p. 114

organisme care să satisfacă cererea de credit, indiferent de formă, durată și valoare”⁴.

În viziunea acestuia (preluată și perpetuată în știința economică românească), creditul reprezintă încrederea unei entități (persoană fizică sau juridică), care cedează o anumită valoare de întrebuințare, cum că va primi înapoi ceea ce a cedat plus o valoare echiv utilizării valorii cedate (vânzare de credit).⁵

Așadar, creditul reprezintă o formă specială de mișcare a valorilor - vânzare de mărfuri cu plata amânată sau transferare de monedă cu titlu de împrumut.⁶

În accepțiune modernă creditul poate fi definit ca fiind “operațiunea prin care o anumită parte numită creditor, pune la dispoziție resurse proprii sau împrumutate unei alte părți, numită debitor în schimbul unui preț (dobânda) și sub constrângerea unor condiții minimale”, **caracteristice** acestuia: existența unor subiecți ai relației de credit, promisiunea că se va rambursa suma împrumutată, termenul de rambursare trebuie să fie clar determinat, să existe un etalon – dobânda, acordarea creditului să aibă loc efectiv (tranzacția) și să se consemneze și transfere împrumutul⁷.

În cadrul relației de credit observăm că apar diferite entități (subiecți ai relației de credit): întreprinderi, populație, stat, etc. Entitatea care

⁴ Virgil N. Madgearu (1930), *Rumania's New Economic Policy*, Londra, P.S.King & Son, 1930, pp.8-9

⁵ Virgil N. Madgearu (1935), *Drumul echilibrului financiar*, București, Atelierele Adevărul S.A., p. 6

⁶ Gheorghe Manolescu (2006), *Idem*, p. 108

⁷ Ionela Costică, Sorin Adrian, Lăzărescu (2004), *Politici și tehnici bancare*, Editura ASE, București, p. 114

The lending entity must have credibility “it has the responsibility of the public trust and the business must succeed; otherwise the credit and authority of the bank may be impaired”⁸.

As they have been structured since the beginning of writing in the field of credit⁹, its coordinates are: credit is a producer of profit; there is no obligation to have common obligations or direct relations between the lenders and the borrowers; intermediation is done through a credit institution; lenders can choose what kind of loan to take out; loans are unsecured and unprotected by compulsory (government) insurance, but insured individually; loans are securities that can be traded. Other features of credit are related to the phenomenon of e-: transactions can be performed online; disintermediation and the problems of social relations in credit are beginning to disappear with the emergence of the internet through the increased development of e-commerce.

In fact, the entities that save offer funds on the credit market, and those that invest request funds on the credit market with a balance between the demand and supply of loans, depending on the level of the interest rate (see the following figure).

⁸ Victor Slăvescu (1922), *Organizația de credit a României*, București, Editura Cartea Românească, p.367

⁹ Raymond J. Saulnier, Neil H. Jacoby (1944), *Financing Equipment for Commercial and Industrial Enterprise*, NBER, p. 56-71
<http://www.nber.org/books/saul44-1>

acordă creditul trebuie să aibă credibilitate „ea are răspunderea încrederii dată de public și afacerea trebuie să reușească; altfel creditul și autoritatea băncii pot fi știrbite”⁸.

Așa cum au fost acestea structurate încă de la începuturile scrierilor în domeniul creditului⁹ coordonatele acestuia sunt: creditul este producător de profit; nu este obligatoriu să existe obligații comune sau relații directe între împrumutați și împrumutători; intermedierea se face prin intermediul unei instituții de credit; împrumutătorii pot alege ce fel de împrumut să contracteze; împrumuturile sunt nesecurizate și neprotejate de asigurări obligatorii (guvernamentale), dar asigurate individual; împrumuturile sunt titluri de valoare ce pot fi tranzacționate. Alte caracteristici ale creditului sunt legate de fenomenul e-: tranzacțiile pot fi efectuate on-line; dezintermedierea și problemele relaționării sociale în cadrul creditului încep să dispară odată cu emergența internetului prin dezvoltarea accentuată a comerțului electronic.

De fapt, entitățile care economisesc oferă fonduri pe piața creditelor, iar cei care investesc solicită fonduri pe piața creditelor existând un echilibru între cererea și oferta de credite, în funcție de nivelul ratei dobânzii (vezi figura următoare).

⁸ Victor Slăvescu (1922), *Organizația de credit a României*, București, Editura Cartea Românească, p.367

⁹ Raymond J. Saulnier, Neil H. Jacoby (1944), *Financing Equipment for Commercial and Industrial Enterprise*, NBER, p. 56-71
<http://www.nber.org/books/saul44-1>

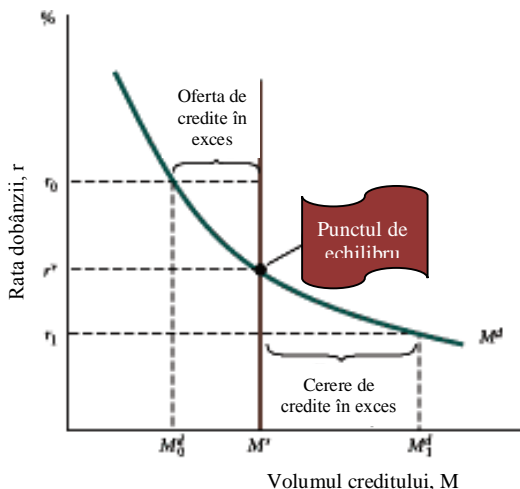

Figure 6.1. Credit supply and demand structure

The principles of the loan aim at: repayability, maturity, payment, insurance, clear destination, differentiated character of the beneficiary.

If the bank has to pay various receivables from the lending activity, the credit principles impose the following order: commissions, fees and bank charges; penalty interest; current interest rates; installments on outstanding loans in the order of seniority; installments on current loans maturing.

The principles of credit risk assessment (P) according to the Basel¹⁰ Committee and adapted to credit institutions in Romania are presented:

¹⁰ William Coen (1999), Bank for International Settlements - Basel Committee on Banking Supervision, Principles for the Management of Credit Risk, July, p.4

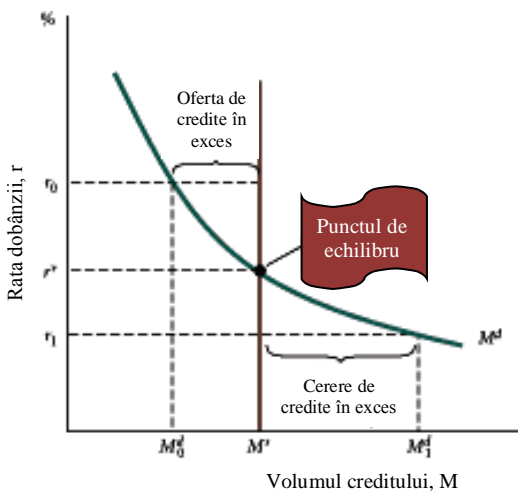

Figura 6.1. Structura ofertei și cererii de credite

Principiile creditului urmăresc: rambursabilitatea, scadența, plata, asigurarea, destinația clară, caracterul diferențiat al beneficiarului.

În situația în care trebuie achitat să se achite băncii diferite creanțe din activitatea de creditare, principiile creditului impun următoarea ordine: comisioane, taxe și speze bancare; dobânzi penalizatoare; dobânzi curente; rate la credite restante în ordinea vechimii; rate la creditele curente ajunse la scadență.

Principiile evaluării riscului de credit (P) conform Comitetului de la Basel¹⁰ și adaptate instituțiilor de credit din România se prezintă:

¹⁰ William Coen (1999), Bank for International Settlements - Basel Committee on Banking Supervision, Principles for the Management of Credit Risk, July, p.4 <http://www.bis.org/publ/bcbs54.htm>

I. Establishing an appropriate environment for credit risk assessment:

P1 - Responsibility for decisions taken and renewal of strategies and policies associated with risk; P2 - Responsibility for implementing risk strategies and policies; P3- Identifying and managing the risks inherent in its activities

II. Operation through a well-structured process of granting credits:

P4 - Criteria for granting clear credits; P5 - Establishment of credit limitation for each borrower, natural or legal person, and for groups of borrowers; P6 - Clearly defined conditions for new loans, but also for refinancing; P7 - Monitoring and control of derivatives

III. Maintain credit management, measurement and monitoring in acceptable parameters:

P8 - Risk management system associated with clear portfolio trading; P9 - System for monitoring individual credit conditions, including the adequacy of provisions and reserves; P10 - Development and use of an internal risk rating system; P11 - Information systems and analytical techniques for measuring the inherent credit risks that occur in both balance sheet and off-balance sheet activities. The information system to provide data on the loan portfolio, including the identification of risk concentration; P12- Good system for monitoring the composition and quality of the loan portfolio; P13 - Consider potential changes in economic conditions when accessing individual risks / credit portfolios.

IV. Ensuring adequate control of credit risk: P14 – To establish an

I. Stabilirea unui mediu adecvat evaluării riscului de credit:

P1 - Responsabilitate pentru deciziile luate și reînnoirea strategiilor și politicilor asociate riscului; P2 - Responsabilitatea implementării strategiilor și politicilor de risc; P3- Identificarea și gestionarea riscurilor inerente din cadrul activităților sale

II. Operarea prin intermediul unui proces bine structurat de

acordare de credite: P4 - Criterii de acordare a creditelor clare; P5 - Stabilirea limitării creditelor pentru fiecare împrumutător, persoană fizică sau juridică, și pentru grupuri de împrumutători; P6 - Condiții clar definite pentru credite noi, dar și pentru refinanțare; P7 - Monitorizarea și controlarea derivativelor

III. Menținerea administrării creditului, măsurării și

monitorizării în parametri acceptabili: P8 - Sistem de gestionare a riscurilor asociate tranzacționării portofoliilor clar; P9 - Sistem de monitorizare a condițiilor individuale de creditare, inclusiv adecvarea provizioanelor și rezervelor; P10 - Dezvoltarea și utilizarea unui sistem intern de rating pentru risc; P11 - Sisteme de informații și tehnici analitice de măsurare a riscurilor de credit inerente care apar atât în activitățile bilanțiere, cât și în cele extrabilanțiere. Sistemul informațional să ofere date privind portofoliul creditului, inclusiv identificarea concentrării riscurilor; P12- Sistem bun de monitorizare a compoziției și calității portofoliului de credite; P13 - Să se ia în considerare schimbările potențiale ale condițiilor economice, la accesarea riscurilor individuale/portofoliilor de credit.

IV. Asigurarea controlului adecvat al riscului de credit: P14 - Să

independent credit risk management system (process as objective as possible); P15 - Ensure that credit is well managed and that credit exposure is at an acceptable level, with prudential standards and well-structured internal limits (with a fast-paced internal control system); P16 - Have a remedial and prevention system for the deterioration of risky credit situations

V. Supervision: P17 - Supervisors should require credit institutions to identify, measure, monitor and control credit risk as part of the entire institutional management process.

3.2 Functions and forms of credit

Conceptually, in order to question the functions of credit, we must consider its coordinates (combined approach Dardac¹¹ (2002) and Manolescu¹² (2006)).

The credit coordinates are:

- ✓ credit as trust - assumes that the credit relationship is based on the creditor's trust that the debtor, according to the presented creditworthiness, will repay the loan under the established conditions (principal and interest);
- ✓ credit as an expression of exchange relations;
- ✓ credit as an expression of redistribution relations.

¹¹ Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), *Monedă și credit – Modul 1*, Editura ASE, București - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca>

¹² Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), *Monedă și credit – Modul 1*, Editura ASE, București - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca>

stabilească un sistem independent de gestionare a procesului de risc de credit (proces cât mai obiectiv); P15 - Să se asigure că acordarea creditelor este gestionată bine și că expunerea creditului are un nivel acceptabil, cu standarde prudențiale și limite interne bine structurate (cu un sistem de control intern care să funcționeze rapid); P16 - Să aibă un sistem de remediere și prevenire pentru deteriorarea unor situații riscante privind creditele

V. *Supervizarea*: P17 - Supervizorii trebuie să ceară instituțiilor de credit să identifice, măsoare, monitorizeze și controleze riscul de credit ca parte a întregului proces de management instituțional.

3.2 Funcțiile și formele creditului

Conceptual, pentru a pune în discuție funcțiile creditului trebuie să avem în vedere coordonatele acestuia (abordare combinată Dardac (2002)¹¹ și Manolescu¹² (2006)).

Coordonatele creditului sunt:

- creditul ca încredere - presupune că la baza relației de credit stă încrederea creditorului că debitorul, conform bonității prezentate, va rambursa în condițiile stabilite creditul (principalul și dobânda);
- creditul ca expresie a relațiilor de schimb;
- creditul ca expresie a relațiilor de redistribuire.

¹¹ Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), Monedă și credit – Modul 1, Editura ASE, București - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca>

¹² Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), Monedă și credit – Modul 1, Editura ASE, București - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca>

Regarding the credit **functions**, we remind you that they are:

- ✓ the function of mobilization, improvement and redundancy - involves the collection of latent cash and their redistribution. This function is reflected in the increase in the saving rate and the movement of capital to productive areas;
- ✓ the control function presupposes that the credit institutions carefully follow the granted credits;
- ✓ the issuance function involves the creation of additional money supply and the development of new means / methods of payment. A conclusive example of this is the issuance and sale of bonds;
- ✓ the function of reflecting and stimulating the efficiency of economic activity presupposes that the volume of capital is reflected in the activity. The activities developed through this function are: increasing production and consumption, providing working capital, rapid development of new businesses or ideas, the emergence of new types of entrepreneurs.

The forms of credit are constantly evolving / dynamic and depend on its market, as we can see below (the classification includes several points of view - Dardac (2002)¹³, Manolescu (2006)¹⁴ and the author's experience in banking practice):

After the term of granting / repaying the credit can be on:

¹³ Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), Idem

¹⁴ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 117

În ceea ce privește **funcțiile** creditului amintim că acestea sunt:

- funcția de mobilizare, ameliorare și disponibilizare – presupune colectarea disponibilităților latente și redistribuirea acestora. Această funcție se reflectă conduce la creșterea ratei de economisire și la deplasarea capitalurilor către zonele productive;
- funcția de control presupune ca insușiile de credit să urmărească atent creditele acordate;
- funcția de emisiune presupune crearea de masă monetară suplimentară și dezvoltarea de noi mijloace/modalități de plată. Un exemplu concludent în acest sens este emisiunea și vânzarea de obligațiuni;
- funcția de reflectare și stimulare a eficienței activității economice presupune că volumul capitalului se reflectă în activitate. Activitățile dezvoltate prin această funcție sunt: creșterea producției și a consumului, furnizarea capitalului circulant, dezvoltarea rapidă a unor afaceri sau idei noi, emergența de noi tipuri de afaceriști.

Formele creditului sunt în continuă evoluție/dinamică și depind de piața acestuia, după cum putem observa mai jos (clasificarea cuprinde mai multe puncte de vedere – Dardac (2002)¹³, Manolescu (2006)¹⁴ și experiența auorului în practica bancară):

După *termenul de acordare/rambursare* creditul poate fi pe:

¹³ Nicolae Dardac, Teodora Vășcu (2002), Idem

¹⁴ Gheorghe Manolescu (2006), Idem, p. 117

- ✓ short term - usually up to one year is a loan financed by scriptural currency creation
- ✓ medium term - between 1 and 5 years - calls for saving;
- ✓ long term - over 5 years - calls for saving, but more for postponing consumption.

According to its *economic nature and participants* are delimited:

- ✓ trade credit - the credit granted by entrepreneurs when selling goods in the form of deferred payment (*trade effects*)
- ✓ bank loan credit in the form of money granted by bankers to entrepreneurs and the population
- ✓ consumer credit involves the sale, with payment in installments, of personal consumption goods and long-term use (eg computers)
- ✓ bond credit - the issue of bonds through which the subscribers obtain interest on the invested capital
- ✓ mortgage is guaranteed with the property that supports the loan

Depending on *the quality of the debtor*, the loan can be granted:

- ✓ individuals
- ✓ legal entities

By *destination* given to the credit:

- ✓ productive credit
- ✓ unproductive credit

By nature of guarantees:

- ✓ real credit
- ✓ personal credit

- termen scurt – de regulă până la un an este un credit finanțat prin creație de monedă scripturală
- termen mediu – între 1 și 5 ani – face apel la economisire;
- termen lung – peste 5 ani – face apel la economisire, dar mai mult la amânarea consumului.

După *natura lui economică și participanți* se delimitează:

- credit comercial - creditul pe care-l acordă întreprinzătorii la vânzarea mărfurilor sub forma amânării plății (*efecte de comerț*)
- credit bancar credit sub formă bănească acordat de bancheri întreprinzătorilor și populației
- credit de consum presupune vânzarea, cu plata în rate, a unor bunuri de consum personal și folosință îndelungată (ex. computere)
- credit obligatar – emisiunea de obligațiuni prin care subscriptorii obțin dobândă la capitalul investit
- credit ipotecar este garantat cu imobilul care susține creditul

După *calitatea debitorului* creditul poate fi acordat:

- persoanelor fizice
- persoanelor juridice

După *destinația* dată creditului:

- credit productiv
- credit neproductiv

După *natura garanțiilor*:

- credit real
- credit personal

After *the deadline to be repaid*, the loans can be:

- ✓ on term
- ✓ without term

Depending on *the firmness of the maturity*, the credit can be:

- ✓ denounceable credit - according to the contract, the loan can be requested to be repaid before the due date
- ✓ non-reportable credit
- ✓ linked credit - the creditor conditions the use for a purpose

Depending on *how the payment obligations* for liquidating the loans are settled, we have:

- ✓ amortizable credit (repayment is made in installments)
- ✓ non-depreciable loan (repayment is made in full at maturity)

According to *the degree of security* we distinguish:

- ✓ secured (guaranteed loans)
- ✓ unsecured (unsecured loans)

By *the branch of credit* it stands out:

- ✓ for investments
- ✓ for agriculture
- ✓ mortgage

3.3 Intermediation and instruments of bank loans

The financial intermediation, previously detailed in this volume, represents the “blood” of credit, being the one that makes this paradigm / reality exist and develop. It has long been considered that

După *termenul la care trebuie rambursat*, creditele pot fi:

- pe termen
- fără termen

În funcție de *fermitatea scadentei* creditul poate fi:

- credit denunțabil - conform contractului se poate cere restituirea creditului înainte de data scadență
- credit nedenuțabil
- credit legat – creditorul condiționează folosirea pentru un scop

În funcție de *modul de stingere a obligațiilor* de plată pentru lichidarea creditelor avem:

- credit amortizabil (rambursarea se face în rate)
- credit neamortizabil (rambursarea se face integral la scadență)

După *gradul de securizare* distingem:

- securizate (credite garantate)
- nesecurizate (credite negarantate)

După *ramura creditului* se remarcă:

- pentru investiții
- pentru agricultură
- ipotecare

3.3 Intermedierea și instrumentele creditelor bancare

Intermedierea financiară, detaliată anterior în acest volum, reprezintă “sângele” creditului, fiind cea care face ca această paradigmă/realitate să existe și să se dezvolte. Mult timp s-a

money is the main way to develop credit, but now that we live in an era of dematerialization it is easy to see that the process of intermediation itself is of paramount importance. Particularizing the financial intermediation for the credit case, we notice that it imposes on the credit final actors:

- ✓ final creditors (lenders: business environment, population, state, sometimes: monetary financial institutions)
- ✓ final intermediaries (credit institutions, other monetary financial institutions)
- ✓ final borrowers (borrowers: business environment, population, state, sometimes: monetary financial institutions)

The credit instruments mainly contain information regarding the identity of the borrower, the amount, the maturity, the interest rate. These are common and derivative securities.

Depending on the settlement method, the credit instruments can be¹⁵:

1. **Forward** instruments (*forward, swap, NDF, FRA, futures*)
2. **Options** (including *cap, floor, collar, swap option*)

Depending on the destination of the credit instruments, they can be:

1. **Negotiable** credit instruments
2. **Working capital** credit instruments (operating capital)
3. Credit instruments for **capital expenditures**
4. **Derivatives to reduce credit risk**
5. Other instruments

¹⁵ Petre Tulin (2005), Instrumente financiare derivate, BNR, p. 4 – www.bnr.ro

considerat că banii reprezintă principala modalitate de dezvoltare a creditului, dar acum când trăim într-o eră a dematerializării se poate lesne observa că procesul de intermediere în sine este de o importanță primordială. Particularizând intermedierea financiară pentru speța creditului observăm că aceasta impune creditului actori finali:

- creditori finali (împrumutători: mediul de afaceri, populația, statul, uneori: instituții financiare monetare)
- intermediari finali (instituții de credit, alte instituții financiare monetare)
- debitori finali (împrumutați: mediul de afaceri, populația, statul, uneori: instituții financiare monetare)

Instrumentele de credit conțin în principal informații referitoare la identitatea împrumutatului, valoarea, scadența, rata dobânzii. Acestea sunt titluri de credit comune și derivate ale acestora.

În funcție de modul de decontare instrumentele de credit pot fi¹⁵:

1. Instrumente **la termen** (*forward, swap, NDF, FRA, futures*)
2. **Opțiuni** (inclusiv *cap, floor, collar, swap option*)

După destinația instrumentelor de credit acestea pot fi:

1. Instrumente de credit **negociabile**
2. Instrumente de credit pentru **capitalul circulant** (de exploatare)
3. Instrumente de credit pentru **cheltuieli de capital**
4. **Derivative pentru diminuarea riscului de credit**
5. Alte instrumente

¹⁵ Petre Tulin (2005), Instrumente financiare derivate, BNR, p. 4 – www.bnr.ro

1. *Negotiable credit instruments* are the most well-known and used. Their category includes:

✓ *promissory note* according to the economic and financial dictionary is a document by which a person named issuer or subscriber (debtor) assumes the personal and unconditional obligation to pay for the promissory note to another person named beneficiary (creditor) a certain amount of money, at a fixed date called maturity and in a well-defined place. The essential terms that a promissory note must include are: - the name of the promissory note; - date of issue; - maturity; - mentioning the personal and unconditional obligation to pay the amount of money; - name of the beneficiary; - the signature of the subscriber or issuer; - place of payment. Unlike the bill of exchange, the promissory note does not include the name of the drawer, because the drawer and the drawer identify themselves with the person of the issuer. Also unlike the bill of exchange, which is created at the initiative of the creditor, the promissory note is created at the initiative of the debtor. The promissory note is a promise to pay and not a payment order. It can be transmitted by endorsement and can be guaranteed downstream”.¹⁶

✓ *bill of exchange* (synonym - treat) is “a commercial effect, a document whereby the creditor, called the drawer, orders another person, called the drawee, to pay a certain amount at sight or at a certain date, to a third person, called the beneficiary. A written

¹⁶http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-bilet_la_ordin.html

1. Instrumentele de credit *negociabile* sunt cele mai cunoscute și folosite. În categoria acestora se încadrează:

✓ *biletul la ordin* conform dicționarului economic și financiar reprezintă un “înscris prin care o persoană numită emitent sau subscriitor (debitorul) își asumă obligația personală și necondiționată să plătească pentru biletul de ordin unei alte persoane numite beneficiar (creditor) o anumită sumă de bani, la o dată fixă numită scadență și într-un loc bine determinat. Mențiunile esențiale pe care trebuie să le cuprindă un bilet la ordin sunt: - denumirea de bilet la ordin; - data emisiunii; - scadența; - menționarea obligației personale și necondiționate de a plăti suma de bani; - numele beneficiarului; - semnătura subscriitorului sau a emitentului; - locul de plată. Spre deosebire de cambie, în biletul de ordin nu figurează numele trasului, deoarece tragatorul și trasul se identifică cu persoana emitentului. Tot spre deosebire de cambie, care este creată la inițiativa creditorului, biletul la ordin este creat la inițiativa debitorului. Biletul la ordin este o promisiune de a plăti și nu un mandat de plată. Poate fi transmis prin gir și poate fi garantat prin aval”¹⁶.

✓ *cambia* (sinonim – trată) este “un efect comercial, un înscris prin care creditorul, numit tragator, da ordin unei alte persoane, numita tras, sa plateasca o suma determinata la vedere sau la o anumita data, unei terte persoane, numite beneficiar. O instructiune

¹⁶http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-bilet_la_ordin.html

instruction addressed to a buyer (importer), by which he is required to pay a seller (exporter) a sum of money before a previously established date. Therefore, unlike the promissory note, which is created at the initiative of the debtor, the bill of exchange is created at the initiative of the creditor. The bill of exchange is a promissory note transferable by pledge (endorsement) or by assignment of ordinary receivable (if the drawee entered in the bill of exchange the mention “not to order”). It is negotiable on the market. The bill of exchange fulfills, from an accounting point of view, three functions: - of collection instrument; - credit instrument; - payment instrument. The bill of exchange must include the following elements: - the name of the bill of exchange; - the order simply to pay a well-determined amount expressed in a currency and written in numbers and letters (if the amount in figures is not the same as the amount in letters, the latter remains valid, and if in exchange the amount in numbers and letters is entered several times, the smallest remains valid); - name, surname and address of the drawee (the person who has to pay); - the due date which may be on a fixed calendar day, at sight, at a certain term from sight, ie at presentation, at a certain term from the date of issue, and if the due date is not indicated it is considered to be paid at sight; - the place where the payment is to be made; - name, surname and address of the beneficiary (a bill of exchange cannot be issued to the bearer); - date (year, month and day) and place of issue; - the signature of the drawer who in the last instance certifies the validity of the bill of exchange.

scrisa adresata unui cumparator (importator), prin care acesta este solicitat sa plateasca unui vanzator (exportator) o suma de bani inainte de o data anterior stabilita. Asadar, spre deosebire de biletul la ordin, care este creat la initiativa debitorului, cambia este creata la initiativa creditorului. Cambia este un titlu la ordin transmisibil prin gir (andosare) sau prin cesiune de creanta ordinara (daca tragatorul a in scris in cambie mentiunea "nu la ordin". Este negociabila pe piata. Cambia indeplineste, din punct de vedere contabil, trei functii: - de instrument de incasare; - de instrument de credit; - de instrument de plata. Cambia trebuie sa cuprinda obligatoriu urmatoarele elemente: - denumirea de cambie; - ordinul pur si simplu de a plati o suma bine determinata exprimata intr-o valuta si in scrisa in cifre si litere (daca suma in cifre nu este aceeasi cu suma in litere, ramane valabila aceasta din urma, iar in cazul cand in cambie suma in cifre si litere este trecuta de mai multe ori, ramane valabila cea mai mica); - numele, prenumele si adresa trasului (persoanei care trebuie sa plateasca); - scadenta care poate fi la o zi fixa calendaristica, la vedere, la un anumit termen de la vedere, adica la prezentare, la un anumit termen de la data emiterii, iar daca nu este indicata scadenta se considera ca se plateste la vedere; - locul unde urmeaza sa se efectueze plata; - numele, prenumele si adresa beneficiarului (o cambie nu poate fi emisa la purtator); - data (anul, luna si ziua) si locul emiterii; - semnatura tragatorului care in ultima instanta atesta

The lack of one of these elements can lead to the loss of the validity of the bill ".¹⁷

✓ *the check* is a "commercial effect, written given on the basis of a deposit of money or an open credit, in the form of a payment order; with his help, a person (shooter) can withdraw certain amounts of money from a banking company called drawn, for his benefit or that of another person called beneficiary. The payment instrument used is the checkbook. The check can be issued valid only if at the time of its issuance there is a provision available (a money deposit or credit opened with the bank). Unlike bills of exchange, the check serves more as a payment and clearing instrument, not as a credit. The check can be issued: a. Nominative, which explicitly indicates the name of the beneficiary and is sent by endorsement or endorsement; b. to the bearer, which does not include any name and is transmitted by simple forwarding. The "order" clause and the guarantee produce the same effects as the bill of exchange. A person who has not signed the check before can give the endorsement (he guarantees the payment of a check). There are several types of checks: - cashed check, - traveler's check, - settlement check, - disposition check, - documentary check, - blank check, - blank check, - correspondence check, etc. The transmission of the check can be done by: - simple remittance (tradition) - it is the case of the check to the bearer who, at the moment of issuance, does not expressly

¹⁷http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cambie.html

valabilitatea cambiei. Lipsa unuia dintre aceste elemente poate duce la pierderea valabilitatii cambiei”¹⁷.

✓ *cecul* este un „efect comercial, in scris dat in baza unui depozit de bani sau a unui credit deschis, sub forma de ordin de plata; cu ajutorul lui, o persoana (tragator) poate sa retraga anumite sume de bani de la o societate bancara numita tras, in folosul sau sau al unei alte persoane numite beneficiar. Instrumentul de plata folosit este carnetul de cecuri. Cecul se poate emite valabil numai daca in momentul emisiunii sale exista disponibil, o provizie (un depozit de bani sau credit deschis la banca). Spre deosebire de cambie, cecul serveste mai mult ca instrument de plata si de compensatie, nu de credit. Cecul poate fi emis: a. nominativ, care indica explicit numele beneficiarului si se transmite prin gir sau andosare; b. la purtator, care nu cuprinde nici un nume si se transmite prin simpla inaintare. Clauza "la ordin" si girul produc aceleasi efecte ca si la cambie. O persoana care nu a mai semnat pe cec poate da avalul (el garanteaza plata unui cec). Exista mai multe tipuri de cecuri: - cecul barat, - cecul de calatorie, - cecul de decontare, - cecul de dispozitie, - cecul documentar, - cecul fara acoperire, - cecul in alb, - cecul prin corespondenta, etc. Transmiterea cecului se poate realiza prin: - simpla remitere (traditiune) - este cazul cecului la purtator care, in momentul emiterii, nu indica expres beneficiarul sau poarta

¹⁷http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cambie.html

indicate the beneficiary or bears the mention "to the bearer"; - assignment of ordinary receivable - when the check is issued in the name of a certain person and contains the mention "not to order"; - turning ”.¹⁸

2. *Working capital* credit instruments - operating capital¹⁹

These tools are mainly used for granting cash loans, overdraft, treasury certificates - more precisely what belongs to the treasury.

This category includes:

- ✓ *the credit for the working capital* that finances the activity current management of an enterprise
- ✓ *overdraft* - temporary loan to the account current income of a person (in Romania it is limited between 3-6 salaries)
- ✓ *commercial paper* (unsecured short-term promissory note with a fixed maturity between 1 and 271 days)
- ✓ *automatically renewed credit* - line of credit used for covering short-term needs
- ✓ *revolving credit* (rool-over or Eurocredit) is a “form of lending based on deposits in euro currencies or amounts borrowed by banks on the banking market. The resources underlying the lending are usually attracted from the market in the short term, and subsequently, the bank will provide the necessary resources, by attracting deposits from other banks or the market ”.²⁰

¹⁸ http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cec.html

¹⁹ <http://www.scribd.com/doc/12807484/Types-of-Credit-Instruments-Its-Features>

²⁰ <http://www.diamant2000.ro/dictionar-financiar-bancar.htm>

mențiunea "la purtator"; - cesiunea de creanța ordinară - atunci când cecul este emis pe numele unei anumite persoane și conține mențiunea "nu la ordin"; - girarea”¹⁸.

2. Instrumentele de credit pentru *capitalul circulant* - de exploatare¹⁹
Aceste instrumente sunt folosite, în principal, pentru acordarea de credite în numerar, overdraft, certificate de trezorerie - mai exact ceea ce aparține de trezorerie. Din această categorie fac parte:

✓ *creditul pentru capitalul de lucru* care finanțează activitatea curentă a unei întreprinderi

✓ *decoperitul de cont* (overdraft) – împrumut temporar la contul curent al unei persoane (în România se limitează între 3-6 salarii)

✓ *commercial paper* (bilet la ordin pe termen scurt nesecurizat cu o scadență fixă între 1 și 271 de zile)

✓ *creditul reînnoit automat* – linie de credit folosită pentru acoperirea nevoilor pe termen scurt

✓ *creditul rotativ* (rool-over sau Eurocredit) este o “formă de creditare bazată pe depozitele în eurovalute sau a sumelor împrumutate de bănci pe piața bancară. Resursele care stau la baza creditării sunt atrase de pe piață de regulă pe termene scurte, urmând ca ulterior, banca să asigure resursele necesare, prin atragerea de depozite de la alte bănci sau de pe piață”²⁰.

¹⁸ http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cec.html

¹⁹ <http://www.scribd.com/doc/12807484/Types-of-Credit-Instruments-Its-Features>

²⁰ <http://www.diamant2000.ro/dictionar-financiar-bancar.htm>

3. Credit instruments for *capital expenditure* (CAPEX) are related to investments in fixed assets (acquisitions of fixed assets, intangible assets). This category includes:

- ✓ *medium and long term loan* whose repayment period exceeds 1 year (medium - between 1 year and 5 years and long - over 5 years)
- ✓ *syndicated loan* (syndicated loan / consortium advance / multiple banking arrangements). Syndicated lending is the process by which various lenders (banks) make certain parts of the loan available. This credit is used worldwide

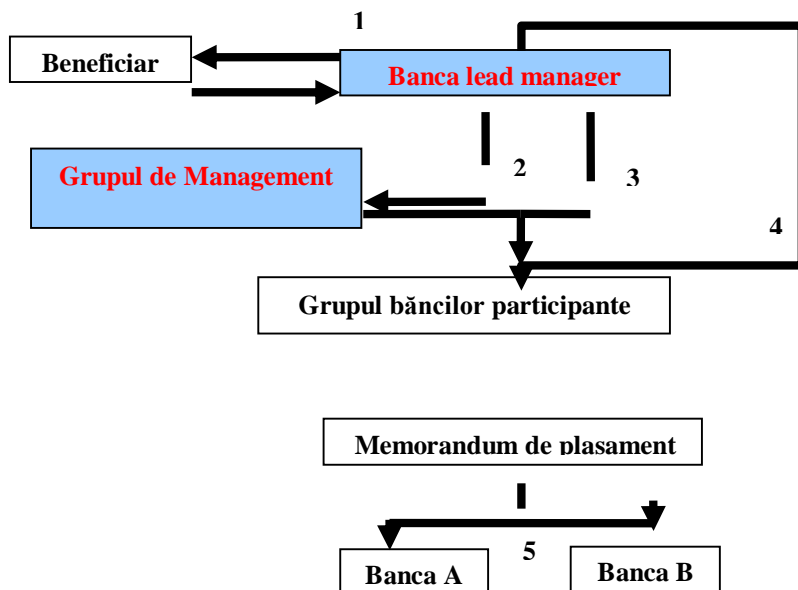

Figure 6.2. The syndicated loans circuit²¹

²¹ Cristian Păun, Suport curs Tehnica plăților și finanțării internaționale - nr 8 Piața internațională a creditului, ASE-REI, www.finint.ase.ro/index_files/Page1610.htm

3. Instrumentele de credit pentru *cheltuielile de capital* (CAPEX) sunt legate de investițiile în imobilizări (achiziții de mijloace fixe, imobilizări necorporale). Din această categorie fac parte:

- ✓ *creditul pe termen mediu și lung* a cărei durată de rambursare depășește 1 an (mediu - între 1 an și 5 ani și lung - peste 5 ani)
- ✓ *împrumutul sindicalizat* (syndicated loan/consortium advance /multiple banking arrangements). Împrumutul sindicalizat este procesul prin care diverși împrumutători (bănci) pun la dispoziție anumite părți din împrumut. Acest credit este folosit la nivel mondial

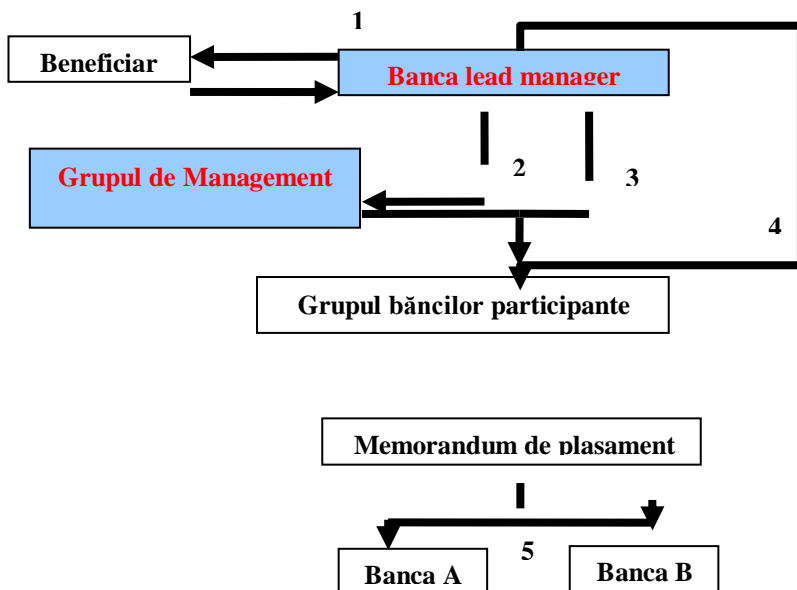

Figura 6.2. Circuitul creditelor sindicalizate²¹

²¹ Cristian Păun, Suport curs Tehnica plăților și finanțării internaționale - nr 8 Piața internațională a creditului, ASE-REI, www.finint.ase.ro/index_files/Page1610.htm

Through a syndicated loan, a group of banks grants amounts to one or more borrowers, but without accepting joint guarantees from them. As can be seen in the figure above, there is a bank leader or group of banks (the "Arranger / s" or "Agent / s")²² who takes over part of the loan and syndicates it or resells it on the interbank market. In contrast to this loan, the bilateral loan involves only one borrower or a lender (usually a bank or other financial institution). The syndicated loan is the most complicated option of credit in terms of participating in it. The methods of securing syndicated loans are mainly active: bond / debenture, lien, setoff (the debtor may request the resizing of his debts), pledge, mortgage, mortgage with guarantor, assignment.

4. *Derivatives to reduce credit risk*. These in turn are funded and unfunded.²³

A. *Funded credit* instruments - the contract in which the creditor (seller) is protected. The technique of credit protection financed is one that presupposes that the reduction of the credit risk regarding the exposure of a credit institution derives from its right over the credit so

²²http://www.corio-eu.com/tl_files/content_resources/pdf/Investor%20Relations%202012/Euro-commercial%20paper%20programme.pdf

²³ Almuneta de la Mata Munoz (2010), Typical personal security rights in EU, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Hamburg, Mohr Siebeck - Tübingen, p. 254

Prin intermediul unui împrumut sindicalizat un grup de bănci acordă sume unui împrumutat sau mai multora, însă fără să accepte garanții comune de la aceștia. După cum se poate observa și în figura anterioară, există un lider de bănci sau un grup de bănci (the "Arranger/s" or "Agent/s")²² care preiau o parte din împrumut și îl sindicalizează sau îl revinde pe piața interbancară. În contrast cu acest împrumut, împrumutul bilateral implică doar un împrumutat sau un împrumutător (de obicei o bancă sau o altă instituție financiară). Împrumutul sindicalizat este varianta cea mai complicată de credit din punct de vedere al participării la acesta. Modalitățile de garantare ale împrumuturilor sindicalizate sunt în principal active: obligațiunea garantată (bond/debenture), drept de sechestru (lien), setoff (debitorul poate cere redimensionarea datoriilor sale), gajul, ipotecarea, ipotecarea cu garant, cesiunea.

4. *Derivative pentru diminuarea riscului de credit.* Acestea la rândul lor sunt finanțate și nefinanțate²³.

A. Instrumente de credit finanțate – contractul în care creditorul (vânzătorul) este protejat. Tehnica de protecție a creditului finanțat este una care presupune că reducerea riscului de credit privind expunerea unei instituții de credit derivă din dreptul acesteia asupra

²²http://www.corio-eu.com/tl_files/content_resources/pdf/Investor%20Relations%202012/Euro-commercial%20paper%20programme.pdf

²³ Almuneta de la Mata Munoz (2010), Typical personal security rights in EU, Max-Planck-Institut fur auslandisches und internationales Hamburg, Mohr Siebeck - Tubingen, p. 254

that in case of non-payment the creditor can liquidate or retain assets, amounts and / or other receivables.²⁴ Among these tools we find²⁵:

- ✓ *credit linked note* instrument (credit linked note CLN)
"Obligations based on interest-bearing receivables, and interest and repayment are conditioned by the debtor's solvency".²⁶
- ✓ *payment obligation with synthetic collateral* (synthetic collateralised debt obligation CDO) is a type of structured security secured by assets and collateralised by payment obligations including bonds and loans
- ✓ *constant proportion payment obligation debt obligation* (CPDOs) are structured credit derivatives indexed in an investment portfolio that generate coupon payments.²⁷
- ✓ *synthetic insurance portfolio with constant part* (synthetic constant proportion portfolio insurance- Synthetic CPPI).

B. Unfunded credit instruments - the contract in which both parts of it are responsible for making the stipulated payments. The unfunded credit protection technique derives from the taking over by a third party of the risks resulting from the contract.

²⁴ Directive 2006/48/EC of European Parliament and of the council relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast), Art. 4 (31)

²⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_derivative

²⁶ http://ro.products.erstegroup.com/Retail/ro/Know-how/Ghiduri_produce/Credit_Linked_Notes

²⁷ Cont Rama, Jessen Cathrine (2009), Constant Proportion Debt Obligations (CPDO), http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1372414

creditatului ca în caz de neplată creditorul să poată lichida sau reține active, sume și/sau alte creanțe.²⁴ Între aceste instrumente regăsim²⁵:

✓ instrument de tip *credit linked note* (credit linked note CLN) “obligățiuni ce au la bază creanțe purtătoare de dobândă, iar dobânda și rambursarea sunt condiționate de solvabilitatea debitorului”²⁶.

✓ *obligație de plată cu colateral sintetic* (synthetic collateralised debt obligation CDO) este un tip de titlu de valoare structurat garantat cu active și colateralizat cu obligații de plată inclusiv obligațiuni și împrumuturi

✓ *obligație de plată cu parte constantă* (constant proportion debt obligation CPDO) sunt derivate de credit structurate indexate într-un portofoliu de investiții care generează plăți cu cupon.²⁷

✓ *portofoliul de asigurare sintetic cu parte constantă* (synthetic constant proportion portfolio insurance- Synthetic CPPI).

B. Instrumente de *credit nefinanțate* - contractul în care ambele părți ale acestuia sunt responsabile pentru a face plățile stipulate. Tehnica de protecție a creditului nefinanțat derivă din preluarea de către o terță entitate a riscurilor rezultate prin contract. Printre aceste

²⁴ Directive 2006/48/EC of European Parliament and of the council relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast), Art. 4 (31)

²⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_derivative

²⁶ http://ro.products.erstegroup.com/Retail/ro/Know-how/Ghiduri_produse/Credit_Linked_Notes

²⁷ Cont Rama, Jessen Cathrine (2009), Constant Proportion Debt Obligations (CPDO), http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1372414

These tools include, according to EU²⁸ directives and information provided by the International Swap and Derivatives Association - ISDA)²⁹:

- ✓ *credit default swap* (CDS) is a instrument intended to be used to transfer the credit exposure to a profit convenient for the parties involved in the operation. The CDS allows the bank to protect itself against the risk of inability to recover the reference assets (or their equivalent value) that it owns (in which case a contingency payment is needed that can balance the decrease in the value of these assets).
- ✓ Typically, the CDS is a five-year contract, although any date is possible³⁰
- ✓ *total return swap* is a swap agreement in which one party makes payments based on a set of installments, fixed or variable, and the other party makes payments based on the return generated by a particular asset. In the case of a total return swap, the assets on which the trading is carried out are included in a portfolio of shares, loans or bonds.³¹
- ✓ *constant maturity (maturity) for swap at risk of credit* (constant maturity credit default swap CMCDS) - in the case of CMCDS the protected buyer makes periodic payments to

²⁸ Directive 2006/48/EC, Idem, Art. 4 (32)

²⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_derivative

³⁰ Petre Tulin (2005), Idem, p. 24

³¹ Dufey Gunter, Rehm Florian (2000), An Introduction to Credit Derivatives (Teaching Note), Working paper - University of Michigan, Business School - Faculty Research; no. 00-013, p. 3

instrumente regăsim, conform directivelor UE²⁸ și informațiilor oferite de Asociația Internațională de Swap și Derivative – ISDA)²⁹:

✓ *swap pe risc de credit* (credit default swap CDS) este un instrument destinat folosirii transferării expunerii creditului la un profit convenabil pentru părțile implicate în operațiune. CDS-ul permite băncii să se protejeze împotriva riscului de incapacitate de recuperare a activelor de referință (sau a contravalorii acestora) pe care le are în proprietate (în acest caz apare nevoie unei plăți de contingență care poate echilibra scăderea valorii acestor active).

Tipic, CDSul este contract pe cinci ani, deși orice dată este posibilă³⁰

✓ *swap pe rentabilitate totală* (total return swap) este un contract de swap în care una dintre părți face plăți bazându-se pe un set de rate, fixe sau variabile, iar cealaltă parte face plăți bazându-se pe rentabilitatea generată de un anumit activ. În cazul swapului pe rentabilitate totală activele pe care se face tranzacționarea sunt încadrate într-un portofoliu de acțiuni, împrumuturi sau obligațiuni.³¹

✓ *maturitatea (scadența) constantă pentru swap pe risc de credit* (constant maturity credit default swap CMCDs) – în cazul CMCDs cumpărătorul protejat face plăți periodice către vânzătorul protejat (aceste plăți constituie suportul primar (premium leg –

²⁸ Directive 2006/48/EC, Idem, Art. 4 (32)

²⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_derivative

³⁰ Petre Tulin (2005), Idem, p. 24

³¹ Dufey Gunter, Rehm Florian (2000), An Introduction to Credit Derivatives (Teaching Note), Working paper - University of Michigan, Business School - Faculty Research; no. 00-013, p. 3

the protected seller (these payments constitute the primary support (premium leg - periodic payments of the CDS index) and instead receives a fee if a basic financial instrument does not it still makes a profit.³²

- ✓ *first default for credit risk swap* (first to default credit default swap (FDCDS) is a financial swap agreement whereby the seller of a CDS will compensate the buyer in the event of default on the loan or any other unwanted credit risk event. This instrument was invented by the Blythe Masters of JP Morgan in 1994.³³ In the situation where we are dealing with a failure of the CDS operation, namely the non-payment of compensation by the buyer (this is the main one in this case, not of the associated rates) its seller takes over and assumes including non-payment of the loan.³⁴ A CDS is closely related to the issuing entity or bond entity that is usually a corporation or government. This entity is not a party to the contract. The buyer makes regular premium payments to the seller, the premium amount being the insurance against the various

³² Anlong Li (2006), Valuation of Swaps and Options on Constant Maturity CDS Spreads, Barclays Capital Research, p. 2

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1156312

³³ Zweig Phillip L. (July 1997), New ways to dice up debt - Suddenly, credit derivatives-deals that spread credit risk--are surging, BusinessWeek

³⁴ Goodman Peter (Oct 2008), The spectacular boom and calamitous bust in derivatives trading, New York Times

plățile periodice ale indexului CDS) și în schimb primește o taxă dacă un instrument financiar de bază nu mai produce profit.³²

✓ *prima neplată pentru swap pe risc de credit* (first to default credit default swap FDCDS) este un contract de swap financiar prin care vânzătorul unui CDS va compensa cumpărătorul în cazul unei neplăți a împrumutului sau a oricărui alt eveniment de risc de credit nedorit. Acest instrument a fost inventat de către Blythe Masters de la JP Morgan în 1994.³³ În situația în care avem de-a face cu un eșec al operațiunii CDS, mai exact neplata compensațiilor de către cumpărător (este vorba în speță de principalul acestuia, nu și de ratele asociate) vânzătorul acestuia preia și își asumă inclusiv neplata împrumutului.³⁴ Un CDS este strâns legat de entitatea emitentă sau entitatea obligatară care este de obicei o corporație sau un guvern. Entitatea aceasta nu este parte a contractului. Cumpărătorul face plăți premium regulate către vânzător, suma premium constituind asigurarea împotriva diferitelor evenimente legate de creditul în sine

³² Anlong Li (2006), Valuation of Swaps and Options on Constant Maturity CDS Spreads, Barclays Capital Research, p. 2

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1156312

³³ Zweig Phillip L. (July 1997), New ways to dice up debt - Suddenly, credit derivatives-deals that spread credit risk--are surging, BusinessWeek

³⁴ Goodman Peter (Oct 2008), The spectacular boom and calamitous bust in derivatives trading, New York Times

events related to the credit itself through the dispersion assumed by the seller.³⁵

Lately, a quick and detailed reanalysis of the CDS is needed in the conditions of external debt and sovereign risk.³⁶

- ✓ *credit risk swap portfolio* (PCDS swap) is a portfolio of credit risk swaps.
- ✓ *secured loan for credit risk swap* (secured loan credit default swap (SLCDS)) is a derivative in which the underlying credit exposure is exchanged between two parties. As a structure, the secured CDS loan is similar to the simple CDS, except that the reference entity is strictly limited, rather, to loan syndication operations than any other type of loan or receivable.³⁷ A simple LCDS is a contractual arrangement that seeks to ensure that one party (seller's protection) makes promises to the other party (buyer protection) in the event of default or risk related to performance (or any other risk related to the credit event).³⁸
- ✓ *credit risk swap on securities secured by assets* (credit default swap on asset backed securities ABCDS) - securities secured by assets are unique by way of guarantee.

³⁵ Weistroffer Christian (December 21, 2009), Credit default swaps: Heading towards a more stable system, Deutsche Bank Research, p. 4

³⁶ Jose Manuel Barroso (Mar 2010), Barroso considers ban on speculation with sovereign debt, EU news and policy debates, <http://www.euractiv.com/euro-finance/barroso-considers-ban-speculatio-news-325532>

³⁷ <http://www.investopedia.com/terms/l/loan-credit-default-swap.asp#ixzz2HwJ2FVJz>

³⁸ Martin Bartlam, Karin Artmann (2006), Loan credit default swaps, Orrick, p. 5

prin intermediul dispersiei asumată de către vânzător.³⁵

În ultimul timp este nevoie de o reanalizare rapidă și de detaliu a CDS-ului în condițiile datoriei externe și a riscului suveran.³⁶

✓ *portofoliu de swap pe risc de credit* (portfolio credit default swap PCDS) este un portofoliu de swapuri pe risc de credit.

✓ *împrumut securizat pentru swap pe risc de credit* (secured loan credit default swap SLCDS) este un derivativ în care expunerea care stă la baza creditului este interschimbată între două părți. Ca structură împrumutul securizat de tip CDS este asemănător cu CDS-ul simplu, cu excepția faptului că entitatea referință este strict limitată, mai curând, la operațiuni de sindicalizare a împrumuturilor decât orice altă tipologie de împrumut sau creanță.³⁷ Un LCDS simplu este un aranjament contractual care urmărește ca una dintre părți (protecția vânzătorului) să își asume promisiunile către cealaltă parte (protecția cumpărătorului) în cazul riscului de neplată sau riscului legat de performanță (sau orice alt risc legat de evenimentul creditului).³⁸

✓ *swap pe risc de credit pe titluri garantate cu active* (credit default swap on asset backed securities ABCDS) - titlurile garantate cu active sunt unice prin modalitatea de garantare.

³⁵ Weistroffer Christian (December 21, 2009), Credit default swaps: Heading towards a more stable system, Deutsche Bank Research, p. 4

³⁶ Jose Manuel Barroso (Mar 2010), Barroso considers ban on speculation with sovereign debt, EU news and policy debates, <http://www.euractiv.com/euro-finance/barroso-considers-ban-speculatio-news-325532>

³⁷ <http://www.investopedia.com/terms/l/loan-credit-default-swap.asp#ixzz2HwJ2FVJz>

³⁸ Martin Bartlam, Karin Artmann (2006), Loan credit default swaps, Orrick, p. 5

This is because in their trading, amortization and prepayments, corporate risk, irreversible risks and interest rate fluctuations must also be taken into account. ABCDS counteracts these risks through the pay-as-you-go (PAUG) method, a physical regulation option, and some terms specifically defined by the contract.³⁹

Among the most widely used instruments in international markets, credit risk swaps in asset-backed securities and not in securities issued directly by corporations have been a hot topic lately for credit financial markets and credit financial institutions; they are specially treated by ISDA.⁴⁰

The speculative amount of an ABCDS is adjusted through equity arising from loans, such as: amortization, prepayment, default or any other events resulting from fluctuations in market amounts.⁴¹

- ✓ *credit default swaption* allows an investor to buy protection on a reference name and a specified dispersion.⁴²
- ✓ *recovery lock transaction* (transaction RLT) - is a derivative contract, a credit instrument related to CDS and refers to the insurance of primary bonds.

³⁹ Lehman Brothers (9 Dec 2005), ABS Credit Default Swaps—A Primer, Fixed Income Research, p. 1

⁴⁰ Nouriel Roubini (2006), Credit Defaults Swaps on Asset-Backed Securities (ABCDS), <http://www.roubini.com/briefings/84464.php>

⁴¹ Michiko Whetten (7 Mar 2005), Synthetic ABS 101, Nomura fixed income research, p. 2

⁴² Jean Paul Laurent (15 May 2010), Credit Default Swaption, Encyclopedia of Quantitative Finance, p.1

Aceasta deoarece în tranzacționarea acestora trebuie să se țină cont și de amortizări și de preplățile făcute, riscul de corporație, riscuri ireversibile și fluctuații de dobândă. ABCDS contracrează aceste riscuri prin metoda plătești și pleci (pay-as-you-go - PAUG), opțiuni de reglementare fizică, și câțiva termeni definiți specific prin contract.³⁹

Dintre instrumentele cele mai folosite pe piețele internaționale, swap-urile pe risc de credit pe titluri garantate cu active și nu cu titluri emise direct de către corporații reprezintă un subiect fierbinte în ultima perioadă pentru piețele financiare de credit și instituțiile financiare de credit; acestea sunt tratate special de către ISDA.⁴⁰ Suma speculativă a unui ABCDS este ajustată prin intermediul capitalurilor proprii provenite din împrumuturi, cum ar fi: amortizări, preplăți, neplată sau orice alte evenimente rezultate din fluctuarea sumelor pe piață.⁴¹

✓ *credit default swaption* permite unui investitor să cumpere protecție pe un nume de referință și la o dispersie specificată.⁴²

✓ *tranzacție de acoperire a blocajelor* (recovery lock transaction RLT) – este un contract derivativ, un instrument de credit legat de CDS și face referire la asigurarea obligațiunilor primare.

³⁹ Lehman Brothers (9 Dec 2005), ABS Credit Default Swaps—A Primer, Fixed Income Research, p. 1

⁴⁰ Nouriel Roubini (2006), Credit Defaults Swaps on Asset-Backed Securities (ABCDS), <http://www.roubini.com/briefings/84464.php>

⁴¹ Michiko Whetten (7 Mar 2005), Synthetic ABS 101, Nomura fixed income research, p. 2

⁴² Jean Paul Laurent (15 May 2010), Credit Default Swaption, Encyclopedia of Quantitative Finance, p.1

This derivative is issued to insure against uncertainty in the event of default.⁴³

- ✓ *option for credit risk dispersion* (credit spread CSO option) which allows “the buyer of this option to sell the credit instruments at a certain value to the seller of the option if their credit spread increases. Among the conditions that can lead to the increase of the spread can be the worsening of the credit rating or the incapacity of the issuer”.⁴⁴ Such an option involves buying or selling an option in the same risk and maturity class, but at different prices.⁴⁵
- ✓ *CDS index products* (CDS index products) is a type of derivative used to hedge credit risk or to take over the risks of entities involved in transfers. Unlike a simple CDS which is a derivative used to counter risk, a CDS index is a fully secured standardized credit and is much more liquid and easy to trade than a complex spread. In the world, the most well-known portfolios of CDS (index CDS products) are:

⁴³ John Detrixhe (15 Nov 2009), Citigroup Peddles Default-Recovery Swaps as Bankruptcies Soar, http://en.wikipedia.org/wiki/Recovery_swap

Bloomberg, www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601084&sid=a_L5pzskD4rU

⁴⁴ Adrian Ionuț Codârlaşu (2007), Utilizarea instrumentelor financiare derivate pentru hedging-ul riscului de credit, p. 13

<http://www.dofin.ase.ro/acodirlasu/lect/riskmgdofin/creddrv.pdf>

⁴⁵ McMillan, Lawrence G. (2002), Options as a Strategic Investment (4th ed. ed.), New York Institute Finance, [http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_\(options\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_(options))

Acest derivativ este emis pentru a se asigura împotriva incertitudinii în caz de neîndeplinire a obligațiilor.⁴³

✓ *opțiune pentru dispersia riscului de credit* (credit spread option CSO) care permite “cumpărătorului acestei opțiuni să vândă instrumentele de credit la o anumită valoare vânzătorului opțiunii în cazul în care spread-ul de credit al acestora se majorează. Printre condițiile care pot conduce la majorarea spread-ului pot fi înrăutățirea rating-ului de credit sau intrarea în incapacitate de plată a emitentului”⁴⁴. O astfel de opțiune implică achiziționarea sau vânzarea unei opțiuni din aceeași clasă de risc și scadență, dar la prețuri diferite.⁴⁵

✓ *index de produse CDS* (CDS index products) este un tip de derivativ folosit pentru a acoperi riscul de credit sau pentru a prelua riscurile entităților implicate în transferuri. Spre deosebire de un CDS simplu care este un derivativ folosit pentru a contracara riscul, un index CDS este un credit standardizat complet securizat și este mult mai lichid și ușor de comercializat decât un spread complex. În lume, cele mai cunoscute portofolii de CDS (index CDS products)

⁴³ John Detrixhe (15 Nov 2009), Citigroup Peddles Default-Recovery Swaps as Bankruptcies Soar, http://en.wikipedia.org/wiki/Recovery_swap
Bloomberg, www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601084&sid=a_L5pzskD4rU

⁴⁴ Adrian Ionuț Codârlaşu (2007), Utilizarea instrumentelor financiare derivate pentru hedging-ul riscului de credit, p. 13
<http://www.dofin.ase.ro/acodirlasu/lect/riskmgdofin/creddrv.pdf>

⁴⁵ McMillan, Lawrence G. (2002), Options as a Strategic Investment (4th ed. ed.), New York Institute Finance, [http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_\(options\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_(options))

CDX (North American companies) and iTraxx (companies from the rest of the world); are managed by Markit.⁴⁶

Other unfunded credit instruments are:

✓ *the bank guarantee letter* is the document with which a beneficiary is assured that the payments will be made - the insurance is made by the bank of the entity that must make a certain payment and has no cash in the account at that time. The bank may make payments in its own name and certain conditions until the payer is no longer in default.

✓ *the letter of credit or letter of credit* is a contract made with a bank through which a certain amount is made available to a beneficiary from abroad. The account of the beneficiary from abroad “is debited with the requested amount, and the respective bank requests the correspondent bank to remit the money where the client wants. Payments from the letter of credit are made by the bank as the execution of the contractual obligations, and the presentation by the supplier of the documents established by the conditions of opening the letter of credit (invoice, proof of delivery or delivery of goods, etc.).⁴⁷

⁴⁶ Gilson, S. C. (2010). Creating value through corporate restructuring: Case studies in bankruptcies, buyouts, and breakups (Vol. 544). John Wiley & Sons.

⁴⁷http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-acreditiv.html

sunt: CDX (companii nord-americane) și iTraxx (companii din restul lumii); sunt manageriate de Markit.⁴⁶

Alte instrumente de credit *nefinanțate* sunt:

✓ *scrisoarea de garanție bancară* (bank guarantee) este documentul cu care un beneficiar este asigurat că plățile vor fi realizate – asigurarea o face banca entității care trebuie să realizeze o anumită plată și nu are disponibilități în cont în acel moment. Banca poate efectua plăți în nume propriu și anumite condiții până când plătitorul nu se mai află în imposibilitate de plată.

✓ *scrisoarea de credit sau acreditivul* (letter of credit) este un contract făcut cu o bancă prin care unui beneficiar din străinătate i se pune la dispoziție o anumită sumă. Contul beneficiarului din străinătate “este debitat cu suma cerută, iar banca respectiva solicită bancii-corespondent să remita banii acolo unde dorește clientul. Plățile din acreditiv se efectuează de banca pe măsura executării obligațiilor contractuale, și a prezentării de către furnizor a documentelor stabilite prin condițiile de deschidere a acreditivului (factura, dovada de livrare sau de predare a marfurilor, etc)”⁴⁷.

⁴⁶ Gilson, S. C. (2010). Creating value through corporate restructuring: Case studies in bankruptcies, buyouts, and breakups (Vol. 544). John Wiley & Sons.

⁴⁷http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-acreditiv.html

5. *Other instruments*

- ✓ *the credit card* is the most used and classic example of credit instruments. Using a credit card for various payments creates a contract between the buyer and the seller.
- ✓ *multi-option credit facilities* (multi-option credit facility MOF) assume that the lender has access to a variety of types of instruments under a single contract. In this case, the creditor agrees to offer the loan up to a maximum amount, which can be amortized and used over time in various ways.
- ✓ *banker acceptance* is a tool used in order to be guaranteed by a credit institution for the payment of a sum of money entered on a credit document (amount to be paid by a non-financial institution).

3.4. Credit multiplier and credit risks

Credit risk is defined by the probability that the debtor or financial issuer will not be able to pay interest or repay the principal according to the conditions specified in the credit agreement which is the main cause of the banks' bankruptcy.

- ✓ *The main components of credit risk* are: personal or consumer risk; corporate or company risk; sovereign or country laughter
- ✓ The main objectives of *the credit risk analysis* are:
  - * identifying risks

5. *Alte instrumente*

✓ *cardul de credit* este exemplul cel mai folosit și clasic dintre instrumentele de credit. Folosirea cardului de credit pentru diverse plăți crează un contract între cumpărător și vânzător.

✓ *facilitățile de credit multi-opțiuni* (multi-option credit facility MOF) presupun că împrumutătorul are acces la varietate de tipuri de instrumente în baza unui singur contract. În acest caz, creditorul consimte la oferirea creditului în limita unei sume maxime, care se poate amortiza și folosi în timp în diferite moduri.

✓ *accept bancar* (banker acceptance) este un instrument folosit în vederea garantării de către o instituție de credit pentru plata unei sume de bani înscrise pe un document de credit (sumă pe care o are de achitat o instituție non-financiară).

3.4. **Multiplicatorul creditului și riscurile de creditare**

Riscul de credit este definit prin probabilitatea ca debitorul sau emitentul financiar să nu poată să plătească dobânda sau să ramburseze capitalul conform condițiilor specificate în contractul de credit care constituie cauza principală a falimentului băncilor

- *Principalele componente ale riscului de credit* sunt: riscul personal sau al consumatorului ; riscul corporatist sau al firmei ; risul suveran sau de țară
- Obiectivele principale ale *analizei riscului de credit* sunt :

* identificarea riscurilor

* risk evaluation

* risk reduction

Credit risk classification (according to some authors⁴⁸):

Performanțele financiare ale clientului	Serviciul datoriei		
	Bun	Slab	Necorespunzător
Categoria A	Standard	In observație	Sub standard
Categoria B	In observație	Sub standard	Indoielnice
Categoria C	Sub standard	Indoielnice	Pierdute
Categoria D	Indoielnice	Pierdute	Pierdute
Categoria E	Pierdute	Pierdute	Pierdute

Figure 6.3. Credit risk classification

Standard – it is all right

In observation - temporary problems

Below standard - high risk for debt settlement

Doubtful - total state of uncertainty

Lost - inability to recover

The indicators proposed by **Fitch** for credit risk analysis are classified as follows:⁴⁹

✓ *Traditional rating* subsumes the following categories:

⁴⁸ Gheorghe Manolescu (2006), Idem

⁴⁹Bank Credit Risk Indicators, Fitch Solutions,

http://www.fitchratings.com/web_content/product/BankCreditRisk_sample.pdf

* evaluarea riscurilor

* reducerea riscului

Clasificarea riscurilor de credit (în accepțiunea unor autori⁴⁸):

Performanțele financiare ale clientului	Serviciul datoriei		
	Bun	Slab	Necorespunzător
Categoria A	Standard	In observație	Sub standard
Categoria B	In observație	Sub standard	Indoielnice
Categoria C	Sub standard	Indoielnice	Pierdute
Categoria D	Indoielnice	Pierdute	Pierdute
Categoria E	Pierdute	Pierdute	Pierdute

Figure 6.3. Clasificarea riscurilor de credit

Standard – este în regulă

În observatie – probleme temporare

Sub standard – risc ridicat pentru lichidarea datoriei

Îndoielnice – stare totala de incertitudine

Pierdute – incapacitate de recuperare

Indicatorii propuși de **Fitch** pentru analiza riscului de credit sunt clasificați după cum urmează.⁴⁹

✓ *Raitingul tradițional* subsumează următoarele categorii:

⁴⁸ Gheorghe Manolescu (2006), Idem

⁴⁹Bank Credit Risk Indicators, Fitch Solutions,

http://www.fitchratings.com/web_content/product/BankCreditRisk_sample.pdf

- ✓ long-term issuer default rating, short-term issuer default rating, viability rating, support rating, basic support rating, sovereign rating.
- ✓ *Market-based indicators* include: CDS foreclosure, 5-year CDS spread, CDS liquidity distribution ranking.
- ✓ *The bank credit model* involves the analysis of indicators the default financial rating and the default spread of the 5-year CDS.
- ✓ *Financial*, namely: total deposits, rate of securities in liabilities, net income rate, net profit, total assets, total common shares, net total loans.
- ✓ *Analysis of year-end rates*: total regulatory ratio of capital, Tier 1 regulatory ratio, cost / profit, shares / assets, net marginal interest, profitability of assets, performance of a company during a year.

3.6. Credit analysis

The general schedule of the credit analysis is as follows (according to some authors⁵⁰):

- description of **the loan** (purpose, amount, repayment, due date, guarantee)
- **company** description (basic information, annual report and consolidated situation, company analysis)

⁵⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem

ratingul de default al emitentului pe termen lung, ratingul de default al emitentului pe termen scurt, ratingul privind viabilitatea, ratingul de suport, ratingul de suport de bază, ratingul suveran.

✓ *Indicatorii bazați pe piață* înglobează: ratingul de CDS, spreadul de CDS pe 5 ani, ierarhizarea repartiției lichidității CDS.

✓ *Modelul creditului bancar* presupune analiza indicatorilor ratingul financiar implicit și spreadul implicit al CDS pe 5 ani.

✓ *Financiari*, și anume: depozite totale, rata titlurilor în pasive, rata venituri nete, profitul net, totalul activelor, totalul acțiunilor comune, totalul net al împrumuturilor.

✓ *Analiza ratelor la sfârșit de an*: raportul total de reglementare al capitalurilor, raportul de reglementare Tier 1, cost / profit, acțiuni / active, dobânda marginală netă, profitabilitatea activelor, performanța unei companii în decursul unui an.

3.6. Analiza creditului

Calendarul general al analizei de credit este următorul (în accepțiunea unor autori⁵⁰):

- descrierea **împrumutului** (scop, sumă, rambursare, scadență, garantare)
- descrierea **firmei** (informații de bază, raportul anual și situația consolidată, analiza firmei)

⁵⁰ Gheorghe Manolescu (2006), Idem

- description of **the market and branch** (products / projects, branch / market)
- financial description of **the client, historical analysis** (general growth of the company, analysis of community size, analysis of income account, analysis of balance sheet, analysis of cash flow)
- analysis of **future activity** (quantities, prices, project liquidity)
- **transaction** structure (collateral, arrangements)
- **SWOT** analysis (strengths, weaknesses, opportunities, goals)
- **summary and recommendations**

Analysis of financial aspects

- ✓ Balance sheet - *determining the net asset and the risk assumed by the client*
- ✓ Income statement: *the evolution* of income and expenditure flows; analysis by *categories* (exploitation, financial and exceptional); *profit and loss distribution* (recovery); *indicators*: interim management balances (gross margin, value added, gross operating surplus, self-financing capacity)
- ✓ Balance sheet + income statement: turnover, equity, result for the year, liquidity, profitability, solvency

Analysis of non-financial aspects

- ✓ *Internal factors*: Management; The activity of the economic agent; strategy
- ✓ *External factors*: Characteristics of the field of activity, competitiveness; Profitability level, degree of technology, capital expenditures, gross margin; Future strategies in the

- descrierea **pietei si ramurii** (produse/ proiecte, ramură/piată)
- descrierea financiară a **clientului, analiza istorică** (cresterea generală a firmei, analiza dimensiunecomunitate, analiza contului de venit, analiza bilantului, analiza fluxului de numerar)
- analiza **activității viitoare** (cantități, preturi, lichidități proiecte)
- structura **tranzactiei** (colaterale, aranjamente)
- analiza **SWOT** (puncte tari, puncte slabe, oportunități, anenintări)
- **sumar si recomandări**

Analiza aspectelor financiare

- Bilant - *determinarea activului net si riscul asumat de client*
- Contul de rezultate: *evolutia fluxurilor* din venituri si cheltuieli; analiza pe *categoria* (exploatare, financiar si exceptional); *repartizarea profitului si a pierderilor* (recuperare); *indicatori*: solduri intermediare de gestiune (marja brută, valoarea adăugată, excedentul brut din exploatare, capacitatea de autofinantare)
- Bilant + cont de rezultate: cifra de afaceri, capitalurile proprii, rezultatul exercitiului, lichiditatea, rentabilitatea, solvabilitatea

Analiza aspectelor nefinanciare

- *Factorii interni*: Managementul; Activitatea agentului economic; Strategia
- *Factorii externi*: Caracteristicile domeniului de activitate, competitivitatea; Nivelul profitabilității, gradul de tehnologizare, cheltuielile de capital, marja brută; Strategiile

field of activity; The impact of the legislative framework on the economic agent, the incidence of macroeconomic factors; Dependence and geographical position on: supply sources, sales market, means of transport; Social aspects of the market: habits, tendency towards a certain type of consumption, religious reasons, etc.

viitoare în cadrul domeniului de activitate; Impactul cadrului legislativ asupra agentului economic, incidența factorilor macroeconomici; Dependența și poziția geografică față de: sursele de aprovizionare, piața de desfacere, mijloacele de transport; Aspecte sociale ale pieței de desfacere : obiceiuri, tendința spre un anumit tip de consum, motive religioase etc.

REFERENCES / REFERINȚE

Acemoglu Daron și Simon Johnson (2005), Unbundling Institutions, *Journal of Political Economy* 113, 949-995.

Adrian Ionuț Codârlaşu (2007), Utilizarea instrumentelor financiare derivate pentru hedging-ul riscului de credit, p. 13

<http://www.dofin.ase.ro/acodirlasu/lect/riskmgdofin/creddrv.pdf>

Allen Franklin, Elena Carletti, Jun Qian, Patricio Valenzuela (2012), Financial Intermediation, Markets, and Alternative Financial Sectors, Working Paper, University of Pennsylvania.

Allen Franklin, Elena Carletti, Robert Cull, Jun Qian, Lemma Senbet, Patricio Valenzuela (2011), Resolving the African Financial Development Gap: Cross-Country Comparisons and a Within-Country Study of Kenya, Working Paper, University of Pennsylvania.

Allen Franklin, Rajesh Chakrabarti, Sankar De, Jun Qian, Meijun Qian (2012), Financing Firms in India, *Journal of Financial Intermediation* 21, 409-445.

Allen Franklin și Douglas Gale (2000), *Comparing Financial Systems*, Cambridge, MA: MIT Press.

Allen Franklin și Jun Qian (2010), Comparing Legal and Alternative Institutions in Finance and Commerce, Ch. 6. in *Global Perspectives of Rule of Law*, edited by J. Heckman and R. Nelson, New York: Routledge.

Allen Franklin, Jun Qian și Meijun Qian (2005), Law, Finance, and Economic Growth in China. *Journal of Financial Economics* 77, 57–116.

Allen Franklin, Jun Qian și Meijun Qian (2008), *China's Financial System: Past, Present and Future*, in *China's Great Economic Transformation* edited by L. Brandt and T. Rawski, Cambridge: Cambridge University Press.

Allen Franklin, Jun Qian și Chenying Zhang (2011), *An Alternative View on Law, Institutions, Finance and Growth*, Mimeo.

Allen Franklin (1993), *Stock Markets and Resource Allocation*, in *Capital Markets and Financial Intermediation*, edited by Colin Mayer and Xavier Vives (Cambridge University Press), 81-104.

Allen Franklin și Douglas Gale (1999), *Diversity of Opinion and Financing New Technologies*, *Journal of Financial Intermediation* 8, 68-89.

Almuneta de la Mata Munoz (2010), *Typical personal security rights in EU*, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Hamburg, Mohr Siebeck - Tübingen, p. 254

Alton R. Gilbert (1984), *Bank Market Structure and Competition: A Survey*, *Journal of Money, Credit and Banking*, Vol. 16, No. 4, Part 2: *Bank Market Studies* (Nov. 1984), pp. 617-645

Andreas Michaël Andreadēs (1966), *History of the bank of England – 4th edition*, Frank Cass & Co., Ltd Oxon, p. 75 (1st edition 1909)

Anlong Li (2006), *Valuation of Swaps and Options on Constant Maturity CDS Spreads*, Barclays Capital Research, p. 2

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1156312

Beck Thorsten și Asli Demirgüç-Kunt (2009), Financial Institutions and Markets Across Countries and over Time: Data and Analysis, World Bank Policy Research Working Paper No. 4943.

Beck Thorsten, Asli Demirguc-Kunt și Ross Levine (2005), Bank Concentration and Fragility: Impact and Mechanics, NBER Working Papers 11500

Beck Thorsten, Asli Demirgüç-Kunt și Vojislav Maksimovic (2008), Financing Patterns Around the World: Are Small Firms Different?, Journal of Financial Economics 89, 467-487.

Becker Chris, Guy Debelle și Daniel Fabbro (2005), Australia's Foreign Currency Exposure and Hedging Practices, Bulletin, Reserve Bank of Australia, December,1-8.

Berger A.N., și Udell, N.G. (2002) Small business credit availability and relationship lending: the importance of organisational structure, Economic Journal 112, F32-F53.

Bert Scholtens and Dick van Wensveen (2003), The theory of financial intermediation: an essay on what it does (not) explain, SUERF – The European Money and Finance Forum Vienna, Vienna:SUERF (SUERF Studies:2003/1)

Boyd John și Edward Prescott (1986), Financial Intermediary Coalitions, Journal of Economic Theory 38, 211-232.

Black Susan și Anella Munro (2010), Why Issue Bonds Offshore? BIS Working Paper.

Borensztein Eduardo, Kevin Cowan, Barry Eichengreen și Ugo Panizza (2008), *Bond markets in Latin America: On the Verge of a Big Bang?*, Cambridge, MA: The MIT Press.

Borensztein Eduardo, Kevin Cowan și Patricio Valenzuela (2007), *Sovereign Ceilings ‘Lite’? The Impact of Sovereign Ratings on Corporate Ratings in Emerging Markets Economies*, IMF Working Paper 07/75.

Brealey Ricghard, Stewart Myers și Franklin Allen (2010), *Principles of Corporate Finance*, New York: McGraw Hill-Irwin.

Calomiris Charles și Gary Gorton (1991), *The Origins of Banking Panics: Models, Facts, and Bank Regulation*, in Glenn Hubbard, editor, *Financial Markets and Financial Crises* (University of Chicago Press; Chicago), 109-173.

Calomiris Charles și Larry Schweikart (1991), *The Panic of 1857: Origins, Transmission, and Containment*, *Journal of Economic History* 51

Chava Sudheer și Amiyatosh Purnanandam (2011), *The Effect of Banking Crisis on Bank-Dependent Borrowers*, *Journal of Financial Economics* 99, 116–135.

Chavis Larry, Leora, Klapper și Inessa Love (2010), *The Impact of the Business Environment on Young Firm Financing*, World Bank Policy Research Working Paper 5322.

Christopher Hibbert (1975). *The House of Medici: Its Rise and Fall*.
3. Morrow.

Cont Rama, Jessen Cathrine (2009), Constant Proportion Debt Obligations (CPDO),

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1372414

Coricelli Fabrizio (1996), Finance and Growth in Economies in Transition, *European Economic Review* 40, 645-653.

Constantin Răzvan Caracotă, Lichiditatea bancară,
http://www.tribunaeconomica.ro/index.php?id_tip_categorie=1&id_categ=9&id_revista=6811&id_nr_revista=178&mode=revista

Cornel Nicolae Jucan (2009), Strategii pentru managementul activelor și pasivelor bancare, *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*, 11(1)

Cornel Nicolae Jucan (2009), Managementul activelor si pasivelor bancare, Alma Mater Publishing House, Sibiu

Cristian Păun, Suport curs Tehnica plăților și finanțării internaționale - nr 8 Piața internațională a creditului, ASE-REI, www.finint.ase.ro/index_files/Page1610.htm

Cull Robert, Lixin Xu și Tian Zhu (2009), Formal Finance and Trade Credit During China's Transition, *Journal of Financial Intermediation* 18(2), 173-192.

Cuñat Vicente (2007), Suppliers as Debt Collectors and Insurance Providers, *Review of Financial Studies* 20, 491–527.

Davies, Glyn (2002), The History of Money from ancient times to the present day, University of Wales Press, Cardiff

De Gerry Bailey, Felicia Law, Mike Phillips (2006), *Cowries, Coins, Credit: The History of Money*, Allegra Publishing House, Minneapolis

De la Torre Augusto și Sergio Schmukler (2006), *Emerging Capital Markets and Globalization: The Latin American Experience*, Stanford University Press, Palo Alto, and World Bank, Washington

Demirguc-Kunt Asli și Vojislav Maksimovic (1998), *Law, Finance and Firm Growth*, *Journal of Finance* 53, 2107-2137.

Demirguc-Kunt Asli și Vojislav Maksimovic (2001), *Firms as Financial Intermediaries: Evidence from Trade Credit Data*, World Bank Policy Research Working Paper 2696.

Diamond D.W., și Dybvig P. (1983). *Bank runs, deposit insurance, and liquidity*, *Journal of Political Economy* 91, 401-419.

Diamond D.W. (1984). *Financial intermediation and delegated monitoring*, *Review of Economic Studies* 51, 393-414.

Djankov Simeon, Caralee McLiesh și Andrei Shleifer (2007), *Private Credit in 129 Countries*, *Journal of Financial Economics* 84(2)

Donaldson R. Glen (1992), *Sources of Panics: Evidence From the Weekly Data*, *Journal of Monetary Economics* 30, 277-305.

Donaldson R. Glen (1993), *Financing Banking Crises: Lessons form the Panic of 1907*, *Journal of Monetary Economics* 31, 69-95.

Easterly William și Ross Levine (1997), *Africa's Growth Tragedy: Policies and Ethnic Divisions*, *The Quarterly Journal of Economics* 112(4), 1203-50.

Dufey Gunter, Rehm Florian (2000), An Introduction to Credit Derivatives (Teaching Note), Working paper - University of Michigan, Business School - Faculty Research; no. 00-013, p. 3

Eugene Fama, Banking in the theory of finance, Journal of Monetary Economics, Volume 6, Issue 1, January 1980, Pages 39–57

Fisman Raymond și Inessa Love (2003), Trade Credit, Financial Intermediary Development, and Industry Growth Journal of Finance 58 (1), 353–74.

Frederic Morton (1998), The Rothschilds: Portrait of a Dynasty

Gheorghe Manolescu (2006), Bănci și credit, Editura Fundației România de Măine, București

George J. Benston and George G. Kaufman (1996), The Appropriate Role of Bank Regulation, The Economic Journal Vol. 106, No. 436 (May), pp. 688-697

Giannetti Mariassunta, Mike Burkart și Tore Ellingsen (2011), What You Sell is What you Lend? Explaining Trade Credits Contracts, Review of Financial Studies 24, 1261-1298.

Giannetti Mariassunta și Xiaoyun Yu (2007), Connections and Information Acquisition in Capital Allocation, ECGI Finance Working Paper 153.

Gilson, S. C. (2010). Creating value through corporate restructuring: Case studies in bankruptcies, buyouts, and breakups (Vol. 544). John Wiley & Sons.

Goodman Peter (Oct 2008), The spectacular boom and calamitous bust in derivatives trading, New York Times

Goetzmann WN, K Geert Rouwenhorst (2005), *The Origins of Value: The Financial Innovations That Created Modern Capital Markets*, Oxford University Press

Gorton Gary (1988), *Banking Panics and Business Cycles*, Oxford Economic Papers 40, 751-781.

Gorton Gary, Andrew Winton (2002), *Financial intermediation*, The Working Paper Series 02-28, The Wharton Financial Institutions Center – University of Pennsylvania

Goldsmith Raymond W. (1969), *Financial Structure and Development*, New Haven, CT: Yale University Press.

Gozzi Juan Carlos, Ross Levine, Maria Soledad Martinez și Sergio Schmukler (2012), *How Firms use Domestic and International Corporate Bond Markets*, NBER Working Paper 17763.

Gozzi Juan Carlos, Ross Levine și Sergio Schmukler (2010), *Patterns of International Capital Raisings*, Journal of International Economics 80, 45-57.

Greenwood Jeremy și Bruce D. Smith (1997), *Financial markets in development, and the development of financial markets*, Journal of Economic Dynamics and Control 21, 145-181.

Heath, D., Jarrow, R. and Morton, A. (1991), *Contingent Claims Valuation with a Random Evolution of Interest Rates*. Review of Futures Markets, 9:54-76.

Herring Richard J. și Nathporn Chatusripitak (2006), *The Case of the Missing Market: the Bond Market & Why it Matters for Financial Development*, in L. Klein and T. Shabbir (eds.) *Recent Financial*

Crises: Analysis, Challenges, and Implications, Edward Elgar Publishing.

Inter-American Development Bank (IADB) (2005), Unlocking Credit: The Quest for Deep and Stable Bank Lending, Economic and Social Progress in Latin America: 2005 Report, Washington, DC.

Inter-American Development Bank (IADB) (2007), Living with Debt: How to Limit the Risk of Sovereign Finance, Economic and Social Progress in Latin America: 2007 Report, Washington, DC.

International Monetary Fund (IMF) (2005), Emerging Local Bond Markets, Global Financial Stability Report, 48-66.

Ioan Trenca (2006), Metode și tehnici bancare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca

Ionela Costică, Sorin Adrian, Lăzărescu (2004), Politici și tehnici bancare, Editura ASE, București, p. 114

Jayaratne Jith și Philip Strahan (1996), The Finance–Growth Nexus: Evidence from Bank Branch Deregulation, Quarterly Journal of Economics 101, 639–670.

Jean Paul Laurent (15 May 2010), Credit Default Swaption, Encyclopedia of Quantitative Finance, p.1

John Elder (2010), Financial Institutions Courses – No. 13: Commercial Bank Operations, Department of Finance & Real Estate - Colorado State University,

http://lamar.colostate.edu/~jelder/courses/finmarkets/lect_ppt/ch13_omm_bank_ops.pdf

John Detrixhe (15 Nov 2009), Citigroup Peddles Default-Recovery Swaps as Bankruptcies Soar, http://en.wikipedia.org/wiki/Recovery_swap

Jose Manuel Barroso (Mar 2010), Barroso considers ban on speculation with sovereign debt, EU news and policy debates, <http://www.euractiv.com/euro-finance/barroso-considers-ban-speculatio-news-325532>

Krelage Ernst Heinrich (1942) Bloemenspeculatie in Nederland; de tulpomanie van 1636-'37 en de hyacintenhandel 1720-'36, Amsterdam, P. N. van Kampen & zoon n.v. <http://library.wur.nl/speccol/krelage.html>

Kim Se-Jik și Hyun Song Shin (2007), Industrial Structure and Corporate Finance, Princeton University Working Paper.

King Robert și Ross Levine (1993), Finance and Growth: Schumpeter Might Be Right, *The Quarterly Journal of Economics* 108 (3), 717-37.

Kroszner R.S. și Strahan, P.E. (2001), Bankers on the boards – monitoring, conflicts of interest, and lender liability, *Journal of Financial Economics* 36, 225-258.

Lehmann E. și Neuberger, D. (2001). Do lending relationships matter? Evidence from bank survey data in Germany, *Journal of Economic Behaviour and Organization* 45, 339-359

Lehman Brothers (9 Dec 2005), ABS Credit Default Swaps—A Primer, Fixed Income Research, p. 1

Leland H.E. și Pyle, D.H. (1977). Informational asymmetries, financial structure, and financial intermediation, *Journal of Finance* 32, 371-387.

Levine Ross și Sara Zervos (1998), *Stock Markets, Banks, and Economic Growth*, *American Economic Review* 88, 537-58.

Ligia Goloșoiu (2002), *Business of banking - The banking system: Components, characteristics and operations (1st)*, Editura ASE, București

<http://www.ligiagolosoiu.ro/content/BB/chapter1theBankingsystem.pdf>

Loretta J. Mester (1992), *Traditional and nontraditional banking: An information-theoretic approach*, *Journal of Banking & Finance*, Volume 16, Issue 3, June 1992, Pages 545–566

Machiraju H.R. (2008), *Modern commercial banking*, New Age International Limited Publishers, New Delhi

Mark Häberlein (2011). *The Fuggers of Augsburg: Pursuing Wealth and Honor in Renaissance*, University of Virginia Press

Martin Bartlam, Karin Artmann (2006), *Loan credit default swaps*, Orrick, p. 5

Martin Haugh (2010), *The Heath-Jarrow-Morton Framework*, Columbia University,

http://www.columbia.edu/~mh2078/HJM_models.pdf

McKinnon Ronald I. (1973), *Money and Capital in Economic Development*, Washington, DC: Brookings Institution.

McMillan John și Christopher Woodruff (1999), Interfirm Relationships and Informal Credit in Vietnam, *Quarterly Journal of Economics* 114(4), 1285-1320.

McMillan, Lawrence G. (2002), Options as a Strategic Investment (4th ed. ed.), New York Institute Finance, [http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_\(options\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_spread_(options))

MICRA Company (1996), Webster's New International Dictionary (1909) – Project The Gutenberg Webster's Unabridged Dictionary (1996)

Mishkin Frederic (1991), Asymmetric Information and Financial Crises: A Historical Perspective, in Glenn Hubbard, editor, *Financial Markets and Financial Crises* (University of Chicago Press; Chicago), 69-108.

Mihaela Bîrsan (2005), Particularități ale eficienței în activitatea bancară, *The USV Annals of Economics and Public Administration*, Vol 5 (2005)

Michiko Whetten (7 Mar 2005), Synthetic ABS 101, Nomura fixed income research, p. 2

Moen Jon și Ellis Tallman (2000), Clearinghouse Membership and Deposit Contraction during the Panic of 1907, *Journal of Economic History* 60, 145-163.

Moen Jon și Ellis Tallman (1992), The Bank Panic of 1907: The Role of Trust Companies, *Journal of Economic History* 52, 611-630.

Mugur C. Isărescu (2006), Reflecții economice – Piețe, bani și bănci, Editura Expert

Munro Anella și Philip Wooldridge (2009), Motivations for Swap-covered Foreign Currency Borrowing, BIS Working Paper.

Murfin Justin și Kenneth Njoroge (2012), Small Lending Big: Real Effects of Trade Credit Demands on Constrained Suppliers, Yale University Working Paper.

Neville Lloyd Walford (2010), Parliament's Generals of the English Civil War 1642-1651, Leonaur Limited

<http://www.bankofengland.co.uk/banknotes/Pages/about/history.asp>

x

Nicholaus Copernicus (1526), Monete cudende ratio

<http://copernicus.torun.pl/en/archives/money/4/?viewtranskrypcja&lang=en>

Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2005), Monedă și credit, Editura ASE

<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/pagina2.asp?id=cap1>

Nicolae Dardac, Teodora Vâșcu (2002), Monedă și credit – Modul 1, Editura ASE, București - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca>

Nilsen Jeffrey (2002), Trade Credit and the Bank Lending Channel, Journal of Money, Credit, and Banking 34, 226–53.

Nouriel Roubini (2006), Credit Defaults Swaps on Asset-Backed Securities (ABCDS), <http://www.roubini.com/briefings/84464.php>

Ouarda Merrouche, Erlend Nier (2010), Payment Systems, Inside Money and Financial Intermediation, International Monetary Fund Working Paper 12

Paul Anthony Samuelson, Mario Ferretti (1983), *Economia*, Bologna, Zanichelli

Park Sangkyun (1991), Bank Failure Contagion in Historical Perspective, *Journal of Monetary Economics* 28, 271-286.

Peter Koslowski (1997), *Ethik der Banken und der Börse. Finanzinstitutionen, Finanzmärkte, Insider-Handel*. Mohr Siebeck, Tübingen

Penny J. Cole (1991), *The Preaching of the Crusades to the Holy Land, 1095-1270*. Pp. xiv, 281

Percy Ernst Schramm (1949), *Kaufleute zu Haus und über See. Hamburgische Zeugnisse des 17., 18. und 19. Jahrhunderts*, Hamburg, Hoffmann und Campe

Petersen Mitchell și Raghuram Rajan (1997), Trade Credit: Theories and Evidence, *Review of Financial Studies* 10, 661–91.

Petre Tulin (2005), *Instrumente financiare derivate*, BNR, p. 4 – www.bnr.ro

Philip Ziegler (1988) *The Sixth Great Power: Barings 1762–1929*. London: Collins

Powers Orville M. (1903), *Commerce and Finance*, Chicago, Powers & Lyons

Prati Alessandro, Martin Schindler și Patricio Valenzuela (2011), Who Benefits From Capital Account Liberalization? Evidence From Firm-Level Credit Ratings Data, *Journal of International Money and Finance*, forthcoming.

Quinn Dennis, Martin Schindler și A. Maria Toyoda (2011), Assessing Measures of Financial Openness and Integration, IMF Economic Review 59, 488–522.

Rajan Raghuram și Luigi Zingales (1998), Financial Dependence and Growth, American Economic Review 88, 559-586.

Rajan Raghuram și Luigi Zingales (2003a), The Great Reversals: The Politics of Financial Development in the Twentieth Century, Journal of Financial Economics, 69, 5-50.

Rajan Raghuram și Luigi Zingales (2003b), Saving Capitalism from Capitalists: Unleashing the Power of Financial Markets to Create Wealth and Spread Opportunity, New York: Random House.

Raymond J. Saulnier, Neil H. Jacoby (1944), Financing Equipment for Commercial and Industrial Enterprise, NBER, p. 56-71

<http://www.nber.org/books/saul44-1>

Richard Ehrenberg (1999) Das Zeitalter der Fugger. Geldkapital und Creditverkehr im 16. Jahrhundert; Bd. 1: Die Geldmächte des 16. Jahrhunderts; Hildesheim: Olms, 1963 (=Jena:Fischer,1898);S. 96.195.212; Pius Malekandathil: The Germans, the Portuguese and India; Periplus Parerga 6; Münster: LIT

Robert C. Merton (1995), Functional Perspective of Financial Intermediation, Financial Management, Vol. 24, No. 2, Silver Anniversary Commemoration (Summer, 1995), pp. 23-41 Published by: Blackwell Publishing on behalf of the Financial Management Association International, <http://www.jstor.org/stable/3665532>

Saunders, Anthony, A. and Walter, Ingo, *Universal Banking in the United States*, Oxford University Press, New York 1994

Sombart, Werner (1913), *The Jews and Modern Capitalism*, pp.53–7.

Statistics New Zealand (2008), *Balance of Payments and International Investment Position: Year ended 31 March 2008* (Statistics New Zealand website).

Sorin V. Mihăescu (2009), *Controlul financiar-bancar*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași

Stephen A. Buser (1981), Andrew H. Chen, Edward J. Kane, *The Journal of Finance*, Volume 36, Issue 1, March 1981, pages 51–60

Ștefan Dumitrescu (1941), *Manual de credit și bancă: Structură, administrare și organizare. Tehnica operațiunilor de bancă*, București

Walter B. Wriston Archives,

(<http://dca.lib.tufts.edu/features/wriston/about/bankingtimeline.html>)

Tobias Adrian, Hyun Song Shin (2010), *The Changing Nature of Financial Intermediation and the Financial Crisis of 2007-2009*, *Annu. Rev. Econ.* 2010. 2:603–18

Tsai Kellee S. (2002), *Back-Alley Banking*. Ithaca and London: Cornell University Press.

Victor Slăvescu (1922), *Organizația de credit a României*, București, Editura Cartea Românească, p.367

Virgil N. Madgearu (1930), *Rumania's New Economic Policy*, Londra, P.S.King & Son, 1930, pp.8-9

Virgil N. Madgearu (1935), *Drumul echilibrului financiar*, București, Atelierele Adevărul S.A., p. 6

Yamamoto Toshihisa (2008), (マーチャント・バンク), Băncile comerciale, Buletinul nr. 29, Facultatea de Științe Economice, Institute for East Asian Economy and Cultural Research, Universitatea Niigata Sangyo

White Eugene N. (1984), A Reinterpretation of the Banking Crisis of 1930, Journal of Economic History 44, 119-138.

Wicker Elmus (1980), A Reconsideration of the Causes of the Banking Panic of 1930, Journal of Economic History 40, 571-583.

Wicker Elmus (1996), The Banking Panics of the Great Depression (Cambridge University Press).

Wicker Elmus (2000), Banking Panics of the Gilded Age (Cambridge University Press).

William Coen (1999), Bank for International Settlements - Basel Committee on Banking Supervision, Principles for the Management of Credit Risk, July, p.4

<http://www.bis.org/publ/bcbs54.htm>

Wilner Benjamin (2000), The Exploitation of Relationships in Financial Distress: The Case of Trade Credit, Journal of Finance 55, 153-78.

Weistroffer Christian (December 21, 2009), Credit default swaps: Heading towards a more stable system, Deutsche Bank Research, p. 4

Zweig Phillip L. (July 1997), New ways to dice up debt - Suddenly, credit derivatives-deals that spread credit risk--are surging, BusinessWeek

Alte resurse:

Bank of Jamaica (2005), Standard of sound business practices - Interest rate risk management

BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

CPA Australia (2008), Understanding and managing the interest rate risk, Finance and Treasury, April 2008

Reglementare contabila conforma cu standardele internaționale de raportare financiara, aplicabile institutiilor de credit - Reglementare din 16.dec.2010 Monitorul Oficial, Partea I 890 30.dec.2010

Colectivul Centre for Financial and Management Studies, SOAS, BANK FINANCIAL MANAGEMENT Course, University of London, 2010, <http://www.cefims.ac.uk/documents/sample-11.pdf>

Institutul European din România, Studii de impact: Libera circulație a bunurilor și serviciilor din perspectiva aderării României la UE - 1A. Libera circulație a serviciilor financiare

http://www.ier.ro/documente/studiideimpactPaisI_ro/Pais1_studiu_1A_ro.pdf

Ordonanta de Urgenta nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=271>

Reglementare contabila conforma cu standardele internationale de raportare financiara, aplicabile institutiilor de credit - Reglementare din 16.dec.2010 Monitorul Oficial, Partea I 890 30.dec.2010

Regulation (EC) No. 25/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008 concerning the balance sheet of the monetary financial institutions sector (ECB/2008/32)

Regulation (EC) No 24/2009 of the European Central Bank of 19 December 2008

Regulation (EC) No 958/2007 of the European Central Bank of 27 July 2007

United Dominions Trust Kirkwood (1966), English Court of Appeal 2 QB 431

Banca Națională a României: www.bnr.ro

Directive 2006/48/EC, Idem, Art. 4 (32)

Directive 2006/48/EC of European Parliament and of the council relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions (recast), Art. 4 (31)

Bloomberg,

www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601084&sid=a_L5pzskD4rU

Bank Credit Risk Indicators, Fitch Solutions,

http://www.fitchratings.com/web_content/product/BankCreditRisk_sample.pdf

<http://www.conso.ro/glosar/institutie-emitenta-de-moneda-electronica/108/1>

<http://www.firmeenet.net/Napoca-Cooperativa-De-Credit-Cluj-Napoca-Cod-Fiscal-10333797.html>

<http://www.investopedia.com/terms/l/loan-credit-default-swap.asp#ixzz2HwJ2FVJz>

<http://infobancar.ro/stiri+bancare/o+noua+banca+isi+face+intrarea+pe+piata+romanesca>

<http://www.moneycenter.ro/termeni.html>

BCR Erste Bank, www.bcr.ro/ro/Downloads/0901481b800ab45c.pdf

http://www.arb.ro/sistemul_bancar.php#sistemul

<http://www.bnro.ro/Antichitatea--1048.aspx>

<http://www.bnro.ro/Evul-Mediu--1049.aspx>

<http://www.bnro.ro/Perioada-moderna--1050.aspx>

<http://www.bnro.ro/Perioada-contemporana--1051.aspx>

<http://www.bnro.ro/Inceputurile--1053.aspx>

<http://www.bnr.ro/Indicatori-agregati-privind-institutiile-de-credit-3368.aspx>

<http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/history/default.aspx>

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/21909/Amsterdamsche-Wisselbank>

http://www.britishmuseum.org/explore/themes/money/the_origins_of_coinage.aspx

<http://chestofbooks.com/finance/economics/Commerce-and-Finance/Monometallism-And-Bimetallism-Chapter-XVII-Bank-Of-Venice.html#ixzz2GHhWlrkH>

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_banking

http://en.wikipedia.org/wiki/Temple_of_Juno_Moneta

http://en.wikipedia.org/wiki/Global_financial_system

<http://www.etimo.it/?term=banca>

<http://www.history.ac.uk/gh/russia.htm>

<http://www.neoliberalismo.com/antidoto.htm>

<http://projects.exeter.ac.uk/RDavies/arian/origins.html>

http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-acreditiv.html

http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-bilet_la_ordin.html

http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cambie.html

http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-cec.html

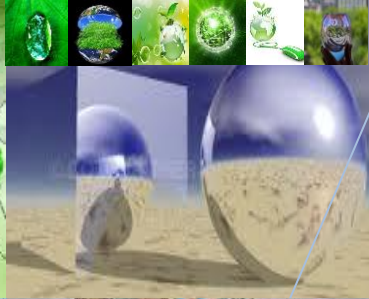
<http://www.scribd.com/doc/12807484/Types-of-Credit-Instruments-Its-Features>

<http://www.diamant2000.ro/dictionar-financiar-bancar.htm>

[\[eu.com/tl_files/content_resources/pdf/Investor%20Relations%202012/Euro-commercial%20paper%20programme.pdf\]\(http://www.corio-eu.com/tl_files/content_resources/pdf/Investor%20Relations%202012/Euro-commercial%20paper%20programme.pdf\)](http://www.corio-</p></div><div data-bbox=)

http://en.wikipedia.org/wiki/Credit_derivative

http://ro.products.erstegroup.com/Retail/ro/Know-how/Ghiduri_produce/Credit_Linked_Notes

ISBN 978-3-902938-07-7

